

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

Z novim samoprispevkom

MIRNA - V mirnski krajevni skupnosti so konec lanskega leta izglasovali 2-odstotni krajevni samoprispevek za ureditev cest, vodovodov, mrliške vežice, otroškega vrta, bazena, skratka skoraj vsega, kar jih tare. Samoprispevek je bil uveden s 1. januarjem letos in bo trajal 5 let. V krajevni skupnosti, ki šteje 21 vasi, računajo, da se bo na leto zbralo 17 milijonov tolarjev.

Že do sedaj pa so opravili kar nekaj nalog, ki so si jih zadali v programu samoprispevka: asfaltirali so 200 m poti od Ljudske tehnike do Roj III, naredili stopnice od Ljudske tehnike do ceste, narejeni sta tudi avtobusni postaji na Gomili, obnovili pa so tudi gasilni dom na Volčjih Njivah. V Partizanu so uredili učne delavnice, kamor so se preselili duševno in telesno prizadeti iz delavnic v šoli, v omenjeni šoli pa so povečali prostore vrta za 25 otrok. Letos so že opravili tudi tekoče vzdrževanje bazena, odkupili parkirni prostor pri pokopališču in izdelali oglaševalna mesta.

J. D.

Brez njih ne bi bili samostojni

Tradicionalnega srečanja Slovencev, ki živijo na tujem, se je letos udeležilo okoli 4.000 ljudi - Veliko mladih - Etnološko obarvana prireditve

RIBNICA - V nedeljo je Ribnica gostila okoli 4.000 Slovencev, ki so prišli na tradicionalno prireditev Slovenske izseljenske matice "Srečanje v moji deželi" iz tujine in domovine. Na prireditvi so letos prvič sodelovali zamejski Slovenci, novost letos prvič v Ribnici organizirane prireditve pa je bila, da poudarek ni bil na maši in kulturnih prireditvah, marveč je bila celotna prireditev etnološko obarvana.

Po maši v cerkvi sv. Štefana, s katero se je ta že 41-ič zapovrstjo organizirana enodnevna prireditev v dopoldanskih urah pričela, so si obiskovalci lahko ogledali sprevod starih kmečkih vozov in se seznanili z najznačilnejšimi starodavnimi obrtni na Slovenskem. Podobno kot ob ribniškem sejmu suhe robe je bila Šeškova ulica opremljena s stojnicami, na katerih so se poleg ribniških izdelovalcev suhe robe in domačih lončarjev s prikazom dela in prodajo svojih izdelkov obiskovalcem predstavili tudi mojstri številnih drugih domačih obrti - tako tistih, ki se ohranjajo s prenašanjem iz roda v rod, kot obrti, ki že izumirajo. Udeleženci srečanja so nato odšli na krajše ali daljše organizirane izlete po ribniški okolici, lahko pa so si ogledali tudi Kočevski Rog ali katero ob tej priložnosti organiziranih razstav v Ribnici. Popoldan so se ponovno zbrali na osrednji prireditvi, na kateri jih je na odru letnega gledališča za obzidjem ribniškega gradu poleg ribniškega župana Jožeta Tanka in predsednika Slovenske izseljenske matice dr. Janeza Bogataja pozdravil tudi državni poslanec

M. LESKOVŠEK-SVETE

V spomin na izgnance

Med številnimi dogodki ob dobovskem krajevnem prazniku so v soboto pripravili konjeniško povorko in vaške igre

DOBOVA - Več kot tisoč ljudi ob blizu in daleč se je v soboto zbralo v središču Dobove, kjer je potekala najzanimivejša prireditev enotedenskega krajevnega praznovanja. Že od leta 1981 se namreč prebivalci KS Dobova spominjajo 7. julija kot dneva, ko se je leta 1945 na svoje domove vrnila iz Nemčije večina izgnancev.

Potem ko so zadnja tri leta minila brez posebnih prireditev, so letos Dobovčani, kot rečeno, ves zaostanek nadoknadili z vrsto dogodkov. Med temi je bila omenjena sobotna prireditev, dobro pripravljena konjeniška povorka. V tej sodelovalo 22 vpreg, ki jim je sledila še vrsta jahalnih konj in elegantnih kasačev, tako da se je po dobovskih ulicah sprehodilo skupaj kakih 70 konj različnih pasem, med katerimi so zlasti pri vpregah prevladovali posavci. Slednji se ravno po zaslugi konjerejskega društva počasi spet vračajo na svoje avtohtono območje.

Topot konjskih kopit se še ni dobro polegel, ko so se na rokometnem igrišču sredi Dobove pričele vaške igre. Petčlanske tekmovalne ekipe iz osmih vasi, med temi je manjkal le Mostec, so morale izpolniti ne prav lahke naloge. Tako so morali tekmovalci umeriti pravi kmečki kruh, poiskati in odnesti nevesto, reševati imetje pred poplavo, ujeti tihotapca in stisniti čimveč grozja. Mladi tekmovalci so morali pokazati zares veliko spretnosti in iznajdljivosti. V skupnem seštevku so zmagali Rigončani, ki so

tako proslavili tudi svoj vaški praznik; njihovo gasilsko društvo te dni namreč praznuje 70. obletnico ustanovitve.

Dobovske praznične prireditve štejejo obiskovalci za pravo poživilo letošnjega poletja v brežiški občini, v kateri se tako dogaja nekaj zabavnega. V brežiški občini, v katero za zdaj spada tudi KS Dobova, bo sicer velika popestritev tudi avgustovski Ramovšev glasbeni festival v brežiškem gradu.

E. SEČEN

POVORKA ZA PRAZNIK - Obiskovalci so lahko videli in se, zlasti starejši, med katerimi je tudi precej izgnancev, spominjali, kako so se na kmetih nekoč s konjsko vprego in namenskimi vozovi vozili v gozd, v trgatve ter na polja in tarvnike. Tudi na vojsko in k poroki so jih popeljali konji, ki so potem v dobi silovitega prodora traktorjev že skoraj povsem izginili. Danes se po zaslugi konjerejskih društev, kakršno je dobovsko, počasi spet vračajo na podeželje. (E. S.)

Berite danes

stran 3:

• **Sramota, ki se imenuje Narodni dom**

stran 4:

• **Zahtevajo odškodnino za hrup**

stran 7:

• **Kostanjevica pod drobnogledom**

stran 8:

• **Grozijo, da se bodo izselili**

stran 11:

• **Zaprta črna priključki že burijo**

strani 21-28:

• **Priloga Dolenjskega lista**

stran 32:

• **Boljši časi za mirnski bajer?!**

PIKNIK ZLSD

ŠENTJERNEJ - Zadnjo nedeljo v juniju je šentjernejska ZLSD pripravila piknik pri Miklavžu na Gorjancih. Udeležilo se ga je preko 300 članov in simpatizerjev te stranke. Na veselje vseh prisotnih je na piknik prišel tudi predsednik stranke Borut Pahor, ki je spregovoril o delu stranke in njenih načrtih. Mi smo in bomo stranka dobrih in poštenih ljudi. Našega piknika se je udeležil tudi šentjernejski župan Franc Hudoklin. Veselo razpoloženje je trajalo do večera.

VSE-SLOVENSKO "SREČANJE V MOJI DEŽELI" - Na osrednji prireditvi za obzidjem ribniškega gradu se je zbralo nekaj tisoč ljudi. Slovensko in nato še ribniško himno je ob na prireditvi nepogrešljivih sitarjih zapel Ribniški oktet. (Foto: M. L.-S.)

PONOVO RAVNATELJ

ČRNOMELJ - Tukajšnji občinski svet je na zadnji seji pretekli teden podprl ponovno imenovanje Silvestra Mihelčiča srednjega za ravnatelja Glasbene šole Črnomelj. Ravnatelj sicer imenuje svet Glasbene šole, vendar je ta že pred mnenjem svetnikov ugotovil, da Mihelčič ne le, da izpolnjuje po razpisu in z zakonom predpisane pogoje, ampak je tudi njegovo dosedanje delo zagotavlja, da bo lahko uspešno opravljal naloge ravnatelja GS Črnomelj tudi v naslednjem štiriletnem mandatsnem obdobju.

Ljubljanska banka spet v Novem mestu

Podružnica Nove Ljubljanske banke v Novem mestu - Vse bančne storitve na enem mestu - Osebn bančnik za zahtevnejše stranke - 14 podružnic s 85 poslovalnicami

NOVO MESTO - Ljubljanska banka ponovno prihaja v Novo mesto. V torek, 8. julija, so v Novem mestu na Glavnem trgu odprli podružnico Nove Ljubljanske banke. V novi podružnici bodo za komitente opravljali vse bančne storitve na enem mestu, od celotne podpore poslovanja z zasebniki in podjetji, opravljanja plačilnega prometa s tujino do bančnih storitev vseh vrst za osebne potrebe komitentov.

"Posebno pozornost bomo namenili osebnemu pristopu pri urejanju bančnih poslov," pravijo v Novi Ljubljanski banki. Osebn bančnik bo za zahtevnejše stranke na podlagi napovedi po telefonu ali faksu omogočal urejanje bančnih poslov brez čakanja, svetoval pri denarnih naložbah, investiranju ali najemanju posojil. "Veseli

nas, da bomo sedaj lahko tudi našim komitentom z območja Novega mesta ponudili storitve teledoma - telefonske banke, ki omogoča udobno poslovanje kar od doma, in to 24 ur na dan vse dni v letu." Ob vseh klasičnih bančnih storitvah opozarjajo še na široko paleto plačilnih, kreditnih in poslovnih kartic, na zlati Euro-

card ter na različne oblike samopostrežnega poslovanja pri bančnih avtomatih, nove načine tolarškega in deviznega varčevanja ter možnosti za investiranje sredstev. "Ne nazadnje se lahko samo prek Nove Ljubljanske banke vključite v omrežje Western Uniona, ki omogoča pošiljanje in prejemanje denarja od kogarkoli in kjerkoli v 100 državah po vsem svetu," pravijo.

Nova Ljubljanska banka ima 14 podružnic s 85 poslovalnicami in zaposluje 2.681 delavcev. V lanskem letu je dosegla bilančno vsoto 518 milijard tolarjev, kar je 13 odst. več kot leto poprej. Dobiček je po obdavčitvi znašal 5,6 milijarde tolarjev ali 19 odst. več kot leto poprej. Banka ima 27-odstotni tržni delež v Sloveniji, svojim strankam pa nudi tudi nekatere bančne storitve preko mednarodnega računalniškega omrežja Internet. Banka ima korespondenčne odnose s 1.300 tujimi bankami v 133 državah. Glede naložbenega tveganja so ocene Nove Ljubljanske banke med najvišjimi med bankami v srednji in vzhodni Evropi.

A. B.

OTVORITEV PODRUŽNICE NLB - Na otvoritvi novomeške podružnice Nove Ljubljanske banke je predsednik uprave te banke Marko Voljč poudaril, da prihaja banka v eno gospodarsko uspešnejših slovenskih regij. V okviru novomeške podružnice bosta delovali poslovalnica za občane in poslovalnica za gospodarske družbe in samostojne podjetnike. Na fotografiji: po otvoritvi v prostorih podružnice na novomeškem Glavnem trgu. (Foto: A. B.)

NA MULJAVO

LOŠKI POTOK - Potoški upokojenci organizirajo 12. julija ogled Jurčičevega Sosedovega sina v znanem letnem gledališču na Muljavi. Seveda vabijo vse občane, ki si želijo ogled enkratnega kulturnega dogodka. Avtobus bo odpeljal s Hriba ob 15. uri. Udeleženci izleta bodo popoldanske ure izkoristili za ogled raznih znamenitosti, ki jih nudi ta del Dolenjske. Prijave sprejemajo vse do petka, 11. julija.

OPEKLINE SO BILE PREHUDE

LJUBLJANA - V četrtek dopoldne je v kliničnem centru v Ljubljani zaradi hudih opeklin umrl 33-letni P. Š. iz Obrha pri Novem mestu. Kot smo že poročali, se je 19. junija poškodovani v mehanični delavnici v Straži, kjer je prišlo do eksplozije in požara.

VREME

Ob koncu tedna bo večinom sončno, popoldne so možne krajevne plohe in nevihte.

Po krivici zapostavljeni

Vem, da bodo nergači, ki nikoli niso zadovoljni, tarnali nad dolgočasnim poletjem. Morda so bila nekdanja poletja res takšna, zadnje čase pa številne kraje na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju kar razganja od različnih poljnih prireditev, zlasti kulturnih. Novomeški kulturni večeri, metliške prireditve "Pridi zvečer na grad", črnomaljsko kulturno poletje, brežiški festival baročne glasbe, številne prireditve na gradovih Rajhenburg in Podsreda so zagotovo bogata poletna kulturna ponudba. In če omenimo še njihovo pestrost, zagotovo vsak najde v njih kaj zase.

Pa vendar vsi ti dogodki ostajajo nekako ob robu. Razumljivo, da Novo mesto, Metlika, Črnomelj, Sevnica, Brežice, Krško s svojo kulturno ponudbo nikoli ne bodo Ljubljana, ki ima Cankarjev dom, Filharmonijo, gledališča, Križanke, festivale in na stotine profesionalcev v kulturi. To pa ne pomeni, da je delo neplačanih zagnancev opravljeno kaj slabše, kot če bi za delo, sedaj opravljeno z vsem srcem, dobili plačilo. Ne nazadnje se njihova uspešnost kaže tudi v tem, da znajo v svoje kraje privabiti vrhunske domače in tuje umetnike.

V Metliki bo na primer 1. avgusta nastopil 42-članski orkester iz Kanade, ki se bo na turneji po Evropi ustavlil v Sloveniji le v tem podeželskem mestecu. A čeprav prej omenjeni entuziasti ne pričakujejo denarja in so zanje najlepša nagrada zadovoljni obiskovalci, bi si zagotovo zaslužili vsaj večjo pozornost medijev. Lokalna sredstva obveščanja so jim sicer naklonjena, le redkokdaj pa najdejo pot do njih tudi nacionalni mediji. In če bi jo našli, bi se lahko tudi kultura s periferije približala prestolnici, v kateri marsikdaj za ljudi nezanimivo prireditev povzdignejo prav sredstva obveščanja.

M. BEZEK-JAKŠE

Ste vložili certifikat?

Že v dobrem desetletju bo v Sloveniji mogoče jasno, kdo ima v lasti kateri košček nekdanje družbene lastnine. Za nekdanjo skupno lastnino se jih je sicer zanimalo veliko, vendar je vsi ne bodo dobili. Tudi v liberalni državi, kar Slovenija kljub pestri vladni koaliciji nedvomno je, se dobiva lastnina po pravilu "veliko poklicanih - malo izbranih". Država se je sicer obnašala tako, da bi ji celo nevarni zmolil očenaš v zahvalo za dobro delo; podelila je namreč državljanu lastniški certifikat. Leta 1993 je tako odkazala svojim državljanom pravico, da postanejo lastniki koščka približno 1.500 podjetij. Te lastniške tiskovine so predstavljale vrednost več kot 560 milijard tolarjev. Da se državljanu zmeša od silnega upanja! Do sredine letošnjega junija so imetniki vložili za okoli 500 milijard certifikatov. Preostali so čakali ali na najboljšo možnost ali na to, da se bo vlada spet premislila in bo znova podaljšala rok za vložitev certifikatov, tako kot je to storila že nekajkrat doslej. Zdaj, po 30. juniju, Slovenija na tihem šteje čas po certifikatu, ker se je namreč tega dne iztekel uradni rok za vlaganje teh papirjev. Ali je ljudjem zdaj žal, da so vložili, kot so pač vložili? Kaj pričakujejo od certifikata, kaj so že dobili z njim? Nekaj mnenj o tem je v tokratni anketi Dolenjskega lista.

TATJANA KOŠELE, prodajalka iz Gribelj: "Certifikat sem vložila v Triglav, vendar so me lani le obvestili, naj bi začeli letos lastniti. Letos še nisem dobila sporočila, kaj šele dividend. Mislim, da so ti certifikati odšli tako, kot so tudi prišli in da večina ljudi ne bo imela nič od njih. Še enkrat se je pokazalo, da ima človek tisto, kar si sam ustvari."

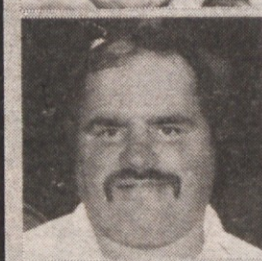
MARTINA NEMANIČ, ekonomska tehničarka iz Drašičev pri Metliki: "Certifikat sem vložila v Krekovo banko. Dobila sem le obvestilo, da sem delničarka, sicer pa niti ne spremljam, kaj se z vsem skupaj sploh dogaja. Kakšnega denarja pa kot delničarka še nisem prejela. Upam, da bo morda kdaj prišel kakšen cvenk, vendar v to ne verjamem kaj prida."

JANEZ JURIJ KOS, pravnik iz Trebnjega, zaposlen na trebanjski Komunali: "Naša firma se ni lastnila, zato sem moral certifikat vložiti drugam. Tako kot večina Slovencev sem ga vložil v eno od finančnih družb, ki je zagotavljala najboljšo naložbo. Danes pa vidim, da sem ga polomil, saj so tisti, ki so certifikat vložili npr. v Krko, že dobili prve dividende, mi pa lahko to le sanjamo."

JOŽE HOČEVAR, kmet iz Jendola pri Škocjanu: "Certifikat sem vložil v Krko, ker sta mi tako svetovala sin in hči, ki tam delata. Sedaj sem dobil že prvi denar in mislim, da sem imel srečo, saj nisem vedel, kam ga naj vložim. Ljudem je bilo o vlaganju certifikata premalo poštenega povedano. Poznam kar nekaj ljudi, ki ga niso vložili nikamor ali pa so ga celo raztrgali."

BRANKO ABRAM, ključavničar z Rožnega: "Certifikat sem vložil v Zlato moneto 2. Doslej nimam ničesar od tega in tudi ne vem, kaj bo. Mogoče bo kaj koristi pozneje, saj slišim, da Merktor, Petrol, Lek in še nekateri že izplačujejo. Po mojem bodo s certifikati v Sloveniji nekateri obogateli, veliko pa jih od certifikatov ne bo imelo ničesar."

MILKA SELEVŠEK, upokojenka iz Tržišča: "Certifikat sem odala v Jutranjko. Od tega ni še nič, najbrž je tako tudi zato, ker se še niso lastnili. Nimam upanja, da bo od certifikata kaj koristi. O certifikatu zdaj sploh ne razmišljam. Če bo od njega kaj, bo dobrodošlo, če ne bo, pa ne bo. V življenju gre mimo marsikaj, na kar bolj misliš kot na certifikat."

STANKA BORTIČ, komercialni tehnik iz Brežic: "Certifikat sem vložila kmalu po prejemu, in sicer v pooblaščenemu investicijsko družbo. Tako dividend še nisem dobila in od certifikata tudi ne pričakujem veliko. Sicer se s tem sploh ne obremenjujem, čeprav bi morda dobila več, če bi certifikat vložila v kakšno podjetje."

DUŠA KOŠIR, zaposlena v Miklovi hiši v Ribici: "O certifikatih smo bili premalo obveščeni oziroma nismo dobro premislili, kam bi jih bilo najpametneje vložiti. Tako je mnogim danes žal, da so jih vložili v investicijske sklade. Tudi meni. Čeprav od certifikatov nisem ravno veliko pričakovala, bi jih danes verjetno vložila drugam."

FRANC VRŠNIK, organizator informatike iz Kostela: "Certifikat sem vložil že kmalu potem, ko smo jih dobili, in to v podjetje, v katerem sem delal. Podjetje se še ni olastnilo, zato ne vem, ali sem se odločil prav ali ne. O tem ne razmišljam, ker od certifikatov pravzaprav ničesar ne pričakujem. Vsekakor se mi zdi bolje, da sem ga vložil v podjetje, kot če bi ga v sklade."

Za praznik so odprli prostore lekarne

Škocjanci drugič praznovali občinski praznik - IGM Strešnik odprl nove poslovne prostore, v Škocjanu pa so odprli prizidek k občinski stavbi za lekarno - Pet občinskih priznanj

ŠKOCJAN - V Škocjanu so minulo soboto že drugič praznovali občinski praznik, ki ga praznujejo v počastitev svojega rojaka in misionarja dr. Ignacija Knobleharja. Škocjanci so v počastitev občinskega praznika pripravili več prireditev, ki so se vrstile od srede junija. V petek zvečer so v farni cerkvi imeli slavnostno akademijo v počastitev dr. Ignacija Knobleharja, v soboto dopoldan je bila otvoritev poslovne stavbe IGM Strešnik v Dobruški vasi, popoldan pa je bila po slavnostni seji občinskega sveta na ploščadi pred občinsko stavbo osrednja proslava.

Praznovanja so se udeležili številni gostje, med katerimi so bili tudi trebanjski, sevniški in šent-jernejški župan, mnogi, ki se praznovanja niso mogli udeležiti, pa so poslali pisne čestitke. Škocjanski župan Janez Povšič je v svojem govoru poudaril, da minevata dobri dve leti samostojnega delovanja občine in iskanja lastne poti in da so do sedaj zastavljene načrte še vedno uresničili. Letos so posodobili 5 km lokalne ceste, v Močvirskem dolu pri Bučki pa delavci Komunale izvajajo raziskavo za pridobitev zdrave pitne vode; trenutno so na globini 240 m. V občini se tudi zavedajo, da brez urejene prostorsko izvedbene dokumentacije ne bodo mogli posegati v prostor, zato so letos iz proračuna namenili precej denarja za pridobitev prostorskega plana in ostalih aktov.

Se posebej pa so ponosni na dokončan prizidek k občinski

stavbi, ki so ga namenili za lekarno. Na sobotni proslavi so prostore lekarne slavnostno odprli, direktorica Dolenjskih lekarn Janja Fortuna pa je obljubila, da jih bodo do septembra opremili. Na proslavi, kjer je v kulturnem programu nastopila dekliška pevka skupina Plamen in mladi harmonikarji: Nataša, Janez in Lado, so podelili tudi prva občinska priznanja. Ker lani niso podelili nobenega priznanja, so se letos odločili, da namesto treh podeli-

jo kar pet. Priznanja občine Škocjan so prejeli: Sonja Krnc za uspešno delo na področju ohranjanja in razvijanja kulturne dejavnosti v občini, Ludvik Praznik in Pavle Bobič, dolgoletna uspešna obrtnika, za pomemben prispevek k razvoju in promociji občine, Franci Kocjan, tudi dolgoletni uspešni obrtnik, za uspešno predstavitev in promocijo občine na področju razvoja turizma in Prostovoljno gasilsko društvo Bučka za uspešno zagotavljanje požarne varnosti in drugih oblik pomoči v njihovi okolici.

Po proslavi je sledila povorka škocjanskih društev izpred občine na prireditveni prostor pri gasilskem domu, kjer se je nadaljevalo družabno srečanje, ki se ga je udeležilo več kot 1000 ljudi.

J. DORNIŽ

PODELITEV - Na osrednji proslavi so podelili 5 občinskih priznanj. Na fotografiji: Franci Kocjan prejema priznanje, za uspešno predstavitev in promocijo občine na področju razvoja turizma.

ROCK OTOČEC NA TELEVIZIJI

Na prizorišču Rock Otočca 97 so bile tudi televizijske kamere, ki so posnеле najbolj zanimive trenutke tega festivala. Ogledali si jih boste lahko v polurni televizijski reportaži v oddaji Sobotna noč, ki bo na sporedu 12. julija ob 23. uri zvečer na drugem programu TV Slovenija.

S posveti nad romsko vprašanje

Pri dejanskem reševanju romskega vprašanja so majhne in revne občine v glavnem prepuščene same sebi - Če bi Romi živeli v Ljubljani, bi bili državni problem

NOVO MESTO - V petek, 4. julija, je potekal v Novem mestu posvet o romski problematiki, ki sta ga pripravila Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter novomeški Center za socialno delo.

OTVORITEV LEKARNIŠKIH PROSTOROV - Na osrednji proslavi ob škocjanskem občinskem prazniku so odprli tudi prizidek, kjer bodo Škocjanci imeli svojo lekarno. Trak so prerezali kar štirje, od leve proti desni: direktor Bramaca Jernej Klemenc, škocjanski župan Janez Povšič, direktorica Dolenjskih lekarn Janja Fortuna in častni občan škocjanske občine ter generalni direktor novomeške Krke Miloš Kovačič. (J. Dornič)

Dejstvo je, da so Romi problem in da so z njimi problemi, a z enim in drugim problemom se tako rekoč izključno ubadajo le v občinah, v katerih Romi živijo. Ali, kot je resignirano izzvenelo tudi na tem posvetu, tako kot na številnih podobnih v prejšnjih letih - če bi imeli Romi v Ljubljani ali, bogne daj, na Bledu, bi bil ta problem rešen veliko hitreje ali vsaj reševan veliko učinkoviteje, saj bi bilo "romsko vprašanje" problem države, ne pa tako, kot sedaj, problem, s katerim se otepajo posamezne občine same. In to v največji meri majhne in revne občine na Dolenjskem, v Beli krajini, v Posavju in na Kočevskem. Tako pa se skrb države za reševanje romske problematike začne in konča s takimi posveti. Tokratnega sta se udeležila tudi državna sekretarka Lidija Apohal in Peter Winkler iz vladnega urada za narodnosti.

V občinah, v katerih živijo Romi, se po svoje trudijo in prizadevajo za sprotno reševanje romske problematike, še posebej v vrtcih in šolah, zavedajo se, da bi bila najboljša rešitev, ko bi se Romi lahko preživljali s svojim delom, kjer morejo in kolikor morejo, pomagajo pri urejanju

njihovih naselij in bivališč. Vendar, ugotavljajo, vse to bolj malo hasne. V občinah se pritožujejo, da je sprotno in dejansko reševanje tako imenovane romske problematike skoraj izključno na njihovih plečih, nimajo pa nobene besede in možnosti vpliva, ko naj bi šlo za preprečevanje romskih izgrediv in njihove stalne prakse, kot so vožnja z neregistriranimi avti, streljanje, povzročanje škode na poljih in v gozdovih, grožnje "civilom", razdeljevanje in izkoriščanje socialnih podpor.

Kakor koli že, gotovo se romsko vprašanje ne da rešiti z občasnimi posveti in s teoretičnimi prispevki na to temo.

A. B.

POLETNA KNJIGARNA

LJUBLJANA - V torek, 8. julija, se je pod pokroviteljstvom Dolenjske banke in s problemsko tiskovno konferenco pod naslovom Zakaj knjigarne na Slovenskem umirajo v prostorih Domusa začela vrsta prodajnih razstav, ki jih do 27. avgusta pripravlja 12 založb pod naslovom Poletna knjigarne slovenskih založnikov. Na razstavah bodo na zanimiv način predstavljali knjige in jih ponudili kupcem po znižanih cenah.

riborčanom ostal še dolgo v spominu.

Verjetno se tudi zato, ker ni vstopnine, vsak večer na Lentu zbere več kot deset tisoč Mariborčanov in obiskovalcev iz drugih krajev severovzhodne Slovenije, med katerimi je največ mladih. V teh festivalskih dneh se je tako Lent spremenil v nekakšen "korzo", kamor se v večernih urah odpravijo na sprehod številni meščani.

Mnogo manj živahno kakor ponoči na Lentu pa je čez dan v številnih mariborskih tovarnah. Krivulja uspešnosti mariborskega gospodarstva se kar naprej pada. Tako je moralo v teh dneh v stečaj gradbeno podjetje Konstruktor-Gradbeništvo, ki je bilo včasih največje gradbeno podjetje v mestu. Veliko hude krvi je bilo v minulih dneh tudi v Elektrokovini v stečaju. Stečajni upravitelj je namreč bivšim delavcem tega podjetja ponudil poplačilo terjatev v obliki delnic hčerinskega podjetja, saj velikega dela premoženja Elektrokovine ni uspelo prodati. Delavci pa bi raje kot delnice, za katere nihče ne ve, koliko bodo čez čas vredne, imeli denar.

Na začetku poletja ima življenje v Mariboru dve plati: eno bolj veselo in drugo žalostno. Hudir je samo v tem, da se bo festival končal, gospodarska kriza pa bo, kakor kaže, še kar trajala in trajala...

TOMAŽ KŠELA

DVA KONCERTA V OKVIRU NOVOMEŠKIH POLETNIH VEČEROV

NOVO MESTO - V okviru Novomeških poletnih večerov ZKO Novo mesto priredi v ponedeljek, 14. julija, ob 21. uri koncert enega najuspešnejših komornih ansamblov Tartini Quarteta s solistom, klarinetistom Matejem Bekavcem. Koncert bo na dvorišču grškega gradu, če bo deževalo pa v franciški cerkvi. V sredo, 16. julija, pa bo ob 20. uri v atriju kapiteljske prošnje koncert mednarodnega mladinskega godalnega orkestra Glasbene mladine Slovenije. Prodaja vstopnic je možna tudi uro pred koncertom.

DOLENJSKI LIST

OB NOVI MAŠI PRI FRANČIŠKANIH ŠE RAZSTAVA

NOVO MESTO - V soboto, 12. julija, bo ob 20. uri v Franciškanskem samostanu Novo mesto otvoritev razstave slikarskih del akademске slikarke Mire Ličen Krmpotič iz Pirana. Razstavo so pripravili ob prazniku nove maše Igorja Luzarja. Umetnico iz Pirana bo predstavil p. Felician Pevec. V kulturnem programu bo nastopila skupina Mahcu iz Šmartna pri Litiji. Razstava bo na ogled do 10. avgusta.

RAZSTAVI V GRADU IN MIKLOVI HIŠI - Ob Srečanju v moji deželi so v gradu predstavili koncept obnove muzejskih prostorov "Utrip muzeja, donacije, projekti in izseljenci" in številnim obiskovalcem pokazali prenovljeno sobo pod stolpom. Prvi del stalne muzejske postavitve, ki zajema najstarejša obdobja ribniške zgovine, pa bo predstavljen v nekdanji Petkovi galeriji za ribniški sejem. O pridobitvah za kraj so spregovorili Taja Čepič, direktorica Mestnega muzeja Ljubljana, etnolog Vito Hazler in župan Jože Tanko. Hkrati so v Miklovi hiši odprli razstavo "Nova Štifa". (Foto: M. Glavonjič)

Sramota, ki se imenuje Narodni dom

Propadajoči Narodni dom je mestu že dolgo v spotiko in sramoto - Stavba je tako dotrajana, da se lahko poruši

NOVO MESTO - Novomeški Narodni dom, prvi v Sloveniji sploh, se podira. Stavba, ki je bila dograjena leta 1885, je bila takrat mestu v ponos, danes pa mu je v sramoto. In ne samo to - obstaja resna nevarnost, da se bo porušila. To sledi iz poročila o strokovnem ogledu, ki sta ga v začetku letošnjega junija na pobudo Društva Novo mesto in v prisotnosti direktorja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Danila Breščaka opravila gradbeniška strokovnjaka Anton Globokar in Vlado Primožič.

Pri ogledu so bili pozorni zlasti na gradbeni del objekta, pri čemer so ugotovili, da je ostreje tako dotrajano, da ne bo več preneslo večjih obremenitev, kot so debelejša snežna odeja, viharni veter, potres. Dimniki na podstrešju so močno nagnjeni, nekateri se že naslanjajo na ostreje in se rušijo. "Takoj jih je treba odstraniti, saj se lahko že ob manjšem stunku porušijo in ogrozijo stavbo, njeno okolico in mimoidoče," je v poročilu zapisal inž. Globokar. Stropa nad 1. in 2. nadstropjem sta močno deformirana in že pod težo enega človeka pretirano nihata. Po mnenju strokovnjakov verjetno ne bo zadoščala sanacija stropov, ampak ju bo treba zamenjati z armiranobetonsko konstrukcijo. Nosilni zidovi so na več mestih razpokani, opeka pri tleh je zaradi stalne vlage preperela. Fasada odpada in je zaradi zamakanja s strehe na več mestih poškodovana.

"Objekt je potreben temeljitega popravila in obnove v vseh elementih gradnje," sta strokovnjaka zaključila svoje poročilo. Na kratko si oglejmo zgodovino novomeškega Narodnega doma. Temeljni kamen zanj so postavili na veliki slovesnosti 7. junija 1873, se pravi pred 124 leti. Stavbo so začeli graditi na pobudo Čitalnice, ki je bila v Novem mestu ustanovljena 1865. Za gradnjo so prispevali tako meščani kot drugi prebivalci Dolenjske pa tudi dobrotniki od drugod. Tako so les za ostreje darovali prebivalci Dolenjskih Toplic in so ga do Novega mesta splavili po Krki. V temelje doma so vložili kositrno skrinjico s per-

gamentno listino z opisom name-na in pomena Narodnega doma ter priložili še primerke vseh na Slovenskem izhajajočih časnikov in časopisov. Kronist Novega mesta dr. Leopold Picigas je zapisal celo, da so bile narodne slovesnosti ob polaganju temeljnega kamna za Narodni dom skoraj enakega pomena kot tabori, ki so jih v tistih časih prirejali po drugih slovenskih pokrajinah.

Letak čitalniškega odbora je namembnost Narodnega doma označil takole: "Ustanovila se bode v njem slovenska ljudska knjižnica, dolenjska hranilnica, narodno gledališče, dolenjski muzej in šola za narodni jezik, slovstvo in zgodovino, kakor i drugi, za prosep narodnega zavedanja in napredka, kakor tudi materialnega blagostanja vevlačni zavodi." Narodni dom je izpolnil obljubo Čitalnice iz leta 1873 in je bil "središče za narodno gibanje na Dolenjskem". V njem je delovala Čitalnica s čitalniško in kasneje sokolsko knjižnico, tam so prirejali gledališke predstave, na odskih deskah Narodnega doma je nastopal profesor in zgodovinar Novega mesta Ivan Vrhovc, tu sta svojo igralsko pot začela Ivan Cesar, ki je kasneje postal eden od

stebrov ljubljanske Drame, in Viktor Markič, eden od ustanoviteljev Šentjakobskega odra.

Leta 1925, ob 60-letnici Čitalnice in 50-letnici Narodnega doma, je Čitalnica prenehala delovati, Narodni dom je prevzelo Sokolsko društvo, ki je dom temeljito obnovilo. Med 2. svetovno vojno so ga najprej zasedli italijanski karabinjerji, potem pa slovenski domobranci. Po vojni ga je zasedla JNA in v njem uredila svoj dom. Od teh "vojaških okupacij" si nekdanji Narodni dom ni nikoli več opomogel. Še posebej zadnja leta žalostno in hitro propada in je Novemu mestu v spotiko in sramoto.

Pokojni zgodovinar prof. Janko Jarc je pred leti zapisal: "Po vlogi, ki jo je kot narodno in kulturno prosvetno žarišče Novega mesta in Dolenjske odigral, je Narodni dom brez dvoma kulturnozgodovinski spomenik Novega mesta in bi bilo treba, ob spoštovanju namenov graditeljev, ponovno razmisliti o njegovi nadaljnji namembnosti."

Če mesto ne bo hitro ukrepalo, ne bo treba nič več razmišljati. Odstraniti bo treba ruševine.

ANDREJ BARTEJ

PROPADAJOČI NARODNI DOM - Novomeški Narodni dom, prvi na Slovenskem sploh, propada in po mnenju strokovnjakov obstajajo celo nevarnosti, da se poruši. (Foto: A. B.)

POKLIČITE

 Če ste ogroženi ali potrebujete pomoč policije

Zaprta cesta med hoteloma

DOLENJSKE TOPLICE - V ponedeljek, 7. julija, je promet v Dolenjskih Toplicah dobil novo podobo, saj je od tega dne naprej zaprta cesta med hoteloma Kopaški in Zdraviliški dom. Promet je preusmerjen na novi most z obvoznico, ki poteka čez ulico Škrile.

Brane Krevs, direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice, je dejal, da se je zdravilišče že dolgo trudilo odpraviti eno najbolj motečih stvari za njihove goste - hrup v zdraviliškem kompleksu.

Tehnični prevzem obvoznice je bil opravljen 23. junija. Večjih pomanjkljivosti ni bilo razen nekaj nejasnosti glede prometne signalizacije, ki pa so že odpravljene. Prav tako so napeljali tudi javno razsvetljavo, tako da so Dolenjske Toplice bogatejše še za eno pridobitev.

Kljub temu da je most z obvoznico zgrajen že nekaj časa, pa ceste med hoteloma niso mogli zapreti, saj je bilo treba počakati na tehnični prevzem in objavo v Uradnem listu Slovenije, kar je v skladu z Zakonom o varnosti cestnega prometa ter Odlokom o ureditvi cestnega prometa v občini Novo mesto. Prav tako je bilo treba doseči sporazum s krajinami, predvsem s tistimi, ki bodo zaradi zapore imeli nekoliko daljšo pot do doma. Zato bo promet v jedru Dol. Toplic tri mesece nadzirala posebna komisija in odpravljala morebitne težave.

NATAŠA POVŠE

BRALNA ZNAČKA V ANGLEŠČINI

Letos smo prvič tekmovali za bralno značko pri angleškem jeziku. Ko sem se vpisal na tekmovanje, sem moral prebrati pet drobnih knjig in napisati o vsebini kratko obnovo. Prijavi sem se zato, ker se mi je zdelo dobro, da bi poskušal dobiti bralno značko še v angleščini. Ko sem prebral knjige, smo se dobili skupaj in preverili svoje znanje s testom. Bal sem se, da bo tekmovanje en sam dolgčas, v resnici pa je bila zame to čisto nova izkušnja. Prvič sem bral knjige v angleškem jeziku. Bil sem zadovoljen.

JERNEJ BALANT, 7.a OŠ Smihel

75 LET PGD HINJE - Pred 75-imi leti je bila ustanovljena prva gasilska četa v Hinjah. V spomin na ta dogodek so v soboto pripravili v Hinjah svečanost, na kateri so podelili priznanja in odlikovanja najzaslužnejšim gasilcem. Predsednik domačih gasilcev Ciril Papež se je posebej zahvalil še živemu ustanovnemu članu PGD Hinje Jožetu Jakliču. Ob tej priložnosti sta Jakliču (na sliki drugi z leve) predstavnika GZ Novo mesto izročila v priznanje za požrtvovalno in humano delo v gasilski organizaciji - plaketo in značko gasilskega veterana. (Foto: S. Mirtič)

Za izobraževanje niti tolarja

Razvojno-izobraževalni center skrbi za izobraževanje odraslih - Zaključni izpit po srednješolskih programih opravilo 210 ljudi - Občino prosili za dodatne prostore

NOVO MESTO - "Veliko prebivalcev naše občine zaradi različnih vzrokov nima ustrezne izobrazbe. Vsak peti brezposelni nima dokončane osnovne šole, povprečni Dolenjec pa se je šolal 10 let. Tako sodimo skoraj na rep izobrazbene strukture slovenske populacije," je na letošnji slavnostni podelitvi zaključnih spričeval za pridobljeno izobrazbo ali poklic ter potrdil o uspešno končanem strokovnem izpopolnjevanju povedala direktorica novomeškega Razvojno-izobraževalnega centra Vesna Dular.

Razvojno-izobraževalni center (RIC), ki je član Zveze ljudskih univerz, je pred tremi leti in pol ustanovila novomeška občina in je naslednik tedanjega Zavoda za izobraževanje kadrov. V svoje nove prostore v Kulturnem centru Janeza Trdine so se preselili leta 1995. Najprej so pripravili tiste izobraževalne programe za pridobitev izobrazbe, po katerih ljudje najbolj povprašujejo, in z matičnimi šolami sklenili sodelovanje. "Začeli smo s tremi programi, sedaj jih imamo že enajst, v pripravi za naslednje šolsko leto pa jih imamo še 20," pravi direktorica Dularjeva.

Prvo leto je opravilo zaključni izpit ali zagovor diplomskega dela 43 slušateljev, lani 127 in letoš 210. Na podlagi letošnje izobraževalne sezone sodi RIC med večje tovrstne izobraževalne organizacije v Sloveniji. Dularjeva poudarja, da je strokovno znanje njihovih slušateljev enakovredno učencem šol, ki izobražujejo za te poklice, nekoliko slabše je le znanje iz splošnih predmetov. Vpisanih je 800 študentov, od tega jih je skoraj tri četrtine študentov ekonomije, pri srednješolskih programih pa je največje zanimanje za ekonomske in trgovinske usmeritve.

V RIC-u, kjer imajo le 6 zaposlenih, čeprav bi potrebovali še dva strokovna delavca, načrtujejo naprej, ker pa imajo predvsem na področju izrednega študija vse številnejše študijske skupine, bi za normalen potek izobraževanja potrebovali še dodatne prostore. Sedaj imajo tri učilnice, tudi do 15 učilnic dnevno pa so imeli v najemu na novomeški Srednji ekonomski šoli. Že pred kratkim so na občino naslovili pismo, v katerem so predlagali, da bi jim dodelili še neizkoriščene kletne prostore v Kulturnem centru Janeza Trdine, kjer bi lahko pridobili preprosto veliko predavalnico. Konkretnega odgovora še niso dobili. Pa tudi za delovanje jim občina do sedaj še ni namenila niti tolarja. "Denar za izvajanje programov, za vzdrževanje prostorov

• RIC ponuja tudi splošno izobraževalne programe za računalništvo in tuje jezike. V sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje imajo Klub za iskanje zaposlitve, od lani pa tudi regionalno Borzo znanja, kjer gre za brezplačno posredovanje med iskalcem in ponudniki znanj, nastala pa je v sodelovanju Andragoškim centrom Slovenije.

kot tudi plače zaposlenih moramo zagotoviti sami s prodajo izobraževalnih storitev na trgu," je povedala direktorica. Občina jim je namenila lani 500 tisočakov le za opremo, potrebno za Borzo znanja.

V kratkem bodo verificirali aktualne programe za pridobitev izobrazbe ali poklica, za katere bodo potem lahko izdajali listine. Ker pa bi radi vsakomur omogočili šolanje, prav te dni prostore centra na novo opremljajo. Urediti nameravajo prostor za samostojno učenje, kjer bo Internet in strokovna knjižnica.

J. DORNIŽ

Vesna Dular

"TAJNIK" - "Tajnik" novomeške občine Martina Vrhovnik je odločna ženska. Nikamor ne gre brez svojega mobilnega telefona, tako da lahko stvari ureja tudi na daljavo in ob vsakem času. Nekdanja šentjernejska rokometašica se zadnje čase ukvarja z rekreacijo, saj pri delu potrebuje tudi dobro fizično kondicijo. Martina, sicer zagreta funkcionarka občinske SLS, pa odločno zanika govorice, da bo kandidirala na naslednjih županskih volitvah. "Župan" Vrhovnikova torej ne bo. Pa še kdo, ki bi bil rad, tudi ne...

Ena gospa je rekla, da se bodo upniki Cyclotoura odpovedali svojim terjatvam, kot jih poziva novomeški župan, ko se bo občina odpovedala svojim davkom.

Suhokranjski drobiž

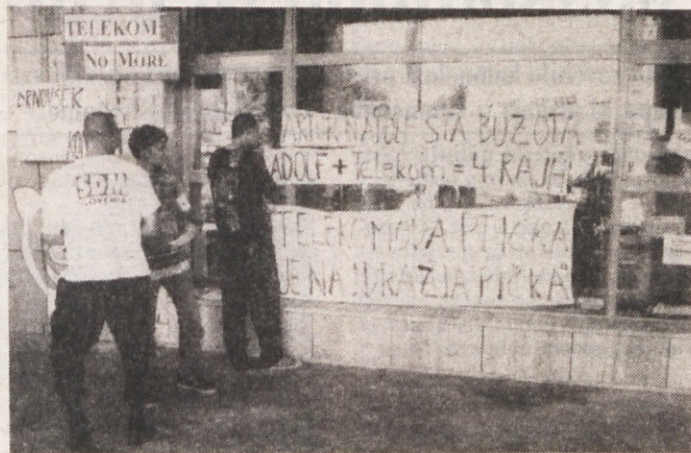
PRIČA ZGODOVINSKEGA SPOMINA - Starosta hinjskih gasilcev Jože Jaklič je bil med ustanovnimi člani PGD Hinje pred petinsedemdesetimi leti. Bil je prvi trolent, ki je klical ljudi k požaru. Vsi ustanovni člani so že med pokojniki, medtem ko je Jože prav čil, vrdrega duha in priča tega dogodka. Hinjski gasilci so ponosni nanj in na njegovo dosedanje delo.

ZASLUŽENA UPOKOJITEV - Pred dnevi sta se zasluženo upokojili kar dva pedagoški delavki iz osnovne šole Žužemberk: Marija Legan z Dvora in Dorica Nahtigal sta učili kar petintrideset generacij šolarjev na Prevolah in Ajdovcu, na Dvoru in v Žužemberku. Gotovo je beseda hvala premalo za vse njuno delo, ki sta ga vložili v učenje številnih generacij.

NEW SWING QUARTET V ŽUŽEMBERKU - Dare Hering, Oto Pestner, Tomaž Kozlevčar in Marjan Petan bodo v petek, 11. julija, ob 20. uri nastopili na koncertu v okviru poletnih kulturnih prireditev v gradu Žužemberk, ki jih organizira TD Žužemberk-Dvor. Vabljeni, ne zamudite enkratne prilike!

STOPIŠKE IGRE - V nedeljo so prizadveni stopiški gasilci organizirali 2. stopiške igre. Tokrat so te zabavno športne igre potekale na temo "podgorška ohcet". V "disciplinah" - vasovanje, postavljanje smrečic, šranga, kamela, prva poročna noč in vlečenje vrvi - se je pomerilo 6 ekip. Zmagali so Dolžani (na sliki z voditeljem Sašom Hribarjem), 2. mesto je osvojila ekipa Velikega Cerovca, 3. Pod Trško goro, 4. do 6. pa Lakovnice, Stopiče in Gabrje. Jger in veselice po njih se je udeležilo okoli 1.000 ljudi. (Foto: A. B.)

PROTEST INTERNETOVCEV - Protest mladih internetovcev zaradi podražitve telefonskih pogovorov, ki ga je prejšnji torek pred prostori novomeške enote Telekom organizirala Socialdemokratska mladina, je, žal, izvenel kot vulgarno pobalinsko žaljenje. Tako so mimoidoči od protestnikov oziroma iz njihovih sporočil izvedeli, da sta "Artur (očito Drnovškov pes) in Adolf (Župan, generalni direktor Telekom) buzota", prebrali enačbo "Adolf + Telekom = 4. rajh", uživali ob verzu "Telekoma-va pička je najdražja pička", hkrati pa se seznanili z odločno grožnjo predsedniku vlade: "Drnovšek, naše neizmerne potrpežljivosti je danes konec!" Pisem teh "protestnih" sporočil bi res kazalo omogočiti ne samo pomeni, ampak zastoj dostop do tistih strani na internetu, kjer bi se podučili o osnovah spodobnega vedenja. (Foto: A. B.)

Že bolje poskrbljeno za otroke

Čeprav v Metliki primanjkuje otroških igrišč za najmlajše, pa so vsaj nekoliko ublažili probleme z ureditvijo športnih igrišč pri tovarni Beti, ki so zanemarjena dolgo samevala

METLIKA - V Metliki ljudje že dolgo opozarjajo na pomanjkanje otroških igrišč. O tem so pozimi kritično spregovorili tudi na okrogli mizi, ki jo je pripravila občinska Zveza prijateljev mladine. Anketa, ki so jo opravili med otroki, pa je pokazala, da se jih večina igra kar na parkiriščih med avtomobili. Gotovo bodo te probleme nekoliko ublažila športna igrišča, ki so jih nedavno uredili pri tovarni Beti.

Športna igrišča pri Beti so bila zgrajena že pred časom, a so nekaj let opuščena samevala. Občinska športna zveza Metlika, občina, tovarna Beti in mestna skupnost Metlika pa so se nedavno dogovorile, da skupaj uredijo in opremijo ta igrišča. Zavedeli so se namreč, da je prav v tistem delu mesta, ki je brez športnih objektov, veliko mladih. Zato so vsi hodili na igrišča pri osnovni šoli na drugem koncu Metlike. Pred kratkim so tako uredili košarkarsko igrišče, igrišče za mali nogomet ter teniška igrišča pri Beti. Že takoj prve dni pa se je pokazalo, kako so otroci v tistem delu mesta potrebovali tovrstne športne objekte. Kot je povedal predsednik Občinske športne zveze Met-

spomladansko-poletnem času po več kot petnajstih letih organizirala občinsko ligo v malem nogometu. Tekmuje 12 ekip, zaključek tekmovanja pa bo v soboto, 12. julija, popoldne na igrišču na Pungartu. "Očitno je, da je takšnih

Kolpa pod drobnogledom

V Črnomlju zatrjujejo, da bodo v nekaj letih naredili red ob Kolpi in v njej - Vsakodnevni nadzor ribiških čuvajev

ČRNOMELJ - Črnomaljska občina je lani sprejela odlok o režimu ob reki Kolpi, katerega namen je, da bi še posebej med turistično sezono uredil promet, parkiranje, taborjenje, šotorjenje, kampiranje ob reki. Minulo soboto pa so kljub slabemu vremenu ribiški inšpektorji, črnomaljska policisti, predstavniki občinske uprave in sanitarni inšpektor Rudi Škof odšli h Kolpi, da bi ugotovili, kako se odlok uresničuje.

Njihov namen je bil predvsem ugotovljati, kakšne razmere so ob reki, opozarjati na nepravilnosti in svetovati, nikakor pa ne že na začetku turistične sezone represivno ukrepati.

Najbolj vpijoč problem ob Kolpi, ki oblika črnomaljsko občino, je v Pobrežju pri Kuzmi, kjer se vse dogaja na črno. V adlešškem kampu pa tam, kjer je po prostorsko-uređenih pogojih predvideno šotorišče, stojijo prikolice, medtem ko so pri Učakovcih na črno postavljene prikolice in šotori. S sobotno akcijo, ki je bila zaradi slabega vremena okrnjena, so želeli prej naštetih predvsem opozoriti kršitelje občinskega odloka o režimu ob Kolpi ter hkrati vesoljni Sloveniji povedati, da so se razmere ob Kolpi začele urejati in da je v obnašanju, kakor je pač komu mar, za vedno konec. Odslej bodo črnomaljski ribiški čuvaji, ki so bili zaradi visoke ekološke osveščenosti tovrstne akcije še najbolj veseli, vsak dan

tekmovanj v občini premalo, saj je že slišati pobude za organizacijo večjega nočnega turnirja v malem nogometu konec avgusta ali v začetku septembra ter pozimi zimske lige v malem nogometu. Smisel vseh teh tekmovanj naj bi bil v tem, da bi spodbudila zanimanje mladih za organizirano športno življenje, hkrati pa sodi tudi v priprave na jesenski mesec oz. leto športa v Sloveniji," je dejal Mozetič.

M. BEZEK-JAKŠE

ZORAN PREDIN IN ŠUKAR - Konec minulega tedna sta bili v okviru kulturnega poletja na metliškem grajskem dvorišču dve prireditvi. V petek je nastopila 46-članska mestna godba Metlika pod vodstvom Rafka Ogulina. Naslednji dan pa je Metličane in številne obiskovalce od drugod navduševal eden naših najboljših pevcev poetov Zoran Predin s skupino Šukar, ki je znana predvsem po romski glasbi (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

DEKLIŠČINA IN FANTOVŠČINA

SEMIČ - V soboto, 12. julija, bo ob 18. uri v okviru velike prireditve z naslovom Semiška ohcet (ki bo v Semiču 18., 19. in 20. julija, ob gasilskem domu) na belokranjski turistični kmetiji Cerjanec ob izviru Krupe dekljščina in fantovščina pred občeto. Predstavitelji se bo pet parov, ki bodo preizkusili svoje spretnosti v zabavnih igrah. Hkrati bo to tudi priprava na semiški poročni običaj. Sodelovala bo domača folklorna skupina Semiška ohcet, za zabavo pa bodo poskrbeli semiški humoristi in ansambel. Vstop v hotel bo prost, vabljeni pa so vsi, ki jih priprava na ohcet po semiških običajih zanima.

DVA VEČERA POLETNIH PRIREDITEV

METLIKA - V okviru poletnih kulturnih prireditev "Pridi zvečer na grad" bodo v soboto, 12. julija, na dvorišču metliškega gradu ob spremljavi tria Mojmirja Sepeeta nastopile popevkarske legende Stane Mancini, Lado Leskovar, Arsen Dedič in Mija Znidarič. V torek, 15. julija, pa se bo predstavil Simfonični orkester RTV Slovenija pod taktirko Antona Nanuta. Ta večer bo še posebej slovesen zato, ker bo tudi ognjemet, zazvonili bodo cerkveni zvonovi, zaigrali pa bodo tudi metliški godbeniki. Obe prireditvi se bosta pričeli ob 21. uri, pri drugi pa ne bo vstopnine.

Zlovešča opozorila policistov

Črnomaljski policisti opozarjajo na razraščanje narkomanije v občini - Zgovorni podatki - Predlog za ustanovitev preventivne lokalne akcijske skupine

ČRNOMELJ - Na tukajšnjem občinskem svetu je bilo že večkrat postavljeno vprašanje, ali je v občini razširjena narkomanija, v kakšnem obsegu in kakšni so ukrepi za njeno preprečevanje. Zato so z občinske uprave zaprosili Center za socialno delo Črnomelj, Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, Zdravstveni dom Črnomelj in Policijsko postajo Črnomelj, naj ocenijo razmere in predlagajo ukrepe.

Na Centru za socialno delo v Črnomlju lani ni nihče od mladostnikov ali njihovih svojev izskal pomoči. Menijo pa, da so na delo, ki jih z njimi verjetno kmalu čaka, dobro pripravljani in usposobljeni, saj se ena od strokovnih delavk že tretje leto usposablja za nudenje pomoči zasvojenecem. Predlagali so tudi ustanovitev lokalne akcijske skupine - LAS. Z Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto so sporočili, da nimajo natančnih podatkov o razširjenosti ilegalnih drog. V črnomaljskem zdravstvenem domu so priznali, da vedo o razširjenosti narkomanije v občini zelo malo. Pomoč navadno iščejo svojci, v lanskem in letošnjem letu pa so se pri njih oglasili le dvoje staršev.

Precej pa so se o problemu narkomanije razpisali na črnomaljski policijski postaji in nad njenim poročilom bi se zares veljalo zamisliti. Ugotavljajo namreč, da se proizvodnja in uživanje mamil v občini povečuje. V vseh primerih pa gre za mehko drogo, in sicer za pridelavo konoplje (Cannabis sativa), ki v Beli krajini zaradi ugodnega podnebja vsebuje precej visoko stopnjo psihoaktivne susbtance tetraokabinola, ki je po zakonu razglašena za mamilo. V zadnjih letih so v črnomaljski občini odkrili več manjših ali večjih nasadov konoplje, in sicer med kmetijskimi posevki na njivah, na jasah v gozdovih in stelnjnih ter ob rekah.

Največ uživalec droge policisti odkrijejo ob koncu tedna v okolici diskotek in lokalov, ki so odprti do zgodnjih jutranjih ur. Vendar

pa nikoli niso imeli opravka s trdimi drogami, čeprav ta nevarnost obstaja. Ker pa se uživanje mehkih drog vsako leto povečuje in pričakujejo, da se bo tudi v prihodnje, svetujejo sodelovanje vseh organov in organizacij v

• Policijska postaja Črnomelj je lani obravnavala 4 kazniva dejanja s področja mamil. Samo v prvih štirih letošnjih mesecih pa je podala državnemu tožilstvu 5 kazenskih ovadb, in sicer 3 zaradi suma kaznivega dejanja omogočanja uživanja mamil in 2 zaradi neupravičenega prometa z mamil. Sodniku za prekrške pa so podali 13 predlogov za uvedbo postopka o prekršku zaradi neupravičenega posesti mamil. V vseh primerih je šlo za marihuano in vedno so mamilo tudi zasegli.

občini, ki bi lahko kar koli storili pri preprečevanju uporabe in zlorabe drog.

M. B.-J.

Zahtevajo odškodnino za hrup

Cestno podjetje Novo mesto bi rado povečalo kamnolom pri Vrčicah, prebivalci bližnjih vasi pa se že sedaj jezijo zaradi hrupa, ki prihaja iz kamnoloma - Bodo dobili odškodnino?

VRČICE - Kamnolom v Vrčicah pri Semiču, s katerim upravlja Cestno podjetje Novo mesto, je glede na dovoljenja, ki jih ima podjetje, v glavnem že izkoriščen. Da bi ga lahko še naprej izkoriščali, ter tako dobili dovolj materiala za vzdrževanje in rekonstrukcijo cest, bi morali imeti novo dovoljenje. Za to pa je potrebno izdelati in sprejeti ureditveni načrt. V njem bodo določeni pogoji za nadaljnje izkoriščanje kamnoloma in za sprotno sanacijo. To pomeni, da bo končna podoba saniranega kamnoloma po končanem izkoriščanju dobila značaj širšega območja in se čim bolj vključila v krajinsko podobo doline med pogorjema Kočevskega Roga in Radohe.

Čeprav se sliši vse lepo in prav, pa imajo tako prebivalci bližnjih vasi kot tudi na semiški občini in v občinskem svetu pomisleke glede širitve kamnoloma. Kot je bilo slišati na zadnji seji občinskega sveta minuli teden, so se vaščani Blatnika in Vrčice že doslej pritoževali zaradi bližnjega kamnoloma in zahtevali, naj občina ne da soglasja, dokler krajani ne bodo dobili odškodnine. Miniranje v kanolomu namreč povzroča strašen hrup, nič bolje pa ni, ko dro-

bijo pesek. Na Selih, ki so kilometer oddaljena od kamnoloma, se ob tem tresejo šipe, treslaji pa zagotovo niso dobrodošli niti za zidove hiš. Kako mora biti šele v Blatniku, ki je od kamnoloma oddaljen le 200 metrov! Ob tem krajani pravijo, da so uničeni tudi vodni viri. Kot je zagotovil eden od svetnikov, bodo vaščani Cestnemu podjetju poslali pritožbo in od njega zahtevali odškodnino. Semiški župan Janko Bukovec pa je dodal, da morajo biti rešena vsa

vprašanja, preden bodo dovolili nadaljnje izkoriščanje kamnoloma.

Gospod Granda iz podjetja Topos iz Dolenjskih Toplic je pojasnil, da se bodo pri javni razgrnitvi srečali s temi vprašanji, zato je pomembno, da jim pri pripravi dokumentov za razširitev kamnoloma posvetijo posebno pozornost in da bo potrebno pripraviti takšen projekt, da se bo vedelo, kdo bo nosil odgovornost. Predsednik občinskega sveta Anton Malenšek pa je menil, da je potrebno določiti mejo, do kod bodo še lahko pridobivali dolomitni pesek v kamnolomu, ker občina načrtuje razvoj turizma. Občinski svet bo pri tem moral upoštevati interes občine in občanov, predvsem pa ugotoviti, ali kamnolom za občino in občane pomeni škodo ali korist in če da, kakšno.

M. BEZEK-JAKŠE

Jože Mozetič

lika Jože Mozetič, kmalu pričakuje tudi dogovor o skrbi za ta igrišča, saj bodo sicer lahko hitro zopet zanemarjena ter bodo začela propadati.

Sicer pa Mozetič priznava, da bi še v marsikaterem kraju v občini potrebovali športna igrišča, zlasti v krajevni skupnosti Suhor, kjer ni igrišča niti pri podružnični šoli. Zato naj bi še v tem letu uredili igrišče za suhorskim kulturnim domom. Nekoliko pa bodo razširili tudi igrišče pri podzemeljski osnovni šoli, kjer igra nogometni klub Kolpa, saj sedaj ne ustreza predpisanim dimenzijam.

Občinska športna zveza je v

Le vrh ledene gore?

Rešitev iz vse večjih problemov narkomanije v črnomljski občini ni v zatiskanju oči in ušes - Kdo naj ukrepa?

ČRNOMELJ - Da je narkomanija v črnomaljski občini razširjena, ni več nikakršna novica, četudi si nekateri pred njo še tako zatiskajo oči in ušesa in čeprav spet drugi ta problem jemljejo bodisi precej z lahkoto ali pa kot nekaj, kar se njih ne tiče. Da je res tako, je moč razbrati tudi iz štirih poročil ustanov, ki bi morale biti nad razširjenostjo narkomanije vsaj zaskrbljene, če že ne kaj več. A njihova poročila - s šestimi izjemo črnomaljske policije - ne povedo ničesar. Ali pa morda prav zato povedo veliko, predvsem to, kakšen je še vedno odnos do te pereče problematike, ki je z vsemi posledicami vred zašla tudi v Belo krajino. Res, da morda z zamudo, toda ušla ji dežela ob Kolpi le ni.

A ne le to, odkar so "vrtičkarji", ki se najraje ukvarjajo s sajenjem indijske konoplje, odkrili, da je prav belokranjsko podnebje najprimernejše za gojenje njihove "povrtnine", lahko pričakujemo le še večji razmah proizvodnje in prometa z mamil, s tem pa tudi uživanja te prepovedane omame. Že podatki policije, da ima vsako leto opraviti z številnejšimi storilci kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil in neupravičenega prometa z mamil, bi bili lahko znak za alarm. Zlasti še, če je očitno, da so pri-

meri, ki jih odkrijejo policisti, le vrh ledene gore, saj se zaradi povečanega nadzora policije tako dilerji kot narkomani spretno izmikajo in skrivajo.

Čeprav je bila razprava o problemih narkomanije v občini na črnomaljskem občinskem svetu občasno zelo čustvena, pa tu ne gre ne za čustveni ne za politični, ampak predvsem za strokovni problem. Problem pa je predvsem v tem, kaj storiti, in v tem se kaže tudi velika nemoč tistih, ki bi morali oz. od katerih zlasti prizadeti pričakujejo, da bodo kaj naredili. Za sedaj je jasno predvsem to, da represija zagotovo ne bo ne zmanjšala, še manj pa odpravila narkomanije v črnomaljski občini. Prav tako pa ne bo tistih, ki se ukvarjajo z mamilom ali jih uživajo, nič manj, če bodo črnomaljski krivdno za to valili drug na drugega: starši na šolo, ta na primer na zdravstveni dom, zdravniki na socialne delavce, ti pa na policijo. Pri ozaveščanju o zasvojenosti gotovo vsak od njih lahko odigra pomembno vlogo, še vedno pa velja, da je odločilna vloga pri vzgoji otrok v družinah. In kdor od staršev si tega ne prizna, hoče bodisi zatriti svojo nemoč ali pa vse, kar bi moral narediti, a ni, prevaliti na druge.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

KOŠNJA - Na nedeljski žetvi rži in košnji trave na Cerovcu v semiški občini je tekmovalna ekipa metliškega društva kmečkih žena ostala brez moškega člana. Metliški župan Branko Matkovič, na katerega so ženske ves čas računale, je iz opravičljivih razlogov zadnji trenutek odpovedal udeležbo. Tako je metliška parcela s travo ostala nepokošena, očitno pa je bila tudi zakleta. Ko jo je želel pokositi nekdo drug, se mu je namreč po nekaj zamahih polomilo kosišče. Če že ni požel aplavza, je vsaj salve smeha. Župan pa je lahko še srečen, da se ni kaj takega primerilo njemu.

ZETEV - Pri žetvi rži je metliško zadrego, ki je nastala, ker kmečke ženske niso imele moškega, tik preden se je oglašil sodniški pisk za začetek žetve, reši direktor kmetijske zadruge Metlika Ivan Kure. Delo mu je šlo dobro od rok, saj je pravzaprav doma na kmetiji, ob koncu pa je, ves navdušen nad žanjicami, dejal, da bi jih kar vzel namesto kombajna na svoje njive z žitaricami. Upa pa lahko le, da je bilo navdušenje obojestransko in da žanjice ne bodo zvrnile krivde, da niso bile pri žetvi najhitreje tako kot lani, ko jim je pomagal župan, na direktorja kmetijske zadruge.

HRUP - Očitno je, da metliške poletne kulturne prireditve "Pridi zvečer na grad" dobivajo vse večjo veljavo tako med občinstvom v Beli krajini kot onstran Gorjanec. Nekoliko nerodno pa je, da nekateri mislijo, da so prišli na veselico in ne na prireditev, ki ima velikokrat tudi mednarodni značaj. Ko namreč tisti na odru utihnejo, se po celem dvorišču sliši, kako zbrano so jih poslušali zlasti tisti, ki sedijo pod arkadami in lahko ob gostilniških mizah tudi kaj popijejo. Če že imajo tako nujen pogovor, naj odidejo pred grad ali pa počakajo z njim do konca prireditve. Ni namreč vpludno ne do nastopajočih ne do ostalih poslušalcev, da jih terorizirajo s svojim klepetom.

Črnomaljski drobir

ORIENTACIJA - V črnomaljski občini si na vseh koncih in krajih prizadevajo, da bi ne le razvijali turizem, ampak ga tudi reklamirali. Vprašanje pa je, kako so pri tem uspešni in ali njihova propaganda naleti na prava ušesa. Kot kaže, bodo morali ljudem najprej dopovedati, kje pravzaprav sploh leži črnomaljska občina. Kako bi si sicer lahko razložili, da je pred časom fotograf od časopisa Delo na Otočcu spraševal, kje je Prelesje.

DELOVNI CAS - Črnomaljski svetniki pravijo, da je zanje odločanje o podaljšanjem delovnega časa gostinskih lokalov postalo, ki zadnje čase ne manjka skoraj na nobeni seji sveta. V čem je sladkost reševanja prošnji, ki jih na svetnike naslavljajo gostinci, je težko reči. Morda v tem, da pri podaljševanju delovnega časa v gostilnah in bifejih niso ravno preveč radodarni. Na zadnji seji pred počitnicami pa se jih je večina le strinjala, da Antonu Jankoviču dovolijo imeti bife v skednju pri Tržkovem jezu pod Adlešiči namesto do 23. odprt do ene ure zjutraj prihodnjega dne. Jankovič, ki je tudi sam svetnik, je zato na koncu seje povabil svoje svetniške sotrpne v bife do ene ure zjutraj. A je eden od tistih, ki so glasovali proti podaljševanju delovnega časa, takoj protestiral, da bi bilo žuriranje do prihodnjega dne proti njegovim načelom.

DINARJI - Nekaterim črnomaljskim svetnikom so šli na zadnji seji neprestano z jezika le dinarji namesto tolarji. Jih tako daje nostalgija po nekdanji Jugoslaviji, da se po šestih letih še niso navadili, da imamo v Sloveniji svojo nacionalno valuto?

Semiške tropine

VELJAKI - Semičani nimajo tako slabega spomina, da se ne bi spomnili, kako so jih pred lanskimi državnoborskimii volitvami kandidati za poslance obiskovali po tekočem traku. Na nedeljski košnji in žetvi rži v Cerovcu pa so pogrešali kakšnega predstavnika s kmetijskega ministrstva ali vsaj eminentnejšega člana Slovenske ljudske stranke. Gotovo so se želeli prepričati, ali znajo slovenski veljaki tako spretno, kot sučejo jezik, vihteti tudi koso ali srp.

VODA - Črnomaljski Komunalni so zadnja leta ljudje dolgovali za njene storitve po 14 milijonov tolarjev na leto, letošnji dolg pa je že 16 milijonov tolarjev. Ker komunalci nimajo vploda v zbirke osebnih podatkov, ne vedo niti tega, kje so dolžniki zaposleni, da bi lahko od njih izterjali denar. Tožbe pa so dolgotrajne. Res, da je zadnja poteza Komunalne, h kateri se zateka, izklop pitne vode, vendar so v zadnjih dneh nekateri Semičani dobili obvestilo, da jim bodo vodo zaprli. Med drugimi tudi stanovanjskemu bloku. Morda bodo vsaj na ta način ljudje prišli do spoznanja, da nekateri dobrine pač ne trajajo neskončno, čeprav jih ne plačajo.

Državne ugodnosti niso koristne

Ribniška občina želi poseben status "demografsko in ekonomsko ogrožene občine" - Ugodnosti, ki jih nudi država, naj bi veljale za celotno občino

RIBNICA - Zaradi slabega gospodarskega stanja, odstotkovno najvišje brezposelnosti v državi, posebnih pogojev kmetovanja, predvsem pa nemoči ribniške občine, da bi zaustavila odhajanje mladih na delo drugam, je ribniška občinska uprava na ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj naslovila pobudo, naj zakonsko ali s podzakonskimi akti dodeli ribniški občini poseben status "demografsko in ekonomsko ogrožene občine".

Indeks ravni industrijske proizvodnje v ribniški občini je bil leta 1990 za 30 odstotkov višji kot v Sloveniji, zaostajanje za republikim povprečjem pa se je začelo z razpadom enotnega jugoslovanskega trga, na katerega je bila tradicionalno vezana ribniška lesna industrija, in zlomom vzhodne ekonomije, ki je zaradi vezanosti ribniške kovinske industrije na vzhodno klirinško tržišče botroval tudi stečaju do tedaj največjega ribniškega podjetja Rika s preko 1300 zaposlenimi. Zaradi novih razmer je šlo med prvimi v občini v stečaj prevoznisko podjetje

Evrotans, negativno pa sta na gospodarska gibanja v občini vplivala tudi stečaj Tekstilnega podjetja Jurjevica in ukinitve obratov Konfekte, Pletenine in Zašcite.

Zaradi oživitve delov proizvodnje Rika v stečaju, ki danes ponovno omogoča delo približno 300 delavcem, uspešnega poslovanja Itp-pja, Donita Sodražica in Kmetijske gozdarske zadruge Ribnica ter povečanega samozaposlovanja in zaposlovanja pri zasebnikih v zadnjih dveh letih indeksi industrijske proizvodnje ponovno naraščajo, vendar dosežki ribniškega gospodarstva še vedno zaostajajo za republikim povprečjem. Ob negotovi usodi Inlesa, ki ga kot največjega slovenskega izvoznika stavbnega pohištva bremenita izguba jugoslovanskih trgov in drag proces preusmeritve na zahodne trge, pa je za občino še posebno zaskrbljujoča velika brezposelnost, ki je z doseženimi 28,2 odstotki že sedaj odstotkovno najvišja v državi.

"Ker mladi izobraženci ne dobijo dela doma, odhajajo drugam," pojasnjuje vodja oddelka za gospodarstvo Darja But in dodaja, da zato, ker zaostajajo za vsemi republikimi in regijskimi kazalci. Ocenjujejo, da jim pripada pose-

ben status kot dejavna oblika pomoči države njihovim krajem. "Zaradi veljavne delitve med demografsko ogrožene in tiste, ki to niso, velik del prebivalcev ribniške občine nima možnosti pridobiti sredstev Sklada za regionalni razvoj in ohranjanje poseljenosti podeželja ali druga ugodna posojila, ki jih daje država. Pri tem pa izpadejo ravno tista področja, ki so doživela največje gospodarske pretrese in ki so, gledano z vidika celotne občine, v tem trenutku tudi najbolj potrebna pomoči," pojasnjuje Butova.

M. LESKOVŠEK-SVETE

GODBA DOBREPOLJE je ena najprizadenejših kulturnih skupin v občini. V njej igrajo tudi člani iz sosednjih občin. Godba nastopa tako rekoč na vseh pomembnejših prireditvah v občini in bližnji okolici, prireja pa tudi samostojne koncerte in prireditve (kolone itd.). Na najnovejši kaseti oz. CD plošči je predstavljena z dvema skladbama. (Foto: J. Primc)

Velik interes za posojila

Prošenj za dvakrat več, kot je bilo razpisane denarja - Posojila naj bi dobili vsi

RIBNICA - 12. junija je potekel rok oddaje prošelj za pridobitev posojil za pospeševanje razvoja obrti in podjetništva v ribniški občini. Na občinski razpis za pridobitev investicijskih posojil se je javilo 16 prosilcev, ki so skupno zaprosili za 97 milijonov tolarjev, kar je dvainpolkrat več od razpisane vsote.

V dogovoru z SKB banko, d.d., PE Kočevje in kočevsko podružnico Nove Ljubljanske banke je ribniška občina v letošnjem letu za domače gospodarstvo razpisala za 40 milijonov tolarjev dolgoročnih posojil. Iz občinskega proračuna je zanje v obliki depozita bankam zagotovila 8 milijonov tolarjev in

dodatno še 1,8 milijona tolarjev za subvencioniranje obrestnih mer vseh na letošnjem razpisu odobrenih kreditov, in sicer v višini dveh odstotnih točk direktno vnaprej za celotno dobo vračila posojila. S tem je občina domačemu gospodarstvu zagotovila možnost najemata trenutno najugodnejših bančnih kreditov na območju ribniške občine, saj jih lahko za dogovorjeno dobo vračanja od treh do petih let interesi za investicijska vlaganja najamejo po obrestni meri TOM + 5,55 odst.

Na občini so zato pričakovali, da bo interes za najem posojil velik, kljub temu pa jih je odziv na razpis presenetil. Še posebno jih je presenetilo, da je med vsemi prosilci kar dve tretjini takšnih, ki prosijo kredit za poplačilo kupnine za poslovne prostore in ponoven zagon proizvodnje oziroma za oživiljanje proizvodnje, ki bo prineslo tudi odpiranje novih delovno mest. Zato se je občina z obema bankama že dogovorila, da bosta odobrili posojila vsem prosilcem, ki so odali v skladu z razpisnimi pogoji popolne vloge in ki bodo seveda zadostili tudi zahtevam banke glede poroštev. Občinska uprava bo zato občinskemu svetu predlagala, naj podpre odo-

britev posojil vsem prosilcem, in če bodo svetniki na svoji seji 10. julija predlog občinske uprave podprli, bodo lahko prosilci dobili posojila še pred jesenjo.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Slavje z grenkim priokusom

Do dveh hiš ni asfalta

PODPLANINA - Žal lani obljubljena asfaltna prevleka in delna rekonstrukcija lokalne ceste, ki se odcepi od regionalne ceste v vas Podplanino, je bila pretekletni dnevi položena v dolžini kakšnih 850 m in je tako zapuščen vasi, v kateri prebiva le še 23, v glavnem starejših ljudi, prinesla nekaj uljudnosti. Vsekakor je to prva ljudna pridobitev po drugi vojni.

Take mačehovske razmere pa so mlade nehote poganjale v svet. Danes vas premore samo še eno mlado družino, in še za to kaže, da se bo preselila na Hrvaško. Nič drugače ni v ostalih občabranskih vaseh. Mladi - preštelih bi jih lahko na prste obeh rok - tudi če bi hoteli, v slovensko šolo ne morejo, saj je republiška cesta v dolžini dobrih pet kilometrov skoraj neprevozna in zaprta za ves težji promet.

Tako so Podplaninci v petek, 4. julija, pripravili prisrčno slovesnost ob odprtju asfalta. Prisotni so bili domačini, delavci cestnega podjetja Primorje iz Ajdovščine, nekaj gostov, nikogar pa iz občine Loški Potok razen svetnika domačina Milana Pojeta, ki je investitor. Nekaj nezadovoljstva je izzvalo to, da asfalt ni narejen, kot so pričakovali vaščani. Vsaj zadnji dve hiši v vasi sta ostali brez nje. Morda gre za naključje ali pa tudi ne, saj je prva hiša last podžupana občine Loški Potok, druga, zadnja, pa predsednika vaške skupnosti. Kdo je samovoljno skrajšal traso, ne ve nihče ali pa se domačini odgovor izmikajo.

Tik nad meddržavnim mejnim prehodom je drseča zemlja tako močno poškodovala pred nekaj leti položeni asfalt, da je vsak težji promet nemogoč. Država že dolgo obljublja sanacijo, zemljišče, na katerem je nujen poseg za sanacijo, pa je last vaškega predsednika, ki kategorično zatrjuje, da ne bo dal soglasja do takrat, ko se bo občina odločila položiti nekaj deset metrov asfalta do konca vasi, torej do njegove hiše, ki je zadnja v vasi. Kaže, da tudi vaška oblast danes nič ne zaleže.

A. KOŠMERL

Mirtovski šratelj

"Na ribiškem tekmovanju na Kolpi so zmagali Kočevjarji, ki imajo le tisto smrdljivo Rinžo, samo zato, ker je bil dovoljen le lov s "flikaricami" (muharicami). Če bi bilo dovoljeno loviti ribe tudi na tradicionalne ravšičarske načine, pa bi gotovo zmagali domačini Osilničarji."

OBVEZA - Kot edini pogoj Centru šolskih in obšolskih dejavnosti za brezplačni najem delov prostorov v stavbi OS pri Fari je kočevska občina postavila zahtevo, da morajo biti prostori, ki jih bo Center uredil za svoje potrebe, "primerni za bivanje in izvajanje vzgojno-izobraževalnih in drugih dejavnosti Centra najkasneje s šolskim letom 1997/98". V nadaljevanju pa občina od brezplačnega najemnika zahteva obvezo, da bo svojo dejavnost pričel opravljati v šolskem letu 1997/98. Če bo torej Center pričel z delom junija prihodnje leto, bo to še vedno v skladu z dano obvezo! Prav tako pa Center tudi ne bo "prelomil obveze", če v novem domu ne bo zaposlil nobenega domačina. Občina tega od njega tudi ni zahtevala, čeprav so jo s podobnimi obljubami, kot jih sedaj daje o možnostih zaposlovanja domačinov direktor Centra Janko Hamler, že večkrat "okrog preselil". Tako je menda danes kljub podobnim velikim obljubam na carini v Petrinji zaposlen le en domačin - pa še ta že leta živi v Kočevju!

V DOBREM IN SLABEM - V Kočevju le maloštevilna podjetja poslujejo z dobičkom. Zato še toliko bolj preseneča, da to uspeva kočevski lekarni, ki zaradi različnih peripetij vsaj do nadaljnjega še vedno ostaja javni zavod. Od tega dobička kočevska občina nima nič, čeprav bi ga po sistemu, da je treba deliti dobro in slabo, nekateri v občini želeli izkoristiti. Ker pa ta "sistem" pri nas dobro deluje le v slabem, ima kočevska občina kot ustanovitelj lekarnarje vendarle tudi nekaj od njenega dobička. Če občina namreč ne rabi lekarni pomagati pokrivati izgube (kar bi ta ob izgubi nedvomno pričakovala!), to menda tudi nekaj velja!

OBČAN SPRAŠUJE - MEDVED ODGOVARJA - Po čem sklepaš, da je upravljalec kočevske tržnice kljub dobremu prometu na tržnici in gotovo zato tudi dobremu inkasno obubožal? - Ker ne zmore toliko denarja (ali pa dobre volje), da bi zakrpal poškovane in zato obiskovalcem nevarne stopnice.

Ribniški zobotrebci - PARK BO PREMAJHEN - Če so bili v času socializma mnogi "drugače misleči" potiskani na obrobje družbenega dogajanja in v "načrtno pozabo", kot se danes velikokrat rado reče, pa se zdi, da danes ponekod kar tekmujejo, kdo bo "potegnil na plano" več takšnih "pozabljenih velikanov", ki pa se jim je zato seveda tudi potrebno primerno oddolžiti. Ribničani so vajeni oddolževanja, kar dokazujejo tudi s še vedno trajajočimi prireditvami v počastitve spomina na 100-letnico rojstva akademskega kiparja Franceta Goršeta, vendar pa, če si bodo še naprej tako enotni o pomembnosti "velikih mož", kot do sedaj, ko so se s spominskimi slovesnostmi oddolževali resnično le "nespornim in za vse sprejemljivim pomembnim možem", kakršven je bil denimo tudi Jakob Petelin Gallus, potem se jim tudi ob takšni vni "odkrievanja velikih mož" pozabljeni preteklosti, ko kmalu ne bo več niti ene vasi, ki ne bi imela vsaj enega nekoč uglednega in zaslužnega moža, ne obeta hujšega, kot da bo park kulturnikov za obzidjem ribniškega gradu postal premajhen.

BRATJE SLOVENC - Na nedeljskem srečanju Slovencev iz tujine in domovine ribniški župan Jože Tanko s svojim govorom še zdaleč ni požel tolikšnega aplavza kot poslanec Janez Janša. Županov govor, v katerem se je dotaknil tudi potrebe po narodni spravi, so nekateri označili za "dokaj blede", pozdravili pa Janšev besede, da brez izkušnje, ki so si jih pridobili Slovenci z delom v tujini, in brez vrednot, ki so jih ponesli iz domovine s seboj v njih in jih tam ohranjali, medtem ko jih v domovini niso, Slovenija tudi v bodoče ne bo mogla. Kdaj bo torej Slovenec Slovincu postal brat?

Ribniški zobotrebci

PARK BO PREMAJHEN - Če so bili v času socializma mnogi "drugače misleči" potiskani na obrobje družbenega dogajanja in v "načrtno pozabo", kot se danes velikokrat rado reče, pa se zdi, da danes ponekod kar tekmujejo, kdo bo "potegnil na plano" več takšnih "pozabljenih velikanov", ki pa se jim je zato seveda tudi potrebno primerno oddolžiti. Ribničani so vajeni oddolževanja, kar dokazujejo tudi s še vedno trajajočimi prireditvami v počastitve spomina na 100-letnico rojstva akademskega kiparja Franceta Goršeta, vendar pa, če si bodo še naprej tako enotni o pomembnosti "velikih mož", kot do sedaj, ko so se s spominskimi slovesnostmi oddolževali resnično le "nespornim in za vse sprejemljivim pomembnim možem", kakršven je bil denimo tudi Jakob Petelin Gallus, potem se jim tudi ob takšni vni "odkrievanja velikih mož" pozabljeni preteklosti, ko kmalu ne bo več niti ene vasi, ki ne bi imela vsaj enega nekoč uglednega in zaslužnega moža, ne obeta hujšega, kot da bo park kulturnikov za obzidjem ribniškega gradu postal premajhen.

BRATJE SLOVENC - Na nedeljskem srečanju Slovencev iz tujine in domovine ribniški župan Jože Tanko s svojim govorom še zdaleč ni požel tolikšnega aplavza kot poslanec Janez Janša. Županov govor, v katerem se je dotaknil tudi potrebe po narodni spravi, so nekateri označili za "dokaj blede", pozdravili pa Janšev besede, da brez izkušnje, ki so si jih pridobili Slovenci z delom v tujini, in brez vrednot, ki so jih ponesli iz domovine s seboj v njih in jih tam ohranjali, medtem ko jih v domovini niso, Slovenija tudi v bodoče ne bo mogla. Kdaj bo torej Slovenec Slovincu postal brat?

Dobrepoljski krompirčki

NAJBOLJ OBISKANI - V zadnjem letu dni so bile v Jakličevem domu najbolj obiskane prireditve: igra domače mladinske skupine "Na ogledih" (420 obiskovalcev), božično-novoletni koncert Godbe Dobrepolje (400), miklavževanje (300), "Živimo z ljudskim izročilom" in koncert Marvrice (vsak po 250 obiskovalcev) itd. Skupno je bilo 14 nastopov. Zanimivo je, da je bil najslabše obiskani nastop učencev glasbene šole (50 poslušalcev), čeprav se občina ponaša z glasbeno tradicijo in ima to ovekovečeno tudi v občinskem grbu in zastavi.

GOSPOD ALI TOVARIŠ? - Na zadnji občinski seji je neki svetnik opozoril, da učenci še vedno nagovarjajo učitelje s tovariš in menil, naj bi s takim naslavljanjem prenehali.

PREDLOGE ZA PRAZNIK ZBIRAJO - Še do 31. avgusta bodo v občini Dobrepolje zbirali predloge za občinski praznik. Občina zdaj namreč še nima svojega praznika.

PERICA Z DRŽAVLJANSTVOM - Pogoj za sprejem na delovno mesto perice-likarice je, da je slovenska državljanica, kar pa ni pogoj niti za nekatera precej bolj odgovorna delovna mesta. Tak pogoj postavlja Peritek Trzin, objavljen pa je bil dobrepoljskem občinskem glasilu.

Udarili po počitnikarjih

Davek za počitniške objekte petkrat višji, za stanovanja in poslovne prostore pa enak

VELIKE LAŠČE - Davek za počitniške stavbe se bo povečal za petkrat. Tako so sklenili na zadnji seji občinskega sveta občine Velike Lašče, ko so razpravljali o spremembah predpisa, ki določa stopnjo davka od premoženja na posest stavb, tako povečanje davka pa dovoljuje republiški predpis, ki tako omogoča več dohodka občinskim proračunom. Niso pa svetniki povečali davka za stanovanja in poslovne prostore, ampak bo ostal na dosedanji ravni. Na isti seji so svetniki odločali tudi o tem, komu bodo zaupali

prevoze šolarjev. Sklenili so, da bodo prevoze s kombiji zaupali dosedanjim prevoznikom, ki vozijo šolarje v oddaljena in hribovita območja; prevoz po dolinskem območju z avtobusom pa bo po novem opravljal Ljubljanski potniški promet, ki je ponudil najugodnejše pogoje. Zoper to odločitev so možne pritožbe v roku petnajstih dni po prejemu sklepa, kar pomeni, da dokončna odločitev ne bo znana pred koncem julija.

Svetniki so obravnavali tudi pripombe oddelka za urbanizem in okolje Mestne občine Ljubljana na urbanistične predloge občine Velike Lašče. Laščani so predvideli, da bi na območju pri Logarjih (med Knejem in Karlovico) zgradili objekt za turistično in rekreativno dejavnost. Urbanisti se s tem niso strinjali, ker gre za zidavo in uredjanje na kmetijskih zemljiščih, ki so uvrščena v prvo kategorijo. Občinski svetniki so se strinjali z ugotovitvijo strokovnjakov, torej tam zidave ne bo.

Niso pa se strinjali z mnenjem urbanistov, ki so ugotovili, da bi načrtovani gostinsko-servisni objekt pri bencinski črpalki Rašica stal na območju, ki je zavarovano kot kulturni spomenik, zato so mestni urbanisti menili, naj bi tam ne gradili. Domačini so torej za gradnjo. Zdaj bodo počakali še na mnenje Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

J. PRIMC

TOPLARJI PRI VHODIH V OBČINO - Pred kratkim so na vpadnicah v občino Dobrepolje iz smeri Novega mesta, Kočevja, Velikih Lašč in Grosuplja postavili oznake v obliki kozolca toplarja, ker so taki kozolci tudi značilni za dobrepoljsko dolino in občino. Na fotografiji je kozolček iz smeri Velikih Lašč pri Ponikvah. (Foto: J. Primc)

Osilniški nadev

NAJBOLJŠI KOČEVARJI - Na nedavnem tekmovanju v lovu rib z muharico, ki sta ga organizirali ribiška družina Kočevje in njena sekcija v Osilnici je v ekipni konkurenci zmagal Andrej Hrovatin iz Kočevja, tudi drugo in tretje mesto pa sta zasedla kočevska ribiča. Skupno je okoli 30 ribičev uplenilo le 8 lipanov, o zmagi pa je odločala dolžina in teža rib.

NOVI OBIČAJI - Nekdaj je bil običaj, da so na začetku slavlja pozdravili vidnejše goste od drugod, na petruvem pa so pozdravili goste z obeh bregov Kolpe in Cabranke, posameznikov pa ne. Kljub temu so nekateri med gosti opazili župana občine Loški Potok Janeza Novaka, predsednika KS Kostel itd.

PREHITRO "POSPRAVLJALI" - Na petruvem so prikazali nekdanje običaje iz življenja in dela ljudi iz osilniške doline. Starinsko urejeni in opremljeni pa so se po paradi hitro porazgubili, da so lovci-fotografi ostali brez pravih motivov. Prav bi bilo, da bi prikazovali starih obrti in navad, narodnih noš itd. ostali nekje na ogled in za fotografiranje ves čas glavne prireditve, ki tako ni trajala več kot uro. Gre za tradicionalno in turistično zanimivo prireditev, zato so bili prehitro "pospravljeni" izvajalci slaba stran prireditve. Nekateri, na primer kresnice, pa bi lahko ostali na odru do konca prireditve in govorov, saj bi bili le v okras vsemu.

PREKRIVAJO ŠOLO IN POŠTO - V Strugah bodo lepe poletni dni izkoristili za prekrivanje strehe na šoli in na pošti. Ta dela so načrtovali že več let, na vrsto pa so prišla šele zdaj. Dela izvaja zasebnik iz Dolenje vasi. (Foto: J. Primc)

Kako zdravi so vaški vodovodi?

Sevniški oddelek za okolje in prostor je z anketo skušal izvedeti po krajevnih skupnostih kar največ svežih podatkov o vodooskrbi - Vodo jih plačuje samo dobra polovica

SEVNICA - Tako kot imajo v sevniški občini včasih težave z naraslimi meteoritnimi vodami, pred katerimi morajo umikati imetje, imajo tudi nekaj neresenih vprašanj v zvezi z oskrbo s pitno vodo. Uradna poročila govore o tem, da gre pri pitni vodi tako za vprašanja zakonitosti preskrbe kot za kakovost razpoložljive pitne vode.

Sevniški občinski oddelek za okolje in prostor je z anketo skušal izvedeti po krajevnih skupnostih kar največ svežih podatkov, s katerimi bi si lahko ustvaril sliko o stanju na terenu. V šestih mesecih so pridobili bolj ali manj popolne podatke iz osmih krajevnih skupnosti, le KS Studenec in Tržišče še nista odgovorila.

V času, ko so v glavnem torej že zaključili omenjeno anketiranje, v občini ugotavljajo, da sevniška Komunala oskrbuje s pitno vodo dobrih 33 odst. vseh prebivalcev občine, 65 odst. občanov pa dobiva vodo iz lokalnih vodovodov. Slednji so lahko vprašljivi, saj jih upravljajo in vzdržujejo vaški odbori ali posamezniki kot lastniki. "V teh naseljih se v večini primerov ne kontrolira in ne zagotavlja zdravstvena neoporočenost pitne vode," navaja v svojem

poročilu sevniški oddelek za okolje in prostor.

V sevniški občini bi se utegnilo sčasoma zaostri vprašanje, od

Grajsko poletje v juliju

Sevniške prireditve

SEVNICA - Med prireditvami grajskega poletja v Sevnici je bil v nedeljo v tržišču kmečki praznik, ki sta ga organizirali Društvo podeželske mladine Tržišče in Društvo kmečkih žena Tržišče. V soboto, 12. julija, ob 9. uri se bo na sevniškem kopalisku začel Triatlon lisca 97 v organizaciji Športne zveze Sevnica, ob 17. uri bo na studencu srečanje harmonikarjev. Vaški odbor Šmarčna in gasilska desetina Šmarčna bosta pripravila 19. julija ob 17. uri na Šmarčni gasilsko tekmovalje, slavnostni zbor krajanov ob 15-letnici gasilske desetine in vrtno veselico z ansambлом Fantje z vseh vetrov. V Trnovcu pri gasilskem domu bo 26. julija ob 18. uri prostovoljno gasilsko društvo Trnovec pripravilo gasilsko veselico z ansambлом Lojzeta Slaka, tega dne ob 20. uri pa bo vrtna veselica na Telčah pri gasilskem domu. Na prireditvi, ki jo organizira prostovoljno gasilsko društvo Telče, bo igral ansambel Franca Miheliča. Prostovoljno gasilsko društvo Boštanj bo izvedlo 27. julija ob 13. uri na Okiču meddruštveno gasilsko tekmovalje za memorial Toneta Simončiča.

kod jemati denar za popravilo in obnovo vodovodov, posebej vaških. Ni namreč jasno, kje bi našli denar za take posege. Zdaj plačuje vodooskrbo le dobra polovica vseh, ki točijo vodo iz omrežij, kar pomeni, da denarja za modernizacijo upravljalci nimajo.

Po vsem sodeč, pa bo v občini kmalu stekla temeljitejša akcija, katere pričakovani dosežek bi bila preglednejša oskrba z vodo. Takega reda pa ne bodo mogli ustvariti čez noč, zlasti pa ne brez sodelovanja krajevnih skupnosti. Dejstvo pa je, in to bo še težava, da so zlasti krajevni vodovodi ne le gospodarska, ampak še kako tudi zadeva čustev.

M. LUZAR

DRŽAVNO PRVENSTVO

V četrtek, 5. junija, smo imeli učenci višje stopnje iz OŠ Koprivnica v Ljubljani državno prvenstvo v atletiki. Vsak je lahko tekmoval le v eni dejavnosti in štafeti. Za udeležbo pa smo morali doseči dober rezultat že na področnem tekmovanju. Na slednjem sem bila 1. in se uvrstila naprej. Tu sem imela malo treme, vendar je kmalu minila. Tekla sem na 300 metrov in zaradi prehlada bila malo počasnejša od svojega osebnega rekorda, zato nisem pričakovala medalje. Vendar je bil moj čas 44.33 sekund dovolj za zmago. Kaj takega si še v sanjah nisem predstavljala, saj ni kar tako biti državna prvakinja na 300 metrov.

JASMINA KLAKOČER
6.r., OŠ Koprivnica

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

GLAS BLANCE

BLANCA - Junija je izšel Glas Blanca, in sicer 2. številka glasila KS Blanca, katerega urednik je Branko Kelemina, predsednik sveta KS Blanca in poslanec državnega zbora. Časopis obvešča o krajevnem prazniku, delovnih načrtih in proračunu krajevnih skupnosti, o obnavljanju kulturno-prosvetnega in gasilskega doma in javnih čistilnih akcijah. V Glasu Blanca so našli prostor med drugim tudi za zdravstvene nasvete, humor, kratko lovsko kroniko, pisma bralcev in zapis o tem, kako si Blanci (lahko) krepijo duha in telo.

Država stiska, ljudje pa delajo

V soboto na Blanci počastili krajevni praznik - Spomin na preteklost in pogledi v prihodnost - Predsednik Kelemina: opravičilo vsem, ki še čakajo na pomoč KS

BLANCA - V soboto so s prireditvijo na Blanci počastili praznik KS Blanca. Ob tej priložnosti so organizirali gasilsko in športno tekmovanje. Na popoldanski slovesnosti je zbrane nagovoril Branko Kelemina, predsednik blanski krajevnih skupnosti.

Kelemina je spomnil, da je blanski krajevni praznik povezan z dogodki iz 2. svetovne vojne, in sicer z dnevom, ko je partizanska enota napadla nemško postojanko v stari osnovni šoli. Sicer je dejal, da ne želi govoriti o preteklosti, "ker nas ta v nekaterih pogledih še razdvaja". Predsednik je poudaril, da je zlasti za mlade ljudi pomembna prihodnost. In v krajevni skupnosti si ne zamišljajo prihodnosti, v kateri bi bili sprti med seboj. Potrebno je sodelovati, se razumeti, spoštovati in dogovarjati, "kajti premalo nas je, da bi lahko živeli vsak zase in oblikovali ta svet po svoje".

Po predsednikovih sobotnih zagotovilih deluje svet KS Blanca nepolitično, njegove člane pa združuje skupna volja za uresničitve delovnega načrta. Žal pri tem občutijo, kot je poudaril Kelemina, precejšnje pomanjkanje denarja. Blanca bi ga potrebovala precej več, a ker ga nima, ne more ustreči vsem željam prebivalcev. "Zato se moram vsem tistim, ki še čakajo na pomoč in soudeležbo KS, opravičiti in jih prositi za potrpljenje - edino božjo mast, s ka-

tero naša država ne skopari," je rekel Branko Kelemina.

V krajevni skupnosti so v zadnjem obdobju, kot je povedal predsednik, obnovili streho na kulturnem in gasilskem domu in asfaltirali tri večje odseke krajevnih cest, in sicer Kladje, Brezovo in Krajna Brda.

Predsednik Kelemina se je posebej zahvalil vsem sponzorjem in drugim, ki so prispevali denar za streho doma; skupno so darovali preko 800 tisoč tolarjev. Zahvalil se je tudi krajanom za les in opravljeno delo ter ZKO Sevnica

DOKLEJ ZAPRTA AMBULANTA V ZAGRADCU?

ZAGRADEC - "Zahtevamo stalnega ali vsaj po dogovorjenem urniku prihajajočega zdravnika. S samoprispevkom in velikim trudom smo zgradili splošno ambulanto v Zagradcu in tudi stanovanje, ki bi zdravniku olajšalo pokrivanje našega suhokrajinskega področja. Kljub vsem prizadevanjem, ustnim in pisnim tanzanjem nismo nič uspeli - ambulanta v Zagradcu je še zaprta!" Tako so zapisali krajanje in zaprosili za pomoč tudi ivanške občinske svetnike. Menijo, da je območje Zagradca, Ambrusa in Krke tako obširno, da zdravnik v Zagradcu ne bi sedel križemrok. Številni krajanje nimajo svojega prevoza, za nameček pa so uknili še več avtobusnih povezav z Ivančno Gorico. Nimajo niti telefonov, da bi preverili, ali je vsaj ob četrtkih zdravnik v ambulanti, kajti tisto, kar piše na vratih, dostikrat ne drži. Zdaj pa naj bi bili brez zdravnika kar do septembra!

Branko Kelemina

• Na sobotni blanski prireditvi je Matej Bobek, učenec OŠ Blanca, doma iz Dolnjega Brezovega prebral nagradni spis Moj kraj v bodočnosti. Društvo kmetič Blanca se je ob prazniku predstavilo s svojimi dobrotami.

za njen prispevek pri obnovi objekta.

L. M.

Toda kaj, ko tekstil ni železnica

V Labodovi tovarni Temenica v Trebnjem dela več kot 100 žensk - Fante delo v tekstilni industriji ne zanima - Več kot 30 let normiranega dela je več kot dovolj

TREBNJE - Tovarna Temenica Trebnje je le ena izmed šestih proizvodnih tovarnov nove meškega Laboda. V Temenici krojijo, šivajo in likajo ženska vrhnja oblačila od ženskih plaščev, do kril in hlač. Približno tretjino izdelkov naredijo za domači trg, ostalo delo pa predstavljajo dodelavni posli za zahodna tržišča.

"Prav dodelavni posli pa tako nam kot tudi ostalim Labodovim tovarnam postavljajo merila za kvaliteto in pravočasno izdelavo, kar nas je pripravilo tudi za ostrejši pogoje gospodarjenja, tako da ob osamosvojitvi nismo imeli takih težav kot ostala podjetja," je povedala Barica Smole, referentka za splošne in kadrovske zadeve v Temenici, ki trenutno nadomešča direktorico. Kaj več o rezultatih poslovanja in načrtih njihove tovarne pa v Temenici ne morejo komentirati, ker je to v pristojnosti matice v Novem mestu.

"V tekstilni industriji delajo predvsem ženske, kar je prav gotovo posledica vzgoje, izobraževanja in javnega obveščanja. V preteklih dvanajstih letih na informativni dan, ko se osnovnošolci seznanjajo s poklici, k nam ni prišel niti en fant," ugotavlja Smoletova. Morda tudi zato, ker so feminizirani poklici slabše plačani.

PRAZNIK DOBRNIŠKIH GASILCEV - V počastitev 70-letnice društva so pripravili gasilsko povorko, blagoslovitev slike sv. Florjana in proslavo, na kateri so se zahvalili zagnanim gasilcem in vsem tistim, ki jim radi priskočijo na pomoč. (Foto: J. Dornič)

70 let dobrniških gasilcev

V nedeljo je dobrniški župnik na gasilskem domu blagoslovil sliko sv. Florjana - Številna priznanja

DOBRNIČ - Prostovoljno gasilsko društvo Dobrníč je bilo ustanovljeno marca leta 1927 in prejšnjo nedeljo so s proslavo obeležili 70-letnico delovanja. Ob tem visokem jubileju je dobrniški župnik na gasilskem domu blagoslovil sliko sv. Florjana, zavetnika gasilcev. Proslavo so nadaljevali na igrišču dobrniške šole.

Prostovoljno gasilsko društvo Dobrníč je pred sedemdesetimi leti ustanovilo 10 zagnanih vaščanov, prvi predsednik društva je bil Jakob Zupančič, ki je kasneje odšel v Ameriko, vendar na društvo ni nikoli pozabil in jim je vedno rad pomagal. Gasilski dom so dobrniški gasilci zgradili še istega

leta, ko so ga ustanovili, zemljišče zanj pa je podaril Franc Slak, prvi častni član društva. Konec junija 1927 so kupili ročno brizgalno, prvi ognjeni krst pa so doživeli 3. avgusta 1928 v Vapči vasi.

Med drugo svetovno vojno so jim Italijani uničili vso dokumentacijo in jim vzeli ključe od doma. Po vojni so se gasilci spet zbrali in aprila leta 1951 od ukrajne gasilske zveze dobili prvo motorno brizgalno, naslednjo motorno brizgalno so kupili leta 1971. Leta 1954 so ustanovili žensko desetino, pred dvanajstimi leti pa tudi pionirsko desetino. Gasilski dom so temeljito obnovili leta 1989, sedaj pa so nanj dali naslikati še sv. Florjana. Danes je v društvu 85 članov, zelo številen pa je tudi podmladek. Člani društva dosejajo zelo dobre rezultate tudi na gasilskih tekmovanjih.

Na nedeljski proslavi, kjer so prijeten program pripravili dobrniški osnovnošolci, so podelili številna priznanja, plakete in zahvale ter razvili mladinski prapor. Proslave sta se udeležila tudi trebanjski župan Alojzij Metelko in predsednik občinskega sveta dr. Marjan Pavlin. J. D.

PREIMENOVANJE ULIC?

IVANČNA GORICA - Koliko ulic in cest v ivanški občini je imenovano po znanih literarnih osebnostih, po velikanih slovenske umetnosti, zanima vodjo svetniške skupine Janševih socialdemokratov v ivanškem občinskem svetu? Bončina predlaga tudi spremembo imena ulice Dolenjskega odreda v središču Ivančne Gorice; po njegovem naj bi jo preimenovali v Jurčičevo ulico. Kljub večini pomladnih strank v ivanškem občinskem svetu pa za ta Bončinov predlog ni pretiranega navdušenja. Njegovi kolegi svetniki se zavedajo, da bi s tem občinskemu proračunu in davkoplačevalcem nakopali kar nekaj stroškov, posebej odločno pa nasprotuje preimenovanju ulic svetnik Franjo Rajh (LDS), ki je tudi predsednik sveta krajevnih skupnosti Ivančna Gorica.

HRUPNO

SEVNICA - Tukašnji sloviti hotelsko-trgovski center, ki ga poznajo pod kratkico HTC, je zelo hrupna hiša. V tej stavbi, ki je za zdaj bolj trgovski kot hotelski center, je zaradi časa tako ropotanje, kot bi krotilci levov skupaj z vkljenjenimi gojenci bežali na vrat na nos pred potresom, ki je pravkar začel rušiti zgradbo. S kakšnimi mukami ob takem hrupu poslušajo lokali, ki že delujejo v stavbi, si lahko samo mislimo.

ca, in če že kdaj tekstilne delavke stavkajo, takrat se nanje le malo kdo ozre, kot da jih je družba postavila na stranski tir. Veseli pa jih, če njihove izdelke cenijo kupci, če naredijo dober izdelek, saj vedo, da bo prodan in da plača bo. Morda se s to tolažilno mislijo sklanjajo nad svoje stroje, ki v poletni vročini šivajo zimska oblačila. J. DORNIČ

ŠIVILJA - V trebanjski Temenici trenutno šivajo zimske jakne in plašče in kljub vročini so delavke vestne in natančne, saj vedo, da je njihov zaslužek odvisen tudi od tega. (Foto: J. Dornič)

Trebanjske iveri

DOBROTNIKI - Vasi in zaselki po trebanjskih hribih so precej odmaknjeni, vendar spet ne tako, da jih ljudje iz Ljubljane in drugih slovenskih mest ne bi našli. Pred volitvami pa jeseni, ko kmetje s polj pobirajo pridelke in v gorica potražijo gozdarje, se v teh krajih pojavijo tudi povsem neznanji ljudje. V pogovoru z domačini poskušajo izvedeti, kaj jih teži in kje jih žuli, potem pa na zvijačen način začno obljubljati, kaj vse jim lahko v prestolnici uredijo, od pokojnine do priznanja delovne dobe. S polnimi prtlačniki krompirja in drugih pridelkov se potem odpeljejo. Za njimi se le pokadi in v delo to jih več ni.

RADAR - Trebanjski policisti niso nič boljši od ostalih policistov po Sloveniji. Tudi v Trebnjem radi postavijo radar tam, kjer je dober ulov. V bližini tovarne Trimo in Akripol stoji namreč znak, ki omejuje vožnjo na 40 km/uro, ker je na tem mestu ob delovnih dneh zaradi prihajanja in odhajanja ljudi na delo velik promet. Vendar policisti ne postavijo radarja ob delavnih dneh, ampak ob dela prostih dneh, ko ni gostega prometa in ko vozniki ne ogrožajo ostalih v prometu, je pa zato izkupiček večji.

Sevniški paberki

RADIO IN SEVNICA - Na seji občinskega sveta so predlagali Kamila Krošlja za vršilca dolžnosti direktorja Radia Sevnica, čeprav so dobili svetniki pred tem domov z gradivom predlog, naj imenujejo za v. d. direktorice Branko Dernovšek, ki je bila na tem mestu tudi že doslej. Navedeno spremembo imen razlagajo s tem, da je bila Branka Dernovšek predlagana samo kot "rezerva", vendar taki utemeljitvi verjame le malo kdo. Čeprav je bila Dernovškova torej umaknjena, kot rečeno, je ta še naprej v.d. direktorice. Krošelj je namreč z zaupane mu funkcije kmalu po imenovanju odstopil. Vsi naporji za zamenjavo so bili torej zaman.

PRVAKI - Na veselici na Blanci so z odra ljudi obvestili, da bodo nagradili moškega z največjim in žensko z največjimi. Potem ko je med navzočimi zašumelo, so obiskovalci in obiskovalke spoznali, da so (se) začeli tipati po nepravilnih delih telesa. Muzikant, ki je bil napovedal tekmovanje, je namreč kmalu dokončal stavek in povedal, da bodo izbirali moškega z največjim nosom in žensko z največjimi rokami.

SREČELOV - Na veselici ob prazniku krajevnih skupnosti Blanca so imeli tudi srečelov. Lov na srečo se je obiskovalcem kar izplačal, saj so srečke prinašale lepe dobitke. Blanci in darovalci, ki so prispevali dobitke za srečelov, upajo, da bodo kdaj sodelovali tudi oni v kakšnem dobrem srečelovu kje v Ljubljani. Za začetek bi bili veseli, če bi na srečko zadeli polepšano blansko železniško postajo. Sedanja postaja domačinom ni preveč v ponos, kot so zapisali v svoj Glas Blanca.

Kostanjevica pod drobnogledom

Nadarjeni dijaki tokrat preučevali Kostanjevico, ki se pripravlja na praznovanje 750-letnice - Vprašani sorazmerno slabo poznajo vrsto zaščite svojih bivališč

KOSTANJEVICA NA KRKI - Območna enota republiškega zavoda za zaposlovanje iz Sevnice je v sodelovanju s podjetjem KIN Sevnica pretekli teden v Kostanjevici organizirala že 4. poletno šolo Skupno ognjišče Posavje 97. Tokrat se je 24 udeležencev šole pod mentorstvom prof. Alenke Žuraj in akademskega slikarja prof. Alojza Konca polnilo kar s podobo mesta, ki jih je gostilo, saj želijo z raziskovalno vneto pustiti tudi svoj pečat v celostni podobi Kostanjevice, ki bo leta 2002 praznovala častljivo 750-letnico.

Dijaki so sodelovali v likovni designerski delavnici, v kateri so skušali prispevati k celostni podobi kraja, in v zgodovinsko-etnološki delavnici, v kateri je delo temeljilo na ureditvenem načrtu mestnega jedra Kostanjevice, ki ga je občinski svet sprejel pred nekaj leti. Mladi raziskovalci so postavili v ospredje varovanje naravne in kulturne dediščine, in sicer s pomočjo ljudi, ki jih varovanje dediščine neposredno zadeva. Hoteli so ugotoviti, kakšne možnosti ima vsebina odloka, da bi zažvela in kateri pogoji morajo biti izpolnjeni za to.

Dijaki seveda vseh prebivalcev otoka niso mogli obiskati, so pa pri ljudeh dobili vtis, da je pri uresničevanju ureditvenega načrta izpadla pozitivna motivacija prebivalcev, saj so dijaki iz opravljenih razgovorov ugotovili, da se ljudi loteva malodušje in nezaupanje, da ne verjamejo (več), da bodo širokopotezno oblikovani načrti za razvoj mesta uresničeni, strogo postavljena zaščita nji-

hovih bivališč jih omejuje, saj je izboljšanje bivalnih pogojev zato

Nova črpalka v Kostanjevici do konca novembra

Strah pred zaprtjem

KOSTANJEVICA NA KRKI - Stara črpalka v Kostanjevici, ki obratuje v sklopu Mercatorja preskrbe Kostanjevica, je že več let sporna in so bile na srečo tamkajšnjih prebivalcev odločbe o zaprtju še vedno preložene. Odločba požarnega inšpektorja pa še vedno grozi z zaprtjem, zato se postavlja vprašanje, ali bo nova črpalka pri Iskri zgrajena pred zaporo stare, kakor je bilo pred nekaj meseci obljubljeno na zboru krajanov.

Kot je pojasnil arhitekt Emil Fijavž iz Petrolove organizacijske enote Inženiring, bodo obljubo, ki so jo junija letos dali tudi inšpektoratu za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami pri upravni enoti Krško, držali. Tako bo do 15. julija ali kak dan kasneje pripravljen projekt za izvedbo, potem pa bosta Petrol in soinvestitor Lado Petretič zaprosila za enotno dovoljenje pri upravni enoti Krško, kjer so že obljubili izdajo dovoljenja po najkrajši poti, najkasneje do 15. avgusta. "1. septembra bomo tako pričeli z delom, za dokončanje črpalke pa so potrebni trije meseci. V tem času bomo poskušali zagotoviti obratovanje sicer sporne črpalke sredi Kostanjevice," je obljubil Fijavž.

T. G.

še bolj zahtevno in dražje, čeprav imajo seveda vso pravico do tega. Mladi raziskovalci so presenečeni ugotovili, da posamezniki v izbranim vzorcu sorazmerno slabo

• Udeleženci poletne šole želijo, da njihova spoznanja ne bi ostala zgolj na papirju, ki bi pristal kakšnem predalu, zato bodo do konca leta izdali zbornik, za vse, ki živijo na strogo varovanem območju, pa predlagajo olajšave, bodisi davčne bodisi v obliki ugodnih kreditov, da bodo ljudje v varovanju čutili tudi svoj interes.

poznajo vrsto zaščite svojih bivališč, na vprašanje, kaj pričakujejo od družbene skupnosti, pa so izpostavili predvsem pomoč pri obnovi svojih bivališč, ureditev prometa in čistočo Krke.

T. GAZVODA

OBNOVILI VAŠKI VODNJAK - V vasi Rakovec, ki leži tik ob mejni reki Sotli, sodi pa v krajevno skupnost Kapele, so v petek zvečer predali namenu obnovljeni vaški vodnjak. Del sredstev so zbrali s pomočjo programa CR-POV. Kot je povedal Franc Vranetič, predsednik Turističnega društva Kapele, so vodnjaki nekoč krasili vsako kmečko dvorišče, danes pa jih je v Rakovcu samo pet, vendar le eden ne presahne niti ob največji suši. (Foto: E. S.)

IMENITEN IZLET

Zaključevalo se je šolsko leto in na vrsto so prihajali izleti. Dolenjska banka nam je ponovno pripravila presenečenje. Spraševali smo se: "Kdo? Kako? Kam? S čim?" Polni pričakovanj, nemirov in nestrpnosti smo čakali na odgovore. V soboto, 7. junija, je bil za učence in mentorje ŠH in literarnih krožkov organiziran nagradni izlet na Dolenjsko. Učenci OŠ Koprivnica in drugih posavskih šol smo se zbrali v Krškem. Prva postaja je bil Žužemberk. V avtobusu nam je za lažjo predstavo orisala kraj Marija Rus, vendar je bil v resnici veliko lepši. Ogledali smo si kulturne in zgodovinske zanimivosti kraja: cerkev, grad, izdelavo peciva in kruha, čemur je sledila pokašnja. Ob predstavitvi kajakaštva in raftinga na Krki smo se nadihali svežega zraka in videli čisto naravo. Pot smo nadaljevali do osnovne šole Prevole, kjer so nam pokazali stare obrti in predstavili kraj, njegove običaje in delovne ljudi. Ob programu in zaključku literarnega razpisa za leto 1997 smo se prav lepo zabavali. Še posebej zanimivo je bilo tekmovanje v odbojki med ekipo Prevole in gosti. Po ogledu kulturnih znamenitosti v vasi smo utrujeni in vedri odšli domov.

ADRIJANA PEČNIK 6.r., OŠ Koprivnica

ROTARY KLUB PODELIL ŠTIPENDIJE

PODSREDA - Rotary klub Čatež v ustanavljanju je nedavno na gradu Podsreda podelil študentske stipendije slušateljem poletne glasbene šole na gradu Podsreda. Prijeli so jih Miha Močnik, Vid Žgajner, Uroš Horvat in Rok Štirn. Omenjeni mladi glasbeniki so tudi prispevali glasbeni program ob tokratnem druženju kluba na gradu Podsreda.

USPEŠNIM PRIZNANJA

DOBOVA - V Dobovi so preteklo nedeljo slovesno podelili priznanja. Toda vseh pet jih je končalo v moških rokah, čeprav se ve, da za vsemi uspešnimi moškimi vdno stojijo uspešne ženske. Ker se v skladu s staro kmečko tradicijo teh menda ne spodobijo posebej izpostavljati (kdo pa bo stal ob stedičniku in skrbel za otroke?!), predlagamo, da bi v bodoče Dobovčani podeljevali priznanja v dvojniku. Eno za vrat, drugo pa v žep. S tisto drugo naj potem možje kar sami obdarijo svoje uspešne žene. Tako bo v nebo vpijoča krivica vsaj delno popravljena.

Novo v Brežicah

IZ OBLEK - Na vaških igrah v Dobovi je bila zadnja tekmovalna preizkušnja zavita dolgo časa v tancico skrivnosti. Organizator namreč vse do konca ni povedal nastopajočim, kaj jih čaka v zaključni preizkušnji. Potem je razkril: v zadnjem nastopu bo zmagala ekipa, ki bo iz svojih oblačil naredila najdaljšo navezo. To je obetalo zmago najdrznejšim, ki bi dali s sebe največ obleke. No, stvari so se se zasukale malo drugače. Zmagovalna ekipa Rigonce je pridobila prednost pred drugimi tako, da je razpletla slamniki, ki ga je imel eden od njenih igralcev na glavi. Z eno samo slamnato kito so Rigončani namreč dobili vsaj tako dolgo navezo, kot bi jo iz nekaj kratkih poletnih majic, modrčkov ali še kakšnih občutno manjših kosov oblačil.

STARA ČRPALKA NEPRIMERNA - Stara črpalka v Kostanjevici že več let ne ustreza osnovnim ekološkim in varnostnim zahtevam, zato je strah krajanov, da bodo črpalko zaprli, upravičen. (Foto: T. G.)

PRIZNANJA - Na slavnostni seji sveta krajevnih skupnosti Dobova v dvorani gasilskega doma v Mihalovcu je predsednik Miha Škvarč orisal opravljeno delo v zadnjih treh letih in načrte za prihodnost. Med temi zavzema posebno mesto prizadevanja za ustanovitev samostojne občine. Na seji so podelili priznanja štirim najzaslužnejšim krajanom in društvu. Prijeli so jih (na sliki z leve): predsednika vaških skupnosti Loče in Mali Obrež Vlado Guček in Jože Savrič, znani podjetnik Franc Polovič st., Gasilsko društvo Rigonce (zastopal ga je Martin Černelič) in dobovski župnik pater Damjan. (Foto: E. S.)

RAZISKOVALNI TEDEN MLADIH V KOSTANJEVICI - Višje in spoznanja so Zoisovi študenti iz vse Slovenije v soboto predstavili tudi domačinom, zaključka pa sta se med drugimi udeležila tudi državna sekretarka v ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve mag. Zdenka Kovač ter direktor Republiškega zavoda za zaposlovanje Jože Glazer. Na sliki: med delom v zgodovinsko-etnološki delavnici. (Foto: T. G.)

ZASEDENO - Avtomobili ne zavijajo v Brežicah v ulico ob pošti, čeprav ni znaka, ki bi prepovedoval kaj takega. Očitno šoferji na tako vožnjo sploh ne pomislijo, potem ko dolgo časa tja niso mogli zavijati zaradi zdaj že podrtih stebričkov. Če nihče ne pomisli na vožnjo skozi ulico, pa je veliko taktih, ki ob pošti zasedajo z avtomobili pešpot, cesto, ves prostor. Sicer je v Brežicah vse večji problem pomanjkanje parkirišč, zato ni čudno, če popotniki vsak svoja vozila v skoraj vsak prazen kotiček v središču mesta. Nekaj sto metrov stran bi se zmeraj našlo dovolj parkirišč, vendar je to najbrž že druga zgodba. (Foto: L. M.)

Ribiči bodo kmalu dobili svoj dom

Že to jesen?

KOSTANJEVICA NA KRKI - Na nedavnem izrednem občnem zboru so člani ribiške družine Kostanjevica na Krki podprli predlog svojega izvršnega odbora za gradnjo ribiškega doma. Predsednika družine Jožeta Zagorca so pooblastili, da z izvajalcem podpiše pogodbo o gradnji doma, katerega predračunska vrednost je 4,7 milijona tolarjev. Dom bo gradil Strešnik iz Dobruške vasi, ker pa gre za montažni objekt, bosta od začetka gradnje do izročitve ključa investitorju minila samo dva meseca in pol.

Dom bo stal na zemljišču, katerega lastnik je ribiška družina Kostanjevica, ob ribniku v Karlčah. Dom sicer ne bo velik, v njem bo 67 kvadratnih metrov koristnih površin, vendar bo zgrajen tako, da bo kasneje možna dograditev. Dela bo tudi za ribiče dovolj, saj je treba urediti okolico, greznico, verjetno tudi kurilnico, do doma pa bo potrebno pripeljati tudi elektriko in vodo.

Ribiči bodo tako dobili prostor za družabna srečanja, spremljalci ribičev, ki hodijo v ribnik v Karlče lovit ribe, bodo dobili prostor, kjer se bodo lahko osvežili. Ker ribiči sami tega ne bodo mogli delati, bodo dali del doma v najem. Tako bo lahko že v bližnji prihodnosti dom postal priljubljena točka, ki bo še popestrila turistično ponudbo v tem delu Dolenjske.

BOJAN KUNTARIČ

DOLENJSKI LIST

V domovino po zlato veselje

Anton Kovačič z Brezovice na Bizeljskem, prelat iz škofije Charlotte

BIZELJSKO - "Ob tem, kar sem videl in slišal v tem domu, ki bo muzej vinogradništva in življenja bizeljskega okraja, se počutim nad vse srečnega. Res sem vesel, da sem danes ob tej priložnosti doživel to." S temi besedami je izrazil svoje veliko zadovoljstvo Anton Kovačič, ki je bil rojen na Brezovici na Bizeljskem in zdaj živi in dela v Ameriki. Svoje vtise je povedal pred časom na dvorišču hiše Marije Sušnik na Bizeljskem ob otvoritvi tamkajšnje stalne razstave kmetijske opreme, ročnih del in fotografskega gradiva.

Prelat Kovačič, ki so ga ob omejeni otvoritvi kot posebnega gosta predstavili in pozdravili z izbranimi besedami, se je v enakem tonu obrnil na ljudi in Boga, ko so mu na prireditvi dali besedo. Pozneje je v priložnostnem pogovoru izrekel posebno veselje nad tem, da se je ob omenjeni priložnosti srečal v rodnem kraju z ljudmi, ki jih ni videl že vrsto let.

Tokratni obisk v domovini, ki ga je izkoristil za pozdrav odpiralcem in obiskovalcem razstave Marije Sušnik, je bil namenjen nečemu posebej vzvišenemu - obhajal je zlato mašo. Ta svečani dogodek - bil je 18. maja - je Kovačič doživel v navzočnosti uglednih zastopnikov stanu na Svetih gorah ob Sotli.

Anton Kovačič je v zadnjih nekaj letih štirikrat pripotoval iz Amerike. Tam živi od 1995. leta upokojen, vendar je še vedno napdve dejaven in ima na skrbi širjenje vere v škofiji Charlotte.

Ugleden dostojanstvenik je nastal iz dečka, ki je pred veli-

Anton Kovačič

ko leti gulil klopi v bizeljski osnovni šoli, po tistem hodil v klasično gimnazijo v Mariboru in študiral na univerzi v Rimu ter bil posvečen 6. aprila 1947. Kovačič je šel po doktoratu iz teologije za kaplana v neko italijansko begunsko taborišče, leta 1951 pa ga je pot zanesla v ZDA. Do zdaj je bil v domovinski skupni sedem- ali osemkrat. L. M.

Danfoss še kar naprej raste

Črnomaljski Danfoss Compressors, ki je v 100-odstotni tuji lasti, vodijo pa ga izključno domači ljudje, načrtuje, da bo prihodnje leto ali leta 1999 med 30 največjimi podjetji v Sloveniji

ČRNO MELJ - Danfoss Compressors, d.o.o. je podjetje v 100-odstotni tuji lasti, vendar z izključno domačim vodstvom. Od leta 1992, ko je s 23 zaposlenimi začel delati v Črnomlju, oz. od leta 1993, ko se je začela njegova rast, je bil glavna želja vodstva podjetja narediti v Beli krajini z domačimi podjetje evropskih razsežnosti. Danes ugotavljajo, da jim je to uspelo.

V Danfossu namreč še vedno zaposlujejo le domačine, njihova produktivnost in kakovost izdel-

• Rast Danfossa, na katerega so v črnomaljski občini zelo ponosni, pa hkrati poraja tudi probleme. Največji je dostop do tovarne, saj imajo zlasti večji tovarnjaki na križišču, na katerem z glavne mestne ulice zavijajo proti tovarni ali narobe, velike težave. Pogosto morajo večkrat zapeljati naprej in nazaj, da izpeljejo iz ozkega križišča, medtem pa ves promet v središču Črnomlja stoji. V Danfossu pa opozarjajo, da bodo v prihodnje težave še večje, saj bo, ko bodo izdelovali po 3 milijone kompresorjev na leto, pripeljalo na tovarniško dvorišče 50 do 60 tovarnjakov na dan ter ga toliko tudi zapustilo. Zato v Danfossu predlagajo, da bi vsaj do konca leta 2000 v Črnomlju zgradili del obvoznice, ki bi mesto delno rešila prometnih zagat.

kov sta primerljivi z drugimi izdelki na svetovnem trgu, pridobili pa so si tudi zaupanje lastnikov, ki gledajo nanje s simpatijami. Medtem ko je bilo še lani v Danfossu zaposlenih 300 ljudi, jih je bilo letošnjega 1. julija že 550, direktor črnomaljskega podjetja Leopold Panjan pa zagotavlja, da bo število zaposlenih še nekaj časa naraščalo. Poleg tega za Danfoss dela po Sloveniji vsaj še 100 ljudi.

V Danfossu izdelujejo dva tipa hermetičnih kompresorjev za hladilno tehniko. Leta 1993 so pričeli s proizvodnjo kompresorjev tipa FR, maja letos pa še s tipom NL. Razlika med njima je v

tem, da je prvi robustnejši in namenjen kupcem v tretjem svetu in težjim obratovalnim pogojem, drugi pa zahtevnejšim kupcem v Evropi in Ameriki. Danfoss sodi s 100 milijoni DEM ustvarjenega letnega prometa po slovenskih merilih med večja podjetja. S 95 odstotki izdelki, ki jih izvozi, je eden od 30 največjih izvoznikov v Sloveniji, hkrati pa je med 12 podjetji v naši državi, ki imajo status pooblaščenega izvoznika, ki je potrjen s strani Republiške carinske uprave. Imajo tudi certifikat kakovosti ISO 9002.

Prav sedaj v Danfossu zaključujejo naložbo, vredno 60 milijonov DEM. Od tega so 25 milijonov DEM porabili za gradnjo okrog 16.000 kv. metrov velikih proizvodnih in poslovnih prostorov, 26 milijonov DEM za nakup nove opreme, 9 milijonov DEM pa velja oprema, preseljena iz Danfossove tovarne v Nemčiji. S to naložbo so proizvodne prostore povečali za trikrat, proizvodne zmogljivosti pa v prvi fazi za 100 odstotkov. Do letošnjega septem-

Od lani se je najbolj podražilo izobraževanje

Cene na drobno višje za 8,3, življenjske potrebščine pa za 7,3 odstotka

Podatki Statističnega zavoda Slovenije za prvih pet mesecev leta 1997, primerjani s podatki iz enakega lanskega obdobja, povedo, da so cene na drobno porasle v poprečju za 8,3 odstotke. Najbolj so se na primer podražile pijače (12,1 odst.), tobaki izdelki (11 odst.), razsvetljava in kurjava (10,7), najmanj pa sveže vrtnine, sadje, jaca in ribe (4,1 odst.), obutev (5 odst.), higienske potrebščine (6,1) in industrijski neživilski izdelki (6,7 odst.).

Petmesečni indeksi cen življenjskih potrebščin, izračunani na osnovi izbranih potrošnih dobrin, so dokazali, da so se cene v primerjavi s prvimi petimi meseci leto prej poprečno dvignile za 7,9 odstotka. Tu prednjači izobraževanje, ki se je podražilo kar za 23,6 odst, za 13 do 16 odstotkov pa so se podražile še poštno storitve, najemnine, gorivo in energija, prevozi v cestnem prometu in brezalkoholne pijače.

Grozijo, da se bodo izselili

Precejšeni poslovni prostori in stavbe - Razočarani nad sklado in občino

LOŠKI POTOK - Popolnoma propadla industrija v občini Loški Potok se še dolgo ne bo opomogla, če ne računamo tistih, ki so nekako nasledili proizvodnjo. Tak je primer Rika, ki je bil po stečaju razprodan, njegovo blagovno znamko pa uspešno tržijo. Občina je že ob svojem nastanku zagotavljala razvoj podjetništva, obrtništva, turizma in še kaj, deklarativno seveda, medtem ko je v okviru svojih pristojnosti v glavnem ostala pri obljubah. Tokrat ne bomo govorili o tistih, ki so tako ali drugače uspeli, pač pa o konkretnem primeru.

Gre za podjetnika, ki svojo dejavnost že nekaj let opravlja v pred 18 leti zaprti šoli na Travi in zaposluje več ljudi, kar je za skoraj izumrlo vas izrednega pomena. Pri vsem je treba zapisati, da je občina že na začetku delovanja to vas določila kot nekakšno obrtno cono za območje KS Draga. Omenjeni podjetnik pa je zaprosil občino za odkup dotrajanega šolskega poslopja, v katerega mora stalno vlagati, če hoče obratovati. Za nakup je dobil ustreznega soglasja občine Loški Potok in občine Kočevje.

Zataknilo pa se je pri cenitvi. Kaže, da uradni cenilci niso upoštevali vsaj treh bistvenih stvari: da je stavba starejša od 40 let, da

je v razpadajočem stanju in da ni pravega dovoza za kamione. Skratka, stavba je v katastrofalnem stanju, prav tako katastrofalna pa je tudi cena, ki ni primerljiva niti s cenami za večje poslovne centre z vso opremo. Ta je namreč ocenjena na nerazumljivih 220.000 mark, medtem ko so potrebna še takojšnja vlaganja v objekt in okolico.

Podjetnik v to najemniško stavbo ne namerava več vlagati in resno razmišlja, da bi, če ne pride v kratkem do resnega kompromisa, proizvodnjo preselil drugam, lahko celo v drugo občino. Podjetnik pa tudi drugi se sprašujejo, kdo je sploh pristojen, da se takšne in druge zadeve rešujejo. Večina tistih, ki načrtujejo samostojno

dejavnost, naleti le na gluha ušesa. Zato se upravičeno sprašujejo, kaj lahko naredi občina. Obrtniki so si veliko obetali od sklada za drobno gospodarstvo, ki že nekaj časa deluje v Ribnici. Trdijo, da od sklada ne dobe niti ustreznih informacij, o sredstvih pa, da le redko in s težavo pricurijo v obrobne kraje. Tako so razočarani tudi nad občino, ki v te namene ponuja le drobiž, še bolj pa nad državo, ki je leta in leta obljubljala, da bo skrbela za obmejne in izumirajoče kraje, pa tega za obrtnike od sedaj ni zaznati.

Konkretno pa pozdravljajo odločitev občine Loški Potok, da ustanovi informativni center za malo gospodarstvo, turizem in podobne sporedne dejavnosti, če bo seveda za to dobila ustrezne strokovne moči. Hkrati pa se zastavlja vprašanje, komu bo namenjeno svetovalje, če ne pride do drugačnega gledanja na pomen drobnega gospodarstva.

A. KOŠMERL

bra nameravajo v tovarni delati s polno zmogljivostjo, kar pomeni 2,2 milijona kompresorjev na leto. Do takrat bodo zaposlili še okrog 35 delavcev. Februarja prihodnje leto pa načrtujejo povečanje proizvodnje še za 300 do 400 tisoč kosov na leto ter zaposliti dodatnih 50 do 60 delavcev. Tako bodo leta 1988 ali 1999 ustvarili okrog 200 milijonov DEM prometa, s tem pa se bodo uvrstili med 30 največjih podjetij v Sloveniji. Leta 1999 naj bi na leto izdelali že 3 milijone kompresorjev ter imeli 650 zaposlenih.

M. B.-J.

ŠVICARJI NA TRUBARJEVI DOMAČIJI - Na fotografiji so (od leve proti desni) predsednik občinskega sveta Velike Lašče Peter Indihar, arhitekt Milan Greiner, njegova žena Heidi (Švicarka s slovenskim srcem), oblečena v švicarsko narodno nošo, in Ljudmila Schmidt-Semrl, ki že 31 let poučuje slovenščino v Švici. (Foto: J. Primc)

Koristni nasveti iz Švice

S pametnim povezovanjem kulture, kmetijstva, turizma in propagande v lepše čase

VELIKE LAŠČE - Ob nedavnem prazniku občine Velike Lašče je bilo v tej občini na večdnevem obisku tudi več Švicarjev in Slovencev, ki že mnogo let žive in delajo v Švici, predvsem v občini Luetzenflueh, s katero občina Velike Lašče prijateljsko sodeluje. Gostje so domačinom povedali več zanimivih misli in mnenj, ki bi jih kazalo uveljaviti tudi v občini Velike Lašče, saj tudi v njej prevladuje kmetijska dejavnost kot v Luetzenfluehu, občini pa imata tudi podobno kulturno tradicijo. Tokrat naj zapišemo nekaj misli, ki zadevajo kmetijstvo, turizem in kulturo.

Milan Greiner, arhitekt, Slovenec, ki dela v Švici: "Ni države brez kmetijske politike. Tudi v Švici je ena glavnih gospodarskih panog kmetijstvo. Za kmete pravijo, da so starinski, zastareli nazorov, kmetice pa so zelo spoštovane. Znano je, da je bogat, kdor se poroči s kmečko hčerjo, hkrati pa da je proti Evropski skupnosti. V učnem načrtu izobraževanja za kmetice je tudi, da mora znati narediti švicarsko narodno nošo."

BANKA PREPREČILA DRAŽBO

VELIKA LOKA - Upravičena pričakovanja delavcev Tesnil iz Velike Loke, da bodo po dolgih letih lahko postali lastniki svoje tovarne, je nepričakovano preprečila SKB oziroma njena hčerinska firma Leasing nepremičnine, d.o.o. Banka razpolaga s hipoteko nad celotno nepremičnino na Veliki Loki, ki predstavlja še edino premoženje družbenega podjetja Tesnila Trebnje, p.o., v stečaju. Izključna cena objektov, ki naj bi se prodajali na javni dražbi 7. julija, se zdi namreč prenizka, saj je pred leti odobrila mnogo večji znesek (oz. je sklenila leasing pogodbo) zasebenemu podjetju Šilex Blanca. ki je sedaj tudi v stečaju, za garancijo pa prejela hipoteko na družbeno premoženje. "Banka želi sedaj svoj slab skladiščni posel reševati na hrbitih delavcev iz edinih še živečih firm iz sistema Tesnil. Zaradi tožbe je dražba odpovedana, banka pa upa, da ji bo s takim izsiljevanjem uspelo iztržiti več, kot je objekt vreden, da bi krila izgubo, ki jo je zaradi slabih poslovnih odločitev sama povzročila," so nam med drugim sporočili delavci Tesnil, TMT iz Velike Loke.

DVA DIMNIKARSKA OKOLIŠA

KOČEVJE - Za delovanje dimnikarske službe je občinski svet območje te občine razdelil na dva dimnikarska okoliša. Prvi obsega območje KS Kočevska reka, Kostel (s sedežem v Vasi), Ivan Omerza (s sedežem v Livoldu) in del območja KS Kočevje - mesto (gledano v smeri proti Ljubljani) in to levi del, katerega meja poteka po reki Rinži do mostu na Roški cesti, do križišča s Tomšičevo, po Tomšičevi in Kolodvorski do križišča z Ljubljansko in naprej po tej cesti do meje s KS Stara Cerkev. Drugi okoliš obsega območja KS Stara Cerkev, Šalka vas, Poljanska dolina ob Kolpi (s sedežem v Predgradu) in območje dela KS Kočevje, to je desni del.

Vedno večjo veljavo dobiva biološko pridelana hrana, ki je za okoli 20 odst. dražja od običajno pridelanih pridelkov."

O turizmu in kulturi pa je Milan Greiner dejal: "Vaša pokrajina je zibelka slovenske kulture in to bi morali prodati drugim. S konji in vozi smo potovali po vaših lepih krajih in obiskali rojstne kraje velikih slovenskih pisateljev in kulturnikov. Podobne ogledne bi lahko organizirali tudi drugi kraji po Sloveniji, in to v domovini in tujini propagirali skupaj, in ne vsaka vas in vsaka občina posebej. Tak kmečki turizem je nekaj najlepšega, saj se v njem imaš čudovito, hkrati pa zveš še veliko novega. Kmečki turizem v Švici narašča za okoli 20 odst. letno. Je poceni, saj ljudje iz mesta radi pridejo na deželo in celo pomagajo pri kmečkih opravilih. Vse to vam nudijo vaši kraji, za katere pa morate bolje organizirati propagando."

Ljudmila Schmidt-Semrl, ki poučuje v Švici slovenščino in je ena glavnih organizatorjev gradnje t.i. "kulturnega mostu" med Slovenijo in Švico, je predstavila ostale goste iz Švice, nato pa povedala, kako v Švici, kjer praznujejo letos 200-letnico rojstva pisatelja Jeremiasa Gotthelpha (sodobnika Prešerna in pisatelja v slogu Frana Levstika), izkoriščajo to že vse leto tudi v turističnem oziru. Vsek dan v njegov rojstni kraj pripelje 5 do 10 avtobusov izletnikov, ki si ogledujejo kraj in kupujejo vse, kar spominja na tega rojaka. Švicarji pa so iznajdljivi in nalepek s podobo slavnega rojaka niso nalepili le na turistične spominke, knjige, steklenice z vinom itd., ampak na vse, kamor se

da, celo na sir in klobase, in vse to gre odlično v prodajo. Prav zaradi povečanega navala turistov, trženja in zaslužka je prišla v občino Velike Lašče manjša skupina gostov iz Švice, kot je bilo načrtovano, saj imajo zdaj doma največ dela.

J. PRIMC

PРАВNA SVETOVALNICA
Svetuje odvetnica
Marta Jelačin

Pravica naročnika del za slabo izvršena obrtnikova dela

VPRAŠANJE: Z obrtnikom sem se dogovoril za izvršitev gradbenih del na hiši. Zaupal sem mu, naknadno pa sem ugotovil vrsto napak, vendar hoče za njihovo odpravo naknadno plačilo. Ali je dolžan, da mi jih brezplačno odpravi, oz. kaj naj storim? Plačal mu še nisem.

ODGOVOR: Dajte mu za odpravo napak primeren rok. Če v tem roku ne bo odpravil napak, jih lahko odpravite sami na njegov račun. Lahko mu tudi znižate plačilo. V primeru, da je napaka večja, lahko tudi razdrete pogodbo in ne plačate ničesar. V vsakem primeru pa imate za sitnosti, ki vam jih je povzročil z slabim delom, pravico do povračila škode.

Plačilo se zniža v razmerju med vrednostjo izvršenega dela ob sklenitvi pogodbe brez napake in vrednostjo izvršenega dela z napako.

BORZNI KOMENTAR

Z delnicami kaže še čakati

Cene delnicam so prejšnji teden strmo naraščale vse do ponedeljka, ko smo zabeležili padec pri skoraj vseh delnicah v A in B kotaciji, kako? tudi na OTC trgu. Tako je bila najvišja dosežena cena za delnice KRKE 23.500 SIT, LEKA 34.000 SIT, Mercatorja 5.300 SIT, Droge Portorož 31.000 SIT, SKB 2.900 SIT, redne delnice Dolenjske banke 15.000 SIT, Kolinske 2.300 SIT itd. To so cene, ki so marsikateroga delničarja razveselile in mu prinesle lep zaslužek. Drugi računajo na še višje cene. Prav gotovo so njihova pričakovanja upravičena, vendar je težko predvideti, kdaj se bo to zgodilo. Hitro, če se bodo pojavili kot kupci tuji investitorji. Le-ti ne bodo preveč hiteli, saj imajo na voljo dovolj vzvodnih trgov, ki jim je zakonodaja bolj naklonjena kot pri nas.

Neizpodbitno dejstvo je, da hitremu porastu sledi padec cen. Temu smo bili priča v preteklem tednu, zato lahko pričakujemo še nihanja. Ni logično, da bi tečajji dalj časa naraščali preko 10 odst. dnevno. Istočasno naj poudarim, da je možno pri sedanjih tečajjih s prodajo delnic dobrih podjetij (Krke, Leka, Droge, Kolinske...) iztržiti več kot trikratno vrednost

vložene certifikata, kar ni malo, če to primerjamo z izkupičkom, ki ga dobijo prodajalci pooblaščenih investicijskih družb. Trenutno je mogoče iztržiti le okoli 20 % nominalne vrednosti certifikata. Vsem imetnikom delnic pooblaščenih investicijskih družb priporočam, da s prodajo še počakajo, da bo trgovanje z njihovimi delnicami javno preko borze. Takrat se bo oblikoval tudi realnejši tečaj.

Naj ponovno opozorim, da bi moralo veljati načelo dolgoročnosti vlaganj v podjetja. Čim daljše časovno obdobje si delničar, večja je verjetnost, da bo donosnost večja, če podjetje dobro posluje. Žal, privatizacija ni omogočala vsem državljanom enakih možnosti naložb, zato je še toliko pomembnejše, da imetniki privatizacijskih delnic ne prepušče svojih naložb naključju. Ne pozabite, to so delnice, za katere je možno v različnem času iztržiti več ali manj, zato s prodajo privatizacijskih delnic počakajte na boljše čase.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.
Glavni trg 10, Novo mesto
tel. 068/323-553, 323-554,
fax 323-552

Najtežje prodajo pitane telice

Tudi trebanjskim kmetom ostajajo pitanci - Vsako leto pa oddajo več mleka - Krompirja pridelajo le še 10 odst. nekdanjih količin - Letos še povečali pridelavo kumaric

TREBNJE - Mercator Kmetijska zadruga Trebnje je po številu članov, teh je 530, velika zadruga, vendar so kmetije njihovih članov majhne in razdrobljene. Lani v jeseni so k zadrugi pripojili še šentrupeško kmetijsko zadrugo, ker je zašla v težave, od novega leta pa so od novomeškega gozdnega gospodarstva kot delež pridobili tudi žago v Veliki Loki. Tako je v zadrugi trenutno zaposlenih 95 delavcev. Trebanjski kmetje, ki se v glavnem ukvarjajo s pitanjem govedi in oddajo mleka, nekaj malega pa tudi s pridelovanjem poljščin, imajo podobne težave, kot jih imajo kmetje drugje po Sloveniji.

"Od pitancev najtežje prodamo telice, probleme s prodajo pa imamo tudi zaradi naše avtohtone sivo-rjave pasme pitancev, saj odkupovalci povprašujejo predvsem po simentalcih," je povedal direktor trebanjske kmetijske zadruge Ludvik Jerman. Trenutno imajo v zaostanku 105 bikov, 55 telic in nekaj krav. Ker pa imajo majhne in razdrobljene kmetije, se to poz-

na tudi na kvaliteti prireje mesa, saj njihova kvaliteta pitancev ni najboljše. Tisti kmetje, ki so se specializirali za pitanje govedi imajo kvalitetnejše pitance kot manjši kmetje.

Za manjši odkup goveje živine je krivo tudi manjše povpraševanje kupcev po govejem mesu. Verjetno se na ta račun proda več peritninskega mesa. Od letos imajo v Trebnjem v okviru zadruge tudi Jatin diskont, kjer na mesec prodajo okrog 10, pa tudi do 12 ton peritninskega mesa.

Veliko trebanjskih kmetov oddaja tudi mleko. Oddaja mleka jim vsako leto raste, le da zadnje čase počasneje. "Po količini oddanega mleka v zadnjih mesecih ocenjujemo, da bomo letos oddali več kot 12 milijonov litrov," je povedal direktor. Glede na kvaliteto oddanega mleka so v zadrugi kar zadovoljni, saj imajo več kot polovico najkvalitetnejšega mleka. Čeprav se količina oddanega mleka povečuje, pa se število kmetov, ki ga oddajajo, zmanjšu-

Ludvik Jerman

je. Včasih je oddajalo mleko čez 1000 kmetov, sedaj pa okrog 700, za večje količine pa so poskrbeli kmetje, ki so se specializirali za prirejo mleka.

Včasih so trebanjski kmetje na veliko pridelovali tudi krompir. Zadruga je na leto odkupila od 5 do 8 tisoč ton krompirja, sedaj ga odkupu le še 10 odst. teh količin. "Veliko krompirja je včasih porabila predelovalna industrija, precej pa smo ga prodali tudi v Istro, sedaj pa ne gre nikamor," je razložil direktor. Nekateri kmetje so se preusmerili v pridelavo kumaric za vlaganje, letos so te površine povečali, nekaj pa v pridelavo krmnih rastlin, kot sta koruza in ječmen. Letos so nekateri celo poskusno posejali sladkorno peso.

J. DORNIŽ

EKIPNO BOŠTANJ, POSAMIČNO MIRT

BLANCA - Na tukajšnjem gasilskem občinskem tekmovalju v vezanju vozlov - prvem takem v sevniški občini - je dosegla 1. mesto ekipa PGD Boštanj, 2. mesto Primož, 3. Zabukovje, 4. mesto ekipa PGD Trnovec, 5. Poklek, 6. Loka, 7. Blanca in 8. ekipa PGD Sevnica. V posamičnem točkovanju je dosegel 1. mesto Benjamin Mirt iz PGD Blanca, 2. Franc Povše, 3. Matjaž Vrsk (oba Boštanj), 4. Jože Budna (Blanca), 5. Mitja Strojanshek (Poklek) itd.

MOKRONOŠKI GASILCI VABIJO

MOKRONOG - Prostovoljno gasilsko društvo Mokronog vabi na razvitje novega prapora in veliko vrtno veselico z bogatim srečelovom v soboto, 12. julija, ob 18. uri pri gasilskem domu. Za zabavo bo poskrbel ansambel Slavček, za jedačo in pijačo pa domači gasilci.

JANŽEVEC - VINO MESECA

LJUBLJANA - Na letošnjem 5. ocenjevanju vin za Veritasovinski nakupovalni vodnik je 5-članska komisija ocenjevalcev pod vodstvom staroste slovenskih enologov dr. Dušana Terčelja med 21 vzorcov za vino meseca izbrala Janževca lanskega letnika iz kleti Radgonske gorice. To prijetno polsuho zvrstno vino, donegovano iz sort laški rizling, šipon, renski rizling in sovinjon, je ocenjevalce očaralo z lepo sortno cvetico, polnim okusom in prijetno kislino. Vino bogati ostanek nepovrtega sladkorja, zanj so značilne aromatičnost, svežina in pitnost.

Z NOVOMESKE TRZNICE

V ponedeljek so branjevke na trgu ponujale: krompir po 80 do 120 tolarjev kilogram, kumare in korenje po 200, nadzemno kolerabo po 80, koleraba po 200, špinac po 500, bučke po 150, stročji fižol od 300 do 500, grah v zrnu po 600, bob po 800, rdečo peso po 200, čebulo po 200, česen po 500, šopek kamilic po 200, šopek radiča ali endivije za sajenje po 100, kozarec borovnic po 800, fige po 500, jabolka po 60 do 120, hruške po 100, letošnje pa po 250, višnje po 300, ocvirke po 600, liter sadjevca po 700, 1,5 l jabolčnega kisa po 200, skuto po 400, lonček pregrete smetane po 600 in lisičke po 800 tolarjev kilogram.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmišču so imeli naprodaj 120 do 3 mesece starih prašičkov, 45 v starosti 3 do 5 mesecev in 20 starejših. Prvih so prodali 60 po 360 do 390 tolarjev, drugih 30 po 320 do 350, tretjih pa 10 po 210 do 240 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

Ajdo se še izplača sejati

Na ozemlju Slovenije so svoj čas kmetje sejali ajdo na pol večjih površinah, kot dandanes sadijo krompir. S širitvijo intenzivnih sort žit pa se je začel pomen ajde naglo manjšati in zdaj velja že skoraj - da za napol pozabljeno poljščino, o kateri je le še sem ter tja zaslediti kako strokovno besedo. Eden najboljših poznavalcev te poljščine genetik dr. Ivan Kreft je pred letošnjo setvijo napisal daljši časopisni članek, iz katerega povzemamo najvažnejše ugotovitve.

Najbolj razširjeni sorti ajde sta pri nas darja in siva, ki dosega največje pridelke prav na Dolenjskem, in to v višjih legah. Ker je ta poljščina zelo občutljiva na herbicide, jo smemo sejati samo na plevela čisto njivo. Zlasti so nevarni pleveli koreninici in dresni. Posevek mora biti dovolj gost in strnjen, zrnje sejano v globino 1 do 3 cm, ob nevarnosti suše pa malo globlje. Priporočeno gostoto daje približno 400 kalivih zrn na kvadratni meter, to pa pomeni, da je treba uporabiti 60 do 100 kg semena na hektar.

Ajda je skromna in za pregnojitev zelo občutljiva rastlina. Njene žalostne usode je pravzaprav krivo njeno neodzivanje na povečanje odmerkov gnojil. Še huje: gnojenje ji je včasih celo škodovalo, zlasti z dušičnimi gnojili, ki so pospešile rast, s tem pa poleganje, ki je zmanjšalo pridelok in otežilo žetev. Ajda je še najbolj "hvaležna" fosforju (50 kg P205 na ha), sicer pa velja pravilo, da ji na z minerali kolikor toliko založenih tleh sploh ni treba gnojiti.

Za uspeh setve je odločilen tudi čas. Na Dolenjskem naj bi sejali ajdo okrog 25. julija. Pred 20. julijem sejana razvije preveč zelenih delov in rada pocvita, kar gre na škodo zrnja, po 1. avgustu pa je setev že preveč negotova. Saj poznamo tisto ljudsko modrost, da ima ajda toliko strahov kot pes: slano, veter, dež in sušo. Nima pa boleznih in škodljivcev, kar zmanjša stroške pridelave in pripomore k temu, da se ajdo še splača sejati, zlasti še, če upoštevamo, da gre za drugi posevek in žetev v istem letu in da ajda zaščiti površino zemlje, ki bi bila izpostavljena poletnemu soncu in njegovemu uničujočemu delovanju na strukturo zemlje, na kateri bi se nemoteno razrasli le pleveli.

Inž. M. L.

ŽETEV RŽI KOT NEKOČ - Društvo kmečkih žena Semič je v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo Črnomelj preteklo nedeljo že drugič pripravilo na Cerovcu pri Semiču žetev rži na roke. Pomerilo se je devet sedemčlanskih ekip iz Boštanja, Zabukovja, Krškega, Brežic, Šmarjete, Mirne peči, Žužemberka, Metlike in Semiča. Najbolje so se odrezale ekipe iz Semiča (na fotografiji), Žužemberka in Šmarjete. Rž bodo prihodnji mesec na sosednjem Črešnjevcu prav tako na roke omlatili, slamo pa bodo skupaj s tisto, ki je ostala od lani, porabili za prekrivanje kozolca. Sicer pa so se v nedeljo moški pomerili tudi v košnji. Najboljši so bili Semičan, Krčan in Zabukovčan. (Foto: M. B.-J.)

DAN KROMPIRJA - Semenarna Ljubljana je lani pričela po Sloveniji s promocijskimi poskusi sajenja krompirja z namenom, da predstavi pridelovalcem različne sorte ter jim s tem pomaga pri odločitvi, kaj naj bi sadili. Semenarna ima po Sloveniji pet poskusnih polj, med drugimi tudi na njivi Antona Jakofčiča iz Gribelji, medtem ko je bila lani takšna poskusna njiva v Beli krajini v Podlogu pri Dragatušu. Pretekli teden je Semenarna v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo Črnomelj pripravila dan krompirja, na katerem je dipl. inž. Janko Stojkovič iz Semenarne predstavil vseh devet sort, ki so zrasle na Jakofčičevi njivi, dipl. inž. Tadej Sluga s Kmetijskega inštituta pa je govoril o boleznih krompirja. (Foto: M. B.-J.)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Trgatev je praznik in delovni dan

V prejšnjem Dolenjskem listu jo je škrt zagodel v zadnjem stavku mojega članka. Pravilno je tako: "Pri belih vinih hladnejše grozdje zmanjša nevarnost kvarjenja, pri rdečih pa je KORISTNO, če bo grozdje je potrgano sredi dneva, ko ga sonce ogreje na okrog 20° C."

V jeseni se pokažejo po zidanicah mnoge šibke točke kletarjenja. Gotovo je pri večini vinogradnikov pomanjkanje tekoče vode. Za vzdrževanje potrebne higijene v prostorih, kjer teče predelava grozdja, namreč na orodju in v posodah ni dovolj tekoča voda, potrebna je vroča voda in voda pod pritiskom. Tehnične rešitve so poznane, če je v zidanicah napeljana električna. Pri nesrečah z večjimi količinami mladega vina, lahko pride tudi do milijonske škode.

Nezadostna čistoča botruje pri najbolj razširjenih boleznih vin (ocetni cik, mlečni cik, miševina). Te bolezni vina se težko ali pa sploh ne dajo odpraviti. Po trgatvi se v naših krajih zelo hitro ohladi in priprave ter stikalnica, škafi) so velikokrat površno oprani zaradi hladu v zidanicah. Zastarana umazanija, ostanki jagod, mošta in mladega vina na orodju pa so izvor bakterij za prej navedene bolezni. Do trgatve je še čas, da temeljito očistimo vse orodje in posode, ki bodo prišle v stik z vinom.

Tako hvaljena plastična embalaža je za trganje grozdja res praktična, ker olajša delo pri trgatvi in izboljšuje kakovost trgatve. Neoprane gajbice od lanskega leta pa nam grozd okužijo, čim ga odtrgamo. Na dodajanje kvasovk smo se že dobro navadili in veliko vinogradnikov razume, kako se kvasnice

pripravijo in dodajajo v mošt. Velika nevarnost za dodane kvasovke pa so bakterije in "divje" kvasovke, ki jih je na milijarde v zidanicah, kjer čistoča ni zadostna. Ni odvisno samo od kvasnic, ki smo jih dodali v mošt, kako bo krenilo alkoholno vrenje, temveč tudi od čistoče dela! Kvasnice, ki bodo za uveljavljanje v sodu bile bitko s preveč bakterijami in divjimi kvasovkami, bodo lahko poražene in zgodilo se bo, da bo mlado vino nehalo kipeti, ko bo predelanega samo pol sladkorja.

Z ustrezno čistočo kletarjenja lahko pridelamo bolj zdravo vino, to vino pa potrebuje tudi manj žvepla. Z nižjimi količinami žveplovega dioksida uspešno preprečimo kvarjenje mošta in vina in pridelamo zdravo vino. Vina pa moramo ocenjevati z dveh strani. Vino, ki nima vinskih bolezni in vsebuje manjše količine žveplovega dioksida, je DVAKRAT ZDRAVO. V tem primeru lahko govorimo, da je vino zdravi-

Težko pa je z zdravstvenega vidika zagovarjati vino, ki je brez vinskih bolezni in ima veliko žveplovega dioksida, recimo 40 mg/l prostega SO₂ in 200 mg/l skupnega SO₂. Žveplo je gotovo strupeno za človeški organizem, če ga zaužijemo preveč. Svetovna zdravstvena organizacija zelo svari pred živili, ki vsebujejo žveplo. Zaenkrat menijo, da je še dopustno zaužiti na dan SO₂ do 0,7 mg/kg človeške teže. To pomeni, da bi to količino žvepla zaužil človek, težak 70 kg, v 0,5 l vina, ki vsebuje 100 mg/l strupenega SO₂.

Ljubitelji vina in osveščeni pivci že zahtevajo podatek o vsebnosti žvepla v vinu. Zato: zavijamo rokave, vzemimo v roke cev za vodo in sirkovo krtačo ter očistimo vse orodje in posode v zidanicah, da bomo imeli vino, ki bo rabilo manj žvepla!

Se nadaljuje!
Dr. JULIJ NEMANIČ

ALESSIO
SPORT WHEELS PROMOTION
DISTRIBUCIJA ŠPORTNIH PLATIČ (d.o.o.) KRŠKO

B & M METIC
TRGOVSKO UVOZNO-IZVOZNO
PODJETJE d.o.o. KRŠKO

Rostoharjeva 62, KRŠKO, Slovenija,
tel.: 0608/21-407, fax: 0608/32-410

- Vulkanizerstvo
- Avtooptika
- Montaža in dobava gum

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Lahki sirovi prigrizki

S sirom lahko napravimo lahke prigrizke ali sirove plošče, ki so prava paša za oči in želodec. Z različnimi dodatki, kot so dišavna zelišča, orehi, mandlji, redkvice, mesni izdelki in podobno, popestrimo podlago, na katero naložimo različne vrste sira, ki ga pred tem domiselno oblikujemo. Okraske iz sira gauda lahko izrežemo s pomočjo modelčkov za kekse. Kadar na pladenj nalagamo rezine sira, jih vedno zvijemo v zavitke ali pa jih zložimo drugo poleg druge v pahljačasto obliko.

Primerne so tudi sirove paličice, ki jih dobimo iz centimeter debele rezine sira, narezanega na pramene. Vsako paličico do polovice poprašimo z rdečo papirko ali poprom. Kot majhne prigrizke iz sirovih kock napravimo sirova nabodalca. Na vsako kocko pritrdimozobotrebecem orehovo jedrce, košček zvite šunke, paprike, kumarice, celo olivo, kapro in podobno. K siru se poda tudi raznovrstno sadje, od banan, mandarin in kivija do jagod in še kaj. Nabodalce naj ne bo sestavljeno iz več kot treh plasti; pazimo, da so barve živil različne in se ujemajo.

mo tudi surovo maslo, ki ga z žličko oblikujemo v kroglice, in za minuto položimo v ledeno mrzlo vodo. Na pladenj zložimo kroglice v obliki grozda ali cveta. Nekoliko zmehčano maslo lahko tudi nabrizgamo na solatne liste ali iz trdih 5 mm debelih rezin z modelčkom izrežemo maslene srčke. Iz mehkih vrst sira, kot sta brie, camembert, in trikotnikov topljenega sira narežemo tanke rezine in poskrbimo za debelo potresemo s seseklanim drobnjakom ali zmelitimi orehi.

Ploščo popestrimo tudi z nadevanimi majhnimi paradizniki. Polovicam odstranimo semenje in vanje nabrizgamo začinjeno skuto. K siru postrežemo tudi ustrezen kruh, ki naj bo predvsem črn, polnozrnat ali koruzni, in kruh z različnimi dodatki. Po načelu zdrave uravnotežene prehrane ima sir pomembno mesto v vsakdanji prehrani. Ne le kot prigrizek h kruhu je sir okusen dodatek različnim jedem. Nastrganega dodajamo pire krompirju, ga potresamo na rižoto, testenine, polento, ga dodajamo juham, enolončnicam in omakam namesto mesa, ali na majhne kocke narezanega med zelenjavne, sadne in mesne solate.

K sirovi plošči ponavadi doda-

Kulturni most

Med Velikimi Laščami in švicarsko občino Lützelflüh

VELIKE LAŠČE - Od 5. do 7. junija je v okviru praznovanja občinskega praznika v Velikih Laščah potekala prireditev Kulturni most, katerega pobudnica in koordinatorka je bila rojakinja mag. Ljudmila Schmidt-Šemrl, lektorica slovenskega jezika na univerzi v Bernu.

Povod za nastanek Kulturnega mosta, ki že nakazuje obojestranski interes za medsebojno poznavanje, so določene podobnosti v literarnem ustvarjanju pisateljev Frana Levstika in Jeremiasa Gotthelfa. Na te skupne poteze je lani opozoril pastor in kulturni delavec iz Berna Ernst Weber, ki je ob pomoči Šemrlove v švicarsko nemščino prevedel Martina Krpana. Prevod je v začetku junija izšel pri založbi Karantanija in je bil na eni od prireditev Kulturnega mosta tudi predstavljen.

Začetni stiki med obema občinama so bili vzpostavljeni lani ob predstavitvi odlomkov omenjenega prevoda v Bernu. Urad za Slovence po svetu pri Ministrstvu za zunanje zadeve je takrat spodbudil obisk župana iz Velikih Lašč ter še nekatere ostale. Weber je imel 5. junija v Ljubljani predavanje o pisatelju Gotthelfu - v dar je prejel akvarel z motivi Martina Krpana akad. slikarke Stane Sluga-Podolski ter vedut mest Ljubljana in Bern - in se je udeležil vseh prireditev Kulturnega mostu v Velikih Laščah.

Dobri začetni stiki so povzročili, da je občina iz Emmentala povabila preko 30 članov iz Lašč, da se konec avgusta kot izvajalci programa udeležijo osrednjega celoletnega proslavljanja 200-letnice Goethejevega rojstva. Prepričani smo, da bodo v svojem nastopu opozorili na večstoletno kulturno-zgodovinsko dediščino svoje občine, na njene sedanje značilnosti, na kvalitetno kulturno delovanje itd. Vse to bo seveda tudi dobrodošel prispevek k boljšemu poznavanju Slovenije v Švici.

I. M.

NA ENI OD VAJ - Velja si zapomniti moto Pihalnega orkestra Videm Krško: "Ko dovoliš srcu spoznati več vrst glasbe, lahko uživaš večkrat!" Na sliki so glasbeniki na eni izmed vaj.

V jubilejnim letu na državno prvenstvo

Pihalni orkester Videm iz Krškega, ki letos praznuje 40 let, 18. julija na državno prvenstvo na Nizozemsko - Jeseni brošura, zgoščenka, osrednja prireditev - Najvišje občinsko priznanje

KRŠKO - Štirideset let stari Pihalni orkester iz Vidma Krškega, v okviru katerega delujeta še dve sekciji - dvajset let Big band in tri leta 40 X band - je praznovanje letošnjega jubileja že pričel z nedavnim družabnim srečanjem vseh godbenikov, ki so kdaj igrali v orkestru, v načrtu pa je še mnogo dogodkov. Prav gotovo jim najvišje priznanje pomeni udeležba na državnem tekmovanju pihalnih orkestru na Nizozemskem, ki se je bodo udeležili 18. julija in na katero se že nekaj časa pridno pripravljajo. Pred kratkim je orkester prejel tudi najvišje občinsko priznanje - veliki znak Občine Krško.

"Veseli smo, da je orkester, v katerem igra približno 75 glasbenikov, v zadnjih letih tako napredoval. Največji uspeh pa smo dosegli na državnem tekmovanju v Mariboru, kjer smo od 600 možnih točk dosegli kar 596 in prejeli zlato plaketo s posebno pohvalo. To nam je tudi odprlo vrata na državno prvenstvo pihalnih orkestru na Nizozemskem," je povedal dirigent prof. Drago Gradišek, ki orkester vodi že dvaindvaj-

Drago Gradišek in Aleksander Vegelj

seto leto. Pihalni orkester Videm Krško je tako eden izmed treh slovenskih pihalnih orkestru - še iz Velenja in Raven na Koroškem - ki se bo v petek, 18. julija, pomeril z 240 orkestri z vsega sveta v različnih sekcijah in razredih. Ta uspeh pomeni še toliko več, ker gre za ljubiteljsko skupino, ki deluje v okviru ZKO Krško. 14. julija ob 20. uri glasbeniki vabijo na javno generalko v Kulturni dom Krško.

Pred kratkim je bil krški orkester deležen dobre kritike in lepega odziva publike na nastopu v okviru prireditev Evropski mesec kulture Ljubljana 1997, česar so člani še posebej veseli. Gradišek je dejal, da v orkestru veliko skrb posvečajo kadrom, za katere zadnjih šest let skrbi Glasbena šola

Krško, s katero dobro sodelujejo. V šoli se je razmahnila instrumentalna dejavnost, tako da glasbeniki iz krške glasbene šole igrajo tudi v kostanjeviškem in šentjernejskem pihalnem orkestru.

V okviru celoletnega praznovanja 40-letnice Pihalni orkester Videm-Krško pripravlja jeseni osrednjo prireditev s koncertom obeh sekcij društva. Poskrbeli bodo tudi za izid brošure, ki bo prikazala pregled 40 let, pripravili bodo lastno razstavo z dosežki ipd., izšla pa bo tudi njihova druga zgoščenka z bolj reprezentativno glasbo. Na njej bodo posnetki s koncertov iz Maribora in iz Nizozemske. "Vsem, ki podpirajo delovanje našega orkestra, predvsem sponzorjem, kot so ICEC Videm, Papirotu, Tespac, Videm, občinskimi strukturam in ostalim se najljepše zahvaljujemo. Za zglodno sodelovanje pa gre zahvala tudi Kulturnemu domu Krško, ki mu obenem čestitamo za 20 let delovanja," je povedal predsednik orkestra Aleksander Vegelj.

L. MURN

ZKO Brežice vse številnejša

Bogata ljubiteljska kulturna dejavnost - 19 KUD s 30 različnimi sekcijami - Lansko leto zelo uspešno - Finančni načrt za leto 1997 preko 18 milijonov - Lani prvič sofinancirala tudi država

BREŽICE - "Lansko leto je bilo zelo plodno in zastavljene cilje so naša društva v celoti izpeljala. Temeljna opredelitev zveze bo še naprej dvig kvalitete naših kulturnih stvaritev," je na redni seji ZKO Brežice dejal njen predsednik Ernest Ferk. Poleg pregledu dela v preteklem letu so zbrani veliko pozornosti namenili tudi načrtom. Ljubiteljska kultura je v brežiški občini nepogrešljiva, saj se z njo ukvarja okrog 900 ljudi, in če prištejemo še tiste, ki prireditve obiskujejo, je odstotek višji od povprečja v Sloveniji in daleč nad povprečjem evropskih držav.

V letu 1996 je ZKO Brežice organiziral mnoge večje projekte: šest prireditev v krajevni skupnosti, šest občinskih kulturnih prireditev, dve občinski reviji v štirih koncertnih delih, osem skupin je sodelovalo na območnih prireditvah, sedem skupin se je udeležilo republiških revij in srečanj, tri skupine so gostovale v slovenskem kulturnem prostoru, štiri so gostovale v tujini, pripravili so tri gostovanja skupin od drugod, sodelovali v desetih izobraževalnih oblikah, dve skupini pa sta bili

• Na sestanku so sedanjim organom ZKO Brežice podaljšali mandat do jeseni, ko bo predvidoma sprejet Zakon o skladih za ljubiteljske kulturne dejavnosti in bo situacija drugačna. Mnenje delegatov je namreč bilo, da nima smisla hiteti z novimi volitvami.

med najboljšimi v evropskem merilu: srebrno odličje MePZ Viva v Vivi del Garda v Italiji ter udeležba Folklorne skupine KUD "Oton Župančič" iz Artič s spremljevalno vokalno skupino na festivalu gorskih plesov v Zakopanem. Zvrstilo se je še mnogo kvalitetnih koncertnih večerov ob zaključku sezone 1995/96, nekatera društva so proslavila pomembne obletnice svojega delovanja.

V preteklem letu so vsebinsko obogatili sodelovanje z društvi v sosednji Hrvaški, tesno so ostali povezani z zamejskimi Slovenci, zglodno pa je sodelovanje tudi z ZKOS, ZKO Posavja in Dolenj-

ZA MLADE LJUBITELJE KNJIG MED POČITNICAMI

BREŽICE - Knjižnica Brežice je za mlade v času poletnih počitnic pripravila program dejavnosti, in sicer: v torek, 15. julija, ob 10. uri Matilda ali kako še lahko bere-mo knjige; v torek, 22. julija, ob 10. uri Veš, poet, svoj dolg?; Kaj nam pomeni pisanje pesmi in branje pesmi drugih avtorjev; v torek, 12. avgusta, ob 10. uri pogovor o "naj" knjigah najmlajših bralcev Moje najljubše knjige; v torek, 19. avgusta, ob 10. uri branje po želji Kaj naj vam preberem?; v torek, 26. avgusta, ob 10. uri: Brskamo po tujih knjigah (zgodbe iz neslovenskih ilustriranih knjig).

"SLOMŠEK MED NAMI" - Z recitalom "Slomšek med nami" bo v nedeljo, 13. julija, ob 7. in 10. uri v župnijski cerkvi sv. Jerneja v Ambrusu v Suhi krajini nastopil televizijski napovedovalec in voditelj Tilen Skubic. Avtor in izvajalec bo v recitalu orisal življenje in delo velikega narodnega buditelja Antona Martina Slomška in to prepletel z odlomki iz njegovega bogatega pisateljskega in pesniškega dela. Ljubitelji zlahkne besede in modrosti, lepo vabljeno!

L. MURN

spevek občine dvanajst, dotacija ZKOS dvanajst, gostovanska ponudba pa znaša nekaj čez milijon tolarjev. Načrtovani finančni izdatki za leto 1997 znašajo okrog osemnajst milijonov in pol tolarjev.

Usmeritev dela ZKO Brežice bo letos podobna. Bogatejši pa bodo za nove vrste dejavnosti, med njimi tudi za foto-video klub, ki se spet oživlja. Z dejavnostjo društev želijo povečati število kulturnih prireditev v občini, pogrešajo pa gostovanja visoko profesionalnih amaterskih kulturnih skupin od drugod.

L. MURN

OTVORITEV "POLETJA NA GRADU RAJHENBURG" - Lani prvič, letos drugič je ZKO Krško s pomočjo Kulturnega doma Krško, KS Brestanica in DKD Svoboda Senovo pripravila prireditev v ciklu "Poletje na gradu Rajhenburg" in tako poskrbela za prijetne poletne večere. Organizatorji so izkoristili romantični prostor gradu in poletni čas ter za letos pripravljajo štiri prireditve: dve julija in dve avgusta, nastopili pa bodo tako domači kot tuji glasbeniki. "Poletje na gradu Rajhenburg" sta v petek, 4. julija, zvečer začela skupina Šukar, ki je znana predvsem po igranju tradicionalne ciganske glasbe z vseh področij Evrope, ter pevec Zoran Predin, ki sta navdušila številne obiskovalce. Na naslednjem koncertu bo 15. avgusta nastopila skupina Machu Pichu, 29. avgusta pa bo Šentjakobsko gledališče iz Ljubljane uprizorilo igro Ta veseli dan ali Matiček se ženi, ki so jo posebej priredili za igranje zunaj. ZKO Krško bo poskrbela tudi za prijetne jesenske dneve s štirimi komornimi koncerti v okviru prireditev Jesenske sere-nade na gradu Rajhenburg. (Foto: L. Murn)

Poletna Rast

Izšla je dvojna poletna številka Rasti

NOVO MESTO - Prve dni tega meseca je med naročnike in bralce prišla druga letošnja dvojna številka Rasti, revije za literaturo, kulturo in družbeno vprašanja, ki območje širše Dolenjske že osmo leto zapored vpisuje na revialni kulturni zemljevid Slovenije.

Kot je običajno za zadnje številke Rasti, je tudi ta likovno posvečena enemu od dolenjskih umetnikov. Tokrat je to sevniški akademski slikar Alojz Konec; barvne in črno-bele reprodukcije njegovih izbranih del se vrstijo skozi vsa številka, nekaj besed o njem in njegovem delu pa je prispeval stalni sodelavec revije višji kustos Jožef Matijević. Druga osebnost osrednja pozornost, je prof. Vladimir Braco Mušič, arhitekt, urbanist in publicist. Izbran je bil za gosta revije in z njim sta daljši pogovor opravila Milan Markelj in Marjan Ravbar, prof. Mušič pa je v pogovoru nanizal vrsto zanimivosti iz svojega življenja in dela, posebno pozornost pa je posvetil svojim rodbinskim koreninam v Novem mestu in urbanističnim problemom.

Iz tekoče literarne tvornosti naših ustvarjalcev so v tej številki dane v branje pesniške stvaritve Ivana Gregorčiča, Sonje Votolen, Primoža Reparja, Urške Henigmanin in Sonje Zidarič ter prozna dela Sonje Votolen, Irme M. Ožbalt in Damijana Šinigoja. V reviji sta natisnjeni tudi dve doslej še neznanim pesmi in eno pismo že med slovenske klasike uvrščene Mirana Jarca, prispevek o tem pa je pripravila Rozina Švent. Zorka Skrabl je pregledala arhivsko zapuščino novomeškega rojaka, skladatelja Marjana Kozine, ki jo hrani novomeški arhiv, Martina Božič pa je popisala življenje in delo našega slavnega misionarja in raziskovalca Ignacija Knoblehárja, škocjanskega rojaka, na katerega so Škocjanci tako ponosni, da praznujejo občinski praznik na dan njegovega rojstva. Marjan Brezovar je ob osemdesetletnici prof. Karla Bačerja pripravil prispevek, v katerem je orisal njegovo osebnost in delo.

Družboslovne narave sta dva obsežnejša prispevka: Ana Bevc piše o zavodskem varstvu starejših in odraslih duševno prizadetih v občini Novo mesto, Peter Novak pa v razpravi Diamantna družba za zdravo in ekološko čisto Novo mesto na osnovi diamantnega modela družbe zapisuje poti, ki vodijo k usklajenemu razvoju. Ob 47. nadaljevanju gradiva za dolenjski biografski leksikon, ki ga pripravlja Karel Bačer in je prišlo že do gesla Štoviček, ter ob kroniki kulturnega dogajanja v februarja in marcu, ki jo pripravlja Peter Stefančič, je v zadnjih razdelkih Rasti še vrsta krajših prispevkov; France Režun piše o likovnem ustvarjalcu Lucijanu Reščiču, Marija Mercina o uspešno zaključeni Jurčičevi povesti Janez Gremčič, ki jo je dokončala Barica Smole, Tone Gošnik piše o obetajočem poskusu ureditve šolske galerije v brežiški gimnaziji, Jadranka Matič-Zupančič o bogatem prireditvenem utripu na študijskem oddelku Knjižnice Mirana Jarca, Franci Šali pa predstavlja zadnje knjižne novice Dolenjske založbe: Dolenjski zbornik 1996, Mozaik moje generacije Mire Ružič in knjigo črtic Katarina Barice Smole.

MiM

13. MEDNARODNI POLETNI TABOR GMS

DOLENJSKE TOPLICE - Glasbena mladina Slovenije (GMS) je letos od 4. do 17. julija organizirala v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah mednarodni poletni tabor. 28 mladih godcev, starih od 15 do 25 let, iz 9 evropskih držav bo s sporedom, ki ga bodo naštudirali pod vodstvom dirigenta Simona Robinsona, zadnje štiri dni koncertirali po Sloveniji: v nedeljo, 13. julija, v Dolenjskih Toplicah; v ponedeljek, 14. julija, v Slovenskih Konjicah; v torek, 15. julija, v Ljubljani in v sredo, 16. julija, v Novem mestu.

Slikanje več kot hobi

Novomeški slikar samouk Ljubo Skupek, predsednik likovne sekcije Revoz - Nepozabna kolonija na Ratežu

NOVO MESTO - Čeprav je Ljubo Skupek - doma je iz Suhadola pri Brusnicah, sedaj pa živi v Novem mestu - po poklicu ključavničar in dela v novomeškem Revozu, že vrsto let z velikim veseljem opravlja še en poklic - slikarski. Tovrstne ustvarjalne sposobnosti je pokazal že v osnovni šoli pri likovni vzgoji, in čeprav ni bilo možnosti, da bi se izobraževal v tej smeri, že skoraj 20 let slika. Slikanje mu jemlje ves prosti čas in mu je več kot hobi, saj sam pravi, da je vrednota.

Za sabo nima nobene likovne izobrazbe, pač pa je o likovni umetnosti veliko bral in se učil iz literature. Dela v različnih tehnikah: v akvarelu, oglje, slikanje na steklo, freske, najljubše pa mu je oljno slikarstvo. Najraje se loteva krajini, izogiba pa se portretov. Vodi likovno sekcijo v Revozu, v kateri je se-

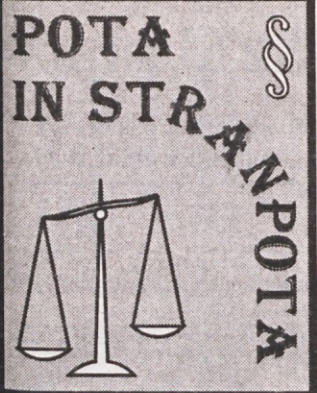
dem ljubiteljskih slikarjev. Razstavljal je že skupinsko po različnih slovenskih krajih, stalno samostojno razstavo pa ima v črnomaljskem lokalni Einsidler. Veliko njegovih slik je v tujini - dela namreč tudi po naročilu.

V svojem pripovedovanju ne more mimo letošnje slikarske kolonije na Ratežu, ki jo je maja organizirala gostilna Vovko. Bil je eden izmed 11 povabljenih slikarjev - šest akademskih in pet ljubiteljskih, ki so štiri dni skupaj ustvarjali in ob koncu pripravili tudi razstavo. "Prijetno sem bil presenečen, saj je bilo druženje nepozabno. Lepo smo se ujeli, izmenjavali izkušnje in videl sem, da se, čeprav sem samouk, lahko brez predsodkov ujamej tudi z akademiki," je povedal Skupek, ki si tovrstnih srečanj slikarjev še želi.

L. M.

NE MORE BREZ SLIKANJA - Ljubo Skupek sedaj slika v svojem novomeškem blokovskem stanovanju, kmalu pa bodo novi pejsaži nastajali v Suhadoli pri Brusnicah, kjer si ureja atelje. (Foto: L. M.)

dežurni poročajo

VDRL V IGRALNI AVTOMAT - V petek, 4. julija, so novomeški kriminalisti zaradi suma velike tatvine pridržali avstrijska državljana 56-letnega G. S. in 35-letnega F. W., ki sta osumljena, da sta v Casinoju Otočec s posebno napravo vdrla v igralni avtomat in si tako povečala število dobljenih igralnih žetonov. Privedena sta bila k preiskovalnemu sodniku, ki je zoper njiju odredil pripor.

Z OROŽJEM V AVTU - V sredo, 2. julija, so policisti kontrolirali promet na cesti Črneča vas - Vrtača nad Kostonjico. V prtljajniku vozila 18-letnega P. G. iz Črneče vasi so našli polavtomatsko puško in 11 nabojev. Mladenič je imel doma še 21 nabojev in zaklep puške.

TELEFONIRAL BO - V noči na 1. julij je neznanec na parkirišču Cankarjeve ulice vlomil v osebni avto ter lastniku A. O. iz Črnomlja ukradel dva mobilna telefona. Neznanec, ki ga policisti še iščejo, je lastnika oškodoval za okoli 200 tisočakov.

RAZGRAJAJČI PRED ŠOLO - Med 27. in 30. junijem je nekdo pred osnovno šolo v Vavti vasi metal kamenje v kopelito opako in stekla. Neznanec, ki je poškodoval okoli 20 opek in razbil 3 stekla, je šoli povzročil za okoli 180 tisoč tolarjev škode.

BREŽIŠKI POLICIJI NASLOV NAJLEPŠE - Ministrstvo za notranje zadeve letos že četrto zapored sodeluje v akciji Moja dežela - lepa, urejena in čista, ki jo organizira Turistična zveza Slovenije. Letos je v kategoriji policijskih postaj, zgrajenih pred letom 1985, zmagala brežiška policijska postaja. Pravzaprav naslov najbolj urejene, pri čemer se poleg notranje in zunanje ureditve ocenjuje tudi prijaznost, ni naključje, saj je bila že leta 1994 policijska postaja Brežice prva (takrat še ni bilo treh kategorij), leto kasneje je bila tretja, lani pa ocenitev ni bila opravljena. Pri tem se komandir policijske postaje Brežice Ivan Plohl zahvaljuje vsem, ki so sodelovali pri urejanju okolice, še posebej pa Antonu Krušniku, županu občine Brežice Jožetu Avšiču in Cvetju Čatež. (Foto: T. G.)

KRONIKA NESREČ

NEPREVIDNO PREHITEVAL - V petek, 4. julija, ob 7. uri je 32-letni S. J. iz Hrastulj vozil osebni avto po magistralni cesti št. 1 od Obrežja proti Ljubljani. Pri Kronovem je začel prehitovati tovornjak, ki ga je vozil 42-letni J. P. iz Škocjana, takrat pa je nasproti pripeljal 30-letni R. B. z Mirne, ki je zaviral in se umikal, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Po trku je osebni avto S. J.-ja odbilo na desno, kjer je trčil v zadnje levo kolo in levo stranico tovornjaka, nato pa ga je zaneslo na levo na zemeljski nasip, kjer se je večkrat prevrnil. V nesreči se je S. J. hudo poškodoval, voznik R. B. pa lažje.

KOLESARKA PRESUNKOVITO ZAVRLA - 1. julija ob 19.10 se je 13-letna Danica A. iz Podturna peljala s kolesom proti križišču s cesto št. 327. Pri hiši št. 82 je opazila več kolesarjev, ki so stali na cesti, zato je močno zavrla s prednjo zavoro, pri tem pa jo je vrglo preko kolesa. Na cesti je obležala hudo poškodovana.

ZBILA KOLESARKO - 2. julija ob 16.50 je 18-letna P. N. z Božakovskega vozila osebni avto po lokalni cesti od Zelebeja proti

Smrt Nemca na Sotelskem še nejasna

Po tednu dni je v trebuh ustreljenega Nemca v Brestanici našel prijatelj v zaklenjeni hiši - Kriminalisti se povezujejo z nemškimi kolegi

KRŠKO - Zadnje čase se nad Posavjem zgrinjajo temni oblaki, saj smrt kosi pogosteje kot običajno: številni samomorji, nenavadne smrti (smrt ženske, ki je nesrečno padla na koso, nad Kostonjico je bik pokončal moža, traktor je pod sabo pokončal traktorista), pa tudi umori razburjajo predvsem ljudi v senovsko-brestaniškem koncu. Umor, ki se je zgodil verjetno 25. junija, je še zavil v skrivnost, za kriminaliste pa predstavlja enega trših orehov v zadnjem času.

Peter Ludwig Odenkirchen bi te dni dopolnil 60 let in potem si je nameraval urediti tudi pokojnino in državljanstvo. Bil je namreč nemški državljani, čeprav je že nekaj let bival v Sloveniji. Pred letom dni mu je umrla žena, tako da je v obnovljeni hiši na Sotel-

USODNA KOSA

SEVNICA - V sredo, 2. julija, popoldne je 67-letna K. J. iz Radeža odšla na travnik v bližini stanovanjske hiše. S seboj je imela koso in grablje. Ko je hodila po strmini, ji je spodrsnilo in je tako nesrečno padla na koso, da je prišlo do globokega, 10 centimetrov dolgega ureza tik pod kolenom. Zaradi poškodbe je začela močno krvaveti. Kljub nudeni pomoči je bila krvavitev premočna in je poškodovanka umrla pred prihodom medicinske osebja.

Z MOTORJEM V POTOK

KALCE - NAKLO - V sredo, 2. julija, ob 20.10 se je 18-letni L. Š. Kalc-Naklega peljal s štirikolesnim neregistriranim motorjem Yamaha, namenjen terenski vožnji. V Kalcah je v blagem ovinku izgubil oblast nad vozilom in trčil v ograjo mostu, nato pa sta motor in motorist padla 2,2 metra globoko v potok. Motorist se je pri tem hudo poškodoval.

Omenjeni primer je eden težjih v zadnjih letih, saj se večina umorov zgodi v afektu in je storilec takoj znan, v preteklosti pa je bilo v Posavju kar nekaj umorov, ki so dali kriminalistom precej dela: naj spomnimo le lanski umor dveh Romov, za katere se je kasneje izkazalo, da ju je ubil Hrvat zaradi prekupčevanja z orožjem, ali pa umor moškega v Brestanici pred nekaj leti, ko so kriminalisti po nekaj mesecih ugotovili, da ga je doma ubila njegova žena oziroma prijateljica in ga potem zvelkla na železniško postajo.

skem, med Brestanico in Krškim, bival sam. Ker ga nekaj dni ni bilo na spregled, je k njemu v začetku prejšnjega tedna prišel prijatelj. Ker ni bilo znakov nasilja ali vloga, je pomislil, da ga je izdalo srce, saj je bil srčni bolnik, kasneje pa se je izkazalo, da je bil s pištolo ustreljen v trebuh.

OROPALA STA GA

BIRČNA VAS - V petek, 4. julija, nekaj pred polnočjo je 45-letni R. Ž. iz Birčne vasi odšel iz gostinskega lokala v Stranski vasi proti domu. V Birčni vasi, v bližini osnovne šole, je za njim pripeljal voznik fička. Ko je avto ustavil, sta iz njega skočila dva moška in podrla oškodovanca na tla. Eden je oškodovancu z nogo stopil na hrbet, drugi pa mu je iz hlačnega žepa vzel 9 tisočakov. Po ropu sta se neznanca odpeljala z avtom, mož pa je dejanje prijavil policistom. Ti so ugotovili, da sta ropa utemeljeno osumljena dva mladoletnika: M. H. iz Stranske vasi in A. B. z Brezij.

Kriminalistom sta z opisom pokojnega in njegovimi razmerami v Nemčiji pomagala njegova otroka iz prvega zakona, in kot je povedal načelnik kriminalistične službe v UNZ Krško Sašo Ječič, je dosedanja preiskava pokazala, da sovražnikov ni imel, tudi sporov ne, sicer pa se bodo domači kriminalisti v teh dneh povezali z nemškimi kolegi. Ker je Nemeč živel sam, tudi ni mogoče ugotoviti, ali je storilec kaj odnesel in je morda šlo za umor iz koristiljublja. Nemeč je bil namreč za naše razmere kar bogat, saj je do žene smrti izposojal avtodome.

Po besedah domačinov so pokojnika nazadnje videli 25. junija, ko so pred njegovo hišo opazili avto z nemško registracijo, vendar zaenkrat povezave s smrtno še ni. T. G.

30 LET PRIZADEVANJ ZA VARNOST IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU - Jože Tavčar, upokojeni policist in inšpektor za promet, že več kot 30 let aktivno deluje na področju varnosti in vzgoje v cestnem prometu, zato mu je župan mestne občine Franci Koncilija v četrtek, 26. junija, podelil priznanje. Vseh 25 let, kolikor časa deluje Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v občini Novo mesto, je bil aktivni član, predsednik in podpredsednik, zadnja leta pa se je angažiral predvsem pri vzgoji mladine in bodočih voznikov. Ob tej priložnosti je Tavčar poudaril, da bo pomagal, kolikor mu bo le zdravje dopuščalo, tudi v bodoče, predvsem v prizadevanjih za varnost otrok; njegovo življenjsko stremiljenje pa je, da bi se magistralka, ki se je v letih pred osamosvojitvijo upravičeno prijel ime cesta smrti, posodobila, saj lahko pričakujemo, da se bo število smrtnih žrtev, ko se bo sprostil promet proti jugu, spet povečalo. (Foto: T. G.)

RAZGRETEŽ ZAHTEVAL PIJAČO

ZAVRATEC - V nedeljo, 6. julija, okoli pol enajstih zvečer je prišel 50-letni V. M. iz Radeč v gostinski lokal Ob ribniku v Zavrtaču. Stopil je do točilnega pulta in naročil brizganec, potem pa začel brez vzroka lastnika lokala zmerjati. Vinjenemu gostu lastnik ni hotel dati pijače, zato se je gost razjezil in razbil kavno skodelico. Možak tudi policistov ni ubogal niti ni hotel iti ven, ko so mu to predlagali, zato so se morali poslužiti fizične sile. Preostanek noči je preživel v prostoru za treznjenke.

ZBIL PEŠKO

SEVNICA - 1. julija, ob 16.25 je 27-letni G. Ž. iz Sevnice vozil katro po Kvedrovi cesti v Sevnici od Boštanj proti Trgu svobode. Ko je pripeljal v neposredno bližino bloka, kjer vozišče poteka v ravnini, v levi pregledni ovinek, je na zaznamovani prehod za pešce že stopila 73-letna peška P. A. iz Sevnice. Voznik ni ustavil, pač pa je trčil vanjo, tako da se je pri tem hudo poškodovala.

KOLESAR UMRL

DOLENJE BREZOVJE - V četrtek, 3. julija, nekaj pred 6. uro zjutraj je 21-letni Pavel S. iz Krškega vozil po lokalni cesti od Blance proti Sevnici. Ko je pripeljal v Dolnje Brezovo, kjer je hitrost omejena na 40 km/h, se je iz dovozne poti vključeval voznik kolesa 78-letni Alojz P. iz Dolnjega Brezovega, ki je hotel zaviti levo proti Blanci. Voznik je zaviral in se umikal, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Kolesar se je tako hudo poškodoval, da je med prevozom v bolnišnico umrl.

Smrt na magistralki

Povzročitelj - žrtev peljal od Krškega proti Novemu mestu

RUHNA VAS - V petek, 4. julija, ob 21.55 je 39-letni B. R. iz Ljubljane vozil osebni avto po magistralni cesti št. 1 od Krškega proti Novemu mestu. Pri Ruhni vasi je zapeljal na levo polovico vozišča, nato pa sunkovito na svoj vozni pas in v loku drsel proti desni bankini, zapeljal na nasip, poraščen z živo mejo, nato pa trčil v drevo.

Po trčenju je avto zdrsel nazaj na vozišče, kjer je iz vozila padel voznik in obležal na levem delu vozišča. Za drsečim avtom je pripeljal voznik osebnega avta 53-letni S. K. iz Novega mesta in kljub zaviranju trčil v avto B. R.-ja. Voznik B. R. je na kraju nesreče zaradi hudih telesnih poškodb umrl. Voznik S. K. in njegova 47-letna sopoltnica M. K. iz Novega mesta sta bila lažje poškodovana in se zdravita v novomeški bolnišnici.

Ker se pojavljajo govorice, da je nesreča povezana z rock prireditvijo na Otočcu, organizatorji prireditve pojasnjujejo, da omenjena tragedija nima nobene povezave s koncertom.

Zaprti črni priključki že burijo

Spomladi od Višnje Gore do Bregane cestarji zaprli blizu 100 črnih priključkov na dolenjki - Ždinja vas želi legalizacijo črnega priključka - V vas višja vozila ne morejo - S tem bi tudi razbremenili center Novega mesta

NOVO MESTO - Ljudje se v življenju kaj radi poslužujemo krajših poti. Tudi v prometu. In če bližnjic ni, jih naredimo. To smo v zadnjih nekaj desetletjih pridno dokazovali tudi ob magistralni cesti št. 1 - ob tako imenovani dolenjki, saj smo od Višnje Gore do Bregane uspeli narediti po nekaterih ocenah kar blizu 100 črnih priključkov, kar je stalo približno 25 milijonov tolarjev.

Ker je bil vsak od njih možna črna točka, nekateri med njimi pa so bili celo zelo nevarni, so jih cestarji po odločbi inšpekcije in na predlog policije letos spomladaj pozaprl, zaradi česar se je promet skozi mesto, predvsem ob prometnih konicah, močno povečal. Namestili so varovalne ograje ter skopali prekope, tako da prehod ni več mogoč.

Vendar zaprti priključek za Ždinjo vas močno boli tamkajšnje vaščane. Tako zelo, da so se

s prošnjo po legalizaciji priključka obrnili na številne državne in občinske institucije. Rešitev pričakujejo čimprej, v nasprotnem primeru pa razmišljajo tudi o protestu ali zapori ceste.

Bližnjica in potreba?

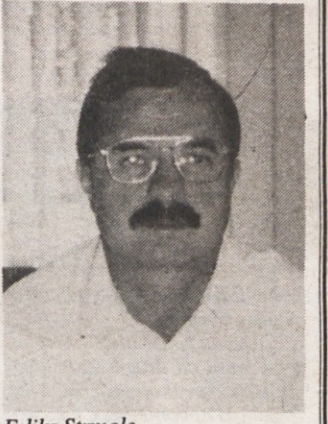
Priključek so tamkajšnji ljudje sicer uporabljali od leta 1953 dalje, bolj oblegan pa je bil zadnjih nekaj let, saj so ljudje črni priključek uporabljali tudi kot bližnjo obvoznico za dnevne

migracije. Kot pravi Franc Rifešlj, predsednik krajevnega odbora Ždinje vasi, vaščani pri tem priključku ne pomnijo nobene prometne nesreče, saj je preglednost kar dobra, vendar na magistralki ni bilo označeno, da so se tam vozila vključevala v promet.

"Priključek je po zakonu torej zaprt. Vendar pa: ste se kdaj vprašali, če je podvoz pod avtocesto, ki pelje do naše vasi, dovolj širok in visok za naše potrebe? V našo vas namreč ne more pripeljati nobeno večje vozilo, niti tisto, ki je nujno potrebno za reševanje človeških življenj in imetja. Tako v vas ne more pripeljati gasilski tovornjak z lestvijo, večji avtobus, tovornjak za odvoz lesa, tovornjak s cerado in tudi ne stroj, ki ga prevažajo tovornjaki," pravi Franc Rifešlj.

Tako imajo tamkajšnji prebivalci občutek, da so odtrgani od sveta, javno pa postavljajo vprašanje, kaj bi torej bilo, če bi v vasi gorela hiša. Zato so pristojne organe oblasti pozvali, naj si priključek ogledajo in razmislijo o možnostih za legalizacijo priključka.

Prav zato je župan mestne občine Novo mesto Franci Koncilija kmalu po njihovem pozivu sklical skupni sestanek prizadetih ter predstavnikov pristojnih institucij in organov, tako da lahko, kot pravi sekretar za komunalne zadeve v mestni občini Novo mesto Feliks Strmole, krajani kmalu pričakujejo ogled in analizo možnosti, za kar naj bi poskrbe-

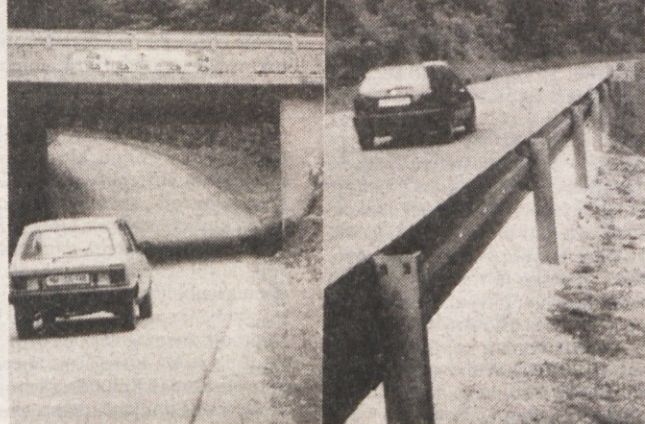
Feliks Strmole

li strokovnjaki ministrstva za promet in zveze.

Zakon o cestah črnih priključkov torej ne dovoljuje, tudi zaradi pogostih nesreč, ki so se tudi na dolenjki dogajale, največ je bilo naletov in oplaženj. Sicer pa bi bila ureditev priključka pri Ždinji vasi sporna tudi zato, ker bi bili tako na petih kilometrih kar trije priključki (še Mačkovec in Karteljovo), kar pa za tako imenovane hitre ceste v svetu ni ravno običajno.

Kot pravi Feliks Strmole, verjetno sredstvo za ureditev priključka, če bi se izkazalo, da je možen, država ne bo zagotovila, pač pa bo breme naloženo občini, gotovo pa bo to precejšen poseg v naravo in tudi v občinski proračun.

Hkrati se postavlja še eno vprašanje, ki pogojuje iskanje možnosti za legalizacijo tega priključka: če se bo gradnja nove magistralne ceste odmikala, bo priključek smiselna, zadeva pa bi se gotovo rešila tudi z gradnjo severne obvoznice, ki pa se tudi zavlačuje, saj pogodba še vedno ni podpisana. Kljub temu pa prebivalci Ždinje vasi še letos pričakujejo premik - njim v prid. T. GAZVODA

Z ZAPORO ČRNEGA PRIKLJUČKA ODREZANI OD SVETA - Ker je podvoz pod avtocesto, ki pelje do Ždinje vasi, preozek in prenizek za večja vozila, kot so gasilski tovornjak z lestvijo, večji avtobus, tovornjak za odvoz lesa, se prebivalci Ždinje vasi počutijo ogrožene. Kaj bo prej: legaliziran črni priključek, severna obvoznica ali nova avtocesta? (Foto: T. G.)

Gorazd Štangelj četrti v Italiji

Štanglju je na krožni dirki v Trentu le za 1 cm ušla uvrstitev na stopničke - Pred njim le trije italijanski profesionalci iz moštva Scrignio - Šumanov dvakrat bolgarski prvak

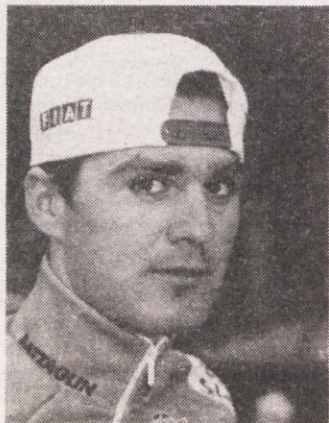
NOVO MESTO - Konec minulega tedna so kolesarji poklicnega moštva Krke Telekom nastopili na več enodnevnih dirkah, največji uspeha pa je v Trentu v Italiji dosegel Gorazd Štangelj, ki mu je na dirki kategorije 1/5 le za centimeter ušla uvrstitev na stopničke za zmagovalce. Razen poškodovanega Bedina so vsi tuji v novomeškem moštvu nastopili na svojih državnih prvenstvih, kjer se je posebej izkazal le Pavel Šumanov.

Na 164 km dolgi krožni dirki Giro D'Oro v kraju Ponte Arche v Trentu v Italiji sta med 133 nastopajočimi nastopili tudi slovenski moštvi Krke Telekom in Radenske Roga. Dirko je odločil vzpon na 1010 m visoki gorski prelaz Durone, na katerem je glavni pobegnilo 14 kolesarjev, med katerimi razen Gorazda Štanglja ni bilo Slovencev.

Ker so na zadnjih kilometrih dirke favoriti predvsem pazili drug na drugega, jih je tik pred ciljem ujela skupina 8 kolesarjev, med katerimi pa so bili predvsem specialisti za sprint. Prav eden izmed njih, Marco Favaron, je tudi zmagal, Raffaele Luongo iz te skupine pa je bil tretji. Če bi bili ubožniki bolj pazljivi in jih osmerica ne bi ujela, bi o zmagovalcu najbrž odločal dvoboj med klubskim tovarišem Favaron in Luonga iz italijanskega poklicnega

moštva Scrignio Fabriziom Guidijem in našim Gorazdom Štangljem. Guidi je osvojil drugo mesto, za Gorazda pa so šele po temeljitem pregledu ciljnega posnetka prisodili četrto mesto, za tretjeuvrščeni Luongom pa je zaostal za vsega 1 cm. Med številnimi gorskimi in letičnimi cilji je en letični cilj osvojil tudi Bogdan Fink, ki tako še naprej potrjuje odlično formo.

Nekoliko slabše je novomeškim profesionalcem šlo na 170 km dolgi preizkušnji v Carnagu, ki jo je dobil italijanski poklicni kolesar Francesco Secciarri iz moštva Scrignio. Odločilni napad za zmago je sicer začel novomeški Italijan Andrea Zatti, vendar je bila trojica, ki mu je sledila, zanj očitno premočna in ji ni mogel slediti. Zaradi dežja je dirko končalo le 42 kolesarjev - Bogdan Fink je bil dvajseti, Zatti pa 32.

Gorazd Štangelj

Prvi del moštva Krke Telekom je danes odpoval na etapno dirko na Poljsko. Zaradi skrajno dolgih etap

Razen poškodovanega Michela Bedina so v času slovenskega prvenstva na svojih državnih prvenstvih nastopili tudi vsi prostali tuji v novomeškem moštvu. Daleč najuspešnejši je bil Pavel Šumanov, ki je na bolgarskem državnem prvenstvu zmagal tako na cestni dirki kot tudi na kronometru. Na hrvaškem prvenstvu je bil Vladimir Miholjevič žrtev zarote, saj so vsa domača moštva taktiko nastopa pripravila proti njemu. Vlado je sicer dolgo časa sam brez podpore moštva pokrival vse pobege objektivno slabših tekmecev, vendar so bili ti le prepogosti, tako da se je na koncu moral zadovoljiti z 8. mestom. Na italijanskem državnem prvenstvu je zmagal Farezin, član najboljšega moštva na svetu Mapei. Član Krke Telekom Andrea Zatti je po izjemno hitrem začetku 260 km dolge dirke skupaj s še 50 kolesarji odstopil že po prvem krogu.

(med 200 in 260 km) je trener Srečko Glivar za to dirko določil nekoliko starejše in vzdržljivejše tekmovalce - Papeža, Ravbarja, Šumanova, Miholjeviča in Zattija. Štangelj, Murn, Fink, Filip, Eržen in Mervar bodo ta čas nastopili na dveh enodnevnih dirkah v Nemčiji I. V.

Po nesreči spet čez 63 metrov

Igor Primc je kljub avtomobilski nesreči še vedno v izvrstni formi - V Velenju zmagal tudi Tomaž Božič

VELENJE - Prejšnji teden, ko je najboljši novomeški atlet metalec diska Igor Primc (po zlatu na sredozemskih igrah in prvem mestu na evropskem pokalu Bruno Zauli čaka še največja letošnja preizkušnja - svetovno prvenstvo) doživel prometno nesrečo, so številni njegovi privrženci s strahom čakali, kaj bo, saj bi že vsaka manjša poškodba zanj lahko pomenila konec sezone. Igor je vse strahove pregnal že na prvi tekmi po nesreči, nočnem mednarodnem atletskem mitingu v Velenju, kjer je kljub slabemu vremenu orodje spet zalučal preko 63 m in s tem napovedal, da bo njegov disk letos zelo verjetno letel vsaj še poldrug meter čez velenjsko znamko (63,60), kar je bilo zanj še lani, ko je bil na olimpijskih igrah v Atlanti zadovoljen celo z metom pod 60 m, skoraj utopičen izid. Igor je v Velenju dosegel najboljši izid med slovenskimi atleti, po posebnih mnogobojskih tablicah pa sta bila boljša od njega le madžarska tekača na 400 m z ovirami Tibor Bedi in Josef Kucej.

Igor Primc

Na velenjskem mitingu, ki je tretji največji v Sloveniji (drugi je novomeški), je razveselil tudi drugi Novomeščan Tomaž Božič, ki je v teku na 100 m zmagal z za slabo vreme povsem solidnim izidom 10,67, s katerim je bil od Madžara Szabolza hitrejši za stotinko, od Celjana Acmana pa za dve. Tretji Novomeščan na mitingu je bil mladinec Gregor Rovnan, ki je bil v skoku v daljino četrtri.

Tudi v skoku s palico so bili izidi zaradi slabega vremena slabši. Zmagal je Madžar Laszlo s 510 cm, kolikor sta skočila tudi drugouvrščeni Meriborčan Lorenci in tretjeuvrščeni Brežičan Jure Rovnan, sicer državni rekord v tej disciplini, ki ga nekdanji veliki konkurent iz mladinskih časov že dolgo časa ni premagal. Priložnost za boljši izid bo imel Jure že kmalu na Finskem, kjer bo evropsko prvenstvo za atlete do 23. leta. Zanimivo, da je tokrat, vsj po uvrstitvi, Jureta prekosila njegova klubska tovarišica Suzana Kos, ki je bila s 300 cm druga, medtem ko sta se pri fantih Ivan Kostevc s 470 in Boris Čurčič s 450 cm v skoku s palico uvrstila takoj za njunim klubskim vzornikom.

I. V.

BALINANJE IN TENIS

KOSTEL - V soboto, 12. julija, bo v Potoku pri Fari tradicionalni turnir trojk v balinanju. V petek, 18. julija, pa se bo začel tudi tradicionalni teniški turnir "Kostel open", in sicer na igrišču v Fari. Obe prireditvi organizira Turistično športno društvo Kostel.

GORŠEK RUSA

ČRNOMELJ - V finalu zadnjega turnirja prvega dela tekmovanja v belokranjski teniški ligi je zmagovalac vseh letošnjih turnirjev Igor Rus v Črnomlju na Majerju moral prvič priznati premoč nasprotniku. S 6:4 in 6:4 oziroma z 2:0 v nizih ga je ugnal Mitja Goršek. V tekmi za tretje mesto je bil Franci Novak premagal Gorazda Rodeta. Naslednji turnir belokranjske teniške lige bo septembra.

Murn in Novakova spet rekordna

Novomeščanu in Brežičanki državna rekorda, Sevnčanom pa kar štiri zlate medalje na državnem mladinskem atletskem prvenstvu - Šentjernejan skoraj prekosil Cankarja

MARIBOR - Novomeški tekač na 110 m z ovirami Andrej Murn in brežiška metalka kladiva Lidija Novak sta zvezdi državnega atletskega prvenstva za mlajše mladince v Mariboru, saj sta spet popravila svoja državna rekorda, Murn pa je za nameček osvojil še zlato v troskoku in srebro v skoku s palico. Tudi Sevnčan Borut Veber je osvojil dve zlati medalji in si prisvojil še pionirski državni rekord na 2000 m; dvakrat je bila zlata tudi njegova klubska tovarišica Petra Radišek; naslov prvakov so osvojili še Šentjernejan Jožko Vrtačič ter Brežičana Luka Planinc in Vernes Mešič.

Atlet novomeške Krke Andrej Murn je na prvenstvu še enkrat dokazal, da bo hitro prekosil svojega nekdanjega učitelja teka čez ovire, večkratnega prvaka in reprezentanta Matjaža Zupančiča, saj kot za šalo popravlja državne rekorde v svoji specialni disciplini, za nameček

pa svoj talent razkazuje tudi v ostalih disciplinah, ki jih vadi le za dopolnitev.

Državni rekord na 110 m z ovirami je popravil že pred tednom, a mu ga niso priznali, tokrat pa je bil še hitrejši (14,22).

Glede na to, da Murnu troskok ni

prva disciplina, je njegova zmaga s 13,80 m dolgim skokom prav tako obudovanja vreden dosežek. V skoku ob palici se je moral zadovoljiti s preskočenimi 400 cm in srebrno medaljo, saj se mu je na višini 410 cm palica zlomila. Od novomeških atletov velja omeniti še pionirja Marka Pusta, ki je v teku na 300 m izenačil pionirski državni rekord (36,47) in med starejšimi tekmece osvojil 4. mesto, ter Manjo praznik, ki je bila druga na 300 m z ovirami in tretja v troskoku, Melito Hohnjec, ki je bila v troskoku druga, ter Majo Kranjčič, ki je bila druga v skoku v višino.

Precej manj sreče kot Murn, Veber in Radišek, ki jim je uspelo okoli vratu obesiti po dve zlati medalji, je imel Šentjernejan Jožko Vrtačič, ki po nadarjenosti prav nič ne zaostaja za omenjenimi. V skoku v daljino je bil s 741 cm daleč najdaljši, a mu je le za pičel decimeter zmanjkalo, da bi prekosil državni rekord mladinskega svetovnega prvaka in danes enega najboljših skakalcev v daljino na svetu Gregorja Cankarja. Še manj sreče je imel v teku na 300 m z ovirami, kjer je padel. Kljub temu so si slovenski atletski strokovnjaki že dobro zapomnili slokega Podgorca, ki ga rekordna atletska bodočnost še čaka.

Tudi Sevnčani imajo razlog za veselje, saj so osvojili štiri zlate medalje: Petra Radišek je zlato osvojila z osebnim in klubskim rekordom v teku na 1000 m (2:54,65) in z izidom 1:33,90 v teku na 600 m; Borut Veber s pionirskim rekordom na 2000 m (5:44,98) in z izidom 2:32,79 v teku na 1000 m. Poleg tega velja omeniti bron na 1000 m in četrto mesto na 2000 m Klavdije Tomažin.

Brežičanka Lidija Novak je državni rekord s 3-kilogramskim kladivom popravila za dobrih 6 m: najprej na 50,90 m in potem še 4 cm dlje. 16-letni Luka Planinc je z osebnim rekordom 203 cm v skoku v višino zanesljivo premagal vso konkurenco. Da je met kladiva v Brežicah najmočnejša disciplina, so dokazali fantje, ki so osvojili vse tri medalje: 1. Vernes Mešič 58,24, 2. Sebastjan Drolc 46,08, 3. Kruno Herakovič 42,62. Gorazd Divjak skrbi, da se dober tek na dolge proge v Posavju širi tudi izven Sevnške doline: z izidom 2:33,57 je moral po silovitem zaključku tekme sicer priznati premoč sevnškemu kolegu, a srebro je bilo njegovo. Nina Vareško je v skoku ob palici osvojila bron (250 cm, tretje mesto pa je le za las ušlo Anji Čepin, ki je bila četrta v metu kopja (34,88) in šesto mesto na 60 m z ovirami, kar sta za pionirko, ki jo resni nastopi med mladinkami čakajo šele v prihodnjih letih, vzpodbudni uvrstitvi.

I. V.

TPV V POKALU POKALNIH ZMAGOVALK NIMA SREČE

NOVO MESTO - Na sedežu evropske odbojarske zveze CEV na Dunaju so v soboto, 5. julija, izžrebali pare za odbojarske pokale. Odbojkarice novomeškega TPV-ja so se po dveh sezonah v pokalu CEV letos preselile v popkal pokalnih zmagovalk, saj so igrale v finalu

slovenskega pokala, ki so ga sicer dobile odbojkarice koprškega Kemiplasa, ki pa so osvojile tudi naslov državnih prvakinj in bodo nastopile v pokalu prvakinj. Mesto v pokalu pokalnih zmagovalk je tako ostalo Novomeščankam, ki pa z žrebom na Dunaju na morejo biti zadovoljne. Medtem ko so se Mariborčani v moškem delu tega tekmovanja uvrstili neposredno v zaključno ligo, bodo morale TPV-jevke pred tem igrati še z ukrajinskim Krimvolonom iz Čerkasija.

I. V.

ŠPORT ZA VSE - NASVETI

Želite postati tekač?

Če želite postati tekač, vam ni potrebno preteči maratona. Z redno vadbo boste sčasoma spoznali, da posledica teka niso le manjši trebuh ali krepkejši mišice. Za večino tek postane učinkoviti način za pridobivanje samozavesti in ohranjanje duševne moči. Na začetku rekreativne tekaške kariere se vprašajte, kaj želite doseči in kaj je za vas najboljše. Razmišljajte dolgoročno in si zastavite cilj.

Če se doslej še niste ukvarjali s kakšnim od drugih vzdržljivostnih športov (kolesarjenje, tenis, košarka, nogomet, tek na smučeh in podobno) pazite, da se ne bi že na začetku preobremenili. Popoln začetnik naj začne s hojo. Šele ob vztrajni nekajtedenski zelo zmerni vadbi bo telo pripravljeno tudi na tek. Štirikrat po 20 minut prvi teden in nato štirikrat po 30 minut bo najprimernejše za začetnika. Po osemdnevnem pripravljalnem obdobju si že lahko privoščite hitrejši ritem in prehod na počasen tek. Kombinirajte dve minuti teka s štirimi minutami hoje in v enakem zapored-

ju ponavljajte opisano 30 minut.

Vaš cilj ne sme biti preteči vsak dan več kilometrov, lažje bo, če si zastavite vsak dan za minuto več vadbe. Pazite tudi na hitrost. Če boste tekli prehitro, boste prej omagali. Tecite v "pogovorni" hitrosti, torej tako, da se vmes lahko pogovarjate s prijateljem, ki teče z vami, a ne prepočasi. Še najboljše je, da si kupite merilec srčnega utripa, ki vas, ko ga naravnate po zdravnikovem nasvetu, opozori, če tečete prepočasi ali prehitro. Tek res ni najbolj zabavna športna aktivnost, splot pa ne, če s tekom pretiravate. Povrh vsega taka pretirana vadba ni učinkovita. Šele ko boste po nekako desetih tednih vadbe sproščeno tekli najmanj pol ure, ne da bi se pri tem ustavili ali hodili, lahko začnete razmišljati tudi o kilometrih. Takrat boste sposobni preteči 25 do 30 kilometrov na teden oziroma v petih dneh in ob dveh dneh aktivnega odmora, ko lahko plivate, kolesarite ali jih posvetite vadbi moči.

ŽIGA ČERNE

TEK JE ZDRAV - Tek je poleg hoje najbolj naravno človekovo gibanje, in če izzamemo vrhunski tekmovalni tek, tudi eden izmed najbolj zdravih športov. Nepri srce in ožilje, a je treba paziti, da se ga ne lotimo s preveč kilogrami. Marsikdo, ki je začel teči, da bi shujšal, je preveliko vno plačal s poškodbo hrbtnice in sklepov, zato je pred začetkom vadbe dobrodošel posvet z zdravnikom. (Foto: I. V.)

Krčani poraženi na domačem pesku

Krški speedwayisti letos nikakor ne morejo ugnati ljubljanskih tekmecev - Tokrat sta se za zmago na štadionu Matije Gubca borili dve ljubljanski dvojici

KRŠKO - Poseben čar slovenskemu speedwayu dajejo predvsem večni dvojici tekmovalcev iz obeh največjih središč tega športa pri nas - Krškega in Ljubljane. Če je še lani Krčanom uspelo večkrat premagati tekmece iz glavnega mesta, jim to letos nikakor ne gre za roko. Ne le da je mladi ljubljčan Matej Ferjan, ki je letos prebil zimo na tekmovalnih na južni polobli, v svojem rožnatem dresu na motorju enake barve dobesedno nepremagljiv tudi za take izkušene ase, kot sta Krčana Gerhard Lekše in Krešo Omerzel.

Za nameček je Ferjan v 13., ko se je v paru s Šušteršičem pomeril z domačinoma Šantejem in Špitalerjem, s povprečno hitrostjo 81,8 km/h popravil rekord štadiona. Do tedaj je imel rekord Avstralec Todd Wiltshire, ki je 31. maja letos na tekmovalju za zlati znak Krškega in memorial Franca Babiča s krško progno opravil s povprečno hitrostjo 81,67 km/h. Ljubljancani so letos boljši od Krčanov tudi med dvojicami, in to celo na njihovem terenu. Številni krški ljubitelji speedwaya, ki so se v soboto zvečer zbrali na štadionu Matije Gubca, kjer je domače avto-moto društvo pripravilo drugo letošnjo dirko dvojic, so sicer prišli na svoj račun, saj so bili boji izenačeni in napeti, kot že dolgo ne, niso pa dočakali, da bi se tokrat Krčani oddolžili ljubljancem za poraz na prvi dirki.

O zmagovalcih dirke sta odločili najboljši ljubljanski dvojici. Kljub temu da je bil Ferjan, ki vozi v paru s Tomažem Šušteršičem, vseh šestkrat najhitrejši, sta zmago osvojila njuna klubska tovariša Gregor Pintar in Martin Peterca. Najzanimivejši je bil seveda njun obračun z obema najboljšima krškima dvojicama. V osmi vožnji sta z mojstrskim zapiranjem onemogočila, da bi ju prehitel na videz hitrejši in izjemno bojeviti Roman Špitaler, za mojstrstvo pa so ljubljancema, potem ko sta kot prva prevozila cilj, zaploskali celo navijači domačih dirkačev. Še bolj napeto je bilo v 15. vožnji, ko sta se Pintar in Peterca pomerila z Lekšom in Omerzelom. Slednji se je za trenutek celo prebil v vodstvo, a končal na tretjem mestu. Med gledalci so prišli na svoj

račun tudi tisti, ki na štadion prihajajo zaradi padcev. Na srečo se je večina tekmovalcev, med njimi so bili predvsem začetniki, po padcu brez poškodb pobrala, žal pa jo je na svojem zadnjem nastopu skupil prav bojeviti domači dirkač Roman Špitaler, ki so ga, potem ko je s hrbotom prav nesrečno treščil v ogrado, morali odpeljati v bolnico.

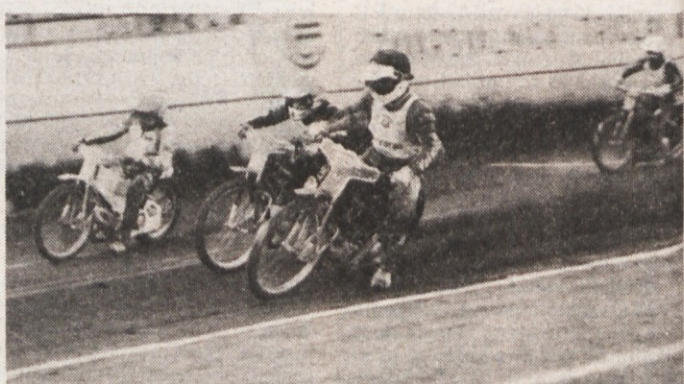
Izidi: 1. Pintar - Peterca 27, 2. Ferjan - Šušteršič (vsi Ljubljana) 26, 3. Omerzel - Lekše 22, 4. Šantej - Špitaler 18... 7. Sajovec-Geršak (vsi Krško) 8. Pred finalno dirko, ki bo 17. avgusta v Petišovcih, z 52 točkami vodita Pintar in Peterca, le dve točki manj imata Ferjan in Šušteršič, tretja sta Omerzel in Lekše s 45

točkami, četrta pa Šantej in Špitaler s 37 točkami.

I. V.

ZA JU-JITSU PASOVE V GLOBOKEM

GLOBOKO - V soboto, 5. julija, je športno društvo Policist iz krškega pripravilo izpite za šolske pasove v borilni veščini ju-jitsu, ki jih je opravljalo 15 članov iz vseh treh borilnih centrov društva Policist: Globoko, Boštanj in Sevnica. 11 članska posadka društva se je udeležila tudi poletnega slovenskega tabora borilnih veščin, ki sta ga od 6. do 13. julija v osnovni šoli Podzemelj pripravila športno društvo Ninja Bela krajina in Ju-jitsu zveza Slovenije. Na taboru bosta člana Policista Marjan Špilar in Vanja Preskar opravljala seminar za mojstrstva kandidata, predsednik društva Robert Perc pa se bo udeležil sodniškega seminarja in se pripravil na mojstrski izpit.

GOSTJE V KRŠKEM BOLJŠI - Ljubljancina Martin Peterca in Gregor Pintar (na sliki v ospredju) sta zmagala že na prvi dirki za državno prvenstvo dvojic v Ljubljani, enako kot takrat pa sta tudi tokrat klubska tovariša Mateja Ferjana in Tomaža Šušteršiča premagala za eno samo točko. O naslovu prvakov bo odločala zadnja dirka v Petišovcih, kjer pa si obetata precej boljše izide in morda celo zmago tudi Krčana Krešo Omerzel in Gerhard Lekše, ki v letošnji sezoni še nista pokazala vsega, kar znata. (Foto: I. V.)

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ŠKOCJANKE NAJBOLJŠE DOMA

ŠKOCJAN - Ob občinskem prazniku so v Škocjanu pripravili ženski rokometni turnir. Zmagale so rokometnice Škocjana, ki so v odločilni tekmi premagale Sentjernečanke s 15:14, pred tem pa še Lisco z 21:17. Sentjernečanke so se v finale vrstile z zmago nad Zagorjem s 15:14. Zagorje je z zmago nad Lisco z 22:16 osvojilo tretje mesto. Najboljša strelka na turnirju je bila Nataša Veselič s 17 zadetki, najboljša igralka Slava Turk, najboljša vratarica pa Darja Drmaž.

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

Na Kresni noči je bil najboljši Karner

Pravi teniški praznik v Mokronogu

MOKRONOG - Konec minulega tedna oziroma od 4. do 6. julija je v Mokronogu tamkajšnji teniški klub pripravil 7. tradicionalni mednarodni teniški turnir Kresna noč - Mokronog open 97. Športna prireditev je, tako kot pred tednom ženski teniški turnir, na katerem je zmagala Barbara Mulej, zelo pospešila utrip kraja, nad pozornostjo domačinov in skrbno pripravljenimi tekami ter vzporednimi kulturnimi in zabavnimi prireditvami pa so bili navdušeni tudi udeleženci, ki si podobnih turnirjev še želijo.

Največ športne sreče je imel in znanja pokazal lanski polfinalist mokronoškega turnirja član ZTK Maribor Jernej Karner, ki je v finalu s 6:2 in 6:2 premagal Doberška, člana TK Kranj, v polfinalu pa s 6:4 in 6:0 svojega klubskega tovariša Berendišaja. Doberšek si je finale priboril s polfinalno zmago nad Šantlom, ki je prav tako član ZTK Maribor.

Derganc prvič prvi v Italiji

Martin Derganc je v Trevisu pobegnil le kilometer pred ciljem - Na isti dirki lani zmagal Gorazd Štangelj

NOVO MESTO - Dvajsetletni novomeški kolesar Martin Derganc, ki je letos na dirki za veliko nagrado Krke v velikem slogu premagal vse poklicne tekmece, je minuli teden dočkal svoj veliki dan tudi v Italiji, kjer je letošnjo sezono na "šolanju" v najboljšem amaterskem kolesarskem klubu na svetu Zalf Euromobil Fior. Na dirki v Trevisu se je na štartu zbralo 130 tekmovalcev v kategorijah elite in do 23. leta. Na polovici 156 km dolge dirke je uspešno pobegniti 20 kolesarjem, med katerimi je bil tudi Novomeščan.

Potem ko se je ubežnikom 20 km pred ciljem pridružila še ena taka skupina, je vse kazalo, da bo o zmagovalcu odločil cilj šprint, kar bi se najbrž tudi zgodilo, če se Martin tako kot pred mesecem na veliki nagradi Krke ne bi le kilometer pred ciljem odločil za pobeg. Mlademu Novomeščanu nihče iz skupine ni mogel slediti in Martin je ciljno črto z visoko dvignjenimi rokami prevozil sam s tremi sekundami prednosti pred skupino, v kateri je bil najhitrejši stari znanec novomeške dirke, član moštva De Nardi Davide di Bert, ki je letos v Novem mestu na kriteriju Telekoma svoje šprinterske sposobnosti dokazal z drugim mestom za Boštjanom

Na Dani je Četrtrič tokrat zmagal

Kolesarski praznik na Mirni motil hud naliv - Zmage tudi Krčanom in Novomeščanom

MIRNA - Hud naliv, ki je v soboto na Mirni, kjer je novomeški kolesarski klub Krka Telekom ob pomoči mirnske tovarne pijač pripravil II. veliko nagrado Dane, je precej oviral predvsem tekmovalce v mlajših kategorijah, mokra cesta pa je bila vzrok številnim padcem. Nastopilo je 218 kolesarjev iz 17 slovenskih klubov, med njimi pa so bili uspešni tudi mladi kolesarji iz Novega mesta in obeh krških klubov.

Med najbolj zadovoljnimi je Mirno zapuščal trener mladinske vrste krškega Savaprojekta Kajba, saj je njegov varovanec Primož Četrtrič po vrsti četrtrih mest tokrat ciljno črto med mlajšimi mladinci prevozil prvi, medtem ko so bili člani novomeške Krke Telekom Klemen Logar četrtri, Gregor Zagorc, nekdanji Kajbin varovanec, peti, Davor Logar osmi in Gregor Švajger deseti. Mlajši mladinci so na Mirni nastopili na 64 km dolgi progi; o zmagi je odločil cilj šprint, povprečna hitrost zmagovalca pa je

bila 39,6 km/h. Starejši mladinci so prevozili 80 km s povprečno hitrostjo 41,4 km/h, najhitrejša pa sta bila Matej Leban in Sebastjan Miklavc iz Nove Gorice, član krškega moštva Kobo Damjan Prevejšek je bil tretji, Novomeščan Jože Puš četrtri, član krškega savaprojekta Dejan Žnidaršič peti in Gregor Govednik iz Krke Telekom šest.

Dečki so v treh kategorijah tekmovali za pokal Dane. Med najmlajšimi je v kategoriji C zmagal Bole z

Bleda, član Savaprojekta Rok Zagorc je bil peti in njegov klubski tovariš Boris Remih šesti. Med dečki B je zmagal Novogoričan Leon Makarovič, peti je bil Vili Olovec iz Savaprojekta, šesti pa Tadej Prevejšek iz Koba. Novomeščani so svoj trenutek dočakali med dečki A, kjer sta Aleš Kebejl in Gorazd Matko Krki Telekomu privzela dvojno zmago, njun uspeh pa sta dopolnila še člana Savaprojekta Mišel Zalokar in Gusti Fridl s tretjim oziroma četrtrm mestom.

V skupnem vrstnem redu po osmih od desetih dirk za pokal Dane je med posamzniki med dečki A Aleš Kebejl, član Krke Telekoma, drugi, med ekipami pa krka Telekom vodi, Savaprojekt je tretji in Črnomelj četrtri. Med dečki B je Novomeščan Janez Muhvič tretji, Krka Telekom pa druga in Kobo sedmi. Med dečki C tekmovalca z našega konca ni med najboljšimi tremi, med ekipami pa je Savaprojekt četrtri in Krka Telekom šesta.

ZAGORC ZMAGAL V ITALIJI

NOVO MESTO - V soboto, 6. julija, je na 72 km dogi mladinski kolesarski dirki v italijanskem mestu Ravascletto zmagal kolesar Krke Telekom Gregor Zagorc in ob tem osvojil tudi prvo mesto v seštevku gorskih ciljev. Njegov uspeh je s četrtrim mestom dopolnil njegov klubski tovariš Jure Zrimšek.

KOLO PRED KONCEM

METLIKA - V predzadnjem kolu metliške občinske nogometne lige so bili doseženi naslednji izidi: Lokvice: Dobravice 0:0, Metlika I: Mladina 1:0, Grabrovec: Metlika II 2:1, Radovica Suhor 2:0, Rosalnice: Slamna vas 0:0, Polcija: Boršt 0:0. Vodi Polcija z 18 točkami, drugi je Grabrovec, ki je zbral 17 točk, na tretjem mestu pa sta s po 14 točkami skupaj Metlika I in Radovica. Zadnje kolo bo v soboto ob 16. uri na Pungartu.

VITALISOVI ŠPORTNIKI - Z novomeškim podjetjem Vitalis, ki proizvaja energijske majice in druge tudi športnikom namenjene energijske pripomočke, sodelujejo številni slovenski športniki. Nekateri izmed njih so se v ponedeljek zbrali na pikniku na novomeškem športnem letališču v Prečni, ki so ga prireditelji poimenovali Zlatu naproti. Na uradnem delu prireditve so svoje delo in tekmovalne načrte predstavili tudi (od leve proti desni): veslač Andraž Vehovar, srebrni s olimpijskih iger v Atlanti, padalec Tadej Pristavec, ultramaratonec Dušan Mravlje (stojijo), padalca Matjaž Pristavec in Domen Vodišek ter najboljši slovenski tenisar Borut Urh. Atletinja Brigito Bukovec so prireditelji srečanja čakali zastoj, saj je bila v Spockholmu na mitingu za veliko nagrado, medtem ko je športna plezalka Katarina Štremfelj na zadevo nekoliko zamudila. (Foto: I. V.)

Akripol se je temeljito prenovil

Akripol zamenjal nekaj ključnih igralcev in trenerja - Odšli Vešligaj, Čopić, Počervina in Makarevič - Med drugimi na novo tudi Stojakovič - Novi predsednik kluba Alojz Metelko

TREBNJE - Trebanjski prvotigaš Akripol, ki ga čaka tretja sezona v družbi najboljših slovenskih rokometnih moštev, se je temeljito prenovil. Največ je sprememb med igralci, klub pa je dobil tudi novega predsednika, več pozornosti pa bo v prigradnji veljalo tudi mladim domačim igralcem, ki že trenirajo skupaj s člani in bodo nastopali v novi ligi za igralce do 21. leta.

Nova sezona se bo za rokometna trebanjskega Akripola začela 14. septembra, ko se bo temeljito prenovljeno moštvo v domači športni

dvorani srečalo z enim izmed najboljših evropskih moštev, slovenskim državnim prvakom Pivovarno Laško. Številni trebanjski navijači, ki so v minulih sezonah vedno do zadnjega kotečka napolnili tribuno teledavnice osnovne šole, v zelenem dresu Akripola ne bodo več videli nekaterih od sedaj ključnih igralcev ekipe - Željko Vešligaj bo kariero nadaljeval v Avstriji, Andrej Počervina v ljubljanskem Slovanu, Aleksandar Čopić se je vrnil v beogradske Crveno zvezdo, medtem ko bo Damir Makarevič srečo poizkusil v Italiji.

Vrzel, ki je nastala z njihovim odhodom, bodo poskusili zapolniti s Celjanom Nenadom Stojakovičem, ki je pretekli sezoni igral za dobovski AFP, Miloradom Blagojevičem, ki bo v Trebnje prišel iz sevniške Lisce, Filipom Gradiškom iz Litije in Rokom Teržanom iz trboveljakega Rudarja, pri katerem pa

se je zapletlo pri registraciji, a v Trebnjem upajo, da bodo za njegov prestop pravočasno vse uredili. Vsi ostali igralci, ki so za Akripol nastopali v minuli sezoni, bodo oblekli njegove drese tudi jeseni.

Zavedajoč se, da so imeli lani lepo priložnost doseči precej več, kot so, kar pomeni, da jim je ušla iz rok uvrstitev med najboljši štiri oziroma nastop v enem izmed evropskih pokalnih tekmovanj, so se Trebanjci odločili tudi za zamenjavo trenerja. Namesto Emirja Junuzoviča, ki je pred dvema letoma prišel v Akripol kot igralec, a je kariero zaradi poškodbe nadaljeval na trenerski klopi. Namesto njega bo dirigentsko palico rokometnega orkestra prevzel celjski strokovnjak Mišo Toplak. Že 6. junija so na redni letni skupščini kluba izvolili nove organe kluba, novo predsedstvo pa je na svoji prvi seji 26. junija za novega predsednika kluba izvolilo Alojza Metelka in za podpredsednike Tatjano Fink, Ivana Goleta in Dušana Pandža. Predsednik upravnega odbora je Stane Sever. I. V.

MNK 2000 BLANCA, MEŠIČEK IN KLENOVŠEK

BLANCA - Na prvem turnirju v malem nogometu ob prazniku krajevne skupnosti Blanca, na katerem je sodelovalo 6 ekip, je dosegla 1. mesto ekipa MNK 2000 Blanca, ki si je s tem prislužila diplomu, pokal, prehodni pokal in zaboj piva v steklenicah. Za 2. mesto so nagradili ekipo Bence, in sicer z diplomu, pokalom in zabojem piva, s 3. mestom se je proslavila ekipa Puma, ki je za to dobila diplomu, pokal in nekaj manjši zaboj omenjene pijače. Četrtovrščeni Oldtimerji so prejeli diplomu. Za sodelovanje na turnirju so izročili priznanje ekipama Blanca in Studenec. Najboljši strellec turnirja je bil Bojan Mešiček, najboljši vratar pa Roman Klenovšek; oba sta prejela priznanje in pokal.

MLADI RIBIČI OB KOLPI

V začetku julija je Ribiška družina Črnomelj imela v gosteh 20 mladih ribičev iz vseh sedmih ribiških družin, ki delujejo v okviru ZRD Novo mesto. Mladi ribiči so bivali v kampu Vinica in spoznavali ribolovne tehnike tako na stoječi kot tekoči vodi, ter se seznanili z ekologijo sladkih voda in rib. V Kolpi so čolnarili in se v njej tudi kopali. Ogleдали so si znamenitosti Bele krajine in odšli na Mirno goro. Seveda je bilo najpomembnejše sklepanje novih prijateljstev. Zmagovalec ribiškega tekmovanja na 2. taboru mladih ribičev je postal Andrej Vanič iz RD Kostanjevica. Najtežja ulovljena riba na taboru je bil 2,85 kg težki klen. Zaključka tabora so se udeležili tudi nagrajenci literarne natečaja na temo Voda je vir življenja. PAVEL ŠET

Grah na svetovno prvenstvo

Gozdarski inženir si bo s padalom španske gozdove lahko ogledal iz zraka - Letos najbolje pripravljen do sedaj

NOVO MESTO - Čeprav na Dolenjskem ni gora, kakršne nudijo najboljše možnosti jadralskim padalcem, velja Novomeščan Marjan Grah za enega izmed najboljših slovenskih tekmovalcev v tej razmeroma novi, a tudi po svetu že dovolj razširjeni štiričlanski slovenski tekmovalci v tej disciplini. S številni uspešnimi nastopi na domačih in tujih tekmah si je zagotovil nastop v štiričlanski slovenski državni reprezentanci na svetovnem prvenstvu v jadralskem padalstvu, ki bo od 12. do 25. julija v kraju Castellon de Soj v Pirenejih v Španiji.

Grah je na letošnjo sezono pripravljen kot še nikoli do sedaj. Zimski del sezone je prebil v Južni Ameriki, kjer je nastopil na tekmah za svetovni pokal v Braziliji in Venezueli in na eni izmed tekem osvojil 10. mesto. Odlično uvrstitev iz Venezuele je spomladi ponovil še v nadaljevanju tekmovalca za svetovni pokal v Italiji, s čimer se je prebil celo na 67. mesto v skupnem vrstnem redu. Ker ni nastopil na Kitajskem, je v skupnem vrstnem redu zdrsnil za nekaj mest, a je še vedno med 100 najboljšimi. Tudi na domačih

tekmovanjih je bil letos uspešen in je v skupnem vrstnem redu jadralskopadalske lige uradno drugi, če pa bo disciplinska komisija upoštevala pritožbe in diskvalificirala tekmovalca, ki je jadral v oblaku, kar je zaradi varnosti prepovedano, bi se lahko zgodilo, da bi bil celo prvi.

Na svetovnem prvenstvu pričakuje udeležbo okoli 150 jadralskih padalcev iz več kot 30 držav. Grah pravi, da mu neposredno pred prvenstvom, do katerega so mu pomagali tudi Malkom, Krka, VGP, Gozdno gospodarstvo Novo mesto in Foto Asja, manjka močna tekma, na kateri bi izostril občutek za jadrnanje, kar pa bi ob ugodnih razmerah nadomestil že prvi od predvidenih desetih tekmovalnih dni v Španiji. Žal bo nastopil sicer z vrhunskim, a z že dokaj iztrošenim padalom, s katerim je opravil že preko 200 skokov. Kljub temu je optimističen in upa na dobro uvrstitev vsaj na katerem izmed posameznih tekmovalnih dni, morda pa mu bo uspelo prebiti se med boljše tudi v skupnem vrstnem redu. I. V.

ZA PADALO NA KOLESU - Jadralni padalec Marjan Grah se na do sedaj največjo preizkušnjo v karieri, svetovno prvenstvo, pripravlja tudi z gorskim kolesom, saj jadralski padalec za včasih več kot 150 km dolge prelete potrebuje precej moči in vzdržljivosti. Grah se s kolesom najraje povzpne na Brezovo Reber, Radoho ali na Gorjance. Poleg več ur trajajočih treningov z gorskim kolesom moč in vzdržljivost nabira še s kajakom na divjih vodah in s plavanjem, kjer pa je še najmanj doma. (Foto: I. V.)

NOVI AKRIPOL - Andrej Počervina (na sliki v skoku) v prihodnji sezoni ne bo več nihal zadetkov za Akripol, pa tudi Aleksandar Čopić (v ozadju s številko 9) ne bo več oblačil zelenega dresa, saj so se v trebanjskem rokometnem prvotigašu odločili za vrsto sprememb. Upajo le, da sprememb ne bo na tribuni, ki je bila zadnja leta vedno nabito polna ljubiteljev rokometne, kar potrjuje, da se je ta šport v mestu ob Temenici dobro uveljavil. (Foto: I. V.)

MNOŽIČNO V KOČEVJU - Na 3. teku Veronike Desniške na Bregu pri Kočevju se je razen Vindiša in Salamona zbrala vsa slovenska smetana v tem množičnem sportu. Med 67 tekmovalci je v kakovostnem razredu lanskega zmago potrdil nesojeni olimpijec Roman Kežar, ki je imel najboljši čas na deseterkilometrski progi. Med udeleženci je bilo številno tudi domače zastopstvo. Med tekmovalci do 30. leta je bil Igor Marič (TŠD Kostel) enajsti, do 50. leta je zmagal Dare Rovanšek iz Sodražice, med veterani je negotov tek med Kocijančičem in Bartljem dobil slednji. Sevnicaanka Bregarjeva je bila najboljša med tekačicami do 30. leta. Najstarejši udeleženec Ivan Ivanetič iz Metlike je kljub 65 letom svez prišel na cilj. Ker je prireditev odlično uspela, jo bodo prihodnje leto podaljšali na 21. kilometrov, tudi po središču mesta. (Foto: M. Glavonjič)

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Škandalozen nastop župnika iz Prečne

Dol. list št. 21, 29. maja

Župnik, škof - ničlikokrat ponavljani besedi. Tudi g. Bojan Fink se v Dolenjskem listu nad njima huduje. Podobno delajo v Delu. Vzrok? Duhovnik je bobu rekel bob!

G. Fink in ostali pisci s sestavki kažejo, kakšno moralo nam je dal socializem: vbil je strah v kosti z množičnimi brezpravnimi pomori, rušil križe, kapelice in cerkve, iz ljudi naredil razvaline. Obljubljal je raj brez vere v Boga, zato je danes toliko kriminala, zasvojenosti in samomorov.

Kakšen prijatelj pokojnega ste bili, g. Bojan, ste dokazali s tem, da ste ga "spremljali" tudi v cerkev. No, verjetno ste pravi Janezek in ste tisto, kar smo slišali pri "vzgojnih" predmetih v šoli, vzeli za suho zlato. Podobno se je včasih dogajalo z gasilci, ko v oblekah "niso smeli" prestopiti praga cerkve. Kot da bi obleka delala človeka.

V vaši in podobnih "reakcijah" se je pokazalo, koliko je pravih vernikov. Večina jih je iz KVP (kam veter piha)...

Vsak tak "član" se sprašuje, koliko bo od Cerkev, stranke dobil, in ne, koliko bo njej oziroma sočlanom dal. KVP izkoristi vsako priložnost za udrihanje, če ni po njegovem. To pa verjetno ni nasilje, je le liberalizem? Saj tudi bivši in isti sedanji oblastniki niso slovenskemu narodu nič hudega naredili, mar ne? Le Cerkev je nasilna, saj obljublja raj tam nekje ob koncu, komunisti pa so nebesa naredili že tu na zemlji. Toda kakšne? Tat je nagrajen, tisti, ki ga je odkril, pa kaznovan!

Izraza vaš spis pripadnost prijatelju, lovsstvu, slovenstvu, g. Bojan Fink? Ne spada med gonjo proti Cerkvi, nadškofu g. Rodetu, duhovnikom in vernikom! Glasniki poudarjajo enakopravnost in ločenost Cerkev od države, zganjajo vernike v zakristije in domove. Tako si naši "večni" oblastniki predstavljajo demokracijo.

Pisano je: "Mlačne bom izpljunil". Zadnji čas je, da je prišel nekdo, ki se upa "demokratom" pokazati ogledalo. Zgleda, da ga do sedaj v Sloveniji še nismo imeli. Poslan nam je bil nadškof Franc Rode, ki je občutil vso težo izgnanstva, Slovenec, ki je videl po svetu, kaj je prava demokracija. Prav je, da škofje in duhovniki na to opozarjajo. To nam je povedala tudi "Evropa zdaj!"

PETER REPOVŽ

Dražje telefonske storitve

Dol. list št. 26, 3. julija

Na zadnje cenovne in tarifne spremembe v telekomunikacijskem prometu se je del javnosti, še zlasti uporabniki Interneta, odzval tako, da želimo v Telekomu Slovenije ponovno pojasniti svoja stališča. Zato izjavljamo:

Spremembe cen in delno tudi tarifnega sistema v telekomunikacijskem prometu v Sloveniji sodijo v okvir postopnega prilaganja cenovne politike in tarifnega sistema merilom, ki veljajo v drugih evropskih državah. Odstopanje od njih je bilo in je še ved-

no zelo veliko. Končna posledica teh nesorazmerij je, da Telekom Slovenije ne more zagotavljati dovolj finančnih sredstev za naložbe in razvoj. Četudi vlaga v razvoj po dvajset milijard tolarjev na leto (kar je vrednostno skoraj polovica njegovih letnih prihodkov!), je to glede na potrebe po osnovnih in drugih telekomunikacijskih priključkih in storitvah še vedno premalo.

Po zadnjih spremembah je telekomunikacijski promet v Sloveniji še vedno daleč najcenejši v Evropi. Cene v domačem, notranjem prometu so od evropskega povprečja nižje za 78 odstotkov, v mednarodnem prometu za 12 odstotkov, telefonska naročnina pa za 45 odstotkov. Ob tem je treba opozoriti, da so se cene v mednarodnem prometu znižale za 18 odstotkov, medtem ko se je naročnina podražila za poldrugi odstotek, telefonski impulz pa nominalno za 8,6 odstotka. Za ravno toliko so dražji telefonski pogovori v obeh območjih medkrajnevnega prometa.

Kolikšna je podražitev v lokalnem prometu, v katerem se je tarifni impulzni interval skrajšal od petih na dve minuti, je nemogoče izračunati kar povprek. Za vse uporabnike, ki v lokalnem prometu v povprečju telefonirajo manj kot dve minuti - in takih je po naših prometnih podatkih 70 odstotkov vseh - je podražitev ravno tako 8,6-odstotna. Za vse druge, ki vzpostavljajo daljše telefonske zveze, pa je podražitev seveda občutnejša. Mednje sodijo tudi uporabniki interneta. Vsaka sprememba tarifnega sistema v telekomunikacijskem prometu nekatere skupine uporabnikov nujno prizadene bolj, druge pa manj ali sploh ne.

Kljub spremembi je cena pogovora v lokalnem prometu pri nas še vedno za 67 odstotkov nižja od evropskega povprečja. Za ilustracijo naj navedemo, da stane dveh minutni telefonski pogovor na Slovaškem, preračunano, 16,16 SIT ali na Madžarskem 10,57 SIT, pri nas pa po novem 4,25 SIT z davkom vred. V zahodnoevropskih državah so cene po pravilu še precej višje. Zaradi tega je tudi uporaba interneta v delu, vezanem na ceno impulza v lokalnem prometu, pri nas še vedno nekajkrat cenejša kot v Evropi in tudi po svetu. Izjema so morda ZDA, pa še to ne v vseh delih te velike države.

Telekom Slovenije, p.o.
Služba za odnose z javnostmi

Lovrenc - Kam bi del?

Dol. list št. 22, 5. junija

Maloštevilni krajan Lovrenca, posavske gore v sosesčini Lisce, znane po rastišču encijana, ureja jo ceste. Žal je tik pred koncem zemeljskih del prišlo do zapleta: Ludvik Medved, eden prvih uradnih zaščitnikov encijana, ne pusti širiti dovodne poti po svojem zemljišču in pred parcelo (stavbišče Okroglice 70), med drugim tudi glede zaščite encijana.

Ludvik Medved je plačal 21. 1. 1997 odškodnino 2.000 DEM Zvonetu Ivandiču za zemljišče in buldežar ob širitvi občinske ceste (parcela 766) za hribom na severni strani, tako da bi ob cesti obiskovalci lahko parkirali avtomobile in ne bi uničevali spredaj travnikov. Nekateri tam nočejo voziti, kar je samo izgovor in kaprica Jožeta Centriha, saj raje vozi po daljši in slabši cesti kot pa bo bližnjišči zadaj, ko gre v Lokavec. Zameti pa so pozimi v hribih vse povsod, manj pa jih bo na razširjeni, bolj odprti cesti kot prej na stari. Poleg tega ne bodo vsako zimo in med letom uničevali ruše ob dovodni poti, kot se je dogajalo zadnja leta. Kmetu in lastniku rovokopača Ivandiču, ki je s svojim strojem opravil večino zemeljskih del. Toda 31.5.1997 je vse skupaj v Ivandiču prekipelo po zaslugi prigovarjanja Jožeta Centriha, tako da je občinsko cesto zaprl, da se ne bi po njej več vozilo in da bi razširilo srednjo dovodno pot. S svojim strojem je po sredini razširjene ceste izkopal kak meter globok in približno 80 m dolg jarek. Cesta je bila zaradi tega neprevozna, sedaj pa je po Medvedovi zaslugi spet vozna. Glede spora in grožnje s pištolo pa bo svoje reklo sodišče, saj je eno in drugo neresnično in zlonamerno podtikanje, kot tudi s strojem izkopanih mejnikov ob

poskusni širitvi brez dovoljenja.

Škoda, da prav lastniki večjih zemljišč ne kažejo dovolj poslušnosti za zaščito Lovrenca, saj postaja ta planinski vrh čedalje bolj zanimiv tudi za širše obiskovalce naše Slovenije. Vendar bi obiskovalci morali iti peš, namesto da kar iz avtomobila trgajo cvetove encijana, ki je premalo zaščiteno. Gradnja asfaltne ceste po severni strani, to je po občinski cesti, bi bila z vidika zaščite še bolj upravičena in za travnik ter rastišče encijana manj moteča. Ludvik Medved se sprašuje, kje so varstveniki narave, planinci in tudi občinski možje takrat, ko je to za naše okolje in bodoče rodove potrebno.

LUDVIK MEDVED
Radeče

Žalostna usoda

Dol. list št. 26, 3. julija

Pred dnevi je čez noč izginila hiša v Vrhovčevi ulici v starem jedru Novega mesta. No, ni kar izginila, niso je odnesli Marsovci, porušili so jo Zemljani! Neverjetno, koga vse združuje ta besedica.

Dušenje hiše ni nikak čudež, to se pogosto dogaja, še posebno v razvijajočih se urbanih središčih. Ljudje pač niso zadovoljni s stari, ker je premajhno, prenizko, preskromno. Je pa velika nesramnost in samovolja podreti hišo, ki je pod spomeniškim varstvom, ki je kulturni spomenik, hišo, ki je bila vsem meščanom tako simpatična, polna spominov, prava starosta novomeškega stavbarstva. Četudi je bila majhna, ni bil njen pomen nič manjši kot pomen kakšnega gradu ali cerkve. Vsaka stavba ima svojo preteklost in šele vse skupaj tvorijo konsistentno zgodbo posameznika, naroda, kulture, človeštva.

Hiša v Vrhovčevi ulici je sedaj preteklost. Izginil je kulturni spomenik. Stvar je ad acta.

Kdo je kriv? Krivica bi vsekakor veljala najti, saj je porušitev kulturnozgodovinskega spomenika kaznivno dejanje, ki se po zakonu preganja.

Precej nesporno bi rekli, da je kriv lastnik (Slavko Pavlenč), ki je porušitev izpeljal (in skupaj z njim gradbeno podjetje, ki je to izvršilo)! Takih in drugačnih lastnikov je po Sloveniji in svetu vse polno. To so ljudje, ki so na hitro obogateli in ki mislijo, da so v paketu z denarjem dobili tudi pamet, kulturo in občutek za lepo. Seveda so v zmoti. Neredko gre za prostake, hohštaperje, ljudi brez občutka za kulturno dediščino, za skupno last in vrednote. Vse, kar imajo pred očmi, je skrb za svojo r..., zelo radi pa pozabljajo na odgovornost, ki so si jo z lastništvom take stavbe nadedli na pleča.

Lahko bi dejali, da je kriv tudi Zavod za varstvo narave in kulturne dediščine (direktor Breščak)! Kaj ni vendar on tisti, ki mora v imenu vseh nas, državljanov, varovati vse, za kar smo rekli, da nam veliko pomeni, vso preteklost, ki se ji pri zdravi pameti nismo pripravljeno odreči? ZVNKD je neredko le sam zaradi sebe, tako se vsaj zdi. Le kdo ve ali ima dovolj moči, pa je ne zna izkoristiti, ali pa je ima premalo, ker mu je nekdo noče dati več. Morda bi moral že enkrat ne le udariti po mizi, temveč se preستي k drugi.

Morda so slepe in gluhe tokrat inšpekcijske vrste (rep. inšp. France Vardjan). Ali koga zanima, kaj poredi inšpektor za varstvo kulturne dediščine? Verjetno ne pretirano, ko je pa spomenik uničen. Kaj sploh je moč narediti razen kaznovati samovoljnega, ko so pa uničili vse, kar se je uničiti dalo. Sistem je res čuden. Najprej uničiti, nato pa razpravljati.

Velik del krivde lahko brez skrbi pripisemo tudi projektantu (arhitekt Cibic), ki je narisal novi projekt in s tem dodal en klin na lestvi, ki pelje do gradbenega dovoljenja. Ali je denar res vse? Zagotovo bo v prihodnosti potrebno vsaj v naši občini razmisliti tudi o tem, da bi projektiranje takih objektov dovolili le strokovno usposobljenim ljudem, ljudem s prakso in priznanimi dosežki na področju prenove, sanacije arhitekturne dediščine.

Lahko tudi rečemo, da je kriva novomeška občina (Koncilija in Judež). ZVNKD je pred časom dal pobudo, da bi v sedaj podrti hišici oblikovali muzejsko postavitven usnjarske in vrvarske obrti, ki sta nekoč označevali ta prostor. Občina za to idejo ni zagrabila. Seveda se lahko sedaj izgovarja, da imajo takih idej sami, kolikor

hočemo, da pa je čisto nekaj drugega to izpeljati, najti za to denar. Lahko se izgovarjajo tudi, da skrb za to ni v njihovi pristojnosti. Vendar bi se tem besedam lahko le nasmejali, kajti le kdo bi meščane prepračil, da vsa ta dediščina ni na neki način tudi njihova last in odgovornost in s tem tudi skrb oblasti, ki smo jo postavili?

Kriv je nadalje lahko mestni svet (tam sedeči "politiki"), ki ni sposoben predlagati in sprejeti odlok, ki bi pomel z vsem, kar diši po uničevanju dediščine, če so že vsi drugi akti tako neživljenjski in nevedni spoštovanja.

Krivda je lahko tudi na strani države (Ministrstvo za kulturo) in občine, ki ne ponudita vedno in dovolj finančne pomoči lastnikom take dediščine, da bi jo obnovili v skladu z vsemi normativi in zahtevami, ki jih postavlja stroka.

Lahko bi končno rekli, da je krivda in samih meščanih (Novomeščani in Novomeščanke), ki preveč nezainteresirano, pišmevuhovsko gledajo na te stvari. Res pa je, da konec koncev ne moremo od vseh pričakovati, da se bodo postavili v bran okopov lepote in spominov.

Skratka, krivcev celo morje. Če se boste pogovarjali z enim, bo valil krivdo na drugega in ta na tretjega. Tako pač to gre, vse v krogu, sredi tega pa rušilni vihar. Morda pa se bodo morali vsi uvesti skupaj in na koncu ugotoviti, da so krivi vsi skupaj in vsak po malem. Res, vsak po malem. Prav ta "po malem" nas fujaka v stanju, kakršno vlada na področju skrbi za našo dediščino danes.

Toliko o skrbi za dela naših prednikov, ki jih imamo radi, vse dokler nas ne omejujejo v sedanjosti.

TOMAŽ LEVIČAR
študent arhitekture

55 LET TOMŠIČEVE BRIGADE

STARI LOG - Letos 16. julija bo minilo 55 let od ustanovitve 1. slovenske narodnosvobodilne brigade Toneta Tomšiča v opuščeni vasi Cesta. Že vrsto let posamezni borci obiskujejo kraje, kjer se je brigada zadrževala, in obujajo spomin na težke dni okupacije. Vodstvo skupnosti borcev te brigade je sklenilo, da bodo 55. obletnico ustanovitve proslavili v združenem domu v Grižah pri Zalcu v soboto, 19. julija, ob 11. uri.

PESEM IN FOLKLORA

ADLEŠIČI - Prosvetno društvo Božo Račič iz Adlešičev bo v soboto, 12. julija, ob 20.30 pripravilo v tukajšnjem kulturnem domu družabni večer ob petju in folklori. Kot gost bo nastopila štajerska folklorna skupina Bublja iz Radencev.

Ali so Savske elektrarne primerne?

Kdo bo gradil na spodnji Savi? - Borut Miklavčič izjavil, da on s svojim kolektivom ni sposoben izvesti projekt gradnje spodnesavske verige

Državni svet je organiziral posvet o gradnji verige elektrarn na Savi, ki je imel cilj premakniti gradnjo spodnesavske verige z mrte točke odločanja na ravni vlade. Od vrste nastopajočih sta vidno izstopala z referatoma mag. Drago Tomšič in dr. Peter Novak. Vsi navzročja pa smo doživeli hladno tuš ob nastopu direktorja Sav-

Spoštovani!

Z velikim zadovoljstvom ugotavljam, da je članek Bo vas Planina nepriznana žrtev?, obj. v 26. št. Dolenjskega lista na 7. strani, prav tisto, kar sem želel povedati slovenski javnosti. Mnogo lažje mi je pri srcu ob spoznanju, da so v tej naši domovini še ljudje in tudi javni mediji, ki nekaj dajo na zgodovinsko resnico in želijo biti v vsakem trenutku v podporo prizadetim malim ljudem, a v srcu dokazanim domoljubom. S spoštovanjem in hvaležnostjo!

IVAN SRPČIČ
Dalmatinova 8
8270 Krško

Tožba - trapasta predrznost?

O črni gradnji, inšpekcijah in občini, presoditi pa bo še treba, kdo je kriv

DOBREPOLJE - 30. junija je občina Dobropolje dobila pisno tožbo, ki jo je župan Dobropolja Anton Jakopič po prvem branju ocenil, da je velika predrznost in traparija. V tožbi pa je napisano tudi, naj poda pisni odgovor na tožbo. Za kaj gre? Zadeva je stara skoraj toliko kot občina Dobropolje. Zasebnica M. K. iz Zdenke vasi je zgradila na črno na komunski (skupni) zemlji trgovino. Vprašanje pa je, koliko gre za črno gradnjo.

Župan Anton Jakopič pravi, da je res podpisal neko listino, da je gradnja na tem zemljišču možna, a da je prej potrebno urediti lastniško razmerje. Tega pa naj bi bilo bolj težko urediti, ker je bilo to zemljišče last "komunšne" (nekdanje vaške skupnosti?), ki je bilo vpisano kot last občine Grosuplje in katere lastnik naj bi bil torej po sedaj veljavnih predpisih Sklad kmetijskih zemljišč Republike Slovenije. Ta sklad je v tožbi zapisan kot druga tožena stranka, prva je občina Dobropolje. Po veljavnih predpisih - tako župan Jakopič - pa nihče ne more priposestvovati družbene lastnine.

Torej, meni župan, gre za črno gradnjo. Trgovina je zgra-

jena na črno, inšpekcije pa so dale soglasje, da trgovina lahko obratuje v objektu, ki je zgrajen na črno. Vsi inšpektorji so morali vedeti, da gre za črno gradnjo, a so kljub temu dali dovoljenje za obratovanje, poudarja župan Jakopič.

Ti. črnograditeljica M. K. iz Zdenke vasi pa toži občino in Sklad, da naj nanjo brezplačno preneseta tudi zemljišče, na katerem trgovina stoji, in plačata vse stroške, ki so nastali v zvezi s to zadevo. To utemeljuje s predpisom, ki pravi: če kdo zgradi objekt, pa ni vedel, da gradi na tujem zemljišču, lastnik zemljišča pa ni ukrepal, potem mu pripada tudi zemljišče.

Župan Anton Jakopič pravi, da bo v odgovoru na tožbo zapisal, da gre za veliko predrznost in traparijo, saj je tožiteljica vedela, da ne gradi na svojem zemljišču in ni uredila vseh zadev, ki jih po veljavnih predpisih niti ne bi mogla, saj si družbenega zemljišča ni možno prilastiti. Vprašanje je, koliko so vsemu temu botrovala inšpekcijske službe, ki očitno niso ukrepale po predpisih. Povsem gotovo pa je, da občina Dobropolje pri vsem tem nima nič, ker ni lastnica spornega zemljišča. J. PRIMC

Gost dim "napada" Ribnico

Težave z deponijo komunalnih odpadkov, ker je polna

RIBNICA - Ribničani so imeli ob koncu tedna precej težav pri dihanju, saj je iz smetišča v Mali gori močno bruhal dim, ki se je v večernih urah polegel tudi v dolino oziroma mestno jedro. Po deveti uri pa ni bilo hiše ali stanovanj, v katerih bi bila lahko čez noč odprta okna, saj je umazan zrak motil dihanje.

O tem se zastavlja vprašanje takojšnje sanacije in razširitve centralnega občinskega odlagališča v Mali gori, ki je že dalj časa polno. V toplih dnevih prihaja do samovžiga in gostega dima, katerega so doslej najbolj čutili prebivalci ob vznožju Male gore. Gozdarji že dalj časa opozarjajo na povečano sušenje gozda, kar je lahko posledica tudi visokih temperatur in onesnaženega okolja.

Da bi vsaj malo omilili vpliv obstoječe nezakonite deponije na okolje (skoraj nobeno odlagališče smeti v občini zahodne Dolenjske nima uporabnih in obratovnih dovoljenj), je podjetje Komunala pripravilo sanacijski načrt

in program razbremenitve z ločenim zbiranjem odpadkov. Pratakov "igri" je tudi projekt dolgoročne sanacije in zaprtje komunalne deponije z nujno razširitvijo. K izdelavi načrta so povabili podjetja Oikos Domžale, Hidrotehnik - enoto Maribor in Inštitut za rudarstvo, energetiko in geologijo. Ponudniki bodo predstavili izdelavo sanacijskega načrta za obstoječo deponijo in razširitev odlagališča za deset let.

V Ribnici bodo morali do končne rešitve poiskati vmesne varovalke, saj na smetišče v zaborjnih odvajajo veliko odpadkov, ki jih odvržejo občani in podjetja, a tja ne spadajo (karton, železo, gradbeni material, les). Zato bo ločeno zbiranje odpadkov ena izmed nalog Komunale. Dokončna rešitev torej ne more biti samo skrb občine in Komunale, temveč tudi države, ki bi morala zagotoviti vsaj polovico denarja. Prebivalci to upravičeno pričakujejo, ne samo položnic.

M. GLAVONJIČ

Ali so Savske elektrarne primerne?

Kdo bo gradil na spodnji Savi? - Borut Miklavčič izjavil, da on s svojim kolektivom ni sposoben izvesti projekt gradnje spodnesavske verige

vajoč notno mnenje navzočih na posvetu o nastopu domačega znanja in domače industrije pri gradnji, predlagam vladi RS, da g. Boruta Miklavčiča, tako, kot ga je imenovala za direktorja, tudi razreši na podlagi njegove izjave o svoji nesposobnosti. Istočasno naj vlada takoj sprejme sklep o nadaljevanju pridobivanja potrebne operativne in upravne dokumentacije za HE Boštanj ne glede na podelitev koncesije. To nalogo naj opravijo Savske elektrarne. Stroški tega dela naloge bodo obremenili bodočega koncesionarja. S tem se izognemo zapravljanju dragocenega časa, potem ko ste ga že zapravili dve leti. Istočasno s tem se prične deloblokada rezervacij zemljišč v posavskih občinah in s tem stagnacija gospodarstva v teh občinah.

Pri vsem tem pa upoštevajte misli iz referata g. Petra Novaka, da je zgrajeni sestavni deli savske verige (Moste, Medvode, Mavčiče in Vrhuvo) niso samo državni.

Gospod Janez Drnovšek, volilne glasove niste dobili samo v Završju, ampak tudi v Posavju. In delavci Savskih elektrarn so svoj statut sprejeli z referandumom. BOŽO DUKIČ
Inštitut za obnovljive vire energije

MODNI KOTIČEK Sončenje

Privlačnost, ki jo nudi porjavela koža, je lahko s tveganim kožnim vnetjem, s povečanjem sončnih opeklin in staranjem kože zaradi pretiranega izpostavljanja soncu tudi usodna. Od vas ne pričakujem, da bi se v prijetnih poletnih dneh in na zasluženem dopustu izogibali izpostavljanju soncu. Zato ne bom pretiravala z opozorili, saj zaradi široke ponudbe zaščitnih kozmetičnih preparatov obstajajo dobri načini in sredstva, da preženete zimsko bledikavost in uresničite željo po enakomerno in obstojno porjaveli koži. Preden vas seznanim z razpoložljivimi sredstvi, pa še informacija o ponujenih blagovnih znamkah, ki so poleg ostale kozmetike pripravile zaščitno negovalno kozmetiko za pred sončenjem med njim in po njem: Nivea, Sun Mix, Lancaster, Stendhal, Juvena, Copertone, Orlane idr.

KORAK ZA KORAKOM:
1. Pred sončenjem: kreme (tudi peeling) za pripravo zdrave kože na izpostavljanje. Obstajajo celo proizvodi za porjavlost brez sonca!

2. Med sončenjem: kreme, emulzije, koncentri, spreji, balzami, olja različnih intenzivnosti (faktorji 2-30) za obraz in telo, stiki za posamezne dele (z melaninom).

3. Po sončenju: osvežilne vlažilno-pomirjalne emulzije, geli, mleko, balzami za nego, proti izsuševanju in za potemnitev.

Ponujeni proizvodi se razlikujejo po kakovosti in cenovnem razredu, vendar boste gotovo uskladili eno z drugim in v bogati izbiri našli nekaj za zaščito svoje ali otrokove kože. Želim vam varno poletje!

JERČA LEGAN

Nov dom bo pri Fari

Z delom bo pričel jeseni - Možnost za zaposlitev domačinov

FARA - Center šolskih in občinskih dejavnosti (CŠOD) ima trenutno 13 domov po vsej Sloveniji. Že z novim šolskim letom pa bo pričel z delom tudi v delu preurejenih prostorov osnovne šole pri Fari, ki bo za domom Čebelica v Dolenji vasi pri Čatežu tako postala še druga lokacija CŠOD-a na Dolenjskem.

"Prostore v šoli pri Fari se bo dalo hitro preurediti, kar nam bo, kljub temu da bodo dela potekala v fazah, omogočilo, da bomo lahko prvo skupino učencev sprejeli že z novim šolskim letom," pravi direktor CŠOD-a Janko Hamler. Celotna prenova bo stala okoli 150 milijonov tolarjev, denar zanjo pa bodo pridobili delno iz državnega proračuna in delno iz lastnih virov, ki jih Center pridobiva s prodajo svojih storitev v poletnih mesecih. "Ker državni proračun za letošnje leto še ni sprejet, bomo za preureditev predimenzionirane šole pri Fari za naše potrebe letos namenili 30 milijonov tolarjev," pravi Hamler.

Najprej bodo preuredili podstrešje, kjer bodo imeli spalnice z ležišči za 50 otrok, na novo zgradili prostore za 8 učiteljev, preuredili pa bodo tudi vhod v telovadnico in uredili prostore za opremo, kolesarnico, rastlinjak in letno učilnico. Ostale potrebne prostore, kot so kuhinja, jedilnica, telovadnica in nekatere učilnice, si bodo delili s šolo, ki bo izključno samo za svoje potrebe obdržala le 6 učilnic, naravoslovno in tehnično delavnico. Zaradi zainteresiranosti kočevske občine, da bi prostore v šoli smotrno uporabili, občina kot lastnik stavbe CŠOD-a do zaključka ureditvenih del zgraditi nameravajo tudi bazen - ne bo zaračunavala najemnine, po končanih delih pa bo CŠOD postal solastnik stavbe. "Za delo v novem domu bomo potrebovali približno 10 ljudi, ki jih ponavadi

iščemo čim bližje samemu domu," pravi Hamler. Možnost zaposlitve domačinov pa je tudi želja Kostelcevic in kočevske občine, ki je kot edini pogoj za brezplačen najem CŠOD-u določila, da mora pričeti z izvajanjem svojih programov že v prihajajočem šolskem letu.

M. L.-S.

Starost in srce

V devet mesecih le trije porodi

OSILNICA - "Na območju občine Osilnica žive v glavnem le stari ljudje, ki jih najpogosteje mučita srce in nespečnost," pravi Danica Štimac, medicinska sestra na zdravstveni postaji v Osilnici, in dodaja, da so starejši pogosto tudi osamelci, da nimajo nikogar, s komer bi se pogovarjali, zato odpro srce njej in ji zaupajo svoje težave. "Pogovor jim pomeni več kot injekcija," pravi Danica.

Službo v Osilnici je nastopila oktobra lani, ko se na razpis za to delovno mesto ni prijavila nobena Slovenka. Danica se je namreč rodila pred 28 leti v Gašparcih na hrvaški strani Kolpe. Z ljudmi zaradi jezika nima težav, ker govore isto narečje na slovenskem in hrvaškem obrežju Kolpe in Čabranke.

Danica Štimac

Ona opravlja obiske pri bolnikih, kot naroči zdravnik, pa še pri starejših in dojenčkih - od oktobra lani do konca junija letos so se rodili le trije - opravlja patrozna službo. S patroznim delom na obsežnem terenu je bilo najprej nekaj težav, saj je bila odvisna od dobre volje poštarjev in drugih, če so jo vzeli s seboj. Potovala je tudi z avtostopom. Pred dvema mesecema pa je dobila od Zdravstvenega doma Kočevje fička in je bolj samostojna.

J. PRIMC

OBNOVA PODRUŽNIČNIH CERKVA - Črnomaljska župnija ima 14 podružničnih cerkva in kar tri so obnovili v zadnjih dveh mesecih, medtem ko četrto, cerkev sv. Jurija na Otovcu (na fotografiji), obnavljajo prav zdaj. Na cerkvi sv. Magdalene v Tuševem Dolu in sv. Vida v Dobljčki Gori so obnovili streho in zvonik, v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Petrovi vasi je obnovljena notranjost, medtem ko na cerkvi na Otovcu obnavljajo fasado. Ob tem ni potrebno posebej poudarjati, da so povsod poleg župnije izdatno pomagali tako z delom kot z denarjem verniki iz okolišev, ki jim pripadajo podružnične cerkve. (Foto: M. B.-J.)

BILO JE PRED STO LETI Čestitamo Sokolu

Izbral Miloš Likar

Pred dnevi je bila v čitalnici v Novem mestu zopet enkrat prav živahna zabava. Priredil jo je Dolenjski Sokol. Bili so tako uspešni, da jim moramo le čestitati. Ves vspored je bil sestavljen iz tako zanimivih točk, da se je bilo nadejati obilne udeležbe. Mnogo je pripomoglo k živahni zabavi tudi to, ker se je priredila restavracija v dvorani. Kar se tiče vsporeda moramo povedati, da so se vse točke prav dobro izvajale in sotrudniki so lahko ponosni z lepim vspehom. Najprej sta nam damski in društveni tamburaši zbor pokazala glasbeno sliko "Sen". Za tem nas je izborna zabaval gospod Tekavčič s svojimi kupletji. Ta predstavljalec se nam je na mah prikupil. V izvrstnih rokah so bile tudi ostale uloge. Ta večer nam je pokazala gospodična Vidičeva svoje izredne sposobnosti za gledališčne igre.

Dolenjskemu Sokolu čestitamo ob lepemu vspehu in želimo, da nam preskrbi še več tako zabavnih družbenih večerov, kakor je bil zadnji.

Dolenjske Novice 1897

Šport, kjer so vsi zmagovalci

Mladi iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine iz Kamnika v Žužemberku - Aktivne počitnice

ŽUŽEMBERK - Že peto leto je začetek poletnih počitnic na Loki ob reki Krki naznanila skupina šotorov, ki so jih postavili mladi iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine iz Kamnika. Dneve so jim popestirile številne športne aktivnosti.

Vodja tabora je že vsa leta učitelj športne vzgoje na njihovi šoli Niko Cankar, ki je imel željo spremeniti gledanje na šport, rekreacijo in zdrav način življenja otrok s posebnimi potrebami in se ja zato odločil, da njegov delavnik ne bo trajal samo obveznih 20 ur tedensko. Meni, da mladim že taborjenje pomeni prestop iz sive vsakdanjosti in doživljanje nečesa novega, ukvarjanje s športom pa je zanje tudi zaupanje v lastne sposobnosti. Mladi so se preizkusili v orientaciji, ribolovu, jahanju lipancev in streljanju z lokom, brzice zgornjega dela Krke pa so premagali s kanuji in raftingom. Prosti čas so zapolnili s slikanjem, izdelavo herbarija in kulturnim programom. Večer pa so, kot je že običajno, preživeli ob ognju, zvoku kitare in petju.

Mladi, navdušeni nad novimi spoznanji, se že veselijo prihodnjega srečanja. Dejali so, da se bodo v šoli še bolj potrudili pri učenju, saj se tabora lahko udeležijo le s pozitivnim uspehom. In kaj sta o taboru dejala udeleženci?

ROK CANKAR, spremljevalec iz Vodice pri Ljubljani: "Na taboru pomagam pri konjih, kjer se mladi pri jahanju sprostitijo in je to del njihove rehabi-

Rok Cankar in Vesna Grbec

litacije. Za delo me je navdušil oče, tabora pa se bom udeležil tudi prihodnje leto, saj vem, da mladim veliko pomeni preživetje del počitnic ob Krki."

VESNA GRBEC, dijakinja 3. letnika Srednje ekonomske šole Rudolfa Maistra iz Kamnika: "Taborjenje je zame velik izziv in v Žužemberku sem že tretje leto. Tu sem se udeležila vseh dejavnosti, aktivna pa sem tudi v šoli, kjer se ukvarjam s sedečo odbojko, košarko in hokejem na vozičku. Prihodnje leto kljub opravljanju zaključnih izpitov ponovno pridem vsaj za nekaj dni."

DARE PUCELJ

POSAVSKI DIABETIČNI AKTIVNI - Društvo diabetikov Posavja - Brežice je eno izmed najbolj aktivnih v Sloveniji. Tudi letos nadaljujejo z aktivnostmi, ki so zapisani v program delovanja društva. Tako se je več kot 100 članov društva konec maja odpravilo na izlet v Belo krajino, skupina 25 članov pa se je udeležila 2. družabno-sportnega srečanja diabetikov Slovenije. Srečanje je bilo prvo junjsko soboto na Ivarčkem jezeru pri Ravnah na Koroškem. Za dobro počutje in prijetno druženje več kot 500 udeležencev je poskrbelo Društvo diabetikov Mežiške doline, ki je ob pomoči Zveze društev diabetikov Slovenije organiziralo letošnje srečanje. (Foto: Branka Bjegović)

Anton Štampohar

Leto 1942 na Dolenjskem³

Sočasno z izvajanjem načrta "Primavera" je poveljstvo 2. italijanske armade izdalo "Circolare No. 3 C" (Okrožnico št. 3 C). Z njo so bili predpisani ukrepi, po katerih se je ravnala italijanska vojska v boju proti narodnoosvobodilnemu gibanju. Barbarško in zločinsko nasilje italijanskih vojaških in policijskih oddelkov je doseglo višek med ofenzivo "po poljih in gozdovih italijanske Slovenije" od srede julija do začetka novembra 1942. Glavne cilje "legionarji civilizacije in visoke rimske kulture", uničiti partizansko vojsko, z ofenzivo niso dosegli. Skoraj v celoti pa jim je uspelo zasesti osvobodeno ozemlje, razbiti mrežo odborov Osvobodilne fronte in narodnoosvobodilne odbore ter z vključitvijo belogardističnih oddelkov v vojaške operacije proti partizanski vojski dokončno vnesti razdor med slovenskim narodom.

Med ofenzivo so italijanska vojaška poveljstva ugotavljala, da je partizanska vojska "samozavestna in prav nič pripravljena popustiti" ter da njene akcije "razodevajo življenjsko silo in nepopustljivo voljo upornikov, da nadaljujejo boj". Nerealno pa so prikazovali njene izgube, saj so po njenem zaključku navedli večje število padlih, ujetih in ustreljenih partizanov ter tistih, ki so se predali, kot pa je štela vsa partizanska vojska na Dolenjskem in Notranjskem.

Hitreje kot politične organizacije je odpravljala posledice ofenzive partizanska vojska. Že med ofenzivo so bile ustanovljene prve štiri slovenske narodnoosvobodilne brigade: Toneta Tomšiča, Matije Gubca, Ivana Cankarja in Ljuba Šercerja. Vsestransko so se razvijale zaledne vojaške ustanove s partizansko saniteto, kurirskimi zvezami in delavnicami. K povečani bojni uspešnosti slovenske partizanske vojske so pripomogli tudi oficirji, ki jih je v Slovenijo poslal vrhovni komandant NOV in PO Jugoslavije Josip Broz-Tito. Z napadom na belogardistično in italijansko postojanko na Suhorju se je pričela zmagovalna partizanska protiofenziva, ki se je po štirih mesecih končala z uničenjem bataljona divizije "Macerata" v Jelenovem žlebu.

Slovenska partizanska vojska je v vseh ozirih zadostila pogojem člena 1. konvencije druge haške mirovne konference iz leta 1907 glede poveljniškega kadra, prepoznavnih znamenj, odkritega nošenja orožja in upoštevanja vojnih zakonov, toda italijanski okupator ji statusa gverilske ali partizanske vojske, za katero veljajo vojni zakoni, ni priznaval. Le v redkih primerih so Italijani partizane imenovali z njihovim praviim imenom (partigiani), sicer pa z uradno predpisano psovko "briganti komunisti" (komunistični

razbojniki). Druga sramotilna imena so bila: "ribelli" (uporniki), uporniške tolpe, uporniški elementi, partizanski elementi, komunistični uporniki. Še bolj grobo je bilo slovensko meščansko časopisje, ki je v celoti podpiralo okupatorja. Zanj so bili partizani komunistični krvniki, sodrga, tolovaji, rdeče tolpe, roparji.

Mnoge civiliste, sodelavce narodnoosvobodilnega gibanja, in ujetih partizane je italijanska vojska usmrtila brez sodnega postopka. O vzroku in načinu usmrtnice so nižja poveljstva praviloma lažno poročala. V začetku marca 1943 je načelnik štaba divizije "Isonzo" podpolkovnik Ermanno Rossi od podrejenih enot zahteval, da morajo o ustreljenih ujetih partizanih civilnim oblastem poročati, "da so bili v spopadu ubiti". Izdal je tudi okrožnico, po kateri so v boju ujetih partizane takoj ustrelili. Na enem od poročil poveljnika 23. pehotnega polka o v spopadu padlem partizanu je črnomaljski civilni komisar Emilio Cassanego pripisal: "Lažnivec, ustrelili so ga."

Že prvih pet partizanov, ujetih v letu 1942, so Italijani ustrelili. To so bili borci 1. dolenjskega partizanskega bataljona Alojz Šprajcar, Alojz Potočar in Savo Grom, ustreljeni v Globodolu, in Maks Petrič ter Edo Argelovec, ustreljena v Gorenji Straži. Italijanska vojska ni prizanesla niti ujetim partizankam. Ko-

nec septembra 1942 so oddelki divizije "Cacciatori delle Alpi" na Stražnjem vrhu nad Črnomljem pri trgatvi ujeli pet partizanov. Štiri od njih so pri vasi Blatnik ustrelili: 20-letno Marijo Luzarjevo iz Novega mesta, sestri 15-letno Francko in 16-letno Katico Fabjanovo iz Starega trga ob Kolpi ter 18-letno Zinko Majzljjevo iz Metlike.

V začetku novembra 1942 so v Šentjerneju ustrelili 23-letno borko Gorjanskega bataljona Francko Bratkovič iz Gorenjega Vrhpolja. Ujete partizane in partizanke so streljali tudi italijanski sodelavci belogardisti. Decembra 1942 so dva ujeta partizana in intendanko Cankarjeve brigade Maro Marinič po mučenju ustrelili v gozdu nad samostanom Pleterje.

V nekaj primerih so italijanski vojaki usmrtili civiliste tudi na grozljiv način. Sredi maja 1942, ko so partizani obstreljevali Italijane pri Pluski, so ujeli Stanka Omahna s Studenca in Draga Roglja z Rožnega Vrha, stara 19 let, in oba zaklali. O njuni smrti so lažno poročali, da sta bila med bojem "slučajno ubita dva mimoidoča civilista".

V celoti lažno je bilo poročanje o ustrelitvi treh domačinov iz vasi Geršič pri Podzemlju v začetku julija 1942. Poročilo omenja partizanski napad na oddelke za zaščito proge pri Dobravcah. V desnico ranjeni vojak je streljal z levico in ubil tri upornike. V resnici je šlo za maščevanje. Italijani so obkolili vas, pretepali vaščane in jim ropali imovino. Može in fante, stare nad petnajst let, so zvezane odpeljali. V bližini železniške proge so izdvojili

Alojza Kureta, Franca Papiča in Nikolaja Šimca ter jih ustrelili. Sedem jih je bilo poslanih v internacijo, kjer jih je šest umrlo.

Lažna poročila so pisali tudi pri drugih nasilstvih in zločinih. 7. avgusta 1942, po domnevnem napadu na posadko v Radatovičih, so se maščevali nad bližnjima partizanskima vasema Bojanja vas in Sekuličji. Prvo so skoraj v celoti požgali, zaradi česar da "je prišlo do številnih eksplozij skritega streliva".

Tudi v vojnem času veljajo pravila obnašanja do mrtvega nasprotnika. Italijanska kraljeva in zlasti fašistična vojska je v nekaj primerih grobo potepala vse civilizacijske norme. Prvi so se nad partizani, na Gornjih Lazah padlimi borci Belokranjske partizanske čete, znesli Italijani skupaj s kočevskimi Nemci. Delno iznakaženim in slečnim partizanom so Kočevjarji tlačili prižgane cigarete med ustnice, jim nataknili za vrat vrvi ali verige in trupla vlačili po snegu. Pa vendar je bil med italijanskimi častniki človek, ki je z naklonjenostjo gledal na boj zaslužnega naroda za svojo svobodo. Osvobodilni fronti v Novem mestu je izročil fotografije padlih in oskrbnjenih partizanov kot zgodovinski dokument in dokaz barbarstva. V Gorenjem Zabukovju aprila 1942 padle partizane 2. štajerskega bataljona so Italijani razstavili pred občinskim poslopjem v Trebnjem. Z udarci z bičem so prisiljevali ljudi, da so po njih pljuvali.

In kakšen je bil odnos partizanov do ujetih italijanskih vojakov? Slovenski partizani praviloma navadnih vojakov niso ubijali. K svojim eno-

tam so se vračali razoroženi in v spodnjem perilu, ranjenecem je bila nudena pomoč. Brez izjeme pa so bili ob življenju fašisti. Pet ujetih vojakov ob napadu Belokranjskega bataljona junija 1942 na stražna oddelka pri Rožnem Dolu je bilo poslanih k štabu 5. grupe odredov, kjer so jih vključili v delovne enote v Kočevskem Rogu. Med italijansko ofenzivo so se vsi rešili.

OBLIKE OKUPATORJEVEGA NASILJA Zapori

Zapori, ki so delovali že pred vojno, so kmalu po okupaciji postali pretesni. Črnomaljski in novomeški sta bila prepolna že septembra 1941, ko je bilo po partizanskem napadu na Italijane na cesti Črnomelj - Griblje s širšega območja napada aretiranih okoli 200 ljudi. Ta napad je skupaj z napadom Stiške čete pri vasi Breg sovpil na visokega komisarja Graziolija, da je 11. septembra 1941 izdal uredbno o uvedbi izrednega vojaškega sodišča in smrtne kazni.

S spomladansko partizansko ofenzivo in po streljanju prvih talcev so se razmere po zaporih izredno zaostrole. Novomeški zapor je bil poleg ljubljanskega tisti, iz katerega so jemali talce. Pleterški prior, ki je v Novem mestu videl, kako Italijani ženejo jetnike, zvezane z verigami, se je zaobljubil: "Dokler bom živ, kartuzija Pleterje ne bo šla nikdar z okupatorjem, marveč bo proti njemu vedno podpirala tiste in sodelovala s tistimi, ki se bodo borili proti njemu!"

LJUDSKI PEVCI V SEVNICI - V sklopu sevniškega grajskega poletja so v organizaciji ZKO Sevnica v nedeljo v grajskem parku nastopili na 7. srečanju ljudskih pevcev ljubiteljske petje z različnih koncev Slovenije. Nedeljskega srečanja se je udeležila večina izmed 25 napovedanih skupin; na posnetku pa so pevci iz Sevnice. Nastop pevske skupine bodo ljubitelji lahko spremljali tudi v torkovih radijskih večernih oddajah iz cikla Slovenska zemlja v pesmi in besedi. (Foto: L. M.)

"IDEJE BREZ MEJE - KOSTEL 97" - Od 21. do 28. junija je pri Fari v Kostelu potekal že peti raziskovalni tabor za nadarjene učence "Ideje brez meje - Kostel 97", ki ga organizira informacijski, izobraževalni in svetovadni center Izida v sodelovanju z republiškim zavodom za zaposlovanje. Tabora se je udeležilo 37 učencev osmih razredov iz vse Slovenije, nekaj pa jih je bilo tudi iz tujine. Razvrščeni v krajinarsko, kartografsko, arheološko in umetnostnozgodovinsko, biološko, etnološko in sociološko, novinarsko in skupino za ilustracijo in oblikovanje, so udeleženci tabora ob pomoči 12 mentorjev in vzgojiteljev med drugim tudi nadaljevali z lani začetim delom pri ureditvi otroškega vodnika po Kostelu, za katerega načrtujejo, da bo izdelan v prihodnjih treh letih. Na posnetku: udeleženci tabora na zaključni prireditvi, na kateri so predstavili svoje delo in izsledke (Foto: M. L.-S.)

Ustanovili Kostelsko društvo

Z razgovora na temo "Kostelu bije zadnja ura" - Predsednik postal župan občine Škofljica dr. Jurkovič

KAPTOL - V soboto zvečer se je v gostilni Pri grofu v Kaptolu zbralo okoli 30 Kostelcev, ki že leta in celo desetletja ne živijo v Kostelu in tistih, ki sicer niso Kostelci, a v Kostel radi prihajajo. Ob razgovoru na temo "Kostelu bije zadnja ura", so tudi uradno ustanovili Kostelsko društvo, ki je društvo Kostelcev in prijateljev Kostela.

Član pripravljalnega odbora Valentin Južnič je je ob predstavitvi pravil društva poudaril, da so se za njegovo ustanovitev odločili, da bi jim vsi, ki imajo Kostel radi, bodosi kot svoj domači kraj ali kot kraj, kamor hodijo na dopuste, pomagali pri oživitvi in razvoju Kostela. Namen nestranskega društva je druženje Kostelcev in prijateljev Kostela v domovini in izven nje naj bi bil poleg vzpodbujanja gospodarskega razvoja in zaustavitve izumiranja Kostela, v katerem je v začetku prejšnjega stoletja živele še okoli 3.000 prebivalcev, danes pa manj kot 700, tudi ohranjanje kostelske kulturne tradicije, običajev in narečja in sezna-

njanje domače in svetovne javnosti z naravnimi lepotami, zgodovino in kulturo Kostela.

Za predsednika društva so izvolili Kostelca po rodu dr. Jožeta Jurkoviča, ki je trenutno župan občine Škofljica, za podpredsednika domačina Martina Marinča in za tajnika Mojco Skender. Ob trenutnih prizadevanjih krajevne skupnosti Kostel za ustanovitev samostojne občine so si za prednostno nalogo zadali pojasnjevanje potrebe po samostojnosti vsem, ki lahko kakorkoli vplivajo na odločitev, ki jo bo o tem sprejel državni zbor. "Bodoči razvoj Kostela je pogojen z novo občino. Izkušnje drugih občin in stanje v Kostelu sedaj nam dokazujejo, da bi občino Kostel morali ustanoviti že leta 1995," je dejal novoizvoljeni predsednik dr. Jurkovič. Dogovorili so se, da bo za usklajeno delo skupin za lobiranje poslanskih skupin skrbel upravni odbor društva, ki bo pripravil tudi koncept strategije bodočega razvoja Kostela.

M. LESKOVŠEK-SVETE

USTANOVNI ZBOR KOSTELSKEGA DRUŠTVA - Novoizvoljeni predsednik Kostelskega društva dr. Jože Jurkovič (na posnetku stoji) je poudaril, da samo z ustanovitvijo nove občine Kostelci še ne bodo storili vsega, kar bi Kostelu omogočilo prihodnost, in da bodo zato morali člani društva tudi po ustanovitvi nove občine del svojega časa še naprej posvečati Kostelu. (Foto: M. L.-S.)

VALVASORJEVA KONJENICA PETIČ NA POTI

LITIJA - V sredo, 25. junija, je že petič odšla z gradu Bogenšperk na pot slavnega valvasorjeva konjenice. 35 konjenikov tokrat ni prepotovalo že utučene poti proti Dolenjski in Notranjski do presihajočega Cerkniskega jezera, letos jih je vodila pot preko Podkuma v Trbovlje, na grad Medija, kjer je Valvasor živel in je domnevno tudi pokopan, v Slivno, Veliko Štango, Litijo in preko Šmartna nazaj na grad Bogenšperk. Na Bogenšperku je konjenike, ki so se po treh dneh naporenega popotovanja vrnili na Bogenšperk, pozdravil "sam" Janez Vajkard Valvasor. Sprejel je šest konjenikov za svoje viteze. Kot častne viteze pa je imenoval župana konjenice (in litijskega župana) Mirka Kaplja ter zasavske rogiste. Stotnik konjenice je krstil 15 konjenikov, ki so prejahali celo pot prvič. Vsak od petnajsterice je pri krstu moral poklekniti pred stotnika, poljubiti zastavo konjenice, popiti požirek ali dva mrzle vode iz grajskega vodnjaka, dobil je udarec z mečem in glavo so mu oprali s suhim ovsom. Po prestanem krstu je postal član Valvasorjeve konjenice.

VPIS V ZLATO KNJIGO

LITIJA - Vsako leto se ob zaključku šolskega leta zberejo najuspešnejši učenci in učenke na gradu Bogenšperk. Letos jih je bilo 36, ki so vseh osem razredov zaključili z odličnim uspehom. (9 iz OŠ Litija, 8 iz OŠ Gradec, 10 iz OŠ Šmartno, 5 iz OŠ Gabrovka in 4 iz Glasbene šole Litija). V knjigo dosežkov pa je za odlične rezultate na matematičnem, športnem, računalniškem, jezikovnem, glasbenem in tehničnem področju bilo vpisanih 83 učencev in učenek. Priznanja je, kot vsako leto, podelil litijski župan Mirko Kaplja.

Željka Hudolin

Po več letih spet otrok

Se v prazne hiše vrača življenje?

ČRNI POTOK - V vaseh ob Čabranki je vse več praznih hiš, naraščaja ni, starjši umirajo. Tisti, ki so ostali zvesti rojstnemu pragu, se s številnimi težavami prebijajo skozi življenje, ki je za mnoge zelo kruto. Prebivalce najbolj skrbi prihodnost, ki je brez vizij. V domačem okolju ni zaposlitve, večina delazmožnih odhaja v službo v hrvaška podjetja, mladi, kolikor jih je, obiskujejo hrvaške šole, študij bodo zanesljivo nadaljevali na Reki ali v Zagrebu.

V Črnem Potoku, kamor je prihod mogoč le po hrvaški cesti pri Čabru, je več praznih hiš obdanih z grmičevjem. Ena izmed izjem je tudi stara domačija pri mostu na Črnem Potoku (vas je dobila ime po potoku) last 56-letne Željke Hudolin. Lastnica je bila rojena v hrvaški vasi Kukiči pri Čabru, kamor jo vsak dan vleče pogled; 37 let živi v Sloveniji in še nima državljanstva. Pravi, da je leta 1991 zamudila, pravzaprav sploh ni bila poučena, kaj vse se bo zgodilo. Leta 1992 je vložila prošnjo za slovensko državljanstvo, te dni je bila na preskusu znanja slovenskega jezika in ga uspešno opravila.

Kmalu pričakuje državljanstvo in pokojnino (18 let je delala v Goranproduktu). Že več let prejema po možu le borih 312 kun hrvaške pokojnine, kar je nekaj več kot 10.000 tolarjev. Sin in hčerka sta zaposlena v Babnem polju, drugi sin je brez dela. Kljub vsem težavam, so Hudolinovi zelo ponosni na prvorojenčka Mateja, ki je 20. januarja prijel na svet. M. G.

Spremljanje cvetnega prahu v zraku

V Evropi spremljajo pojavljanje cvetnega prahu že dvajset let - V Ljubljani ga merijo drugo leto zapored - Da bi se občutljivi ljudje izognili zdravstvenim težavam

LJUBLJANA - Inštitut za varovanje zdravja RS v okviru raziskovalne naloge, ki jo financirata Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Ministrstvo za zdravstvo, že drugo leto zapored spremlja pojavljanje cvetnega prahu v Ljubljani. V vseh evropskih državah pa so že pred dvema desetletjema razvili mrežo opazovalnih postaj za tovrstne raziskave.

Poleg spremljanja pojavljanja in koncentracije cvetnega prahu v ozračju projekt vključuje tudi določitev pogostosti pojavljanja povečane občutljivosti na nekatere vrste cvetnega prahu pri ljudeh, ki bolehalo za senenim nahodom. Inštitut v letošnjem letu pripravlja tri dnevne napovedi koncentracije cvetnega prahu na območju Ljubljane, ki jih dnevno objavlja na Radiu Slovenija in teletekstu, pa tudi skupaj z bioremetromsko napovedjo na straneh Hidrometeorološkega zavoda na Internetu.

Cvetni prah je že dolgo znan kot povzročitelj alergij, ki v zmeren in borealnem klimatskem pasu pomembno vpliva na zdravje ljudi. V zraku lebdi čez vse leto v večjih ali manjših količinah, največ pa ga je spomladu in poleti. Količina cvetnega prahu se spreminja tudi iz dneva v dan, saj je odvisna od vremena.

DRUGO ROJSTVO

LITIJA - V starem mestnem jedru zopet stoji "štirna", ki je vse do leta 1960 (dobrih sto let) služila svojemu namenu in je bila ob izgradnji litijskega vodovoda odstranjena. Je bila zbirališče naših mater, ki so hodile po vodo in prale solato. Tu so izvedele tudi vse litijske novice. Današnja "štirna" je kopija stare - po zamisli Marka Boltina so jo vili v Tehnični srednji šoli v Ljubljani - in bo vsakoletno zbirališče proslave ob dnevu državnosti ter obletnici rojstva skladatelja Petra Jereba. Pred nekaj dnevi so se Litijani iz starega mestnega jedra zbrali okoli novopostavljene "štirne" na otvoritvi, proslavili dneva državnosti in 130-letnici rojstva skladatelja Petra Jereba. Zbrani množici Litijanov so govorili: predsednik Villa Litta kluba, Fundacija Litija Martin Brilej, predsednik mestne skupnosti Nace Šteferl in župan litijske občine Mirko Kaplja. V kulturnem programu, ki ga je povezovala Joža Ocepek, so sodelovali še moški pevski zbor Lipa Litija in pihalni orkester Litija. Največje presenečenje za vse, ki so prišli na otvoritev: iz "štirne" je najprej priteklo rdeče vino in po nekaj minutah voda iz mestnega vodovoda.

TESARJI - Mnoga stara kmečka opravila je sodobna tehnika spodrinila in takšnih večščin, kot je tesarjenje, obvladajo le še nekateri, predvsem starejši ljudje. V soboto so na praznovanju škocjanskega občinskega praznika na prostoru poleg gasilskega doma Škocjanci prikazali tudi delo tesarjev. Vešči tesarji so privabili kar precej gledalcev. (Foto: J. Dornič)

KONCERT IN PREDSTAVITEV

SEVNICA - Jutri ob 20. uri bo na sevniškem gradu koncert, v sklopu katerega bodo predstavili kaseto ter zgoščenko narodnih, ponarodelih in zimzelenih melodij. Predstavili se bodo Božo Matičič s kromatično harmoniko in mezosopranistka Joži Kališnik, baritonist Janez Majcenovič in basist Rok Lap. Koncert bo povezoval Tone Ftičar. Vstopnice bodo prodajali uro pred koncertom. Prireditve organizira ZKO Sevnica v sklopu sevniškega grajskega poletja.

Velike količine cvetnega prahu odletijo v zrak s prašnikov vetrocvetk, rastlin, ki jih oprahuje veter. V jasnih in suhih jutrih, ko se rosa posuši in se ozračje ogreje, veter odnese cvetni prah s prašnikov in ga dvigne v zrak, potem pa se poseda nazaj na površje zemlje v obliki pelodnega dežja ali pa ga veter odnese in z zračnimi masami potuje tudi več sto ali celo več tisoč kilometrov daleč. Cvetni prah alergogenih rastlin, ki lebdi v zraku, pri občutljivih ljudeh izzove alergijska vnetja sluznic zgornjih dihal in oči, astmo ali vnetje kože. V sezoni cvetenja, ko so koncentracije peloda v zraku najvišje, vdihnemo poleg zraka tudi približno 1 mikrogram peloda na dan.

Da bi se izognili prehudim zdravstvenim težavam in začeli jemati zdravila pravočasno, je potrebno, da vemo, katere vrste cvetnega prahu so v zraku in kakšna je njihova koncentracija. Za lovljenje cvetnega prahu imajo posebno pelodno past, ki je postavljena na streho stavbe. Kdaj se bo v sezoni pojavila določena vrsta peloda in v kakšnih količinah, je odvisno predvsem od vremenskih razmer v tistem letu pa tudi od ritma cvetenja, ki je značilen predvsem za lesne rastline. Zato morajo sledenje peloda izva-

jati kontinuirano v dolgoletnih nizih. S tem pridejo do podatkov, ki jim omogočijo izdelavo modelov za napovedovanje začetka cvetenja posameznih alergogenih vrst rastlin vnaprej in opozarjanje bolnikov na prihajajoče težave. Pojavljanje cvetnega prahu v Ljubljani merijo neprekinjeno v dvehurnih časovnih razmikih.

Tekstilna šola občuti krizo industrije

Presekati staro miselnost

SEVNICA - Krizo v tekstilni industriji, ki jo občutijo tudi posavska podjetja, saj na primer za Jutranjko govorijo o sto in več presežnih delavkah, zadnji dve leti občutijo tudi v srednji tekstilni šoli v Sevnici, kjer imajo sicer tekstilni program že dobrih 20 let. Kljub temu ravnateljica šole Alenka Žuraj ni pesimistična. V javnosti je namreč še vedno ustvarjena podoba, da njihova šola ustvarja delavce za tekoči trak v gigantskih tovarnah, kjer te opravljajo le fazo ali dve v postopku šivanja, kar pa ne drži.

"Zaradi takšne miselnosti smo v 40-ih letih poklicu vzeli dosto-

Alenka Žuraj

janstvo. Vendar izobraževanje temelji na obrtniškem načinu izdelave. Zato smo se na šoli odločili za predstavitev šolskih dejavnosti, tako da dijakinje svoje spretnosti in znanje, ki so jih pridobile na šoli, občasno prikažejo tudi na modnih revijah in tekmovanjih tekstilcev, kjer dosegajo vidne rezultate. Z interesnimi dejavnostmi in drugimi aktivnostmi na šoli skušamo dati vsakemu posamezniku posebno skrb in pozornost, poklic šivilje oziroma krojača pa v času odločanja za poklic predstavljamo tudi po osnovnih solah, saj lahko z znanjem, pridobljenim na šoli, marsikaj narediš, ne le da se zaposliš kot konfektor in tovarni, saj butična proizvodnja pridobiva veljavo," pravi Žurajeva.

Na šolo se je v prvem krogu vpisalo za en oddelek bodočih dijakov, v drugem vpisu pa bo, kot kaže, zapolnjen tudi drugi šivilski oddelek, čeprav bosta oddelka nekoliko manjša kot prejšnja leta. In ker se zavedajo, da je lahko majhna šola bolj občutljiva, so letos kot dopolnilo uvedli nov frizerski program, katerega bo v jeseni obiskovalo 60 dijakov, ker pa se v Posavju pojavljajo potrebe po kadrih na lesarskem področju, bodo poskušali na šoli oživiti tudi lesarski program.

T. G.

MANA
turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto
tel.: 068/321-115, fax: 068/342-136

ZA VAŠO LAŽJO ODLOČITEV

MERKUR®

od 3. do 26. julija 1997
MERKURJEVE VROČE CENE

VROČA CENA
990,00

lepilo za siporex, UNIHEM, Maltex, vreča 30 kg

VROČA CENA
470,00

bela mivka, Kalcit Kamnik, vreča 50 kg

VROČA CENA
1.220,00/m²

trojna kombi fasadna plošča, FRAGMAT, debelina 5 cm

VROČA CENA
1.090,00

stege, A.O.K., 2 kosa, 1 x 300 mm in 1 x 400 mm

VROČA CENA
7.990,00

potopna črpalka s plovcem, ALKO, TS 220

VROČA CENA
1.090,00

garnitura svedrov, PROJAHN, 9 kosov, trije za beton, les in kovino

VROČA CENA
2.990,00

aluminijasta lestev, ALPOS, 31-04, višina 89 cm, 4 stopnice

VROČA CENA
690,00

aluminijasta kljuka, ZEČE, art. 23.02, temna, na ključ ali cilindar

VROČA CENA
690,00

aluminijasta kljuka, ZEČE, art. 23.00, temna, na ključ ali cilindar

VROČA CENA
309,00

aluminijasta pololiva za okno, ZEČE, art. 15.56, temna ali svetla

NOVO!
VROČA CENA
27.480,00

brezvrvični analogni telefonski aparat, PHILIPS, Aloris, TD 5100, 900 MHz, LCD prikazovalnik za 12-mestna števila, s 4 grafičnimi ikonami in imenikom 10 shranjenih števil, dvojno dinamično dušenje hrupa, domet do 300 m

Vroče cene veljajo od 3. do 26. julija 1997 za izdelke v zalogi.

VROČA CENA
46.990,00

vrtno kladivo v kovčku s priborom, BOSCH, GBH 2-24 DSR, moč 620 W, vrtnanje v beton s SDS-plus svedri od 4 do 24 mm

VROČA CENA
20.990,00

nadrezkar, ISKRA, 808 E, moč 850 W, od 8.000 do 24.000 obr/min, globina rezkanja od 0 do 50 mm, premer stročnice 8 mm

VROČA CENA
4.899,00

armaturna mreža, R 424, debelina žic 9 x 6 mm, razmik žic: 150 x 250 mm, mere: 6000 x 2200 mm

VROČA CENA
109,00/kg

črna varjena cev, debelina 3/8", 1/2", 3/4", 1" ali 5/4"

VROČA CENA
16,90/m

fleksi cev, INDE, φ 16 mm, siva

VROČA CENA
14,90/m

fleksi cev, INDE, φ 13,5 mm, siva

VROČA CENA
1.199,00

armaturna mreža, Q 69, debelina žic 4,2 mm, razmik žic: 200 x 200 mm, mere: 5000 x 2200 mm

VROČA CENA
2.490,00

vrtna prha, CLABER, Malibu 8956

VROČA CENA
590,00

žebliji, 4,0 x 100 mm, pakirani po 5 kg

VROČA CENA
609,00

žebliji, 3,1 x 70 mm ali 3,1 x 80 mm, pakirani po 5 kg

VROČA CENA
3.190,00

lepilna pištola, BOSCH, PKP 18 E, zmogljivost lepljenja 20 g/min, lepilna palica debeline 11 mm

VROČA CENA
860,00

lepilo za keramične ploščice, PALISKA, notranje in zunanje lepilo, vreča 25 kg

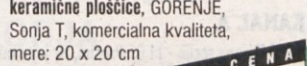
VROČA CENA
590,00/kos

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 5248 T, 146/1 T III

VROČA CENA
1.399,00/m²

keramične ploščice, GORENJE, Blanka, 5248 T, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 25 cm

VROČA CENA
1.399,00/m²

keramične ploščice, GORENJE, Sonja T, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 20 cm

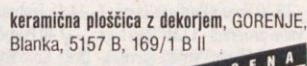
VROČA CENA
1.399,00/m²

armaturna mreža, R 424, debelina žic 9 x 6 mm, razmik žic: 150 x 250 mm, mere: 6000 x 2200 mm

VROČA CENA
330,00/kos

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 2005, 145/1 T III L

VROČA CENA
590,00/kos

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 5157 B, 169/1 B II

VROČA CENA
1.399,00/m²

keramične ploščice, GORENJE, Blanka, 5157 B, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 25 cm

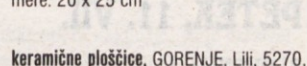
VROČA CENA
1.399,00/m²

keramične ploščice, GORENJE, Lili, 5270, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 25 cm

VROČA CENA
330,00/kos

keramične ploščice, GORENJE, Lili, 5270, komercialna kvaliteta, mere: 20 x 25 cm

VROČA CENA
1.399,00/m²

keramična ploščica z dekorjem, GORENJE, Blanka, 2510, 168/1 B II L

VROČA CENA
1.290,00/m²

keramične ploščice, GORENJE, Sava, 9099, mere: 33,3 x 33,3 cm

MERKUR JE MOJ SVET...

... ker ima **pestro izbiro dobrega blaga**,

... ker mi pri nakupu **znajo svetovati**,

... ker z Merkurjevimi karticami nakupujem še **ceneje**.

Z Merkurjevo kartico zaupanja **PRI TAKOJŠNJEM PLAČILU nad 5000 SIT ŠE OD 4 DO 10 % CENEJE!**

Pri plačilu s kreditno-plačilno kartico Diners-Merkur **ŠE 4 % CENEJE.**

... ker lahko nakupujem tudi na **12 obrokov**.

Pri plačilu na čeke z odloženim plačilom: do 5 čekov **BREZ OBRESTI!**

Pri nakupu na posojilo: do 5 obrokov **BREZ OBRESTI!**

Pri nakupu nad 5 čekov oz. obrokov pa so obresti naslednje:
6-1%, 7-2%, 8-3%, 9-4%, 10-5%, 11-6%, 12-7%.

... ker mi večino blaga **dostavijo na dom brezplačno**,

... ker lahko kupljeno blago **zamenjam za drugo**,

... ker lahko **najmem orodje in stroje za domača dela**.

OBIŠČITE MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

GRADAC: NOVOTEHNA. **GROŠUPLJE:** Vimont. **KOSTANJEVICA NA KRKI:** NOVOTEHNA. **KRŠKO:** NOVOTEHNA. **NOVO MESTO:** PC Železnina, NOVOTEHNA, NOVOTEHNA - Tehnični center in NOVOTEHNA - Gradbeni center. **ŠENTVID PRI STIČNI:** Agrograd. **ŠENTRUPERT:** Kovinoprodaja. **TREBNJE:** Kovinoprodaja in NOVOTEHNA.

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 10. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
10.05 VIDEORING
10.35 TEDENSKI IZBOR
MOESHA, amer. naniz., 13/14
11.00 DISORDERLY ORDERLY, amer. film
12.30 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, franc. dok. nadalj., 65/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice
16.00 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
QUASIMODOVE ČAROBNE DOGOVŠČINE, fran. serija, 12/26
17.35 TOM IN JERRY
17.50 LJUBEZEN BOLI, angl. nadalj., 5/10
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 TEDNIK
21.05 POLETNI UMOR, 2. del. šved. drame
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 11/23
23.00 SVILENE SENCE, amer. naniz., 8/22

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 15.15 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 10/23; 15.55 Svilene sence, amer. naniz., 7/22 - 16.45 Šport - 18.25 Filmski triki - 18.55 Skrb za zemljo, angl. dok. serija, 9/13 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Vovk na vratih, franc.-dan. film - 21.35 Pisave - 22.10 Raymond Queneau, franc. dok. oddaja - 23.05 Recital M. Lipovška - 23.35 Koncert simfoničnega orkestra AG

KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Mantis (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.10 Rajska obala (nadalj.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Elen (naniz.) - 20.30 Zrcalna podoba ubjalke (film) - 22.05 Remington Steele (naniz.) - 22.55 Avtovizija - 23.30 Tihotapci (naniz.) - 0.20 Vojak naj bo (naniz.) - 1.15 Dannyjeve zvezde

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 128/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.45 Izobraževalni program - 17.10 Telega... - 17.40 Poročila - 17.50 Obalna straža (serija) - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hrvška policija (dok. oddaja) - 21.00 Dubrovaški poletni festival - 21.55 Pustolovščina v Hrvški (potop.-dok. oddaja) - 22.30 Opazovanja - 22.55 Seinfeld (hum. serija) - 23.25 Umor v Savoyu (film)

HTV 2

13.50 Tv koledar - 14.00 Al Capone, amer. film - 15.14 Potovanje - 16.35 Maslinski dvorci (serija) - 17.30 Telo in duša (serija) - 17.55 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Skrivnost vesolja (serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.35 Dosje X (serija) - 21.35 Komformist (italij. film) - 23.25 Bernardo Bertolucci (dok. film)

PETEK, 11. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.35 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
10.10 VIDEORING
10.40 OTROŠKI PROGRAM
LJUBEZEN BOLI, ang. nadalj., 5/10
11.30 VOVK NA VRATIH, franc. dan. film
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 OMIZJE
15.05 PERCUSSION PLUS, 2. del
15.35 RAZGALJENI HOLLYWOOD, angl. dok. naniz., 2/5
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
ČEBELICA MAJA, ris. naniz., 2/24
17.35 DALEČ OD DVORCA - SVINJSKI PASTIR
17.50 SAGA O MCGREGORJEVIH, avstral. naniz., 15/26
18.40 HUGO, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 IGRE BREZ MEJA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 12/23
23.00 SVILENE SENCE, amer. naniz., 9/22

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 12.10 Tedenski izbor: Mostovi; 12.40 Raymond Queneau; 13.30 Praga,

koprod. film - 15.00 Jake in Ben, kan. nadalj., 8/13 - 15.45 Zgodbe iz školjke - 16.15 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 11/23; 16.45 Svilene sence, amer. naniz., 8/22 - 17.35 Človek in živali, angl. dok. oddaja - 18.35 Poletni umor, šved. drama, 2. del - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Salvador, amer. film - 22.15 10.000 obratov - 23.15 Jazz

KANAL A

10.40 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 11.55 Korak za korakom (ponov.) - 12.20 Oprah show (ponov.) - 13.25 Charles je glavni (ponov.) - 13.50 Remington Steele (ponov.) - 15.00 Karma - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Očka major (naniz.) - 20.25 Smith in Jones (naniz.) - 21.00 Na akademijo (film) - 22.25 V precepu (film) - 0.05 Ulica ljubezni (film) - 0.40 Karma

HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 129/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.15 Prihaja dr. Beeching (hum. serija) - 14.45 Izobraževalni program - 17.15 Hrvška danes - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša - 21.35 Nobelovec, dr. Prelog (dok. oddaja) - 22.10 Opazovanja - 22.30 Potovanje (dok. serija) - 23.25 Resnični divji Zahod (dok. serija 1/7) - 0.10 Poročila

HTV 2

13.25 Tv koledar - 13.35 Seinfeld (hum. serija) - 14.00 Savanah se smeje (kan. film) - 15.45 Hišice v cvetju - 16.30 Maslinski dvorci (serija) - 17.30 Telo in duša (serija, 65/120) - 17.55 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Skrivnost vesolja (serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.20 Zakon v L.A. (serija, 38/44) - 21.15 Popolni tuji (serija, 5/24) - 21.45 Popeye Doyle (amer. film) - 23.20 2.4 otroka (hum. serija, 2/6) - 23.50 Besnost (kan. film)

SOBOTA, 12. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.30 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
7.45 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
8.05 TABORNIKI IN SKAVTI
8.20 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
8.50 AL ANDALUZ, 2. del
9.30 TEDENSKI IZBOR
SAGA O MCGREGORJEVIH, avstral. naniz., 15/26
10.20 HUGO, tv igrice
10.50 BREZREPI PETER V AMERIKI, šved. film
12.05 TEDNIK
13.00 POROČILA
13.05 KARAOKE
14.05 STRELA Z JASNEGA, nem. naniz., 9/28
17.00 OBZORNIK
17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 6/9
18.05 NA VRTU
18.30 OZARE
18.40 HUGO - TV IGRICA
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 UTRIP
20.10 PLANET IN
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.25 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 13/23
22.50 SVILENE SENCE, amer. naniz., 10/22

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 13.40 Salvador, amer. film - 15.45 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 12/23; 16.05 Svilene sence, amer. naniz., 9/22 - 16.55 Šport (tenis) - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Reka poje mi, amer. film - 22.05 National geographic, amer. dok. serija, 2/20 - 22.55 V vrtincu - 23.25 Sobotna noč

KANAL A

10.00 Kaličopko - 11.00 Risana serija - 11.45 Najstniki proti vesoljcem (naniz.) - 12.10 Na aka-demijo (ponov. filma) - 13.35 Vitez za volanom - 14.20 Daktari (naniz.) - 15.15 Očka major (ponov.) - 15.40 Charles je glavni (ponov.) - 16.05 Alf - 16.30 Muppet show - 17.00 Aladin; Rače zgodbe - 17.50 Miza za pet (nadalj.) - 18.40 Atlantis - 19.25 Dva neumna psa (risana serija) - 20.00 Na begu pred zakonom - 21.30 Roka pravi-ce (naniz.) - 22.15 Ponoreli stroji (film) - 23.55 Vročipogovori - 0.20 Najstnica (erotični film)

HTV 1

9.25 Tv koledar - 9.35 Poročila - 9.40 Program in otroke - 10.55 Risanka - 11.30 Ljudje in kralji v Afriki (dok. serija) - 12.00 Poročila - 12.25 Prihaja dr. Beeching (hum. serija) - 12.55 Tudi to je življenje (serija, 1/19) - 13.55 Ameriške oči (amer. film) - 15.45 Briljant - 16.30 To je Amerika (dok. serija, 2/12) - 17.00 Z jadrski okoli sveta (potopisna serija) - 17.30 Poročila - 17.55 Živa resnica - 18.05 Ponos in pomislek (serija) - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.20 12.01 (amer. film) - 22.00 Opazovanja - 22.20 Svet zabave - 22.55 Nočni program

HTV 2

12.35 Tv koledar - 12.45 Obalna straža - 15.45 Telo in duša - 17.35 Zakon v L. A. (serija, 38/44) - 18.20 Moč morja (dok. serija, 1/6) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Glasba - 21.15 Hrvški gozdovi in gozdarstvo - 21.55 Hišice v cvetju (serija, 12/45) - 22.40 Popularnoznanstvena erija (1/10) - 23.10 Vidikon

NEDELJA, 13. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 23.40 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.00 OZARE
9.05 OTROŠKI PROGRAM
ČEBELICA MAJA, risana naniz.
9.30 OTROCI POLDERJEV, nizoz. serija, 2/6
9.45 NA VRTU
10.10 KONCERTI ZA MLADE
11.00 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, amer. dok. serija, 7/13
11.30 OBZORJE DUHA
12.00 POMAGAJMO SI
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA
13.00 POROČILA
13.05 IGRE BREZ MEJA, ponov.
15.20 DRUŽINSKI ČLOVEK, franc. film
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI SVET, amer. naniz., 5/12
17.40 PO DOMAČE
19.05 RISANKA
19.15 LOTO
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
19.50 ZRCALO TEDNA
20.10 KAMRA
21.15 INTERVJU
22.05 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.15 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 14/23
22.45 SVILENE SENCE, amer. naniz., 11/22

SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 10.30 Vest in pločevina - kristolov - 11.00 Tedenski izbor: Cik cak, oddaja o tržnih komunikacijah 11.30 V vrtincu - 12.00 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 13/23; 12.25 Svilene sence, amer. naniz., 10/22 - 13.15 Lisička zvitoropka, opera - 14.55 Šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Goli, avstral. naniz., 5/6 - 21.30 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 11/13 - 21.55 Šport - 22.25 Evropski koncert

KANAL A

10.00 Kaličopko - 11.00 Risana serija - 11.20 Kapitan plamet (risana serija) - 11.45 Super samuraj (nanióz.) - 12.10 Ladja s steklenim dnom (filma) - 14.05 Atlantis (ponov.) - 14.50 Miza za pet (ponov.) - 15.35 Dva neumna psa (ponov.) - 16.00 Alf (naniz.) - 16.30 Muppet show - 17.00 Pot v Cherokeee (mlad. film) - 17.55 Lovca na krokodile (dok. oddaja) - 18.40 Kung Fu (naniz.) - 19.30 Sam svoj mojster (naniz.) - 20.00 Možnosti Maxa Glicka (film) - 21.40 Odklop - 22.15 Britansko prvenstvo turnih avtomobilov - 23.15 Ljubim te, Mark (film)

PONEDELJEK, 14. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.20 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
8.30 EURONEWS
11.05 VIDEORING
11.35 TEDENSKI IZBOR
OTROŠKI SVET, amer. naniz., 5/12
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 UTRIP
12.45 ZRCALO TEDNA
13.00 POROČILA
13.05 HUGO, ponov.
14.10 TEDENSKI IZBOR
KAMRA
15.10 INTERVJU
15.55 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
RADOVEDNI TAČEK
17.25 MEJNIKI, nem. dok. serija, 7/50
17.45 JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 15/23
18.40 LINGO, tv igrice
19.10 RISANKA
19.15 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 ŽUPNIK ZA 10 TEDNOV, angl. nadalj., 3/6
21.00 TV KONFERENCA
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 15/23
23.55 SVILENE SENCE, amer. naniz., 12/22

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.20 Na potep po pomenu - 14.25 Tedenski izbor: Šport; 14.55 Evropski mesec kulture; 15.35 Obzorje duha; 16.05 Koncert; 17.20 Goli, avstral. naniz., 5/6 - 18.15 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 14/23; 18.35 Svilene sence, 11/22 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Karaoke - 21.10 Bratovščina sinjega galeba, mlad. nadalj. - 21.40 Zgodba o psihiatru, angl. dok. oddaja - 22.30 Brane Rončel izza odra

KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte

marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 Alf (ponov.) - 14.00 Kung Fu (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.10 Rajska obala (nadalj.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom - 20.00 Princ z Bel Aira (naniz.) - 20.30 Filofaks (film) - 21.15 Osumljeni (naniz.) - 23.05 'alo, 'alo (naniz.) - 23.40 Vražja novinarka (naniz.) - 0.30 Ključ dolžnosti - 1.20 Dannyjeve zvezde

TOREK, 15. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.20 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.45 VIDEORING
10.15 TEDENSKI IZBOR
JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 15/23
11.05 ČETVORKA, amer. film
13.00 POROČILA
13.05 LINGO, TV IGRICA
13.45 TEDENSKI IZBOR
PO DOMAČE
15.05 TV KONFERENCA
15.55 MOSTOVI
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
TABORNIKI IN SKAVTI
17.25 OTROCI POLDERJEV, nizoz. naniz., 3/6
17.40 HANA LOVISA, šved. naniz., 2/5
17.45 HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 4/25
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 KREG, fran. film
21.40 ODDAJA O TURIZMU
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 16/23
22.55 SVILENE SENCE, amer. nadalj., 13/22

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 14.25 Tedenski izbor: Sobotna noč; 16.25 Pomagajmo si - 16.55 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 15/23; 17.20 Svilene sence, amer. naniz., 12/22 - 18.05 Slovenski magazin - 18.35 Župnik za 10 tednov, angl. nadalj., 3/6 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Gore in ljudje - 21.00 Osumljeni planet, avstral. pustolov. serija - 21.45 Vzemi denar in beži, amer. film - 23.10 Svet poroča

KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Osumljeni (ponov.) - 15.10 Atlantis (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show (ponov.) - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Družinske zadeve (naniz.) - 20.30 Strašilo in gospa King (naniz.) - 21.20 Odklop - 21.55 Nenavadna doživetja - 22.40 'alo, 'alo (naniz.) - 23.10 Vročica noči (naniz.) - 0.00 Bergerae (naniz.) - 0.55 Pod ledom (dok. oddaja)

SREDA, 16. VII.

SLOVENIJA 1

7.15 - 1.20 TELETEKST
7.30 VREMENSKA PANORAMA
9.45 VIDEORING
10.15 TEDENSKI IZBOR
HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 4/25
11.05 KREG, fran. film
12.35 SVET ČUDES, avstral. dok. nadalj., 11/13
13.00 POROČILA
13.05 KOLO SREČE, ponov.
13.35 PLANET IN, ponov.
15.05 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 6/9
17.00 OBZORNIK
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.10 MOESHA, amer. naniz., 14/14
18.40 KOLO SREČE, tv igrice
19.15 RISANKA
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
20.05 CADFAEL, angl. nadalj., 1/7
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
22.30 POLETNA NOČ
CAROLINE V VELEMESTU, amer. naniz., 17/23
22.55 SVILENE SENCE, amer. naniz., 14/22

SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 16.10 Tedenski izbor: Svet poroča; 16.40 Turistična oddaja - 16.55 Poletna noč: Caroline v velemestu, amer. naniz., 16/23; 17.20 Svilene sence, amer. naniz., 13/22 - 18.05 National geographic, amer. dok. serija, 2/10 - 18.55 Filmski triki - 19.25 Atletski miting - 22.00 Omizje - 23.30 Slovenski jazz
KANAL A
10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 13.55 Bergerae (ponov.) - 15.10 Pos ledom (ponov.) - 15.40 Avtovizija (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.45 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.10 Rajska obala (nadalj.) - 18.40 Charles je glavni (naniz.) - 19.05 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Nora hiša (naniz.) - 20.30 Beg iz New Yorka (film) - 22.10 Mantis (naniz.) - 23.55 'alo, 'alo (naniz.) - 23.30 Oprahin gost - 0.15 Življenje v mestu (nadalj.) - 1.05 Živeti danes - 1.30 Aroma srca (dok. oddaja)

V ŽUŽEMBERKU RADO LEGAN - Večer, na katerega so v Žužemberku dolgo čakali. Pravzaprav takega koncerta v gradu še ni bilo. Operni koncert, na katerem se je predstavil svojim rojakom operni tenorist Rado Legan, je pokazal, da manjka tovrstnih prireditev. Oboki grajske vinske kleti, ki čakajo na prepotrebno prenovo, obzidje in mogočni stolpi so bili tega večera slavnostno osvetljeni. Grad je za trenutek oživel tudi s pomočjo tenorista Rada Legana in njegovega spremljevalca pianista prof. Berislava Budaka. Predstavila sta se s težkim sporedom arij in navdušila zbrano občinstvo. Po koncertu je Rado Legan povedal, da se namerava kmalu iz Nemčije za stalno vrniti v Slovenijo, kjer se bo še predstavil širšemu občinstvu v Sloveniji. (Foto: S. Mirtič)

VINIŠKI UČITELJI V GRČIJI - "Širimo učna obzorja tudi s spoznavanjem sveta," pravijo učitelji OŠ Vinica. Letos so se odpravili v vročo Grčijo. Bolj od umazane grške prestolnice so jih navdušili antično preročišče Delfi, ostanki starogrškega mesta Mikene in Epidaurus z ohranjenimi gledališčem in enim največjih antičnih zdravilišč. Ali so v templjih na Akropolisu prosili bogove za boljši učiteljski standard, nismo preverjali. Preverjeno pa so se ohladili v toplem grškem morju in po njem z luksuzno 12-nadstropno grško ladjo pripluli v Tržaški zaliv. Katera dežela jih mika prihodnje leto, naj ostane skrivnost. (Besedilo in foto: Petra Držaj)

TRADICIONALNO TEKMOVANJE HARMONIKAŠEV - V Hinjah v Suhi krajini je bilo v soboto popoldne v organizaciji domačega PGD tradicionalno, tokrat že deveto tekmovanje mladih harmonikašev. Sodelovalo je kar 36 tekmovalcev, ki so bili razvrščeni v tri starostne skupine. V prvi skupini do 14 let je tekmovalo 25 tekmovalcev, najboljši pa je bil Jernej Kolar iz Brežic. V skupini od 14 do 30 let je sodelovalo 10 tekmovalcev. Zmagal je Simon Nose iz Hrastovega Dola, v skupini nad trideset let je bil najboljši Franc Škufca iz Šmarja Sapa. Komisija v sestavi Franc Šegovc, Zdenko Zdovc in Anton Škufca je najboljšim podelila priznanja in pokale. Na sliki: Janez Kresze iz Žužemberka. (Foto: S. Mirtič)

DOLENJSKI LIST **DESET DOMAČIH**

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado **Petru Finku iz Dolenje Nemške vasi**. Nagrajencu čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

- (3) Fantje muzikantje - ANS. IVANA PUGLJA
- (5) Laboda - ANS. LABOD
- (2) Prijatelj gora - ANS. VASOVALCI
- (1) Dolenjski cviček - ANS. AKORD
- (4) Kruh ponoči spi - ANS. TONIJA VERDERBERJA
- (9) Ne pozabi - ANS. LABIRINT
- (7) Akacija - ANS. MEH
- (-) Pod Gorjanci smo doma - MLADI DOLENJCI
- (8) Ko šmarnice so zacvetele - ŠALEŠKI FANTJE
- (10) Ko ajda spet zacveti - ANS. PETRA FINKA

Predlog za prihodnji teden: Kjer ljubice spijo, so kratke noči - ANS. ROSA

KUPON ŠT. 27

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto

V POREČU PRENOVLJEN HOTEL IN APARTMAJI - Podjetje Plava laguna iz Poreča je v petek svečano odprla popolnoma prenovljen hotel Laguna park in apartmaje v naselju Špadiči ter apartmaje Galijot v naselju Plava laguna. Kompletna prenova vseh objektov jih je veljala 14.985.000 DEM. Hotel in apartmaji so sodobno opremljeni in prijetni za bivanje. Podjetje Plava laguna je od leta 1993 pa do letošnje sezone prenovila 11.000 ležišč. Kot so povedali na tiskovni konferenci, je Slovenija zanje eno najpomembnejših tržišč, slovenski turisti pa vedno dobrodošli gostje. Ni odveč poudariti, da so poleg dosedanjih številnih nagrad na področju turizma letos dobili še nagrado za eko akcijo "Neka moja Istra blista 97" za dolgoletno prizadevanje pri urejanju avtokampa Zelena laguna.

PLAVA LAGUNA

POREČ

POČITNICE V POREČU

so nekaj posebnega, so doživetje!

Posebej pa Vas želimo informirati o posebnostih letošnje ponudbe za termin do 22.8.1997.

Vse apartmaje Astra, Citadela in Laguna park smo opremlili s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase!

Dnevna najemnina apartmaja že od 79 DEM!

Dobrodošli v avtokampih Zelena laguna, Bijela Uvala in Naturist v centru Ulika. V vseh so bazeni, rekonstruirane in nove sanitarije, urejene plaže, pristanišča za čolne, športni centri, marketi in še marsikaj.

Pričakujejo Vas rekonstruirani in popolnoma obnovljeni hoteli Laguna park (klimatiziran v celoti), Plavi in Zorna (klimatizirani dnevni prostori) s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase.

Cene polpenziona po osebi na dan že od 64 DEM!

V hotelih B kategorije: Delfinu, Galebu, Istri in Lili so **cene polpenziona po osebi dnevno manjše od lanskih: že od 46 DEM!**

V vseh hotelih so vam za zajtrk in večerjo na voljo samopostrežne bufet restavracije!

Pa še veliko možnosti športne rekreacije in zabave!

POLEG VSEGA NUDIMO ZNATNE POPUSTE ZA OTROKE!

Turistična taksa je 2,20 DEM po osebi na dan!

Otroci do 12 let je ne plačajo, od 12-18 let pa samo 50%.

INFORMACIJE PRI AGENCIJI VAŠEGA ZAUPANJA ALI PA PRI

PLAVA LAGUNA, MARKETING, POREČ

tel.: 00385/52/410-101
fax: 00385/52/451-044

OSNOVNA ŠOLA PREVOLE 8362 Hinje

razpisuje
prosta delovna mesta

- 1 učitelja angleškega jezika z dopolnjevanjem obveznosti na razredni stopnji.
- 1 učitelja kemije-biologije z dopolnjevanjem obveznosti za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 učitelja športne vzgoje z dopolnjevanjem obveznosti OPB za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 učitelja zgodovine in geografije z dopolnjevanjem obveznosti za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 učitelja glasbene vzgoje in OPB za določen čas (tretji in četrti razred) (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).
- 1 vzgojiteljice za pripravo otrok na šolo za določen čas (1. 9. 1997 do 31. 8. 1998).

Prošnje, s potrdili o izobrazbi, pošljite na gornji naslov v 8. dneh po objavi.

R & F

Računovodske in finančne storitve, d.o.o.

objavlja prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

Vaše glavne naloge bodo vodenje knjigovodstva in računovodstva, priprava bilanc ter podpora vodji financ. Sodelavec ali sodelavka, ki jo iščemo, naj ima naslednje kvalifikacije in sposobnosti:

- VI. stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri zahtevnejših nalogah v računovodstvu
- obvladanje del na osebem računalniku

Prijave s potrebnimi dokazili in življenjepisom pošljite na naslov:

R & F, d.o.o.

Adamičeva 2

8000 Novo mesto

Audi

Prednost je v tehniki

NOVI AUDI A6 od 61.333 DEM
AUDI A4 od 38.545 DEM

Vozila na zalogi!

Posebne ugodnosti za kupce
iz Dolenjske in Bele krajine

**Ugoden nakup na Porsche leasing
ali potrošniški kredit!**

Avtohiša Berus

Pooblaščen prodaja in servis

Tel.: 068 / 342 - 360, 25 - 098

TPV - AVTO, Servisno prodajni center
Kandijska 60 - 8000 Novo mesto
Tel.: (068)391-81-12
391-81-19

KREDITI
OD T+0%

**ZELO UGODNO
MEGANE ALIZE IN CLASIC**

**SUPER KREDITI
DOBAVA TAKOJ + DARILO
STARO ZA NOVO — LEASING — TESTNE VOŽNJE**

RABLJENA VOZILA

ŠL.	TIP VOZILA	LETNIK	KM	BARVA	CENA V DEM
1.	R-5 CAMPUS/3V	1992	69.000	MET. ZELENA	6.350
2.	R-5 FIVE/5V	1994	44.800	RDEČA	8.580
3.	R-19 RT 1,4/5V	1993	65.000	ZELENA	13.600
4.	R-19 RT 1,4/4V	1993	76.000	BELA	14.000
5.	JUGO 45	1989	71.000	RDEČA	1.500
6.	CITROEN AX CABAN	1992	70.000	BELA	6.400
7.	FORD FIESTA	1987	77.000	ČRNA	4.100

SERVIS — KLEPARSKE IN LIČARSKE STORITVE —
NADOMESTNI DELI — AVTOPRALNICA

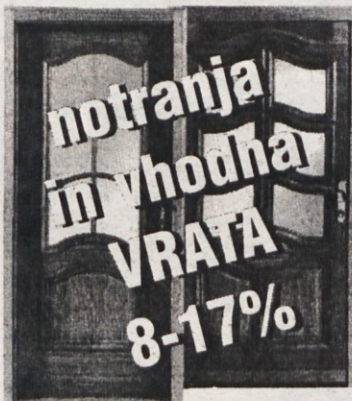

RENAULT
AVTO ŽIVLJENJA

od 15.-25. julija

Vam ponujamo

POPUST za

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., ŠKOFJA LOKA
tel.: (064) 61-30, fax: (064) 634-261

prodajna mesta:

NOVO MESTO, Ul. talcev 2, tel./fax.:068/323-444

METLIKA, Cestá XV. brigade, tel./fax.:068/58-716

BREŽICE, Aškerčeva 1, tel./fax.:0608/62-926

Jakaelektro RADEČE

Bavex TREBNJE

Kera Trade ZAGORJE ob SAVI

MK Trgoimpex KOČEVJE

DOLENJSKA
BANKA

Posojila za samostojne podjetnike

Vsak pričetek poslovne dejavnosti je navadno povezan s številnimi vprašanji v zvezi s finančnim poslovanjem. Dolenjska banka vam nudi številne možnosti, s katerimi boste lažje dosegli svoje poslovne cilje.

Posojilna ponudba Dolenjske banke, namenjena samostojnim podjetnikom oz. obrtnikom, zajema posojila za financiranje naložb v osnovna in obratna sredstva. Tovrstna posojila lahko pri banki najamejo državljani Republike Slovenije, ki poslovno sodelujejo z banko ter izpolnjujejo druge posojilne pogoje za pridobitev posojila. Za pridobitev posojila banka ne pogojuje vezave lastnih sredstev samostojnega podjetnika.

Banka odobrava dolgoročna in kratkoročna posojila. Dolgoročna posojila so namenjena večjim investicijam v osnovna sredstva, nakupu, gradnji oz. adaptaciji poslovnih prostorov. Odplačilna doba dolgoročnih posojil je odvisna od namena kreditiranja in lahko znaša dve do dvanajst let.

Kratkoročna posojila z odplačilno dobo do dvanajst mesecev pa so lahko fiksna oz. okvirna.

Višina odobrenega posojila je odvisna od kreditne sposobnosti samostojnega podjetnika, donosnosti naložbe in načina zavarovanja posojila. Banka odobri samostojnemu podjetniku posojilo največ v višini 80% predračunske vrednosti naložbe.

Posebna ugodnost teh posojil je v tem, da samostojni podjetnik lahko do 50% odobrenega posojila porabi v gotovini, preostali del posojila pa porablja na podlagi pogodb, predračunov oz. računov.

Dolenjska banka se s svojo pestro posojilno ponudbo za samostojne podjetnike oz. obrtnike tudi vključuje in prilagaja razpisom pristojnih državnih in občinskih institucij za pospeševanje razvoja in obrti podjetništva.

KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o.
NOVO MESTO

objavlja prosto delovno mesto
RECEPTORJA

v Zdravilišču Dolenjske Toplice

Od kandidatov pričakujemo:

- srednjo šolo družboslovne, ekonomske ali gostinsko turistične smeri,
- 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika, zaželjeno je tudi znanje italijanskega jezika,
- veselje do dela v gostinsko-turistični dejavnosti,
- zanesljivost, prijaznost in komunikativnost.

Vse, ki vas dinamično delo receptorja zanima in ustreza zahtevam, vabimo, da pošljete pisne prijave z dokazili v 8 dneh na naslov: KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Šmarješka cesta 6, 8000 Novo mesto.

Dodatne informacije dobite na telefon: 068/312-566.

Mesto nad Bojico

Za pisatelja Jožeta Dularja in njegovo leposlovno prozo so značilne naslednje poteze: najraje upodablja rodno Dolenjsko in njene ljudi v pretekli in popretekli dobi; na pisanje slahernega dela se temeljito pripravi s študijem zgodovinskih virov, arhivalij in takratnega časopisja ter se pri tem poslužuje svojega obširnega znanja, ki si ga je pridobil kot etnograf in dolgoletni vodja Belokranjskega muzeja. Zbrano gradivo zna preoblikovati s svojo bogato pisateljsko fantazijo in ustvariti pravo galerijo ljudi iz najrazličnejših slojev. Tako so nastala pomembna dela o dolenjskih ljudeh (*Ljudje ob Krki*, *Krka umira*, *Krka pa teče naprej*, *Na drugi strani Krke*), zaradi katerih ga literarna veda upravičeno šteje za nadaljevalca dela Josipa Jurčiča.

Vse te lastnosti odlikujejo tudi najnovejši Dularjev roman *Mesto nad Bojico*, ki ga je Dular ustvaril v zadnjih dveh ali treh letih. V njem je tokrat posegel v življenje Metlike in njenih prebivalcev v drugi polovici preteklega stoletja. Ob dveh uglednih rodbinah je z večšo roko prikazal malone vse žitje in bitje ne samo tedanje Metlike, ampak celotne Bele krajine. Tudi ta roman odlikujeta lep slog in skrb za jezik. Dular je skušal tudi s slogom poustvariti duha časa, v katerem se roman godi.

Da je avtor izbral snov iz metliške preteklosti, ni naključje. Tu je preživel nad polovico svojega delovnega življenja kot profesor slovenskega jezika, osnovelec in ravnatelj muzeja, publicist in leposlovec, tu si je izbral življenjsko družico in si ustvaril družino. Pokojni ženi Silvi je posvečen tudi ta Dularjev roman.

Karel Bačar

Besede prof. Bačerja so popotnica knjigi, ki je pravkar izšla v založništvu Dolenjskega lista. *Jožeta Dularja roman Mesto nad Bojico* (knjiga obsega 211 strani, je v trdo vezana, na ovitku pa prinaša barvno podobo Metlike spod čopiča Sama Kralja) lahko kupite pri Dolenjskem listu s spodnjo naročilnico.

NAROČILNICA

Naročam _____ izvod(ov) knjige *Mesto nad Bojico*, avtorja **Jožeta Dularja**.

Cena enega izvoda knjige je **2.990 tolarjev** (s prometnim davkom) + **stroški poštnine**.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Podpis: _____

(Naročilnico pošljite na **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24**)

KOVINOTEHNA

**PC v Intermarket centru
v Brežicah, tel.: 0608-62-857
in PC v BTC Novo mesto
tel.: 068-316-171, 316-173**

**PRIJETEN
HLAD V VSAKEM
PROSTORU**

Posebna ponudba od 7. - 26. julija 1997

KLIMA NAPRAVE "FUJITSU"

NAMIZNI VENTILATORJI

že od

3.490 SIT

Barvni televizor VOYAGER SAMO 43.990 SIT (za gotovino)!

OSNOVNA ŠOLA STARI TRG OB KOLPI

Stari trg ob Kolpi 7
8342 STARI TRG OB KOLPI

razpisuje prosto delovno mesto

**UČITELJA MATEMATIKE, FIZIKE in RAČUNALNIŠTVA
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom**

Kandidati morajo izpolnjevati z zakonom določene pogoje ter biti usposobljeni za poučevanje računalništva v osnovni šoli.

Prijave in dokazila o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na zgornji naslov. O izboru kandidata vas bomo obvestili v zakonitem roku. Nastop dela: 1. septembra 1997.

Osnovna šola Žužemberk

Baragova 1
8360 Žužemberk

RAZPISUJE PROSTA DELOVNA MESTA

- učitelja slovenskega in angleškega jezika
- učitelja razrednega pouka
- psihologa

Delovna mesta so razpisana za nedoločen in poln delovni čas. Nastop dela: 1.9.1997.

Prijave z dokazili o izobrazbi po Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja sprejemamo 8 dni po objavi razpisa na naslov: **Osnovna šola Žužemberk, Baragova 1, 8360 Žužemberk, z oznako ZA RAZPIS.**

QUICK

d.o.o.

tel.: 067/31 961

fax: 067/72 379 // www2.siol.net/ext/quick/

**MEDNARODNA ŠPECIDIJA IN TRANSPORT
Partizanska 109, 6210 Sežana**

HITRA DOSTAVA BLAGA

NA RELACIJI ITALIJA — SLOVENIJA
EVROPA — SLOVENIJA IN V OBRATNI SMERI
Poleg prevzema blaga pri vašem dobavitelju poskrbimo še za izvozno carinjenje in dostavo blaga do vašega skladišča oziroma tam, kjer vi želite.

DOVOLJ JE VAŠ TELEFONSKI POZIV ALI FAKS.

NA VOLJO SO VAM:

V SEŽANI	V LJUBLJANI	V KOPRU	V VRTOJBI
Viktor Robert	Velimir	Silvija	Klara
tel.: 067/31 961	061/16 61 226	066/38 188	065/35 621
fax: 067/72 379	061/18 51 227	066/37 107	065/35 421

**MOGOČE BOSTE NAŠLI REŠITEV, KATERO
STE ŽE DOLGO ISKALI: POKLIČITE!**

zavarovalnica tilia d.d.

ZAVAROVALNICA TILIA, d.d.
NOVO MESTO, Seidlova c. 5

OBVESTILO!

Obveščamo vse zavarovance in poslovne partnerje, da je Zavarovalnica Tilia, d.d., Novo mesto 10.7.1997 prešla na novo digitalno centralo, zato Vam v nadaljevanju posredujemo pomembnejše nove telefonske številke:

NOVA TELEFONSKA ŠTEVILKA   068 3917 200
• fax   068 343 041

VODSTVO   068 3917 201

SKLEPANJE ZAVAROVANJ:

• avtomobilska zavarovanja	068 3917 249
• avtomobilsko sklepalno mesto	068 3917 271
• premoženjska zavarovanja in	068 3917 234
• transportna zavarovanja	068 3917 240
• osebna zavarovanja	068 3917 235
	068 3917 248

CENITEV IN LIKVIDACIJA ŠKOD:

• avtomobilske odškodnine	068 3917 275
• premoženjske odškodnine	068 3917 270
• kolektivne odškodnine	068 3917 265
• življenjske odškodnine	068 3917 250
• mednarodne odškodnine	068 3917 266
• finančno-računovodska služba	068 3917 220
• informatika	068 3917 230
• splošno kadrovska služba	068 3917 208

AVTO-MOTO DRUŠTVO

BREŽICE

Cesta bratov Milavcev 12

Avto-moto društvo Brežice zaposli inštruktorja za C- in E-kategorijo. Prošnje pošljite na naslov AMD Brežice, Cesta bratov Milavcev 12, Brežice, do 15.7.1997.

TOW

TOM Oprema

tovarna tekstilno-avtomobilske opreme, d.o.o.
Mirna

ima potrebe po proizvodnih delavcih na programu avtosedežnih prevlek za avtomobilsko industrijo za delovno mesto ŠIVALEC (20 izvajalcev) za nedoločen čas.

Pogoji:

- zaključen triletni program šivilja-krojač ali skrajšan program II. stopnja - tekstilec
- poskusno delo en mesec
- NK delavcem nudimo možnost usposabljanja, ki traja tri mesece.

Delo je dvozmensko, občasno tudi nočno delo.

Plača po kolektivni pogodbi za tekstilno industrijo.

Nastop dela je možen takoj.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili posredujejo v roku 15 dni kadrovske službi TOM Oprema, d.o.o., Mirna, Glavna cesta 41, Mirna. Informacije po telefonu št. 068/47-030. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

mnogi so vam obljubljali hitro hujšanje s ČUDEŽNIMI PREPARATI pa ni bilo tako !!!

PIKOLO

storitveno trgovsko podjetje, d.o.o.

**VAM PONUJA ZDRAV IN UČINKOVIT
PRIPOMOČEK V OBLIKI TABLET
Z DODATKOM
MULTIVITAMINOV
cena 2.900,00 SIT**

TELEFONSKA ŠTEVILKA, KI VAM SPREMENI

ZIVLJENJE:

0602/ 501 - 620 OD 8. DO 16.URE

Bodoči najemnik franšize McDonald's, to je pripoved za Vas.

**"Resen posel ni od danes na jutri.
In jaz tudi ne."**

"Igor Mrak, franšizojemalec McDonald's, Restavracija McDonald's McDrive Domžale."

Informacije:
McDonald's Slovenija d.o.o.
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel: 061 / 317 674, 322 485, 329 091
Faks: 061 / 322 555

"Skoraj 22.000 restavracij McDonald's v več kot 100 državah je dokaz, da sistem deluje globalno. Moja osebna izkušnja pa potrjuje, da je učinkovit tudi lokalno, pri nas v Sloveniji.

Večino restavracij McDonald's po vsem svetu vodimo franšizojemalci - solastniki, ki tudi sami delamo v restavraciji. Sistem McDonald's ne bi tako uspel, če ne bi svojim franšizojemalcem omogočal odličnih pogojev in absolutne podpore, kadarkoli jo potrebujemo.

♦♦♦♦♦ Za našo novo restavracijo v Novem Mestu iščemo franšizojemalca.

Verjemite ali ne...

Krvavec   Kum
104.5   105.9

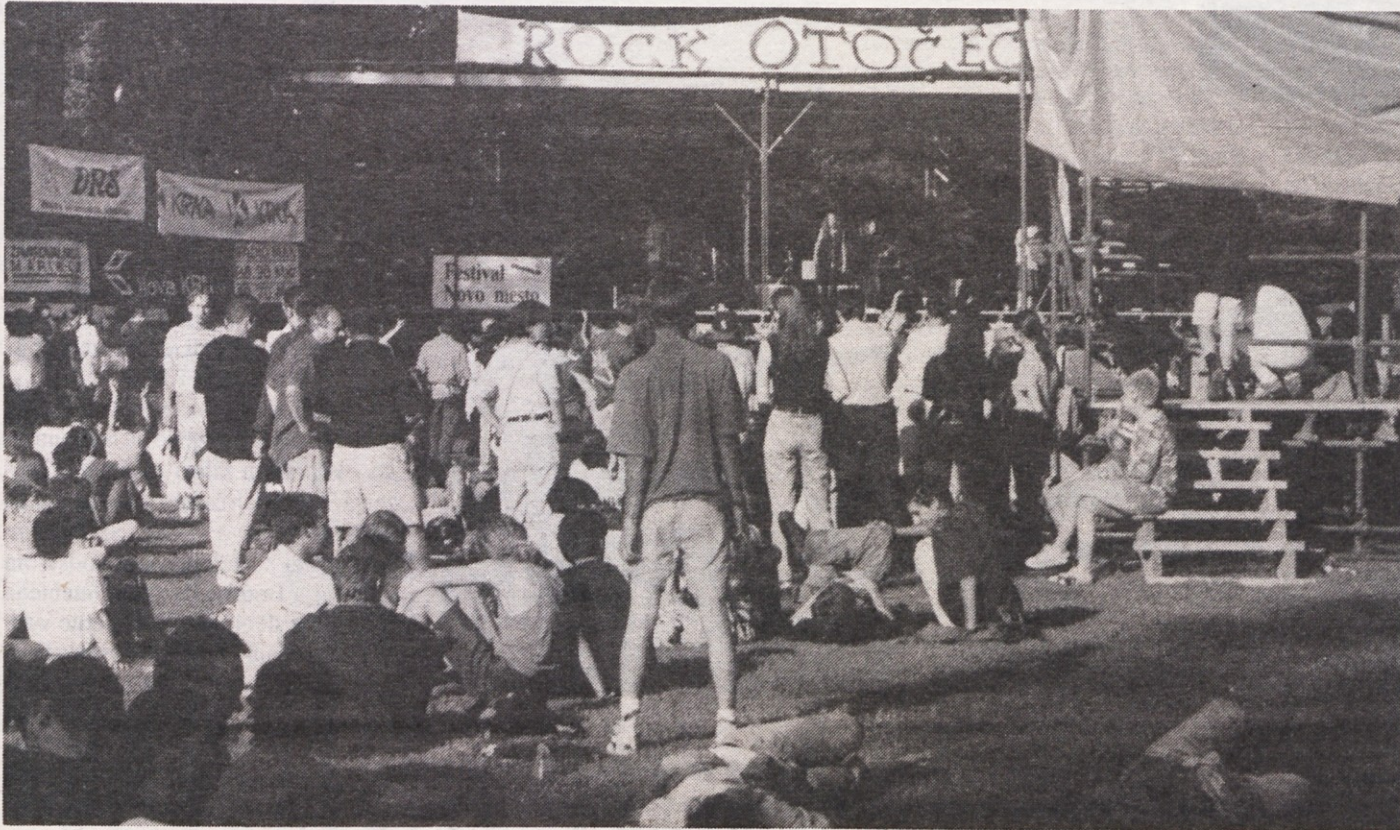

na

vašem kanalu

BUDAL TALCEV 12 NOVO MESTO
(068) 324-377

Travnica na otoški loki je bila prvi dan rockovskega žura še mehka in suha, da so lahko počitka potrebni obiskovalci sedli, tisti od glasbe in piva preveč zdelani pa na nji tudi odspali urico ali dve (slika levo zgoraj). Žur pa je tekel dalje in nastopi domačih ter tujih zvezdnikov, kot so Demolition Group, brazilska pevska Diana Miranda in vedno prepričljivi Vlado Kreslin (slike spodaj), so razgibali poslušalce. Najbolj navdušeni med njimi so se drenjali ob varnostni ograji pod odrom (slika desno spodaj) kar najbližje njihovim idolom. Dež, ki je ponoči in v soboto dopoldan pošteno namočil otoške travnike in tiste, ki so ostanek noči prespali v šotorih (slika desno zgoraj), ni uničil dobrega razpoloženja. Splošno mnenje je bilo: žur je uspel, bilo je zabavno. Vidimo se na Rock Otočcu 98! (Foto: Milan Markelj)

Rock Otočec: prvič, drugič, tretjič...

Po Rock Otočcu 76 in 83 se je zgodil še Rock Otočec 97, torej eden na vsako desetletje. Minuli je s prejšnjima dvema imel skupno le prizorišče (najboljše, kar si jih lahko izmislimo), ime in Vlada Kreslina. In nekaj obiskovalcev. In deževno vreme. Pravzaprav kar veliko.

Dvodnevni festival na domiselni lokaciji kopaljšča ob otoških otočkih na bregu Krke je po mnenju prireditelja uspel, z njim pa se strinja tudi večina obiskovalcev z dežjem začinjena glasbenega vikenda na obrežju Krke. Program, ki ga je bilo skupaj z nepretiranimi odmori kar dolgih 11 ur v petek in 12 ur v soboto, je v zavetje dolenskega turističnega bisera privabil manj obiskovalcev, kot je pričakoval in napovedoval glavni organizator Festival Novo mesto. Glavni zato, ker sta mu s predprodajo vstopnic pomagala študentska organizacija Univerze v Ljubljani in s 40 prostovoljci Društvo novomeških študentov. Morda je negotovo vreme s padavinami in še kaj botrovalo samo solidnemu obisku 2500 pretežno mladih v petek in 3500 v nedeljo. Pod pričakovanji je bil tudi obisk iz sosednje Hrvaške, čeprav bi se ob močni zasedbi glasbenikov z juga počutili kar domače. Bolj navdušeni iz oddaljenih krajev Slovenije so z več kot 200 šotori prenapolnili prostor, ki ga je za dvodnevno kampiranje namenil organizator, ki je poskrbel tudi za nemotorizirane meščane in tiste, ki so se pripeljali v dolensko prestolnico z avtobusi ali vlaki. Njim je namenil brezplačen avtobusni prevoz z avtobusne postaje Novo mesto do Otočca in nazaj.

Dobra organizacija

Pohvaliti velja dobro pripravljeno in varovano prizorišče, dobro, a kot vedno preglasno ozvočenje, neokrnjen (če odmislimo pričakovani nenastop rudolfovcev, kar je bila ena od reklamnih potez organizatorja) in po objavljenem urniku tekoč program, dobro delujočo zdrav-

stveno službo, ki je dobila priložnost, da se izkaže. Skratka organizatorju v organizacijskem smislu ni kaj očitati. Pa vendar, marsikdo bi si želel kakšno informacijo o nastopajočih, ne nazadnje se to spodobi že zaradi spoštovanja do glasbenikov samih, in program s časovnico, tako pa si se moral zanesti na tistih nekaj urnikov, visečih za točilnimi mizami, dokler so seveda tam sploh viseli.

Ker je organizator težko pridobil soglasje za prireditev od hotela Otočec, se je zares potrudil, da bi se držal dogovora in da prireditev ne bi preveč motila dejavnosti in idile visoko ciljajočega otoškega turizma ter zahtevnih in visokega standarda vajenih gostov za debelimi zidovi dolenskega turističnega bisera. Zdi se, da jim je uspelo, seveda pa je usoda naslednjega festivala na isti lokaciji v rokah ali bolje v glavah otoških hotelirjev.

Dolenjske skupine solidne

Otvoritev v petek in soboto je pripadla domačima skupinama. V petek se je z vročino in hendikepom prvega spopadla skupina RINGS z dobro vokalistko, v soboto je to nalogo, začinjeno z vlago in blatnim avditorijem, več kot solidno opravil šentjernejski DURHMARŠ. Prostor do bolj ugodnih in uglednih terminov so zapolnjevali MI 2 iz Rogatca, trdi HIC ET NUNC, predvidljivo solidni motorizirani gospodarji svojih src AVTOMOBILI, ki niso skrivali obžalovanja zaradi zgodnjega nastopa, WET BED, MOJ BOOGIE BAND in ob najbolj ugodnem terminu za domačine oba dneva ob šesti uri zvečer D'KOVAČI in DAN D. WET BED je prišel na "svoj" primerno moker

teren, a te prednosti žal ni izkoristil v svojem prvem domačem nastopu (sicer šele drugem). Tako kot še nekateri so podlegli nevidnemu pritisku publike, ki je imela očitno najraje le en meni - enolončnico po preverjenem receptu z znanimi surovinami - in tako je po Krki splavala priložnost, da bi nam predstavili več tistega (poleg nakazanega sporočila, ki se je skrilo v bučnosti in tujejezičnem tekstu), kar je vzkliko iz mokrote postelje.

D'KOVAČI so nastopili s priredbami narodnih, DAN D pa z mednarodnimi in nekaj svojimi skladbami. Več svežine in boljši sprejem pri občinstvu so bili deležni dandajevci, ki imajo dobro pojočega, za kontakt nujno potrebnega frontmana. Čas oziroma ura nastopa je bila, kot je to vedno ob podobnih priložnostih, zelo pomembna za odziv publike. Festival je opozoril, da imata Dolenjska in Novo mesto toliko skupin, kot jih še nista imela, mnogi pa so pogrešali poete DRUŠTVA MRTVIH PESNIKOV.

Prvi dan je mejo med odrom in udarno glavnino poslušalcev zarisovala senca, drugi dan je to vlogo kar uspešno prevzelo blato pred odrom. Prvo sta premagala čas in plinifikacija K.U.T. GAS z dobrimi, a ne preveč usklajenimi pihalci z R&B in Broadwayjem, drugo, v soboto, njihovi najbližji sosede DEMOLITION GROUP, katerim so pred tem teren proti pričakovanjem slabo pripravile v teh krajih sicer dobro sprejete, a tokrat nerazpoložene MAJKE. Krčani so se prvi resneje spopadli z blatom pred odrom in ga z dobrim nastopom ter privrženci in dovtetneži za njihovo razdiralno glasbo precej utrdili in rešili prekomerne vlage. Kreslin nesporna zvezda

MAGNIFICO je zanetil, LET 3 pa so vzplamteli najvišje v petek, tako da so dodobra zmedli edine akustičarje, irske

folkerje CRAOBH RUA, ki so v nepotrebnosti opravičili pojasnili, da še nikoli niso nastopili na rock festivalu. Iz mariborskega Lenta jih je pot vodila v Izolo, kjer je pred otoškim nastopom prepevala DIANA MIRANDA. Njena "brazilska" zasedba premore le tri karioke, bobnarja (odličnega) iz Svice in še enega Evropejca. Z obilo elektrike, brez tolkal, brez pihal in z iz trte izvitim in z ničimer podkrepjenim projektom Back to Africa - per favor! Latino pop dance je reševala Miranda s svojimi, samo Brazilkam lastnimi čari in temperamentom. Sicer ne pomnim, da bi tako blizu Krke kdajkoli žurirali Brazilci, in tudi Miranda ne pomni, da bi kdajkoli prej nastopila med rokerji. Razlog, da smo jih lahko slišali (Mirando tudi videli) je mini slovenska turneja Lent-Izola-Otočec.

VLADE KRESLIN z MALIMI BOGOVI je bil nesporna zvezda prvega dne. Nastop pred zadnjimi PIPS, CHIPS & VIDEOCLIPS, ki so solidno zaključili petkov program ob 2 uri zjutraj, je bil navdušujoče sprejet. Sicer pa Vlado vse navduši: malošolce, najstnike, pubertetnice, polnoletne, srednjeletne, odrasle, upokojence, zrele in nezrele, mokre in suhe, le gluhih ne.

ZABRANJENO PUŠENJE, ki ima dandanes zelo primeren naziv za naše kraje, jo navdušilo s pristnostjo, humorjem in entuziazmom, ki so lastni še posebej prebivalcem malce nazaj še obleganega evropskega mesta. Sarajevčani in pridih nostalgije ter solidarnosti. Zares čisto nor je bil PETER LOVŠIN. Nalivu navkljub, ki je segel globoko na sicer primerno velik in pokrit oder, je vztrajal skupaj s publiko v zaključku dvodnevnega festivala, začinjena z darovi neba, ki so očitno zaščitni znak in kulisa otoških festivalov.

Povprečna starost prisotnih (brez glasbenikov, ki bi sicer pokvarili povprečje) je bila polnoletnost ali kaj več. Rosno mladi, mladi in mlajši so prevladovali. Glasbeno presenetljivo nezahtevna publika, ki se je odzivala le na znane hite, imena in udarne ritme. Takšen je bil tudi koncept festivala, če o njem sploh lahko govorimo. Organizator je poudarjal, da je bil njegov namen le zabavati in izkoristiti čudovito okolje, ki ga ponuja okolica Otočca. To je bilo več kot očitno takoj po preletu programa, ki je bil sestavljen iz tistega, kar je prišlo mimo Otočca. Po zaslugi dogodkov iz leta 1991 in naprej je bil Rock Otočec 97 zares pravi in ne le simbolni mednarodni festival. Tujih nastopajočih je bila slaba polovica, po jeziku sodeč, pa precej več.

Brez izgredov

Festival je minil brez incidentov. To, da se je nekdo valjal v blatu, je bila njegova stvar in posledice je nosil sam. Za pijane, utrujene, prizadete, bolj drzne in podobne ni kriv niti Otočec 97 niti glasba, še manj glasbeniki - to je davek, ki smo ga dolžni poravnati razratu konca 20. stoletja. Zbujanje pozornosti v tako brezobličnem vsakdanjiku pa je že stara, dolga zgodba - da le ni nasilno!

Veliko je bilo zadovoljnih, veselih, nekaj jih je bilo deležnih zdravniške pomoči (tudi tisti izven pristojnosti oz. odgovornosti organizatorjeve zdravstvene službe), nihče se ni utopil, redki so se osveževali z lastnimi napitki, malo jih je bilo brez zapestnic (vstopnic) - za vse to gre zasloga organizatorju. Veliko je bilo mokrih, prezebljenih, blatnih, utrujenih, neprespanih, lačnih, za kar pa organizator ne nosi nobene odgovornosti. Za vse, za kar je moral in mogel, je organizator poskrbel več kot zgledno.

JANKO HROVAT

Vse poti so vodile na JFK

nim obvestilom, da prodajajo svoje spominke - majice, spodnje hlače, kape, vžigalnike in še kaj z znakom letalonosilke - tudi za tolarje in ne samo za dolarje.

JFK je več kot FFK

Od 23. do 26. junija so domala vse poti vodile na JFK v Koprski zaliv ali vsaj čim bližje tej močni sivi ameriški zadevi na modrem slovenskem morju. Kdor ni zdržal in nekaj ur na vročem obmorskem soncu čakal v vrsti za ogled letalonosilke, je sedel, stal, čepel ali kako drugače bil na obali in gledal v čudo na vodi. Tiste dni so se slovenske nagice osramočeno valjale ob morju, vsem na očeh, pa jih še opazili niso, kajti tam čez na vodi je bila ona - JFK. JFK je pač več kot FFK.

Novinarsko pero, izpod katerega so te vrstice, se je povzpelo na letalonosilko v koprskem zalivu v skupini Združenja Slovenskih častnikov, območnega združenja Novo mesto, Škocjan in Šentjerneje pod dejanskim vodstvom sekretarja Branka Đukića. Omenjena skupina je delila usodo verjetno vseh "neposvečenih" junijskih obiskovalcev velike ladje. Svojemu cilju se je neodvisno od svoje volje bližala natanko tako, kot naroča japonski haiku: "Daj polž, zlezi na goro Fudži, vendar počasi, počasi." In je dosegla krov letalonosilke JFK. Ali je to dobro ali slabo, se ne ve. Mogoče bodo to povedali Američani. Ko smo stopali z ladje, je ameriški marinec namreč vztrajno pritiskal gumb neke naprave. Ob vsej dovršenosti vohunjenja, izvidovanja, nadziranja in informiranja, s katero se lahko pohvali letalonosilka JFK, ni izključeno, da so nam Američani videli pod obleko, v dušo, celo tja do naših hramov in vinskih gor, o katerih so sami, sicer cocacoli, ki, govorili v teh dneh s polno radovednosti in zelo spoštljivo.

MARTIN LUZAR

FOTO: M. LUZAR

Letalonosilka John F. Kennedy v koprskem zalivu

Ameriška letalonosilka John Fitzgerald Kennedy je bila v koprskem zalivu. Ta ladja ni majhna, je siva in z vsem ameriška in je bila prvič v Sloveniji. Le redko se zgodi, da pride tako plovilo k nam. Tokrat je dospelo. Jo je k temu privedla ameriško domotožje po Bosni, nad katero so letala z JFK doslej že radostno letala? Ali je šlo za "prijateljski turistični obisk", kot je rekel kontraadmiral Robert C. Williamson? Američani Slovincem ne dajo Nata, zato so rekli: žNate našo letalonosilko. Bojte se je in računajte nanjo, kot ste računali nanjo v kriznih devetdesetih letih, ko je križarila po Jadranu.

Ponekod imajo romanje v Meko. Nekam južno od severa hodijo ljudje doživljat čudeže v Medjugorje. Kdo ne pozna božje poti na gorenske Brezje? Spomnili se boste nepopisnega valovanja množice na hipodromu v Stožicah ob obisku Janeza Pavla II., rimskega papeža. Nekaj takega, kot so našete zadeve, je bilo vse tisto nepopisno slovensko vrvenje ob obisku letalonosilke JFK v Koprskem zalivu letos od 23. do 26. junija.

Tisto, česar ne vidiš

Kaj je večje od letalonosilke JFK? Slednja je dolga 320 in široka 40 m. Samo stolp z radarji in antenami ni nič manjši, tako na pogled, kot vaška cerkev. Ladja nosi 69 letal, med temi 27 lovskih avionov F-14 tomcat, 24 bojnih letal F/A-18 hornet, 4 letala za elektronsko bojevanje EA-6B prowler, letala za zgodnje opozarjanje tipa E-2C Haweye in 8 protipodmorniških letal SA-3 viking. Na podmornici je tudi 6 helikopterjev za protipodmorniški boj ter iskanje in reševanje. Imena bi lahko nadomestili tudi z nazivi Kuznjecov, SU-27 ali čim podobnim, rusko zvencečim, vendar se navadni smrtnik ob tem ne bi čutil opeharjenega za pomembno strokovno informacijo. Imena in oznake ne povedo vsega. JFK je v resnici tisto, česar na njej človek ne prešteje, ne otiplje in ne vidi. Vsekakor je JFK večnamenski, zelo zmogljiv, natančen in skoraj nedotakljiv stroj za temeljito ubijanje blizu in daleč.

*Nedotakljivost ji zagotavljajo letala z njene palube in spodnjih hangarjev. Letala s pomočjo učinkovitega elektronskega sistema za zbiranje in hitro obdelavo pridobljenih informacij delujejo usklajeno med seboj in v soglasju s komando na letalonosilki. Vražjim

fantom v letečih škatlah, ki se dvigujejo s krova JFK, in mojstrom svojega poklica, ki delajo v komandnem stolpu letalonosilke, tako res ne more uiti skoraj nič nekaj 100 kilometrov naokrog v zraku, tik nad vodo in na trdnih tleh, skrivno oko JFK pa najbrž prodre tudi kar lep kos poti v globino morja. Stroj, imenovan JFK, zaposluje na kraju samem skupno 5.200-člansko posadko, v kateri je med drugim 2.500 letalcev, 384 žensk ter 129 kuharjev in njihovih pomočnikov.

Američani s tolarji

Američani so mojstri svojega posla tudi v tistem, kar ni ozko povezano z

uspešnim delovanjem letalonosilke. Tako so napovedali, da si bo vojaško ladjo, ko bo zasidrana v Koprskem zalivu, ogledalo okrog 10.000 ljudi. Res je na krov letalonosilke prišlo toliko in še nekaj ljudi. Prišli so organizirano, posamič, mladi, starejši, otroci, dojenčki v nahrbtnikih, ženske, moški, visokošolci, ljudje brez dokončane osnovne šole, vodilni predstavniki družbe, najnižje plačani delavci, ljudje iz kapah, brez slamnikov, ljudje iz najbrž vseh delov Slovenije, skratka prišli so. Američani so na ladji sprejemali med drugim v ameriški angleščini, v skrbno zlikanih uniformah in z na roko napisa-

KMETIJE

Ko um prevlada tradicijo

V Beli krajini je nekdanj veljalo, da so ljudje na kmetijah pridelovali vsakega po malem, kolikor so pač katerega pridelka potrebovali v glavnem le zase. Večina kmetov ali polkmetov tako kmetuje še danes, le malo pa se jih je začelo usmerjati v eno kmetijsko panogo. Med slednjimi je Jože Žunič iz Pribincev, eden redkih, če ne celo edini, na adlešiškem koncu, ki se je otrešel drobnjarkarstva.

Jože Žunič je bil šofer na Viatorju v Ljubljani. Ko se je leta 1991 za šoferje zaprl nekdanji jugoslovanski trg, je postal tehnološki presežek. Takrat je bil še vesel, da so se že številne generacije njegovih prednikov ukvarjale s kmetijstvom ter da je bilo pri hiši skoraj sedemnajst hektarjev zemlje, od tega polovica obdelovalne. A tudi sam je, ko je bil še zaposlen, skupaj z ženo Jožico po malem kmetoval. Tako si je kupil številne kmetijske stroje ter zgradil veliko gospodarsko poslopje. Danes priznava, da bi se najbrž težko odločil za kakšno resnejše kmetovanje, če vsega tega ne bi bilo že prej pri hiši. Vendar pa se je, takoj ko je ostal doma, odločil, da ne bo kmetoval tako kot njegovi predniki ali kot se pri večini od šestnajstih hiš v Pribincih.

Imel pa je srečo, da je prav takrat, ko je razmišljal, v kaj bi se usmeril, ter se posvetoval s kmetijsko svetovalno službo v Črnomlju, tudi strokovnjakinja za prašičerejo Zdenka Kramer svetovala črnomaljskim kmetijskim svetovalkam, da bi bilo prav, če bi bil v Beli krajini vzrejni center za prašiče. "Naključje je hotelo, da sta se srečala moje povpraševanje in ponudba strokovnjakinje," pravi Jože. Sreča je bila tudi v tem, da so Žuničevi že prej zgradili veliko večnamensko gospodarsko poslopje, za katero pa ni vedel, kaj bi dal vanj.

Za živinorejo se ni navduševal, ker je zemlja okrog vasi skopa, polna vrtač in posejana s kamenjem, tako da ne bi mogel nakositi več sena kot za sedem do deset krav. S tolikšno čredo pa en človek

ne bi mogel preživeti. Če bi najel zemljo v bližini, si ne bi mogel veliko pomagati, ker je vsa takšna kot njegova, torej kraška. Če pa bi seno vozil od drugod, bi bilo predrago. Tako je Jože hitro spoznal, da je prav vzrejni center najbolj pravišnja rešitev za njihovo kmetijo, ne nazadnje tudi zato, ker so že prej imeli po dve ali tri plemenske svinje in tako niso bili povsem brez izkušenj.

Vzrejni center prihodnje leto

S poskusno vzrejo so pričeli lanskega maja, ko so s farne Nemščak pri Križevcih pripeljali dvajset svinj pasme švedski landrace in merjasca pasme large white. Gre seveda za plemenske svinje, ki so vzrejene pod strogim nadzorom. Sedaj, ko gre še za poskusno vzrejo - vzrejni center naj bi bil namreč uradno odprt prihodnje leto - vse prašičke prodajo. Vsak mesec pa na Biotehniško fakulteto v Ljubljano pošiljajo poročila o vsem, kar se dogaja s svinjami, občasno pa prihajajo strokovnjaki s fakultete tudi v Pribince.

Ko bo vzrejni center registriran, bodo živali selekcionirali. Svinje boljše kvalitete bodo pitali do teže sto kilogramov ter jih potem prodali naprej za vzrejo kot plemenske svinje. Prašiče in slabše svinje pa bodo prodali bodisi za pitanje za meso ali pa jih bodo zaklali že kot odojčke. Sedaj imajo pri Žuničevih poleg dvajsetih plemenskih svinj v hlevu prostora še za šestdeset pujskov. Svinje ležejo v povprečju po 2,2-krat na leto, in sicer, zopet v povprečju, po 10,2 pujska.

Vendar imata Jože in Jožica v načrtu hlev še dograditi, da bi bilo dovolj prostora tudi za svinje, ki bi jih vzrejali naprej kot plemenske. "Prav sedaj se dogovarjam za gradnjo hleva, v katerem bi bilo prostora za 120 živali. Zavedam se namreč, da moram prenehati zreti v bodočnost, ki pa je lahko uspešna le skupaj z razvojem. Mislim, da bi bilo, ko bi se enkrat ustavil, to začetek konca," trezno razmišlja mladi gospodar, ki je v vzrejnem centru zaoral ledino v Beli krajini. "V naši deželici ni tradicije z večjimi prašičjimi farmami, zato tudi izkušenj ni. Mnogi so se prišli k nam prepričati, kako poteka delo, in ko so videli, da to ni nikakršen babbav, se jih je nekaj navdušilo za rejo svinj za meso. Seveda je res, da s tem delom ne bom obogatel. Doslej sem na primer skoraj vse, kar sem zaslužil, tudi vložil naprej v kmetijstvo. Kaže pa, da bo, ko bo vzreja redno stekla, vsaj eden

lahko za silo živel od tega. Vendar človek ne sme biti svojeglav. Pomembno je, da poslušata strokovnjake in potem lahko uspe," pravi Jože, žena Jožica, ki je tudi zaposlena, pa mu prikimava. Sicer pa sta poleg Jožetovega brata, ki jima občasno priskoči na pomoč, prav onadva glavna delovna sila na kmetiji.

Pri Žuničevih so zadovoljni, da so kljub skopi zemlji našli dobro rešitev za svojo kmetijo. Tudi poljedelstvo bodo povsem podredili prašičereji. Vso obdelovalno zemljo namreč nameravajo nameniti za pridelavo krme, torej predvsem ječmena in koruze, za svinje. In četudi so naravne danosti za kmetijstvo slabe, pravijo, da bodo v normalni letimi na svoji zemlji lahko pridelali dovolj hrane. Tudi to je eden od dokazov, da se da s premislekom, strpnostjo, načrtovanjem in s pomočjo strokovnjakov, ki so jim Žuničevi vedno pripravljani prisluhniti, uspešno kmetovati tudi tam, kjer je bog mahal bolj s prazno vrečo. Prav v Beli krajini pa so takšna območja prej pravilo kot izjema. MIRJAM BEZEK-JAKŠE

FOTO: M. LUZAR

Fanta s krova JFK

FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Jože in Jožica Žunič v svinjskem hlevu

Kaj bo z grmskim gradom?

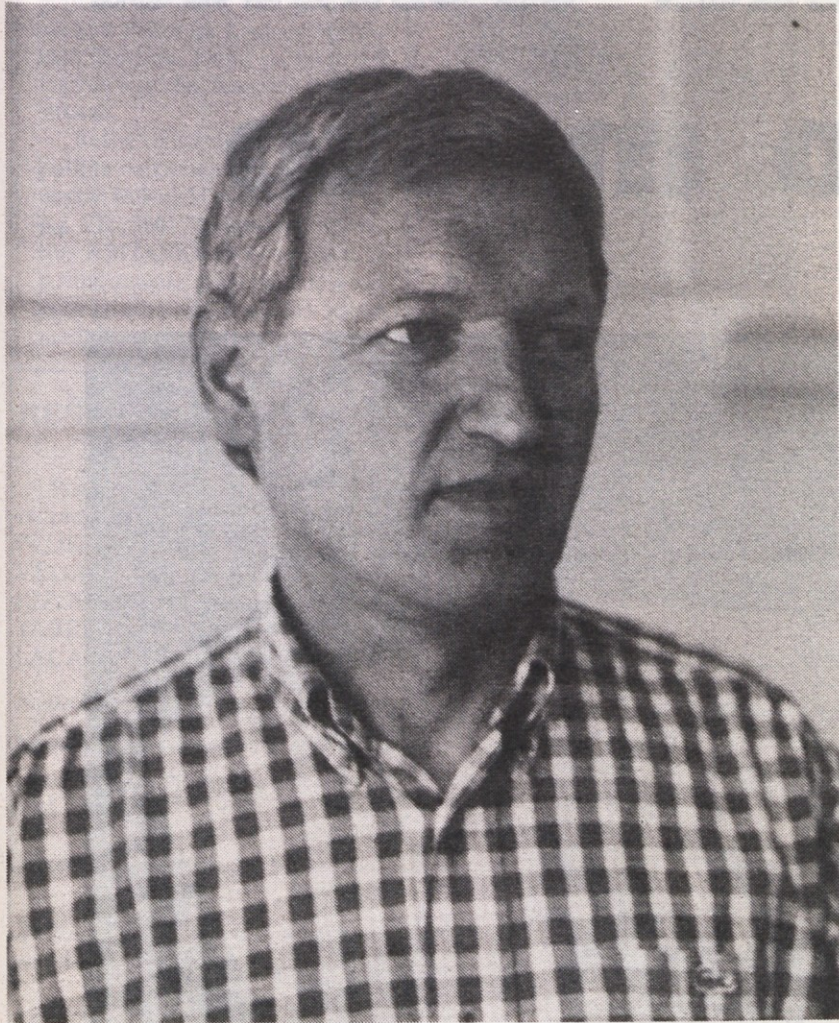

FOTO: M. MARKELJ

Direktor ZVNKD Danilo Breščak

Grmski grad v Novem mestu ima slikovito zgodovino, nič manj zanimiva in burna pa ni tudi sedanost. Danilo Breščak, direktor Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, govori o problemih v zvezi z gradom, o odnosu župana in občine do gradu, o obljubah ministrov, problemih z Revozom in še o marsičem.

• Kdo je zdaj lastnik gradu Grm in obdajajočega zemljišča?

“Grad je knjižen v lastnino holdinga IMV, ki je naslednik nekdanjega IMV in je svoj čas združeval IMV, Adrio, TPV. Holding je ta hip v likvidaciji, ne v stečaju, temveč v likvidaciji. Vse njegovo premoženje je v lasti Sklada za razvoj RS, ki pa je nedavno postal delniška družba. Likvidacijski upravitelj je bivši pravosodni minister Miha Kozinc. Grmski grad je razglašen za kulturni spomenik. Lani marca je parlament sprejel zakon o lastninjenju kulturnih spomenikov, ki je bil sprejet zato, ker so se tedaj nekateri kulturni spomeniki, ki so v lasti podjetij, vključevali v njihove otvoritvene bilance pri lastninjenju. Z zakonom naj bi to onemogočili. Grad Grm je tako v lasti države. 23. avgusta 1996 je izšel seznam kulturnih spomenikov, ki so na podlagi tega zakona postali last države, in na tem seznamu je tudi grmski grad. Naš zavod je v gradu najemnik, ministrstvo za kulturo pa zagotavlja posebna sredstva za redno mesečno najemnino. Mislim, da je situacija res tako zapletena, da kliče po nekom, predvsem po pravniku, ki bi se lotil tega problema.”

• Kdo opredeljuje namembnost gradu?

“Menim, da je že kar dosti dobro opredeljena s tem, da smo v njem Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine in Zgodovinski arhiv. Natančneje pa smo se pogovarjali pred kratkim z direktorjem uprave za kulturno dediščino in z državnim sekretarjem v ministrstvu za kulturo, ki pokriva področje kulturnih spomenikov, in tudi z ministrom za kulturo Školčem, ki je bil pred kratkim na obisku v Novem mestu. Grad naj bi služil kulturnim ustanovam, ki jih financira država. Formalno so ustanoviteljice našega zavoda sicer še vedno novomeška in druge občine, vendar pa se zavod v celoti financira iz državnega proračuna preko ministrstva za kulturo.”

• Kakšna je vloga novomeške občine pri reševanju problematike grajskega kompleksa in pri reševanju odnosov z Revozom, Holdingom IMV ter z državo?

“Pred spremembo lokalne samouprave, ki se je začela z letom 1995 (mi smo

prišli sem 1. oktobra leta 1994), sem se dogovarjal s tedanjim predsednikom izvršnega sveta g. Preskarjem, ki je danes načelnik upravne enote Novo mesto, da bi Holding IMV in občina s pomočjo prenosa lastništva nad nekaterimi nepremičninami uredila zaostale dolgove, ki jih Holding IMV ima do občine (prispevek za mestna zemljišča). Ker tega niso bili sposobni izvesti v denarju, je Holding predlagal, da se opravi kompenzacija z objekti in površinami okrog gradu. Ko je nato prišlo do nove pristojnosti občine in upravnih enot, se na tem praktično ni kaj bistvega zgodilo.”

• Ali je možno, da bi grad postal last novomeške občine?

“Mislim, da bolj kot to obstaja možnost, da bo grad ostal last države. Bi se pa občina morala aktivneje vključiti v razreševanje te situacije.”

• Kako ZVNKD vidi vlogo občine?

“Nedavno sem pisal županu Konciliji in ga v pismu obvestil o stanju Narodnega doma, obenem pa ponovil nekatere želje o urejanju sklopa gradu Grm. Napisal sem, da vidim bolj aktivno vlogo občine predvsem v razreševanju problemov površin okoli gradu; npr. glede prostora nekdanje vrtnarije, za katerega predlagamo, da se uredi v mestni park. Vemo, da Novo mesto praktično nima parka, hkrati pa bi ta lahko služil tudi kot tamponska cona med industrijo in naseljem. Občina bi morala aktivneje pristopiti k že zdavnaj obljubljeni izdelavi ureditvenega načrta območja gradu, ki ga še ni, čeprav je lani na obravnavi novelacije urbanističnega načrta sekretar za okolje in prostor Miloš Dular na moje javno zastavljeno vprašanje odgovoril, da bo to letos izdelano.”

• Ostalo je le pri obljubah?

“Žal! Po drugi strani pa je zanimivo, da je Revoz naredil ureditveni načrt svojega območja, v katerem je posegel čez svojo mejo. Gospodarsko poslojje ob gradu, štalo, je Revoz preprosto zajel kar v svoj ureditveni načrt. Mi smo na Revozov ureditveni načrt dali pripombe predvsem v zvezi z izločanjem grajskega gospodarskega poslojja, ker ni logično, da ostane v sklopu tovarne, in tudi glede izdelave cestne povezave med Šmihelom

in Žabjo vasjo. Opozorili smo, da bi za grajsko območje morali imeti dokument enakega ranga, da mesto pač zagovarja svoj interes na območju gradu Grm, Revoz pa svojega. Ti območji se seveda srečujeta in tu je treba biti pozoren in konstruktiven. Rad bi povedal še to, da vidim vlogo občine tudi pri prenosu lastništva kompleksa gradu. Holding IMV hoče namreč ta kompleks prodati. Na nedavnem ministrovem obisku je tekla beseda tudi glede odškodnin oziroma o prenosu pravice uporabe. Mestna občina, menim, bi morala, v parkiriščih, ki so tu na Grmu, videti potencialno rezervo za reševanje prometne problematike mestnega jedra, saj ta parkirišča niso tako daleč od starega mestnega jedra. Če bi si omislili javni transport, kot ga ima denimo Piran, z malimi Renaultovimi kombiji, seveda brezplačno, bi marsikdo pripeljal avto sem gor.”

• Ali vas Revoz seznanja s svojimi razvojnimi načrti, ki pač posegajo v interesno polje mesta?

“Z Revozom pravzaprav nimamo nobenega razmerja. Srečanji nobenih. Kar nekajkrat smo jim pisali v zvezi s posegi v prostor, ki se dogajajo (plato ob železniški postaji, ob Težki vodi), vendar odgovorov ni bilo.”

• Pogledi na grad in z njega so dokaj uničeni, celo izničeni. Ali razmišljate o sanaciji in morda o maskiranju nekaterih neprijetnih vedut na Revoz?

“Nekatere poglede bi nedvomno bilo potrebno maskirati, vendar pa smo vedno razmišljali tako, da bi to morala urediti tovarna Revoz s svojim denarjem, a v soglasju z našim zavodom in mestom.”

• Leta 1995 se je govorilo o programskih zasnovah grajskega kompleksa. V katero smer je šlo vse skupaj?

“Programske zasnove, kot smo jih mi videli in smo jih poslali občini in ministrstvu, so take, da je grad urejen kot delovni prostor zavoda in zgodovinskega arhiva, ne le za skladišča, temveč tudi za delo, za obiskovalce in za knjižnico. Tretji sklop, ki smo ga zadnjič predstavili tudi ministru Školču, pa je razreševanje problematike depojskih prostorov Dolenjskega muzeja, ki postaja nevzdržna. V gospodarskem poslojju ob gradu bi bilo nekaj prostora tudi za to.”

• Ali je ZVNKD dal kakšne predloge, tako kot Društvo Novo mesto, glede ureditve pešpoti ob Težki vodi in na območju gradu?

“Tu gre predvsem za predloge krajinske ureditve. Vsekakor pa v prvi vrsti govarjamo obnovitev pešaške povezave med gradom in Šmihelom, ki bi morala biti precej bolj normalna, kot je sedaj, ko je stisnjena med Revozovo mrežo in potok ter zelo zaraščena. Menim, da bi morali žično ograjo okrog tovarne prestaviti na zgornji rob platoja.”

• Kakšno je mnenje ZVNKD-ja v zvezi z mogočnimi, sedaj že nekoliko nižjimi nasipi ob Težki vodi, ki so delo Revoza?

“Vse skupaj je treba vsaj vizualno sanirati, znižati. Nekaj stvari so izvedli, verjetno pa je iluzorno pričakovati, da bodo tako deponijo odstranili. Problemi so tudi na drugem bregu potoka. Zasebniki samovoljno in neprimerno posegajo v prostor potoka, ga zasipavajo, neprimerno ravnajo z obrežjem. Vendar so poglaviti problem deponije. Vse se dogaja na črno. Ne vem, kakšno aktivno vlogo bi tu lahko imela inšpekcija. Kar se tiče samega Težkega potoka, pa nima statusa zavarovane naravne znamenitosti. Če se ne motim, se ga obravnava kot dediščino. Nedvomno pa bi ga bilo treba obravnavati drugače.”

• Kaj je z grajskim parkom? Zdi se še vedno precej neurejen, bazen z lokvanji je v slabem stanju, vodnjak je pokrit z železno ploščo.

“Lani smo bazen v celoti očistili, odstranili vso navlako, nedavno pa je žal dva kosa betonskega robnika nek ‘dobrotnež’ porinil v vodo. Imamo samo enega vzdrževalca, ki skrbi za košnjo, za manjša popravila po gradu in okrog njega. Rekel

pa bi tako, kakršen je odnos ljudi, ki se po tem parku sprehajajo, takšno je tudi stanje. Imamo pa seveda namen to popraviti. Urediti nameravamo tudi vodnjak, ki je sedaj pokrit z železnim pokrovom in zaklenjen, da se ne bi zgodila kakšna nesreča. Prosili smo referenta za komunalno dejavnost na občini, gospoda Grahka, če je možno v grajski kompleks dobiti klopi, ki bi jih postavili med kostanje v drevoredu in na ta način tudi onemogočili parkiranje tistim, ki iščejo senco za avtomobile med drevesi drevoreda, čeprav je parkirnega prostora malo više več kot dovolj. Za zdaj smo dobili le eno klop, ki jo bomo predstavili verjetno ob bazen ali bliže k vodnjaku.”

• Nekdanja vrtnarija ob gradu z nekaj zemljišča je bila prodana. Zakaj se je to zgodilo in ali jo je mogoče pridobiti nazaj?

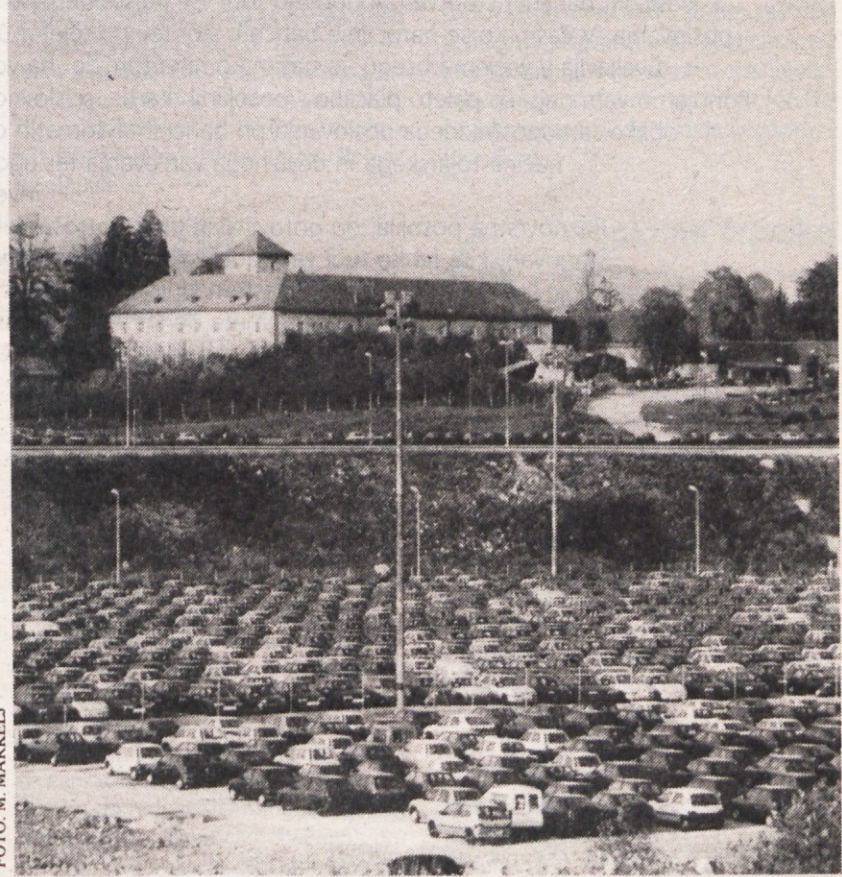
“Do te prodaje je prišlo dobra dva meseca, predno smo mi prišli na grad. Objekta najbrž ne bo mogoče dobiti nazaj. Pogovarjali smo se s sedanjim lastnikom, vendar ima namen tu urediti prenočišča s 16 ali 18 posteljami. Če bi tu v prihodnje nastal mestni park, bi sedanji objekt lahko bil nekakšna sijajna slaščičarna ali mlečna restavracija, kar mislim, da bi bilo v interesu vseh. Lastnik je gostinec, je pa vprašanje, ali bo to pripravljen izvesti. Gradnja prenočišč je ustavljena, dokler ne bo izdelan ureditveni načrt za območje gradu, ki bo tudi programsko opredelil objekte.”

• Pred časom so na gradu potekala obnovitvena dela. Odprli ste nekaj arkadnih lokov. Pokazal se je obokan, arkadni hodnik, še precej arkad pa čaka na odprtje. Zakaj so se dela ustavila?

“Dela v pritličju gradu so bila začeta z namenom ureditve restavratorskih delavnice, ki jih zavod ima še vedno v Narodnem domu. Začasno so bila ustavljena zaradi več razlogov, vsekakor pa naj bi

FOTO: M. MARKELJ

Kdo je tuje v nekoč zelenem delu Novega mesta: grmski grad ali avtomobilska industrija?

nadaljevali z njimi še letos. Dobili bomo prostore za slikarsko delavnico in tri prostore za restavriranje arheoloških najdb. V ta namen smo odprli arkade, ki jih bomo zastekli, ker so sicer prostori neuporabni. Načrtujemo odpreti vse arkade, seveda v okviru nadaljevanja vzdrževalnih del na kulturnem spomeniku. Ko je bil februarja 1995 tu na obisku minister Peljhan, ki je takrat interventno zagotovil denar za našo najemnino in razrešil problem delovnih prostorov zavoda, je dejal, da se obvezuje, da bo do leta 2000 grad v celoti obnovljen. Minister Peljhan ni več minister, leto 2000 se zelo hitro bliža in upanja, da bo tako, je čedalje manj. Pogovarjali smo se tudi z načelnikom upravne enote g. Preskarjem, da bi štukaturna baročna dvorana zopet služila za poročne obrede.”

• Na občini si zelo prizadevajo pokriti novomeški velodrom in zagotoviti v ta namen okrog 10 milijonov nemških mark. Ali so tako prizadevni tudi pri reševanju novomeškega gradu?

“Očitno jim je tisto pomembnejše kot pa grmski grad. Na grajskem dvoiršču bi lahko imeli kvalitetne kulturne prireditve, poletni festival. V ta namen bi bilo dobro, če bi dvorišče, vsaj začasno, pokrili. Po Sloveniji marsikje investirajo v take objekte. Tako je denimo v Idriji, Škofji Loki, tudi v Ljubljani končujejo prenovo gradu.”

• Ali si povprečen meščan lahko pride ogledat grad in baročno dvorano?

“V času, ko smo mi tu, ni nobenega problema. Dobi lahko tudi kratko informacijo. Željo po ogledu izražajo tudi šole, ki se najavijo in dobijo vodstvo, skratka, ob vnaprejšnji najavi sploh ni nobenih problemov. Pa tudi sicer ne večjih.”

• Kakšne načrte imate z grajskim stolpom?

“V stolpu sta nad štukaturno dvorano še dve nadstropji. V drugem nadstropju načrtujemo ureditev delovne sobe arhitekta Marjana Mušiča, ki je želel zapustiti Novemu mestu tisti del svoje dokumentacije, arhiva in knjižnice, ki je vezan na Novo mesto. S tem se njegov sin, arhitekt Marko Mušič, strinja in je bil že tu na ogledih in pripravlja idejni projekt ureditve tega prostora. V tretji etaži pa bi radi uredili delovno sobo eminentnega Novomeščana, profesorja Janka Jarca, ki je pogosto sodeloval tudi z Marjanom Mušičem. Oba prostora bi bila hkrati delovna prostora za strokovnjaka, ki bi tu delal, študiral, a seveda tudi za druge uporabnike, ki bi želeli v arhivih in knjigah najti podatke, ki jih rabijo za svoje delo. Omeniti pa velja tudi grajsko klet, ki bi lahko bila idealna za vinoteko, vendar pa ne za gostinski lokal oziroma restavracijo. Ostaja tudi podstrešje gradu, ki ga je v bodoče mogoče izkoristiti.”

TOMAŽ LEVIČAR

Nova Ljubljanska banka se vrača v Novo mesto

New York London Novo mesto Zürich Ljubljana

V Novi Ljubljanski banki d.d., Ljubljana verjamemo v novo priložnost za uspešno sodelovanje, izmenjavo idej in izkušenj pri razvoju podjetništva v dolenski regiji. Gospodarskim družbam in posameznikom doma lahko ponudimo najboljše rešitve svetovnega bančništva, na tujem pa učinkovito podporo pri odpiranju novih poti. Komitentom banke lahko poleg osebnega pristopa, prijaznosti in strokovnosti pri klasičnih bančnih storitvah ponudimo tudi vse najsodobnejše načine bančnega poslovanja. V času, ko se naročanje bančnih storitev po telefonu tudi v svetu šele uveljavlja v večjem obsegu, je našim komitentom že na voljo naš Teledom. Ponujamo vam najširšo paleto plačilno - posojilnih kartic, poslovno kartico, različne oblike samopostrežnega poslovanja pri bančnih avtomatih omrežja BA, nove načine tolarskega in deviznega varčevanja ter ugodne možnosti za investiranje sredstev.

Raznovrstna posojila, od gotovinskih prek potrošniških do dolgoročnih stanovanjskih, lahko tudi vam pomagajo pri uresničitvi katere od želja. Ne nazadnje lahko prek omrežja Western Union samo prek Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana pošljete ali sprejmete denar v 10 minutah od kogarkoli v omrežju, v katero je vključenih 100 držav po vsem svetu.

N-LB d.d., Podružnica Novo mesto posluje na naslednjih naslovih:

**sedež Podružnice
Novo mesto**
Vrhovčeva 14
8001 Novo mesto
Tel.: (068) 325 526
Fax.: (068) 325 529

**sedež Poslovalnice
Glavni trg**
Glavni trg 25
8001 Novo mesto
Tel.: (068) 324 810
Fax.: (068) 324 820

**sedež Poslovalnice
za gospodarske družbe
in samostojne podjetnike:**
Vrhovčeva 14
8001 Novo mesto
Tel.: (068) 325 526
Fax.: (068) 325 529

Ljubljanska banka

Ker je jutri nov dan

NAGRADI V NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 12. nagradne križanke izbral Franca Gričarja in Matijo Južnič iz Novega mesta. Gričarju je pripadla prva nagrada, desetdnevno bivanje za eno osebo v Penzionu Krone v Moravskih Toplicah, Južnič pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 21. julija na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 13. Ovojnico brez poštnih znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 12. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravila rešitev 12. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: PLODILO, RINOLOG, IBERIJA, VEGA, TK, TRIKOLORA, KRI, RIZOPODA, DRN, OSOLEK, TIAMIN, TABELA, OKNICA, ONAN, TIRO, LAT, AKRONIM, NOJ, RAA, IVE, ALE.

PRIGISCE MISLI

Ideološki ekskluzivizem zavira ustvarjalnost.

S. HRIBAR

Revolucije pomnimo po pesnikih.

M. OLJAČA

Življenje je prvobitna vrednost kar samo po sebi.

B. PAHOR

Ljudje, ki se upirajo, to je ljudstvo.

P. HANDKE

NAGRADNA KRIŽANKA 13

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		NASUT IN UTRIJEN PAS ZEMLIŠČA	IME TREH PERGAMSKIH KRALJEV	SKLADBA ZA GLAS IN GLASBILO	IME ALPINISTA KUNAVRA	DAVŠČINA V STARI AVSTRIJI	UGANKARSKO REKLAMNI LIST				
PLANTAŽA							ŠPICA je špica 068/323-706				
ZINANO DELO FR. PISATELJA CHATEAU-BRIANDA											
NEPOROČEN MOŠKI							SKOTITEV TELETA	PREPROSTEJŠA SONATA	AZIJSKA REKA, PRITOK BALHAŠKEGA JEZERA	VODNA ŽIVAL	
VRSTA JUŽ. AM. ŽELVE							OSJE GNEZDO				
PALEŽ, SMOD											
AVTOR: JOŽE UDIR	DRŽAVLIAN SLOVAŠKE	REKA NA JZ. MADŽARŠKE DRUŽINA IT. KIPARJEV									KRŠČ. OBREDNA NARAVNA ŠTARA ŽITNA MERA
KRAJŠE TV REKLAMNO SPOROČILO			SPOMINSKO KIPARSKO DELO RONALD								
DELAEC V LIVARNI				VRSTA MRZLICE					LATINSKI PESNIK (ANALI)	TELOVADNI ELEMENT	
EMANCI-PACIJA				STARO IME ZA TAJSKO							
PREBIVALCI VAČ					VRSTA VOLNENE GA BLAGA						SIMBOL ZA LANTAN
EDEN OD SOKRATOVIH TOŽILCEV			ANGLEŠKO PIVO					IME SLOV. TELOVADCA HODČIČA			
BAJTA			RDEČA POLJSKA RASTLINA					TRENING			

praktični praktični praktični praktični

Rože med dopustom

Preden odidete na dopust, je prav, da premislite tudi o tem, kako bo poskrbljeno za vaše sobne rastline. Če nimate nikogar, ki bi jih zalival, se boste pač morali znati drugače. Lončnice lahko odnesete na senčen kraj na balkonu ali vrtu. Lončke zakopljite v zemljo ali v cvetlično korito, jih prekrijte s plastjo šote in izdatno zalijte. Če ste lončke odnesli na vrt, ne pozabite zemlje potresti s sredstvom proti polžem. Lahko pa rože pustite tudi v stanovanju - a ne na neposrednem soncu - ter se odločite za sistem samodejnega zalivanja. Gardena ima na primer sistem za zalivanje, ki deluje na elektriko in lahko oskrbi z vodo 36 lončkov hkrati. Če pa imate malo lončnic, se odločite za preprostejšo napravo za zalivanje. Ena takšnih je sestavljena iz posebnega glinenega stožca ali nekakšne velike kapalke in rezervoarčka za vodo, v katerem je dovolj vode za dvo- do tritedensko zalivanje.

Popečeni por s slanino

Za 4 osebe potrebujemo: 4 srednje debela stebila pora, 50 g parmezana, poper, 12 rezin prešane slanine. Por očistimo in operemo. Temno zelene dele odrežemo in zavrzemo. Vsako steblo podolžno zarezemo do sredine. Parmezan ali drug sir narežemo na tanke plasti in jih porazdelimo med porove liste. Popopravimo. Vsak por zavijemo v tri rezine slanine. Položimo jih v pekač in jih zlato zapečemo. Ponudimo vroče za predjed ali prigrizek ob kozarcu pijače.

Občutljivi rododendroni

Očarljivi rododendroni in azaleje dobesedno osvajajo okrasne in bivalne vrtove. Žal se marsikdaj gojenje ne posreči, saj so to rastline, ki so izjemno občutljive na rastišče in zemljo. Odločilnega pomena je izbira mesta v vrtu, ki mora biti polsenčno in zavarovano pred vetrom. Rododendroni razvijejo plitve korenine, zato jim zadošča tanka plast humusa, vendar mora biti enakomerno vlažen. Ob saditvi je zato nepogrešljivo organsko gnojilo, predvsem hlevski gnoj in kompost. Čeprav so tudi drugačna mnenja, velja pravilo, da potrebujejo rododendroni in azaleje kisla tla. Vsekakor jim apno škoduje, natančneje hidrogenkarbonat, ki se nahaja tudi v vodovodni vodi. Dobro rastišče je mogoče pripraviti z dodajanjem šote, kar pa zadnje čase naravovarstveniki odsvetujejo, češ da so po svetu šotišča že tako izropana, da se dela nepopravljiva škoda.

Toplotne črpalke

Toplotne črpalke so napovedale novo obdobje ogrevalnih tehnik. Njihova uporaba naj bi spodbudila večjo uporabo obnovljivih virov energije ter s tem prispevala k varčevanju fosilnih goriv. Dejstvo, da je za pogon teh črpalk potrebno skoraj 30 odst. električne energije, je njihova uporaba ob stalni tendenci naraščanja cen elektrike nekoliko zaustavilo. Še večji zaviralni dejavnik pri širjenju uporabe toplotnih črpalk pa je sorazmerno visoka investicija. Vsekakor je uporaba toplotnih črpalk ekonomsko upravičena povsod tam, kjer je na voljo zadostna količina brezplačnega toplotnega vira. Več in obširnejše informacije ter nasvete o racionalni rabi energije dobite brezplačno v Energetski svetovalni pisarni v Brežicah, telefon 0608/ 62-050, int. 202, v Črnomlju, telefon 068/ 53 135, in v Novem mestu, telefon 068/ 317 289.

SONCE - SOVRAŽNIK IN PRIJATELJ

Na sonce s pametjo

Vse večja ozonska luknja in z njo povezano nevarno ultravijolično sevanje sta zadnja leta močno zmanjšala navdušenje nad poležavanjem na soncu in brezskrbnim predajanjem sončnim žarkom. A se soncu ni treba povsem odpovedati, pravzaprav se mu niti ne smemo odreči, saj kot vir življenja tudi pozitivno vpliva na naše počutje in zdravje. Le previdnejši moramo biti, saj so kožna obolenja, ki so posledica močnega sončnega sevanja, na primer kožni rak, iz leta v leto pogostejša.

Na trgu je na voljo dovolj dobrih zaščitnih sredstev, ki jih dobimo v obliki mleka, kreme in olja, imajo pa različne zaščitni faktor. Občutljivejšo kožo moramo zavarovati z zaščito višjega faktorja, od 10 do 20, ko pa je koža že porjavela, lahko uporabljamo tudi nižjega. Pravila, koliko časa nas zaščita varuje pred soncem, ni. Čas, ki ga bomo preživeli na soncu, si moramo pač sami odmeriti in preceniti, kdaj se moramo ponovno namazati, gotovo pa po eni uri ali dveh.

Pri tem moramo upoštevati nekaj preprostih nasvetov, saj nam lahko sonce, če nasvetov ne upoštevamo, kaj kmalu pokaže svojo slabšo plat: ne le opekline, ki sicer v nekaj dneh minejo. Izpostavljanje soncu brez zaščite namreč povzroča poškodbe kože, prezgodnje staranje in celo kožnega raka. Slednjega lahko povzročijo številni manjši odmerki vsakoletnega sevanja.

Sončno sevanje sestavljajo ultravijolični, infrardeči in svetlobni žarki. Slednji dve vrsti kože ne poškodujeta, slabše pa je z ultravijoličnimi žarki. Žarki UV B povzročajo pordelost in opekline, UV A žarki pa so še posebej zahrbtni, saj ne povzročajo opeklin ali vidnih sprememb kože, ampak prodirajo v globlje plasti kože in povzročajo nepopravljive spremembe v celicah ter prehitro in prekomerno staranje kože.

Kdor misli, da se je zavaroval pred soncem, če se namaže enkrat dnevno, se moti. Tudi misel, da ponovno mazanje podvoji učinek zaščite, ne drži. Namazati se moramo večkrat, odvisno od višine faktorja in občutljivosti kože, pa tudi ko pridemo iz vode, če ne uporabljamo vodoodpornih zaščit, ali pa če se po kopanju obrišemo z brisačo, saj s tem zmanjšamo količino zaščitnega sredstva na koži. Zavedati se moramo, da tudi potenje vlaži kožo, slana voda pa deluje kot leča in opekline še dodatno spodbuja.

Na zaščito ne smemo pozabiti niti med kopanjem, saj je prav v vodi največ ne-

varnosti, da nas opeče. Ultravijolični žarki namreč prodrejo tudi v vodo, povrh tega pa mokra koža prepusti še več škodljivih žarkov kot suha. Ker je mokra koža opečena celo do štirikrat hitreje kot suha, se nikar ne pozabite zaščititi z netopljivo kremo visokih faktorjev. S kremo, mlekom ali oljem se moramo namazati vsaj 15 minut prej, še bolje pa pol ure prej, preden gremo na sonce, saj koža potrebuje čas, da vsrka zaščitno sredstvo.

Med 11. in 16. uro sončenje ni priporočljivo, saj je takrat sonce najmočnejše in je moč UV žarkov največja, ne smemo pa pozabiti, da žarki tudi v senci ohranijo približno polovico svoje moči, zato moramo na zaščito misliti tudi takrat.

Na soncu morajo biti še posebej previdni otroci in dojenčki, ki imajo desetkrat tanjšo kožo kot odrasli in nimajo razvitega varovalnega sistema pred UV žarki. Nositri morajo pokrivalo, kožo pa jim moramo zaščititi s kremami najvišjih faktorjev. Sonce ni priporočljivo niti za starejše ljudi in osebe s povišanim krvnim pritiskom, pa tudi ne tistim, ki so preboleli tuberkulozo; če pa uživata zdravila, se o sončenju posvetujte z zdravnikom.

FOTO: T. GAZVODA

Pri nakupu zaščitnih sredstev smo pogosto v dvomih, v kakšni obliki jih izbrati. Za občutljivejšo kožo sta vsekakor primernejša mleko in krema, olja pa imajo ponavadi nizke zaščitne faktorje, zato jih lahko uporabljamo, ko se je koža že privadila soncu.

Ne ogibajte se sonca

Pretirano sončenje je sicer res škodljivo, vendar ne smemo pozabiti, da je sonce tudi zelo koristno za naše telo. Tako spodbuja presnovo in delovanje organizma, UV žarki imajo celo dezinfekcijski učinek, spodbujajo regeneracijo in krepijo organizem. Sonce spodbuja absorpcijo vitamina D3, ki omogoča boljše izkoriščanje kalcija v organizmu, ta pa je nepogrešljiv za lase, kožo, kosti, nohte. Sonce blagodejno vpliva tudi pri zdravljenju kožnih bolezni, na primer aken, ekcemov, luskavice in drugega, znani pa so tudi številni pozitivni učinki sončne toplote.

Zmerno izpostavljanje soncu torej koristi, nikakor pa ne velja pretiravati, saj kaj lahko in zelo hitro dosežemo prav nasproten učinek, posebno še, če poleg kože pozabimo na zaščito oči, če si ne privoščimo dovolj tekočine in če ne poskrbimo za uravnoveženo, z vitamini bogato prehrano.

Sonce torej človeškemu organizmu koristi in škodi. Vsekakor pa je korist večja od škodljivosti, posebno še zato, ker se lahko škodljivim nevarnostim učinkovito izognemo.

TANJA GAZVODA

GLASBENA SKRINJA

Najmlajši Avsenik stopa na sceno

Ansambel Grega Avsenika je novinec na naši narodnozabavni glasbeni sceni, saj je bil ustanovljen šele lansko jesen, ustanovitev pa je pred kratkim že pospremil izid njihovega prvega albuma Ko nov dan se prebudi, ki je izšel na kaseti in zgoščenci pri glasbenem založništvu Helidon založbe Obzorja.

Ustanovitelj ansambla je Gregor Avsenik, najmlajši od treh sinov Slavka Avsenika, legende slovenske narodnozabavne glasbe. Kar devet od desetih skladb, ki so na albumu, je napisal Gregor Avsenik sam, besedila pa je prispeval plodoviti pisec tovrstnih besedil Ivan Sivec. Ob Gregorju Avseniku (solo kitara) v ansamblu igrajo še: Tone Črnugelj (spremljevalna kitara), Janez Krt (trobenta), Jure Valjavec (klarinet), Tomaž Cilenšek (harmonika), Uroš Primožič (ritem kitara) in Klemen Repe (bas), pojeta pa Marijana Mlinar in Matjaž Mrak. Pri nastanku albuma so sodelovali še nekateri drugi glasbeniki, posneli so ga v Dream studiju Krt, kot tonski mojster je zapisan Dominik Krt, kot glasbeni producent pa Robert Smolnikar.

Slovenski Iglesias

S svojim prvim albumom prihaja na zabavnoglasbeno sceno tudi pevec Vladimir Samec, predmetni učitelj glasbe, doma iz Vipavske doline, ki pa ima za seboj že kar dolgo glsbeno pot. Kot pevec je dvakrat sodeloval na Slovenski popevki, tri mesece je kraljeval na prvem mestu Stop popsa s Sepetovo popevko Ta večer, uspešno pa je nastopal tudi na drugih glasbenih prireditvah. V sedemdesetih letih je izdal dve mali plošči, tokrat pa mu je Helidon izdal kaseto z naslovom Ljubezen v meni še živi. Na nji je deset priredb skladb tujih avtorjev, a s slovenskimi besedili, ki jih je razen enega napisal kar pevec sam. Samčevemu petju bodo radi prisluhnili ljubitelji bolj umirjenih in romantično obarvanih popevk, kot jih poje slovti Julio Iglesias. Skladbe so posneli v studiu AB Melody v Kastvu na Hrvaškem.

Dr. Suzana Furlan s sinom Janijem

Podobe, ki jih budi harmonika

Popoldne je. Podoba, ki jo nudi pogled skozi okno je kot vzeta iz reklamne turistične brošure: del Novega mesta, grmski grad in Gorjanci v ozadju. A podoba je lepša, kot bi jo lahko prikazala najboljša brošura. Je resnična in živa - nenehno se spreminjajoča. Poletna sparina zagrne hribovje, da ozadje grmskega gradu prekrije modrikasta tančica in iz nje se zasolzi pohlevna nevihta. Potem vse skupaj spet prelije zlata luč in svet zažari v sveži temnozeleni svetlobi.

Podobno kot svet tam zunaj se spreminja tudi razpoloženje znotraj sobe. Gospa Suzana sedi ob oknu, poleg nje pa stoji sin Jani in harmonika na njegovih prsih poje. Prsti ljubeče drse po tipkovnici in melodije se razvijajo po prostoru. Še malo pred tem sva z gospo Suzano sedela v jedilnici Doma starejših občanov v Šmihelu in se pogovarjala o njenem življenju. Ko sva se vrnila v sobo, naju je bil Jani vesel in že je harmonika zapela v njegovih rokah. Soba, ki je že vrsto let njun dom, je postala koncertna dvorana, jaz pa slikar, ki na stene riše slike iz njenega življenja.

Na prvi je Suzanina mladost. Rodila se je nekaj let pred prvo svetovno vojno in izhaja iz skromne uradniške družine. Oče Ferdinand ima štajerske korenine, mati Marija pa dolenske. Bila je Nahtigalova iz Žužemberka. Dva od otrok, Beno, ki je bil pozneje predmetni učitelj v Novem mestu, zdaj pa prav tako živi v domu, in Suzana, sta bila namenjena za študij. Poštenje, skromnost, vztrajnost in potrpežljivost - to sta dobila za popotnico od doma. Živeti se s tem ni dalo, jima je pa veliko pomagalo. Suzana je študirala medicino v Ljubljani in kasneje v Zagrebu.

Druga slika. Novopečena zdravnica in mamica leta 1938 pride s sinom Tončkom po končanem študiju v Zagrebu na dom k možu, novopečenemu zobozdravniku Tonetu Furlanu v Novo mesto. Poročila sta se leto prej v Zalem Logu pri Železnikih v bližini tedanje jugoslovansko-italijanske meje, kjer je služboval družinski prijatelj župnik Anton Hribar. Prilaganje na novo okolje v ugledni meščanski družini zanjo ni čisto neboleče, zlasti ne, ker je na obzoru že čutili nevihtne oblake druge svetovne vojne.

Na tretji sliki se vojna vleče že v tretje leto. Suzana leži v bolnišnici s hudim išijasom. Italijanski okupator si je polomil zobe in se umika nazaj v Italijo, v mestu pa so prevzeli oblast partizani. Iz daljave je slišati zamolklo bobnenje. So to bombniki? Še predno kdo resneje pomisli na nevarnost, se že zatresejo tla in odjeknejo oglušujoče eksplozije. V sobo priteče zdravica dr. Veruša Štolfa. "Vstani, Suzana, moraš vstati!" vleče bolnico iz postelje in jo bodri. Suzana zbere

vse moči in oddrsa na stopnišče. Zdjaj je bolnišnica vnovič zadeta. Močno. Vseposod je slišati stokanje ranjenih in na smrt prestrašenih, jokanje otrok in kričanje tistih, ki skozi prah in ruševine iščejo pot k izhodu. Suzana skozi dim zagleda Šance pod Kapitljem, a je preslabotna, da bi krenila v hrib. Usmeri se na spodnjo stran, kjer vidi ob Krki parkirane tovornjake. Letala pa naletavajo in spreminjajo vozila v bakle. Ljudje beže vsenaokoli in iščejo zavetja. Tudi Suzana krene za bolnišnico. Nasproti ji prihitita mož in brat in jo povlečeta na varno. Spotoma ob ograji zazna še na pol zogleneli trupli Malovičevih, matere in hčere, pozneje pa zve, da je bila v bolnici ubita tudi zdravnica Veruša, prav tista, ki jo je zvelkla pokonci in jo tako rešila smrti.

Na četrti sliki je mir. Z gozdom obdana vasica Boričevo prijazno sprejme ubežnike iz Novega mesta. Pri Gačnikovih dobi zavetje tudi Suzana s sinom Tonijem, hčerko Mišo in najmlajšim sinom Janijem, ki se je rodil že med vojno. Medtem nad Novo mesto pljuske že novi val nemških bombnikov in tudi Furlanova hiša je močno poškodovana.

Peta slika je iz povojnega obdobja. Takrat je bil v veliki rumeni vili pod Kapitljem zdravstveni dom, vedno prepoln tistih, ki so iskali pomoči za svoje težave. Med tistimi rahitičnimi, od podhranjenosti obolelimi otroki sem bil pogosto tudi jaz. Dr. Furlanova je bila vedno pri roki, čeprav se kaj dosti kot ribje olje za take bolnike tisti čas ni dobilo. Je pa prijazna beseda in dober nasvet pomagal ravno toliko kot zdravilo. To je dobro vedela tudi dr. Suzana, saj je tudi sama tedaj imela doma že pet otrok. Po vojni sta se ji namreč rodila še dvojčka Tine in Damjana.

Šesta slika je slika slovesa. Suzanin mož dr. Tone Furlan je dolgo bolehal za neozdravljivo boleznijo. Počasi je odtekal njegov življenjski sok in bližal se je konec. Zadnje leto je mož prebil doma, med svojimi. To mu je olajšalo odhod. In zadnje trenutke je Tone prebil s svojim prijateljem Martinom Gačnikom z Boričevega, prav tistim Gačnikom, ki je med vojno nudil zatočišče njegovi družini. Zdjaj so otroci že veliki in so sposobni skrbeti sami zase.

Le Jani ne. Telesno je sicer odrasel, a um je ostal na ravni predšolskega otroka in ne bo se več razvijal. Zato sedaj tudi živi, pri petih križih in pol, skupaj s svojo petinosemdesetletno materjo v Domu starejših občanov v Šmihelu.

Še bi lahko slikal, a Janija mami pogled na naravo tam zunaj in boječe vpraša: "Mama, a bova šla daleč?" Mati pa ga potolaži: "Da, daleč bova šla, daleč."

Jani hitro odloži harmoniko. Čas je za popoldanski sprehod.

TONE JAKŠE

O sv. Jakobu in Meri

O turjaških grofih kroži veliko zanimivih zgodb. Večkrat govore o tem, kako so se je ta ali oni turjaški grof pred več sto leti izgubil v okoliških pragozdovih in se nato po čudežu ali na povsem verjeten način rešil. Eden od Turjaških je zablodil v okolici današnje Male Slevice, o njegovo rešitvi pa še dandanašnji priča cerkva sv. Jakoba Jakoba v Mali Slevici.

Iz vseh pripovedovanj se ne da izogniti oceni, da so takrat, pred stoletji, imeli turjaški grofje slabo orientacijo ali pa da so bili pragozdovi, v katere so hodili na lov, predvsem na ture (od tod ime Turjačani), divje govedo, ki je pri nas izumrlo, zares pravi pragozdovi, v katerih se ni bilo težko izgubiti.

Izgubljeni graščak

"En graščak se je zgubil, ko je šel na lov v Medvejek. V zahvalo, ker so ga našli, je dal na tistem kraju sezidati cerkev sv. Jakoba. Cerkev stoji na dvorski zemlji, spada pa pod Malo Slevico", je povedala prvo zgodbo Marija Zlobko iz Male Slevice.

Franc Ivanc iz bližnjih Hrastinjakov, ki so uradno Mala Slevica, pa je povedal:

"Pred tristo ali morda celo šeststo leti je sin turjaškega grofa jagal v gozdovih okoli Dvorske vasi. Med lovom si je zlomil nogo. Nemočnega je v gozdu našel neki kmet. V zahvalo je dal grof na kraju najdbe sezidati cerkev, posvečeno sv. Jakobu. Zanimivo pa je, da je cerkev na parcelah Male Slevice, nekdanja mežnarja v neposredni bližini cerkve pa je bila na parcelah Dvorske vasi."

Franc Debeljak-Mežnarjev, ki ima hišo tik ob cerkvi sv. Jakoba, je vedel o izgubljenem grofu in cerkvi največ. Pripovedoval je:

"Pragozd je bil tu. En grajščak se je zgubil, pol pa se je znajdu na eni jasi, da je dobil orientacijo, kje je. V zahvalo je dal sezidati kapelo sv. Jakoba. Tista kapela je bila potem trikrat dozidana in prezidana, da je nastala današnja cerkev sv. Jakoba."

Njegova pripoved o veliki starosti cerkve in dozidavah bo verjetno držala. Po njegovem pripovedovanju je bila tu najprej manjša kapela, se pravi tisti del cerkve, kjer je danes oltar sv. Jakoba. Prizidana ji je zakristija. Današnja cerkvena ladja, ki je opremljena z novimi, komaj nekaj let starimi klopmi, je bila dozidana kasneje. Nazadnje pa so prizidali še zvonik, na katerem je zapisana častitljiva letnica 1656. Mežnar France je povedal, da je cerkvi na leto pet mesev, najbolj pa je obiskana tista na dan sv. Jakoba, 25. julija, ko je tudi žeganje.

Turški paša in coprnice

"Za časa Turkov, se pravi nekako v letih 1400 in 1500, so Turki nekoč oblegali tudi bližnjo Veliko Slevico. Takrat je padel turški paša, ki je imel zlat plašč. Pokopali so ga tu, pri sv. Jakobu," pove mežnar France in doda, da je bil okoli takratne kapele ali morda cerkve, le kake tri do štiri metre od cerkve, zid. Med zidom in cerkvijo je bilo pokopališče, na katerem je pokopan tudi tisti paša. Pokopališča že dolgo ni več, saj se ga ne spomni on, ki ima že 73 let, o njem ni vedel nič njegov oče in tudi ded ne. Ni tudi znano, da bi kdaj odkopavali grobove ali iskali grob tistega turškega paše.

"Je pa od Velike Slevice proti Ulaki večja kapelica in tam je pokopanih dosti francoskih (Napoleonovih) vojakov," ve povedati France in dodaja: "So ranku kar procesje hodile ponoči okol, ko da hodi-jo duše pobitih francoskih vojakov. Nekaj je moralo bit na tem."

Do prve svetovne vojne so bili v zvoniku trije manjši bronasti zvonovi, med prvo svetovno vojno pa so jih pometali dol, da so jih pretopili za topove. Potem so kupili dva večja, železna zvonova, ki sta v zvoniku še danes. Tudi stare mežnarje, ki je bila taka, da je šel lahko maček ven in noter kadarkoli in kjerkoli je hotel, ni več. Prodali so jo, ker so bili dolžni za popravilo cerkve. Imela je črno kuhinjo in velb. Za njeno prodajo pa je moral župnik Mate dobiti dovoljenje samega škofa.

Coprnice pa tu okoli niso kaj dosti nagajale, meni mežnar France, ki se spomni le ene take zgodbe:

"Moj oče so šli nekoč na svet večer klenkat v turn in so vidli lučke na Pugledskem lazju. So rekli, da letijo coprnice. Ne vem, če je blo res. Verjetno pa je vsaj nekaj na tej stvari."

Pri Merinem studencu

Mežnarja Franceta sem zaprosil, naj me spremlja še do sosedne Meri Benčine, ki edina še uporablja vodo iz bližnjega studenca, za katerega pravijo, da je njegova voda zdravilna. Le ona, kljub 89 letom, še hodi po vodo k temu studencu ali pa pije vodo iz njega, saj imajo druge hiše že od leta 1973 vodovod ali pa so že prej imele svoje izvire in vodnjake. Sem so hodili včasih po vodo tudi Mežnarjevi. Mežnar France je podvomil, da se bova lahko z Meri kaj pogovorila, "saj je gluha ko zemlja in ne bi slišala, niti če bi ob njej streljali s topom". Meri je prav takrat šla na njivo in kljub najinemu glasnemu govorjenju in klicanju naju ni slišala. Zdržnila se je šele, ko ji je mežnar položil roko na rame.

Z razgovorom je bilo nekaj težav, saj je Meri res gluha, pa tudi jaz že nekoliko slabo slišim, zato je bila dobrodošla pomoč "prevajalca" Debeljakovega Franceta. Merina zgodba pa je taka:

Rojena je bila pred 89 leti v Ameriki, kamor sta bila odšla oče in mama. Tako je bila namesto za Marijo krščena za Meri (Mary). Domov so se vrnili, ko je bila stara tri leta. Oče je umrl komaj 45 let star, mama pa 60 let. Tudi brat Rudolf je kmalu umrl. Brat Mike pa se ni vrnil v staro domovino. Umrl je komaj 25 let star, njegov rod pa še vedno živi v Ameriki, a niti Meri niti kdo drug ne ve kje.

Tako je ostala le Meri, ki živi v "raju pod sv. Jakobom" in pije vodo iz zdravilnega studenca. Ni sicer dokazano, da bi bila voda zdravilna, je pa gotovo zelo dobra in zdrava. Včasih so studenec či-

stili, da je bil izvira kristalno čist. Iz njega so zajemali le vodo za ljudi, živali pa so napajali v bližnjem grabnu. Studenec, ki mu danes pravijo Merin studenec, izvira izpod skale in iz njegovega dna še danes - čeprav že desetletja ni bil čist - prihaja zračni mehurčki, zaradi česar ljudje še vedno verujejo, da je voda zdravilna.

Meri se ni nikoli poročila. Sama živi zdaj v hiši med sv. Jakobom in njenim studencem. Na vprašanje, zakaj se ni poročila, je odgovorila, da je bila izbirčna. Hotela je postavnega moža in še pod palcem bi moral kaj imeti. Zdjaj ne mara več za fante, pravi, saj ima svojega Ludvika, se pravi nekega sorodnika, ki skrbi zanjo tako, da prihaja občasnno na obisk in ji postori to in ono. Povedala je še, da uživa najraje domačo hrano, predvsem pa belo kavo. Ob zaključku me je vprašala, če sem prišel zato, da bo dobila kaj denarja ali pa paket. Odgovoril sem ji, da je možno tudi to, vendar bo objava članka morda pripomogla, da se bo oglašil kakšen ženin po njeni meri, saj je še vedno lepa in zdrava, ko pije vodo iz takega studenca.

JOŽE PRIMC

Glavni oltar nekdanje kapele zdaj cerkve sv. Jakoba na Mali Slevici, ki naj bi bila po ljudskem izročilu zgrajena pred okoli 600 leti, postavil pa naj bi jo neki turjaški grof v zahvalo, ker se je, izgubljen v pragozdu, rešil.

Merin studenec, katerega voda naj bi bila po nekaterih trditvah zdravilna, in Meri Benčina, po kateri se studenec imenuje, ter sosed Franc Debeljak-Mežnarjev, ki je tudi mnogo desetletij pil vodo iz tega studenca.

Tesarili so v gozdovih Kočevskega roga

FOTO: V. ŠENICA

Delavci Gozdnega gospodarstva Podturn še danes s pomočjo močnih konj vlačijo debela iz gozda do bližnjih poti.

Tesarstvo sodi med najstarejše obrti. Začetke lahko iščemo že v prazgodovini, v času, ko si je človek postavil prvo bivališče iz obdelanih debel. Skozi stoletja se je obrt razvijala in tesarski izdelki so postali prave umetnine. Na Slovenskem so pravi biseri ljudskega tesarstva kozolci, lesene kmečke hiše, kašče in podobno.

Žal je ročna tesarska obrt danes na Slovenskem skoraj že povsem izumrla. Malo je tesarjev, ki še znajo s tesačo obdelati deblo v uporaben štirioglat tram. Njihovo delo so že povsem nadomestili stroji. Tako ni več tradicije, da bi oče učil sina tesarske obrti.

Na Dolenjskem je tesarstvo še posebej cvetelo na Kočevskem. V širnih gozdovih, ki so bili v lasti ali najemu bogatih plemiških družin in v lasti ali zakupu kočevskih Nemcev, so mnogi Slovenci iz okoliških vasi našli vsakdanji kruh kot gozdni delavci - tesarji.

Živeli so kar v gozdu

Veliko dobrih tesarjev, ki so delali v roških gozdovih, je bilo dama iz Drganjih sel pri Straži. Po dogovoru z logarjem so se ob ponedeljkih zjutraj po dva ali štiri peš odpravili na dogovorjen prostor v gozdu. Njihov delavnik je trajal od zore do mraka, od ponedeljka do sobote. Sezona pa se je začela zgodaj spomladi in trajala do pozne jeseni. Tesarji so v gozdu podirali označeno dreve in obdelovali debela v ravne štirioglate tramove. Tesašo se je predvsem smrekov les, ki so ga potrebovali za stavbne tramove in kritino ter za deske.

Tesarji so morali prinesiti s seboj v gozd vse potrebno tesaško orodje: tesačo ali plenkačo, ki je lahko tehtala od enega do treh kilogramov in so jih izdelovali v znani Auerspergovi livarni na Dvoru, pa še sekuro, žago, meter, klamfe za spenjanje lesenih delov, tesarsko vrv in kljukice v obliki črke T ali številke štiri.

Najprej so tesarji v gozdu postavili tedenski tabor. Podrli so nekaj bližnjih slabih dreves, iz katerih so naredili ogrodje preproste barake v višini pol drugega metra. S treh strani in na vrhu so jo zadelali s smrekovim lubjem, trskami in vejami. Ležišče so si naredili iz vej, lubja in praproti, na katere so pogrnili odeje. Pred barako je vse dni gorel ogenj, na katerem so si kuhali, ob hladnih večerih pa so se ob njem gregli. Ponoči jih je ogenj varoval pred divjimi zvermi.

Ob polenti in prežganki

Tako za kuho kot za druga lažja opravila v taboru so običajno skrbeli sinovi tesarjev, ki so s petnajstimi, šestnajstimi ali sedemnajstimi leti začeli spremljati svoje očete v gozd. To jim je bilo neke vrste pripravništvo v tesaštvu.

V bližini barake so si tesarji pripravili tesališče - prostor za tesaenje. Tam sta stali dve leseni kobilici, na kateri so s šterakom in klamfami pritrtili deblo. Nato so na vsak konec debela zabil kljukico v obliki črke T in napeli tesarsko vrv in ob vrvi ravno tesali.

Hrana tesarjev je bila skromna. Za zajtrk so si pripravili lipov čaj s saharinom ali prežganko. Glavni njihov obrok

je bila polenta s špehom ter mordan riž s krompirjem, ki so ga začinili s soljo in čebulo. Za posladek so si včasih privoščili še košček sira. Jeseni so radi ulovili tudi kakšno manjšo divjo žival. Še posebej priljubljeni so bili polhi. Vodo so nosili iz bližnjih izvirov v majhnih okroglih sodčkih z naramnicami, imenovanih banka ali barigla. Polento so kuhali nad ognjem v okroglem bakrenem kotličku in si pomagali z leseno kuhalnico. Slanino za zabelo so stopili v manjši in plitvejši posodi, imenovani "tauca". V raztopljeni maščobo so pomakali koščke polente, natakajene na majhne lesene rogovilice, narejene iz

Rudolf Šenica še vedno rad seže po svoji trikilogramski tesači, ki jo ima še iz svoje mladosti, ko je z očetom odhajal v Kočevski Rog.

vejic. Vsak je dobil še košček mesenega dela slanine, imenovanega čmark.

Zvečer so tesarji pregledali, izmerili in zapisali stesani les in tako zaključili delovni dan. Potem so posedli okrog ognja in nastopil je čas moških pogovorov, katerim so še posebej novinci radi prisluhnili. Pravo sprostitvev od težkega dela so tesarji dočakali šele v nedeljo, ko so se vrnil v domačo vas.

V dogovorjenem času so po obdelani les prišli furmani. Tako so se imenovali prevozniki lesa, ki so bili po večini Kočevjarji. Imeli so krepke konje, vzrejene prav za tovorništvo. S pomočjo konj so les najprej zvelikli do gozdnih poti, kjer so ga naložili na vozove, imenovane šinarji. Z njimi so les odpeljali do bližnjih žag v nadaljnjo obdelavo.

VERA ŠENICA

PRIČEVANJA

Izpovedi presnojedcev

Verjetno je več kot zadovoljnih tistih ljudi v sodobnem svetu, ki niso najbolj zadovoljni sami s seboj, s svojim življenjem, zdravjem in splošnim počutjem. Življenje v sodobni družbi namreč prinaša ob številnih ugodnostih tudi različne neprijetnosti, naj gre za težave s celo vrsto "civilizacijskih" boleznih ali vse bolj razširjeno duševno razravanost in temeljno nezadovoljstvo s samim seboj. Vse močnejši so glasovi, ki pravijo, da so prav stvari, ki jih imamo za napredek in ugodnosti, v bistvu krive za mnoge od težav, s katerimi se mora sodobnik spopadati: preobilje vsega, v prehrani še posebej, nam škoduje, materialno udobje nam omejuje telesno gibanje, gonja za pridobitniškimi cilji nam jemlje čas, da bi se posvetili sebi in kakovostnim medsebojnim odnosom, čustveno življenje smo postavili na stranski tir.

Je kakšna rešitev iz takega stanja? Seveda je in še slišati je zelo preprosta: spremeniti je treba način življenja, ki naj bo kar najbližje pravi človekovi naravi: to pa je zmernost na vseh področjih, mir, sprejemanje sebe in drugih, telesna in umska dejavnost ter prava mera ravnodušnosti ob razmerah, na katere nimamo vpliva. In še nekaj: drugačna vsakdanja prehrana. Na tem področju se dogajajo precejšnje spremembe, nekatera nova in že stara, a pozabljena spoznanja pa dobivajo vse večjo veljavo. Med radikalnejšimi spremembami v vsakdanji prehrani sta gotovo vegetarijanstvo in presnojedstvo. Slednje se širi pod geslom Proč s kuhinjskim loncem!, kar natančno opredeljuje presnojedstvo, namreč uživanje nekuhane hrane, predvsem sadja, zelenjave, jedrc in semen. Gibanje je seglo tudi k nam in v Sloveniji je danes že kar nekaj ljudi, ki se preživljajo ali izključno ali vsaj pretežno s presno hrano. Ustanovljeno je tudi Društvo privržencev presne hrane. Tudi ustrezne literature je nekaj. Še posebej zanimiva je knjiga "Živa hrana poživilja" Jožice Somrak iz Grosupljega, ki je izšla pred dvema letoma in v kateri se avtorica zavzema za nekoliko ublažene presnojedce, saj priporoča tudi občasno uživanje kuhane hrane, a njen delež v vsakdanji prehrani naj bi bil kar se da

majhen. V svoji knjigi je ponudila tudi vrsto receptov zdrave oziroma žive hrane, kot ji pravi.

Pred kratkim pa je v samozaložbi izdala še eno knjigo, in sicer ZDRAVJE V ŽIVI HRANI, v kateri pa ob uvodnih razlagah o presnojedstvu, "živi" (se pravi nekuhani) hrani in njenem pomenu za zdravo in polnosmiselno bivanje, objavlja 30 izpovedi presnojedcev iz različnih krajev širom Slovenije. Njihove zgodbe govore o tem, kako in zakaj so se odločili za presnojedstvo, skozi kakšne težave in krize so pri tem šli, kako je njihovo odločitev sprejemalo okolje in znanci, pripovedujejo o nestrpnosti okolja do takega načina prehranjevanja in hkrati o občutnem dvigu kakovosti življenja. Med pričevalci sta tudi zakonca, popolna presnojedca, ki sta porodila najbrž prvega otroka iz presnojedske družine, dojenček pa je v nasprotju z zlimi napovedmi nasprotnikov uživanja nekuhane hrane krepak in zdrav. V Sloveniji je sicer kar šest otrok mater presnojedek. Presenetljive so izpovedi, ki govore o tem, kako se je mnogim, ki so se odrekli kuhane hrane oziroma so njen delež zmanjšali na minimum, izboljšalo zdravstveno stanje. Nekateri so se znebili desetletnih migren, revmatizma, artritisa, želodčnih težav, ran na želodcu in dvanajsterniku, želodčnih kamnov, hudih bolečin v križu in hrbtenici, zmanjšal se jim je krvni tlak, pri vseh so povsem ponehala prehladna obolenja, angine in viroze, mnogi so shujšali (rekorder iz Anrovega za celih 90 kg), ženske so dobile blažjo in le dan ali dva trajajočo menstruacijo. A to ni vse, spremenjen način vsakodnevnega prehranjevanja nosi s seboj tudi spremembe v načinu življenja, presnojedci zažive tudi polnejše duhovno življenje. Skratka, pričevanja so zelo zanimiva in bodo verjetno bralce te knjige okrepila v njihovih morebitnih namelih spremeniti vsakdanjo prehrano.

MILAN MARKELJ

Knjižico Zdravje v živi hrani lahko naročite na tel. 061/764-294 po ceni 1.400 tolarjev.

Čas duše, čas telesa

"Od vseh lepih stavkov, ki zvone kakor prijazna želja in ne kakor zapoved, mi je najljubši tale: "Jej z veseljem svoj kruh in pij veselega srca svoje vino!" Tako nas je Tone Pavček v Mihelačevem Brevirju leta 1994 obdaril s knjigo ČAS DUŠE, ČAS TELESA. Bila je bajanje o Dolenjski, polna toplih spominjanj, izključevanj in druženj, ki so nam z novo lučjo osvetlila poeta dolenjske zemlje in njenih ljudi, a tokrat z vrsto esejev človeka, ki je s "pogansko iskrenostjo" zagledan v Dolenjsko, kot je oktobra 1994 zapisal v Naših razgledih Igor Bratož. To Pavčkovo esejistično-memoarsko delo je Jože Šifrer takrat v Sodobnosti ocenil skoraj kot avtorjev življenjski obračun, "prepoln njegovih spoznanj, radosti, bolečin in marsičesa drugega, da je to kar dovolj za eno človeško življenje..."

A kaže, da le ni bilo dovolj. Pred dnevi je izšel drugi del Pavčkovega Časa duše, časa telesa, tokrat pri Društvu Knjižna zadruga v Ljubljani. Na 240 straneh nam je umetnik podaril "drugi mali brevir za razmislek o času in ljudeh", še drugo knjigo razpredanj o človekovi usodi pa o njegovih ljubeznih in nenehnih romanjih po zemlji in nebu. In Pavček zna popeljati bralca z esejističnim pričevanjem k preprostim in zapletenim skrivnostim t-bivanja, k lepota in čarom domačih krajev in ljudi, seznanja nas z umetniki in vinogradniki, z iskalc in s kmeti, z zgodbami otrok, s skrivnostmi vere, s politiko, slovenstvom in še z marsičim, kar se vsak dan plete okoli nas in sredi česar živimo. Vendar je drugi del njegove knjige zdaj za mnoge odkritje: ta naš neugnani pob iz Šentjurja pri Mirni Peči nas vodi z mehkih dolenjskih gričev k svoji novi ljubezni - k slovenski Istri. Poet združuje svoje dolenjske speve rodni deželici z lepota mi solin, refoška in oljk.

Nekdanji dolenjski gostač, sabenjak in mamin pomagač na trdih dlinah za kos kruha in požirek kislega vina ostaja zvest sebi, ko zapiše: "Odkrивam se z nostalgijo po starožitnosti, a tudi z zadovoljstvom, da je garaštvo za žito, moko in kruh prešlo, pa najsi mi še daleč ni vseeno, da nas tako malo dandanes še ve, kako se prideluje kruh..."

Bajanja o Dolenjski in večpladne zgodbe o ljudeh se v drugi Pavčkovi knjigi istega naslova nadaljujejo. Zajel jih je v poglavju Hoja k sebi, Nova pokrajina, Mili obrazi ter Ode vinu in vodi. Krki, zeleni lepotic Dolenjske, je zapel slavnostno visoko pesem, kakršne na Slovenskem še nismo brali. Teči je treba, od izvira pa do izliva, preprosto kot reka, nad katero domuje večnost.

TONE GOŠNIK

Življenje kot eksperiment

France Vurnik, slavist, novinar in urednik v kulturnih uredništvih ter nekajletni direktor in enoletni glavni urednik Radia Slovenije, se je v slovensko poezijo zapisal s tremi pesniškimi zbirkami, v kritiko s knjižnim izborom gledaliških kritik, ki jih je sicer pisal za radio, pred kratkim pa je svojim štirim knjigam dodal še eno, in sicer knjigo dnevniških zapiskov in refleksij ŽIVLJENJE KOT EKSPERIMENT. V knjigi, ki jo je izdala Knjižna zadruga in ji je zanimivo ter pretehtano spremno besedo napisal Marjan Brezovar, je objavil zapiske iz obdobja zadnjih desetih let, od leta 1987 do pomladi letošnjega, z njo pa se je uvrstil med tiste slovenske razumnike, ki so javnosti ponudili vpogled v svoje videnje dogajanja in razmer v svojem osebnem in javnem življenju. Ker se pri njem javno in zasebno teno prepleta zaradi položaja, ki ga je imel na radiu, njegovi dnevniški premisleki in razmišljanja seveda presegajo zgolj zasebna obzorja in so zanimiva za širšo javnost.

V središču knjige so dnevniški zapiski iz obdobja, ko se je Vurnik na slovenskem radiu kot urednik in direktor boril z različnimi tendencami, ki so ogrožale bodisi programsko zasnovo ali finančne

temelje radia. Okolje, v katerem je delal, je bilo polno konfliktov med vodstvom in radijskimi delavci, med televizijo in radiom, polno šefovske samovolje, napadov, obdolžitvev in mahinacij ter hkrati neprestanih borb za programske cilje, plače, spoštovanje ustvarjalnega dela, pravičnosti in prizadevanj zoper vdiranje strankarskih interesov v elektronske medije. Skozi Vurnikove zapiske se razkrivajo razmere, ki so sicer res "radijske", vendar pa je v njih veliko takega, da jih je mogoče v prenekaterih elementih kar posplošiti v podobo osnovnega dogajanja na Slovenskem.

Ko je Vurnik razmišljal o zasnovi knjige, se je odločil, da bo zapiske, ki so nastajali v času njegovega direktorovanja v Radiu Slovenija in ki so za javnost verjetno najbolj zanimivi, dopolnil z nekaterimi prejšnjimi ter kasnejšimi, ko je odšel v pokoj, kajti, kot piše v zapisu s 17. februarja 1997, "brez nekakšne introdukcije in nadaljevanja v finalu bi zadeva ostala okrnjena. Zlasti prilagajanje na drugačen način življenja po odhodu v pokoj in z reminiscencami, ki me spremljajo in me bodo verjetno tudi v prihodnje kot usledila v zavesti, ki se je ne znebiš. V glavnem z nekakšnim grenkim priokusom."

MILAN MARKELJ

Ilustrirana zgodovina sveta

Zanimanje za zgodovino je med kupci slovenskih knjig gotovo precejšnje, saj naše založbe pridno skrbijo, da so vsake toliko časa na voljo bolj ali manj posrečeni poljudni zgodovinski pregledi. Zadnja knjižna novost te vrste je ILUSTRIRANA ZGODOVINA SVETA, ki je izšla pri Cankarjevi založbi kot slovenska izdaja izvornika znamenite britanske založbe The Times, s katero naša založba že nekaj časa plodno sodeluje. Izvirna izdaja Ilustrirane zgodovine sveta je nastala po uspešni televizijski seriji o svetovni zgodovini v 26 nadaljevanjih, zasnoval pa jo je profesor moderne zgodovine na oxfordski univerzi dr. Geoffrey Barraclough. Zbrano slikovno gradivo in scenariji so služili kot podlaga pisanju knjižnega zgodovinskega pregleda, ki je že po naravi samega medija v marsičem drugačen od televizijske nadaljevanke in je njen urednik dr. Geoffrey Parker vanj lahko uvrstil veliko snovi, ki je v nadaljevanju niso mogli zaobjeti.

Timesova Ilustrirana zgodovina sveta ni zasnovana v slogu mnogih podobnih izdaj, za katere je značilen evropskega tizem, torej središčenje zgodovinskega dogajanja na evropsko območje in zahodno kulturo, ampak daje primeren poudarek tudi drugim predelom sveta in drugim kulturam, ki so bile pomembne v svetovni zgodovini, saj je Evropa pridobila središnji položaj šele v zadnjih stoletjih. Ob tem pa knjiga tudi noče biti le pregled glavnih dogodkov v različnih deželah sveta, zasnovana je zahtevnejše, saj skuša pojasniti odnose med različnimi regijami ter analizirati družbena dogajanja, ki so vplivala na širša območja in področja. Odlika knjige je nedvomno tudi to, da enako močan poudarek kot zgodovinskimi dogodki daje socialnim in kulturnim ozadjem dogajanja.

Poljudno in razumljivo napisano besedilo spremlja bogato slikovno gradivo, ki obsega okrog 60 zemljevidov in 400 črno-belih in barvnih ilustracij.

MILAN MARKELJ

Strahca Pišek in Pavel

V zbirki Gorjanski škrat, ki jo izdaja Dolenjska založba, je kot 9. knjiga izšlo delo Sonje Rostan STRAHCA PIŠEK IN PAVEL. Gre za nenavadno zgodbo o dveh strahcih, Pišku in Pavlu, ki v nekem temnem kotu strašita mimoidoče, če se ti seveda pustijo prestrašiti, in opazujeta zamujene, zaostale ali prehitvejoče priložnosti, tisto, posebej nevarno za njun mračni kotiček, celo odpodita, eno ujmeta, a jo morata vrniti pogumnemu fantiču itd. Knjižico je ilustrirala Suzana Bricelj.

UVA ZA 390 DBA

VIDA DERGANČ ČUVAL JE "UKRAĐENO" KOZO

FIBULA S KLONJSKO GLAVICO – Okoli leta 500 pr.n.št. se pojavi tip bronaste zaponke s samostrelno peresovino in konjsko glavico. Tudi v času starejše železne dobe je moda vplivala na vrsto nakita in tako se je tudi oblika bronastih fibul - sponk časovno menjala, s tem pa smo arheologi dobili možnost lažje časovne opredelitve posameznih arheoloških predmetov, ki jih najdemo skupaj s fibulami. Sponka na sliki je bila najdena na grobišču Kapiteljska njiva v Novem mestu. (Pripravil: arheolog Borut Križ)

Na Trdinovih kopiskov

Zaničevali krompir – Pred kakimi 30 leti so krompir močno zaničevali, dokler je nastala gniloba in pokazala velevažnost te zeli.
Dobro vino iz kozjega zizka – Novi nogradi delajo se i tod n.pr. okoli Gabrja. Tod trta "kozji zizek" daje izvrstno vino, posebno če nekaj let poleži je kaj pitno pri obedu.
Odhajajo drugam – Ne nosi tod dobrega glasu če gre dekla služiti na Hrvaško, plača je ondi pa boljša nego pri nas, tako i v Gorici, kamor je šlo več Topličanek služiti. Tudi Trst in Reka mikata če dalje bolje naše slabo plačane posle.
Postajajo prekupčevalci – Skupljanje in prekupljevanje pridelkov jemlje čedalje bolj Dolenci sami v roke. Vse polno laziti začelo je zadnje leta domačih ljudi po hišah, ki so na vse kupec in poznajo dobro cene blaga v raznih krajih in kateri pridelek je naj koristnejše ta ali ta mesec kupiti, kamo se naj lažje speča etc.
Čuden studenec – Pri Prežeku je studenec, ki nekaj ur na dan vsake 4 minute preneha teči.

Po kapitulaciji Italije je bila Bela krajina osvobodeno ozemlje in sem se je preselil tudi del Slovenskega narodnega gledališča. Pri moji stari mami so stanovali: Lojze Potokar, Jože Gale, Stane Česnik, France Presetnik, Cigo iz Kranja, v sosednji hiši pri prababici pa Ema Starčeva (njo je vsako jutro moj ded povabil na žganje - vedno jo je zvijalo v želodcu) in Vida Levstikova. Kuhala in prala jim je moja stara mama Katka. Živeli so tako kot mi, jedli neslano, "fehtali" čike...

SNOS je imel v gostilni skrito vrečo tobaka v listju. Včasih je uspelo mojemu očetu kak list "spuliti" in so skupaj pokadili. Pili so vsi radi, Lojze Potokar je bil vedno žejen, le Gale in Česnik sta bila bolj zadržana. Dostokrat se jim je pri pitju pridružil komponist Marjan Kozina, ki pa je pel kot brez posluha.

Neko žejno noč so vsi z mojim očetom vred sedeli pred hišo in tuhtali, kako priti do pijače. Nenadoma se je očetu zabliskalo, da je tik pred aretacijo leta 1942 zakopal tri litre žganja v garažo, kjer so imeli slavonar. Poiskal je steklenice in potem so vsi pridno pomagali, da ni ostala v nji niti kpljica kačje sline. Sladka je bila kot liker.

Kadar je bila priložnost, je moj oče povabil igralce v "kevder". Lojze Potokar je na dušek izpil tudi po dva veika kozarca žganja in potem so odšli na miting v Nestopljjo ali kako drugo vas. Včasih se je veseli družini pridružil Niko Pirnat, ki ga je tudi rad dal na zob. Ko je bil prvič v Semiču, je očeta prosi za čik in prijazno dejal: "Saj me poznaš, kajne?"

"Kaj te ne bi poznal, Božidar Jakac si, ne?"

Skočil je pokonci, kot bi ga pičila kača, in zasikal: "Kaj!!! Jaz da sem tista kurba, ki ne kadi in ne pije!" Od jeze so mu šle

pene na usta. Položaj je rešil Mirko Jakše - Perov iz Novega mesta, ki je posegel vmes: "Franci, zmotil si se. To je vendar Nikolaj Pirnat!" Oče se mu je opravičil in spoprijateljila sta se.

V Semiču je takrat živel Ivanetič iz Kašče, bivši avstrijski mornariški oficir. Zelo je bil podoben nekdanjemu ameriškemu predsedniku Wilsonu, zato so ga domačini tako poimenovali. Po razpadu Avstrije se je kot lep avstrijski oficir poročil z neko bogato Avstrijko. Priženil je hotel v Celovcu, hotel Jaklitsch v Črnomlju (kasneje Rog) ter zidanico in vinograd v Stražnjem Vrhu. Zidanico in vinograd je zaigral v eni noči in postal občinski revež. Sicer je bil zelo razgledan, znal je več tujih jezikov, lepo je pisal, vendar živel v veliki revščini. Preživljal se je s pisanjem tabel obrtnikom. Včasih pa je tudi zdravil. Nekoč ga je neki Kočevar, ki je imel zidanico v semiški gori, naprosil, naj ga zmazira proti revmatizmu. Dal mu je pol litra žganja, Kočevar se je moral uleči na trebuh, Wilson pa je šnops pil, pljuval na roko in Kočevarja masiral s slino. Baje je masaža Kočevarju pomagala.

Ob razpadu Italije je bil tudi Wilson mobiliziran, dodelili so ga komandi mesta Semič, kjer je opravljal stražarske posle. Oktobra 1943 je stražil pred zaporom semiškega župnika Rajnerja Erklavca. Na rami je imel dolgo francosko puško in po vojaško stal pred vrati aresta. Ko se je 21. oktobra 1943 začela nemška ofenziva, so se partizani umaknili iz Semiča, Wilsona pa o tem niso obvestili. Wilson je kot star avstrijski vojak žestano stal na straži v prostorih semiške žandarmerije s puško na rami. Nenadoma plane v prostor nemški esesovec. Wilson mu je samodejno salutiral s pestjo, esesovec pa ga je močno udaril v glavo. Wilsonu se je hitro posvetilo, da

ne stoji pred partizanom, pač pa pred Nemcem. Opravičil se mu je, da je pač mobiliziranec - pri tem mu je še kako prav prišlo znanje nemškega jezika - in da straži župnika, ki so ga zaprli partizani.

"A to farovško svinjo!" je odvrnil esesovec in z nogo brcnil v vrata aresta, župnika oklofotal in ga spustil iz ječe. Wilson je po tem dogodku odrgel kapo z rdečo zvezdo, Nemci pa so mu dali nemško vojaško čepico. Ves naslednji teden je moral hoditi z njimi po rekvizicijah in jim prevajati. Prišel je tudi v dedovo trgovino po podkve in žeblje za konje. Ko so Nemci odšli, si je oddahnil tudi Wilson, saj poslednj ni bil več mobiliziranec, in se je preživljal, kot je vedel in znal. Večkrat je prišel tudi v gostilno, kjer so mu vedno dali kozarček žganja.

Ker je bil razgledan in poliglot, sta se s igralcem Potokarjem kmalu spoprijateljila. Po ves dan sta študirala, kako bi prišla do šilca žganja in čika. Žejna sta bila vedno, za pijačo pa je bilo vse težje. Znano je, da se v stiskah rodijo velike ideje in tako se je tudi Wilsonu posvetilo, kako bo rešil položaj. V Kašči je živel skupaj s svojo hčerko Hildo in kozo, ki je bila edini stalni vir za preživljanje. In prav kozo je vpletel v svoje načrte. Kozo je pripeljal na Krč in jo izročil v varstvo Lojzetu Potokarju. Koliko skrbi mu je s tem nakopal! Kadar je imel igralske vaje, jo je privezal k drevesu, sicer jo je pasel na dolgi vrvi. Pasel jo je na vrtu za gostilno in jo skušal skriti pred kolegi igralci.

Medtem pa je Wilson iskal načine, kako bi "pretopil" kozo v lire. A kmalu sta bila oba rešena skrbi. Wilsonova hči je javila zaščiti, da so ji ukradli kozo, ta pa je hitro odkrila, kje je "ukradena" koza. Zaščitnik Tone Žgajnar iz Trate je Potokarju kozo zaplenil in jo vrnil Hildi. Potokar in Wilson sta bila zelo žalostna, ker jima je načrt padel v vodo, igralci pa so še več mesecev po tem dogodku dražili Potokarja, kako je čuval ukradeno kozo. Sprva se je silno razburjal, kasneje pa se je sam smejal na ta račun.

11

V primeru vrtnice ali v kateremkoli drugem prva resnica preneha obstajati že v trenutku, ko zapremo oči, medtem ko je druga objektivna neuničljiva.

Ali je takšna delitev na subjektivno in objektivno resnico sprejemljiva, ali ni tudi objektivna resnica subjektivna, saj ima svoj izvor vendarle prav tako v človeku? Ali nista obe resnici sestri, ki se med seboj dopolnjujeta?

Zdi se, da o svetu objektivno ne vemo ničesar, kajti vse resnice, ki prihajajo v nas, smo ustvarili s svojo fizično in duhovno naravo sami. Človek vidi, dojema in ve svet takšen, kakršnega s svojimi čuti in zavestjo projicira na platno Niča. Če bi bil človek drugačen, bi bil zanj tudi svet okrog njega drugačen. Vse podobe in resnice sveta so za človeka odraz njegove lastne narave, brez človeka za človeka ni ničesar.

Seveda ob domnevi, da o svetu objektivno ne vemo ničesar, obstajajo tudi ugovori. Skoraj prepričljiv je tisti, ki pravi, da se človek s takšnimi napravami kot sta mikroskop in teleskop, vendarle vse bolj približuje tudi objektivni resnici, z mikroskopom v mikrokozmos, s teleskopom pa v makrokozmos. Ob tem je samozavest znanosti res zapeljiva, vse do taktat ko se krog ujetosti vase ne pojavi znova, kajti tudi te naprave je napravil človek in napravil jih je zase, samo on je za njimi, in kadar gleda skozi njega, je spet samo subjekt!

Razmišljam, da bi bilo namesto o objektivni in subjektivni resnici morda primerneje govoriti o človeški resnici in resnici, ki je od človeka neodvisna, na primer o objektivni kozmični resnici.

Seveda se znova pojavi zadrega in ovira, ki jo predstavljamo mi sami. Ali lahko resnico izven človeka sploh predpostavljamo, ali ne vodi kakršnokoli domnevanje resnice, ki ni človeška, že spet nazaj k človeku, saj je lahko spet samo človek tisti, ki takšno resnico izven sebe sluti!

Človek kot izvor svoje človeške subjektivne resnice najbrž ne more biti izvor one druge objektivne kozmične resnice preprosto zato, ker je zanj nedostopna. Zdi se, da je človek s svojo naravo glede spoznanja objektivne kozmične resnice sam sebi v napoto. O stvarih, ki jih s svojo naravo ne more ustvariti, ne more vedeti ničesar, ker jih pač ni ustvaril. To seveda ne pomeni, da tistega, česar človek zase ni ustvaril, ni. Stvari so tudi same po sebi in ne samo preko človeka in zdi se, da je to tista stvarnost, ki jo lahko imenujemo objektivno in z ničimer obremenjeno s človekom.

Kakšna je ta stvarnost? Ob tem vprašanju prihajam do zaprtih vrat in naj še tako trkam, mi vstopiti ni dovoljeno. Podobe, ki se porajajo, so samo slutnja. Vseeno vabijo in v njihovem valovanju vedno bolj verjamem, da bom v novem krogu skozi Neznanko zvedel več.

Sonce je zašlo. Slonim na ograji palube in občudujem odseve, ki jih je zapustilo za seboj. Še po zatonu mi poklanja lepoto. Njegovo dostojanstvo me napravlja majhnega, zdi se mi, da ve veliko več od nas in da smo samo njegovi otroci še pred zaprtimi vrati.

Toda ponoči mi pove, naj ne bomo neučakani.

Potovanje bogati

Po krajšem postanku v Dubrovniku odplovemo proti Benetkam.

Oblačno nebo in sivo morje in v takem objemu zunanega sveta povratek v najbližjo doživeto resničnost. Potovanje se bliža koncu. Bilo je lepo. Doživljal sem več, kot sem pričakoval. Videl sem dežele in kraje, ki sem jih doslej poznal samo na zemljevidu. Spoznal sem posebnosti življenja na ladji, vznemirile so me skrivnosti morja pa tudi majhnost in veličina človeka, pekel in nebesa na zemlji.

Samo malo sem odšel od doma, pa že pogrešam domačnost. To vez in ujetost v korenine res najbolj začutiš, če greš po svetu. Tudi zato je treba potovati. Najbolje je, če si sam, tako najlažje odkriš samega sebe in zgradiš kakšen most še do koga. Veliko mišlim na ženo in hčerke in si želim njihovega objema. Na ladji srečujem mnogo lepih in zapeljivih žensk, vendar me ne vznemirjajo. Strasti so skoraj ugasnile.

Vseeno sem ujet v mlado lepo dekle. Z mano in bratom prihaja na kosila in večerje k sosednji mizi. Vsakokrat me prevzame in vedno znova iščem. Posebno lep je njen nasmeh. Podoben je sončnemu žarku ali roži, ki se pravkar razcveta. Nič me ne moti, da zvečer dolgo ostaja v baru, da med plesom postaja njena lepota še bolj elementarna in divja in da zbuja pozornost vseh možkih. Celo ne želim si je, rad pa jo gledam tako lepo in resnično in v svoji duši

molim, da ostane nedosegljiva. Vedno bolj postaja ideal, ki ga nosimo v sebi že od vsega nezačetka, ki pa se nikoli ne sme uresničiti, če bi se, bi bile sanje zlomljene, naša žetev pa poraz. Mislim, da bi po podobi tega dekleta lahko naslikal Pomlad, Svoboda ali življenje v svoji najlepši podobi, tisti, ko se najbolj sprosti radost, lepota, nemir in hrepenenje.

Moje valovanje in zagledanost vanjo tudi njej ne ostane prikrito. Nocoj pri večerji se je ozrla vame in se mi nasmehnila. Nasmeh je bil tako poreden in angelško lep, da sem zdaj skoraj v nebesih in nikakor ne morem zaspati.

Sredi popoldneva pristanemo v Benetkah.

V mesto, ki je z značilnimi samo beneškimi mostovi preko večjih kanalov lepo povezano, lahko prideš iz pristanišča na Markov trg tudi peš. Cerkev sv.

Marka in Doževa palača napravljata res močan vtis, posebej še notranost cerkve. Ves prostor ustvarja posebno vzdušje. Ze počrneli zidovi dihajo stoletja, mrak in skrivnostne sence oživljajo prideve in vabijo v transcendenco in askezo. Petje na začetku obreda, redke luči in sence vernikov odmaknjenost od resničnega življenja še stopnjujejo.

Cerkev je zgrajena v beneškem slogu, lepo obokana in obogatena z mozaiki in kiparskimi stvaritvami. Spominja na Hagio Sofijo v Carigradu, le razsežnosti so manjše. Seveda so še druge razlike, kajti zrenje v Nebo je bilo v Benetkah drugačno od tistega v Bizancu.

Benetke so svojstven svet. Povsod se grmadijo zidovi klesanega belega kamna, ki pa jih je čas odel že skoraj v črno. Svetlobo najbolj ujemajo kamniti okraski okrog lepo oblikovanih oken in portalov palač v širših ulicah, v tistih ozkih pa vlada skoraj polmrak. Kjer ni neonske razsvetljave in reklam, napravlja okolje vtis srednjeveškega mesta. Zdi se, da je celo zrak iz tistih časov in vonji in zvoki zvonov.

Preteklost se še bolj zbudi ponoči.

Konec

Prihodnjič nov podlistek!

Janez Jaklič

TAJSKA - DEŽELA SMEHLJAJA

S to številko se je zaključil podlistek trebanjskega ustvarjalca Franceta Režuna, ki nas je vodil geografsko po Sredozemlju, sicer pa po širjavah duha in zanimivih razmišljanj, v prihodnji Prilogi pa začnemo z objavljanjem novega zanimivega podlistka.

Popotnik Janez Jaklič, ki ga bralci naših podlistkov že poznajo, je s prijateljem potoval po Tajski, spoznaval bogato in zanimivo preteklost te dežele in hkrati njeno sedanost, polno nasprotij.

Ogledal si je Bangkok, Meko seksualnega turizma, bil na trekingu po divjini na severu dežele, jezdil je na slonih skozi džunglo in se peš prebijal skozi prometni kaos tajskih mest, videl je blišč in bedo te jugovzhodnoazijske dežele ter začutil sladkost in grenkobo njenega smehljaja.

Tri dni bodo slavili

DOBREPOLJE - V nedeljo, 13. julija, ob 10. uri bo v župni cerkvi na Vidmu bral novo mašo Toni Prijatelj iz Podgore. Novomašniške svečanosti se bodo začele že v soboto, 12. julija, ko bodo okoli 18. ure sprejeli novomašnika domačini na njegovem domu v Podgori. Na sprejem so vabljeni vsi domačini, peli pa bodo dobrepoljski pevci. Novomašnika bodo tudi obdarili. Domačini mu bodo podarili kelih in umetniško sliko, župnija pa mašni plašč, je povedal predstavnik vasi Podgora Alojz Strnad.

Po branju nove maše bo v nedeljo ob 13. uri na novomašnikovem domu svečano kosilo. Povabljenih je prek 300 gostov. Po kosilu bo še fotografiranje z novomašnikom, ob 18. uri pa bodo v podružnični cerkvi sv. Miklavža v Podgori litanije.

V ponedeljek, 14. julija, bo ob 18. uri novomašnik maševal v cerkvi v Podgori. Nato bo povabil na večerjo svoje prijatelje in mladinske skupine.

Predstavnik vasi Alojz Strnad je povedal še, da so za to priložnost prebelili cerkev, nabavili nove klopi in uredili okolico cerkve, ki je stara okoli 350 let. Prenovili so tudi vaško kapelico.

J. P.

NESREČA PRI GRADNJI DOMA

TREBNJE - Pri gradnji trebanjskega doma starejših občanov, ki ga je lani jeseni začelo graditi gradbeno podjetje Posavje iz Sevnice, je pred kratkim prišlo do delovne nezgode, ki pa na srečo ni zahtevala materialne škode ne človeških žrtev pa tudi poškodovanih ni bilo. Na delovišču se jim je med malico zrušilo gradbeno dvigalo italijanskega proizvajalca, ki ga je tudi montiral. Dvigalo so že reklamirali. Sicer pa naj bi bil dom v jeseni pod streho. Dom bo sprejel najmanj 120 oskrbovancev in bo predvidoma stal 700 milijonov tolarjev, država naj bi zanj prispevala 70 odst. potrebnega denarja, občina pa 30. Ministrstvo za delo, družinO in socialne zadeve pa je že zagotovilo, da bo imela gradnja trebanjskega doma starejših občanov drugo leto prednost. Dom naj bi bil dokončan junija leta 1999.

Peter Škufca

Bil je v najlepših letih življenja, poln volje, moči in načrtov, toda nesreča ga je doletela na delovnem mestu in pri poklicu, katerega je opravljal z vso ljubeznijo. V spominu ga bomo ohranili kot dobrega delavca, prijatelja in vestnega človeka.

Rodil se je kot prvi dvoječek z bratom Pavletom v družini očeta Toneta in mame Marije. Družina je kasneje štela še tri brate in dve sestri. Svoje mladostniške dni je preživel v rojstni vasi Obrh. S prijatelji, brati in sestrama si je delil šolske klopi in z njimi preživel dobre in slabe trenutke.

Že kot osnovnošolec je rad pomagal očetu v delavnici, zato se je odločil za poklic avtomehanika. Po končani šoli se je zaposlil pri g. Krevsu, odkoder je šel na specializacijo v Korejo. Po vrnitvi si je poiskal novo zaposlitev pri g. Dušanu Faleskinju v Straži, kjer je delal do dne, ko se je zgodilo to, kar smo vsi najmanj pričakovali.

Ko je v bolnišnici prestajal težke trenutke, ki se jih morda ni zavedal, je njegova ljubeča družina vsak trenutek stala ob strani, tudi prijatelji smo upali na najboljše. Žal je usoda obrnila drugače. Njegovo srce je prenehalo biti in vse, ki so ga poznali, je objel oblak žalosti. Za vedno ga bodo ohranili v svojem spominu.

MOJCA FINK
MARJANA VIDIC

Vse, kar želite izvedeti o sebi in svoji prihodnosti. Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38
PREROK

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
Mobilni: 0609/615-239
0609/625-585
Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

ZAHVALA

Ob izgubi naše mame, stare mame in tete

MARIJE KIRAR

iz Mačkovca 7

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 56. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, stric in prijatelj

JANEZ DRAGAN

iz Herinje vasi 30 pri Otočcu

Iskreno se zahvaljujemo prijateljem, znancem, sorodnikom in vaščanom, ki ste nam izrazili sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala velja tudi Revozu iz Novega mesta, g. Bobnarju za poslovilni govor ter sodelavcem ampulnega in masnega oddelka Tovarne zdravil Krka. Iskrena hvala Pogrebnemu zavodu Oklešen ter obema gospodoma za lepo opravljen cerkveni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, teta, svakinja in tašča

MARIJA HROVATIČ

roj. Bele
iz Škrjanč

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala osebjem Doma starejših občanov Šmihel za skrbno nego, g. župniku za lepe besede slovesa in opravljen obred s sv. mašo, pevcem iz Šmihela za občuteno petje in g. Oklešnu za pogrebne storitve. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: sinova Jože, Stane in hči Edi z družinami

ZAHVALA

Prezgodaj je odšel od nas naš dragi

JOŽE DOŠEN

Zahvaljujemo se vsem, ki ste pokojnega pospremili do njegovega zadnjega domovanja, mu prinesli cvetje in sveče. V tolažbo nam je, da v teh težkih trenutkih nismo bili sami, zato vam, dragi prijatelji, sosede, sodelavci in sorodniki, iskrena hvala za izraze sožalja in besede slovesa. Hvala vsem, ki ste ga spoštovali.

Žalujoci: vsi njegovi, ki ga ne bomo pozabili

Metlika, 8. 7. 1997

Zdaj je rojstna hiša prazna, ni več smeha, ni besed, odšla si tiho, brez slovesa, zamrl je tvoj mili smeh. Kje zdaj si, mama, tvoj pozdrav, ko prihajam spet domov?

ZAHVALA

Ni te na pragu tam pred hišo, ni te za mizo v kuhinji, kamor pogledam, vse je tiho, le tvoja slika tam stoji. (Vnukinja Katja)

Nenadoma nas je v 76. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, teta in botra

MARIJA POVŠE

iz Klenovika 7

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, izrazili sožalje, pokojni pa darovali cvetje, sveče in za sv. maše. Zahvala upokojenskemu pevskemu zboru Škocjan, sodelavcem Krke, Iskre Tenel, Javnih del Zagrad, g. Giordaniju za besede slovesa in g. župniku za besede tolažbe in lepo opravljen obred. Lepa hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih in našo mamo pospremili na njeni zadnji poti.

V globoki žalosti: vsi njeni

Ko bi Tvoj pogled še enkrat lahko zazrl v to lepo zeleno dolino in Tvoje drage, Tvoj mir bi bil še bolj spokojen.

ZAHVALA

V 31. letu nas je za vedno zapustil najdražji sin, brat, nečak, striček in boter

PETER ŠKUFCA

iz Obrha pri Dolenjskih Toplicah

Premalo je besed in čustev, da bi zapolnile te vrstice, ki oznanjajo, da našega Petra ni več. Odšel je prerano, mnogo prezgodaj. Njegove ideje so ostale neuresničene. Zahvaljujemo se Prvi pomoči iz Novega mesta, Opeklinskemu oddelku Kliničnega centra, g. župniku za veličasten obred, mladini za poslovilne besede, pevcem iz Šmihela pri Novem mestu za občuteno petje, sodelavcem Hyundai, DLC za prelet z letalom, sosedom in znancem za nesebično pomoč ter vsem sorodnikom in prijateljem za darovane vence, cvetje in svečke. Hvala vsem, ki ste nas tolažili v neizmerni bolečini in našega Petra pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Nisi se izgubil kot zven v tihoto, nisi odšel v nič in pozabo. Nihče ne ve, zakaj življenje je končano, usodi nisi sam gospod, ne veš, kdaj treba bo na pot.

ZAHVALA

V cvetu mladosti nas je v 17. letu nenadno zapustil ljubi sin in brat

PETER MRGOLE

iz Klenovika 35 pri Škocjanu

K večnemu počitku smo ga pospremili 5. julija na pokopališču pri sv. Tomažu. Ob težki preizkušnji, ko komaj verjamemo, da ga ni več med nami, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih in v dneh slovesa stali ob strani, nas opogumljali in vlivali novega upanja za nadaljnje življenje, ki je ostalo prazno. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče ter za darovane sv. maše. Posebej hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in pokojnikovim sošolcem iz OŠ Škocjan, Pogrebnemu zavodu Oklešen in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, še enkrat izrekamo iskreno zahvalo.

V globoki žalosti: oči, mamica, sestrici Mojca z Robijem in mala Tanja ter ostalo sorodstvo

V 39. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, ati, sin, brat, stric in nečak

ZAHVALA

JOŽE KOBE

z Dolenjih Sušic 7 pri Dolenjskih Toplicah

Ob boleči in nenadomesljlivi izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in za sv. maše. Posebno se zahvaljujemo bivšim sodelavcem Gozdnega gospodarstva, podjetju Novoles, d.d., Onkološkemu inštitutu, sosedom Pezdirdirčevim, gasilskemu društvom, cerkvenim pevcem, govornikom g. Bojancu in g. Barbiču ter gospodu kaplanu za lepo opravljen obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nas v najtežjih trenutkih tolažili, nam kakorkoli pomagali in pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi prerani zadnji poti.

Žalujoci: žena Majda, hčerka Natalija, mama, sestri Marinka in Fanika z družinama ter ostalo sorodstvo

Trta v vinogradu sameva, čaka, da rodila bo spet, tebe pa usoda je vzela, za vekomaj v večnost si vpel...

ZAHVALA

1. julija nas je v 68. letu starosti nenadoma zapustil naš dragi

IVAN VIDMAR

iz Vine Gorice pri Trebnjem

V najtežjih trenutkih nismo bili sami, zato se lepo zahvaljujemo vsem, ki ste ga pokropili, nam ustno ali pisno izrekli sožalje, počastili njegov spomin s cvetjem, svečami in sv. mašami ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Srčna hvala sorodnikom, vsem vaščanom in g. Ratajcu za besede slovesa v domači vasi, g. kaplanu, pevcem, pogrebem, g. Megliču za poslovilne besede ob grobu in g. Prijatelju za zaigrano Tišino. Vsem, ki ste nam stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

frizerski salon MIRA

Ženske in moške pričeske urejamo
vsak delavnik od 7. do 19. ure,
ob sobotah od 8. do 12. ure.

Mira Rustja, s.p.
Marjana Kozine 3, Novo mesto
☎ 068/ 22-361

POTOVALNI STREŠNI KOVČEK

Renault, nov, 220 x 70 cm, prodam za 55.000 SIT. Ivanka Jakovac, Ravgovska 6 a, Novo mesto. 6834

TRAJNO ŽAREČO PEČ zelo poceni prodam. ☎ (068)28-414. 6837

NOTRANJE vratno krilo sive barve ugodno prodam. ☎ (068)22-586. 6838

UČBENIKE za 5., 6. 7. in 8. razred osnovne šole prodam. Anton Turk, Podhosta 35, Dolenjske Toplice. 6841

KNJIGE za osmi razred prodam. ☎ (068)84-423. 6844

KAKOVOSTNO rdeče vino prodam. ☎ (068)51-194, Zalka. 6847

SVEČARJI, POZOR! Avtomatski stroj za izdelavo sveč in vložkov do fi 65 mm, ekzistijski sistem - hladna predelava parafina z avtomatskim odrezavanjem, prodam. ☎ (063)461-586, dopoldan ali (063)483-863, po 19. uri. 6859

RDEČE VINO cviček in šmarnico ugodno prodam, kupim pa otroško kolo za starost 13 let. ☎ (0608)31-208. 6860

BUKOVA DRVA prodam in dostavim. ☎ (068)49-163. 6866

ETANO PEČ za centralno kurjavo in trajno žarečo peč magma prodam. ☎ (068)53-001. 6870

STREŠNO OPEKO Kikinda, 2.000 kom., rabljeno, poceni prodam. ☎ (068)51-137, zvečer. 6875

GOBELIN Zadnja večerja, 1.50 m x 0.50 m, prodam. ☎ (068)84-746. 6876

GOVEJO KOŽO, novo, 5.50 m², prodam za 450 DEM. ☎ (068)89-182. 7025

PEČ za centralno kurjavo Stadler 45 na trda goriva in štedilnik na plin in elektriko oddam. ☎ (068)341-121, po 12. uri. 6882

RDEČE cepljeno vino prodam po ugodni ceni. ☎ (068)89-380, po 20. uri. 6887

BELO VINO po 250 SIT in rabljeno kopalno kad prodam. ☎ (068)41-177. 6889

VINO ŠMARNICO prodam. ☎ (068)78-513. 6892

VEČ RABLJENIH sobnih vrat in vhodna vrata, 2 kolena za puhalnik Tajfun in traktor Zetor 5011 prodam. ☎ (068)78-414. 6896

USNEN KOMBINEZON za na motor ugodno prodam. ☎ (068)49-593. 6898

GSM TELEFONSKI APARAT znamke Sagem, še v garanciji, atestiran, prodam za 600 DEM. ☎ (0609)636-393. 6900

RDEČE VINO zelo ugodno prodam. ☎ (0608)71-712. 6904

AVTOMOBILSKO PRIKOLICO, novo, pocinkano, prodam. ☎ (068)67-197, zvečer. 6905

VEČJO KOLIČINO kalanih bukovih drv prodam in dostavim na dom. ☎ (068)52-624. 6911

ALU PLATIŠČA Allesio 6Jx14, z gumami Michelin MXR 165/60/14, malo rabljene, prodam za 1200 DEM. Jože Hrovat, Ravgovska 16, Novo mesto. 6912

BATNI COMPRESOR Omega Air, 300-litrski, pretok 650 l/min, nerabljen, prodam za 3000 DEM. ☎ (068)326-157. 6916

50 SALONITNIH PLOŠČ, 6-valnih, novih, in 130 rabljenih ugodno prodam. ☎ (068)75-528. 6919

KOZOLEC enojnik, 10 x 6, in brejo telico po izbiri prodam. ☎ (068)81-231, Franc Penca, Dol. Mokro Polje 1, Šentjernej. 6920

HIDRAVLICNI AGREGAT, prit. 100 BAR, kompletni s hidravličnim cilindrom, fi 40, primeren za avtokeparje, prodam. ☎ (068)22-844. 6927

VINO ŠMARNICO prodam po 100 SIT. ☎ (068)89-143. 6928

KORUZO

in transportni trak na verigo prodam. ☎ (068)78-302. 6931

KLOPOTEC za vinograd ali kot okras prodam. ☎ (068)73-136. 6942

HRASTOVA DRVA, razžagana, 1 m³ 2500 SIT, ter ječmen po 35 SIT/kg prodam. ☎ (068)83-690. 6943

OGLJE prodam. ☎ (068)49-502. 6951

KALANA bukova drva prodam z dostavo na dom. ☎ (068)322-754. 6954

HLEVSKI GNOJ prodam ali menjam za slamo. ☎ (068)42-991. 6958

2 M3 hrastovih plohov, debeline 5 cm, prodam. ☎ (068)27-586. 6963

SENIK, 9 x 5 m, prodam. ☎ (068)81-295. 6974

DIATONIČNO HARMONIKO Melodija, 3-vrstno, s šestim basom, in otroško Melodija, c, ef, be, nerabljeno, ugodno prodam. ☎ (0608)70-170. 6981

KORUZO v zrnju in ječmen ugodno prodam. ☎ (068)81-401. 6991

ZABOJ za hrano za špediterje iz nerjavce pločevine, velikosti 700 x 650 x 350, prodam. ☎ (068)89-568. 7003

VEČJO enoosno prikolico ugodno prodam. ☎ (0608)87-199. 7019

400 L CVIČKA zelo ugodno prodam. ☎ (068)45-388, zjutraj ali zvečer. 7024

KAKOVOSTNO belo in rdeče vino z Vinjega Vrha prodam. ☎ (068)42-569. 7025

INDUSTRIJSKI SINGER overlock ugodno prodam. ☎ (068)44-553, po 17. uri. 7026

UČBENIKE in nekaj dodatnih knjig za srednjo šolo ter papirne mape ugodno prodam. ☎ (0608)31-719, Kristina. 7027

APNO, gašeno, za belež ali škropljenje trte, izdelano doma (klasično), prodam. Anton Penca, Orehovec 26, Kostanjevica. 7034

KAKOVOSTNO belo vino in renski rizling, sardone in metliško črno vino prodam. ☎ (068)28-721. 7037

PLOHE, smrekove in hrastove, debeline 5 cm, in bukove, primerne za mesarje, ter žagana mešana drva prodam. ☎ (068)27-842. 7040

KORUZO v zrnju, 500 kg, prodam. ☎ (068)84-562. 7051

razno

V NOVALJI na otoku Pagu oddamo lepo opremljene apartmaje po ugodni ceni. Če želite čisto morje in prijeten odih, nas pokličite! ☎ 0038553 661-458 ali 0038553 661-963. 6273

TRGOVINO MARJANA, Gomila 22, Šentjernej oddam v najem. ☎ (068)81-487. 6825

V DOLENJSKIH TOPLICAH pri hotelu oddam v najem prostor 10 m². ☎ (068)65-086. 6850

MLAJŠO UPOKOJENKO z voznikim izpitom za družbo osamljeni gospe iščem. Šifra: »ŠOFER«. 6863

POSLOVNO ENOTO v Novem mestu, vogal Kandijske 28 in Resslerove 1 a, trije prostori, 37m², 32m² in 21m², oddamo. Ogled ali telefon (068)321-366, ob delavnikih dopoldan. 6864

TRI poslovne prostore v izmeri 20 m², 25 m² in 40 m² na Kastelčevi 9 v Novem mestu oddamo. ☎ (0608)341-301 ali 341-496. 6881

MAMI IVANKI BEVC iz Dobreave hvala za kratak, ampak lep obisk v Kanadi! Sylvia, Erjavčevi. 6886

400 M² skladiščnega prostora, višina 4 m, oddam. Bojan Umetič, Rostoharjeva 62, Krško. 6913

V BRSLJINU oddam 2 delavnici za skladišče ali mirno obrt. ☎ (068)323-535. 6871

PISNO! Astrologija in vedeževanje! P.P. 219, 8270 Krško. 6961

BRAKO - TRIGANO PRIKOLICO, francosko, 4,5 x 4,5, in baldahin, za 5 oseb, malo rabljeno, ugodno prodam. ☎ (068)47-137 ali (0609)628-416. 6983

ZELO VELIK gostinski lokal oddam. ☎ (068)322-207. 6993

PISARNIŠKE PROSTORE v centru industrijske cone v Šentjerneju oddamo. ☎ (068)81-235. 7046

POZOR vsi, ki imate težave z lasmi oz. lasiščem (izpadanje, prhljaj, luska). Imamo tudi uspešne BIO preparate proti revmi ter za kožne bolezni! ☎ (063)763-346. 7066

ODDAM gostinski lokal v najem. ☎ 21-043, po 21. uri.

službo dobi

ZA AKVIZITERSKO PRODAJO nagrobnih sveč redno zaposlimo komunikativne moške ali ženske z lastnim prevozom. ☎ (0609)622-668. 6687

TESARJE, kleparje in pomožne delavce zaposlim. ☎ (068)83-161, po 19. uri. 6826

V POLETNIH MESECIH vam nudim prijeten zaslužek! Ovojnico z znakom pošljite pod šifro: »HELENA«. 6858

DEKLE za delo v strežbi dobi redno ali honorarno zaposlitev. Informacije osebno v kava baru Oaza ali na ☎ (068)26-356. 6935

MIZARJA zaposlim. Martin Trščinar, Jurna vas, ☎ (0609)619-834. 6980

službo išče

VOZNIK B in C kategorije išče zaposlitev v okolici Krškega in Brežic. ☎ (0608)77-460. 6842

SPREJMEM DELO na domu (likanje). Naslov v oglašnem oddelku. 6851

STUDENTKA išče počitniško delo v Novem mestu. ☎ (068)27-373. 6965

stanovanja

PROFESORICA ANGLEŠČINE najame manjše stanovanje ali garsonjero, po možnosti s telefonom. ☎ (061)753-822. 6877

DVOSOBNO opremljeno stanovanje v Novem mestu oddam. ☎ (068)83-711. 6890

V SEVNICI prodam stanovanje, 54 m². ☎ (0608)42-036. 6909

IZOLA, nov počitniški apartma z vrtom, na mirni lokaciji, prodam. ☎ (066)773-777 ali (066)773-131. 6982

ENOSOBNO STANOVANJE na Vinični prodam. ☎ (068)64-007 ali 64-542. 7021

STANOVANJE poceni oddam samski osebi ali paru ali za manjšo pomoč starejšemu gospodu. Naslov: p.p. 317, 8000 Novo mesto. 7035

GARSONJERO v Novem mestu, z opremo ali brez, prodam. Vončina, Seidlova 68, ☎ (068)321-134, dopoldan v službi. 7044

živali

MLADE NESNICE, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, Mokronog, ☎ (068)49-711. 4753

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevnih in večjih. Valilnica Senovo, Mio Gunjilac, ☎ (0608)71-375. 6557

14 MESECEV staro telico prodam. ☎ (068)68-647. 6822

TELICO SIVKO, staro 23 mesecev, za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (0608)75-177. 6827

KOZLIČKA za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)65-692. 6835

PRAŠIČE, težke cca 100 kg, prodam. ☎ (068)325-308. 6836

ŽAMETNO ČRNEGA KUŽKA, starega 1 mesec podarimo dobri ljudem. ☎ (068)78-411. 6840

KOKER ŠPANJELE, čistokrvne, brez rodovnika, črne, stare 8 tednov, prodam po 120 DEM. ☎ (068)24-512. 6843

DVE OVCI, eno z mladičem, drugo brez, prodam. ☎ (0608)78-138, zvečer. 6862

ČRNO MUCO, staro 3 mesece, mešanica siamske, in navadne muce podarim. ☎ (068)68-023. 6871

BIKCA, cca 150 kg, primerne za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)68-179. 6872

BIKCA SIMENTALCA, starega 8 tednov, težkega 120 do 130 kg, prodam. ☎ (068)42-720. 6894

2 BIKCA sivca, stara 14 dni, prodam. ☎ (068)47-389. 6903

PONI ŽREBICO, staro 15 mesecev, rjavo, visoko 90 cm, prodam. Marjan Bradač, Gor. Mraševo 5, Novo mesto. 6906

MLADE ZAJCE, primerne za darilo ali nadaljnjo rejo, zelo lepih barv, prodam. ☎ (068)89-335. 6907

TELIČKA-BIKCA, starega 14 dni, prodam. ☎ (068)75-005. 6917

PUJSKE, težke 25 do 30 kg, in vino cviček prodam. ☎ (068)41-079. 6922

PRAŠIČA, 150 kg, prodam. ☎ (0608)64-017. 6923

TELICO SIMENTALKO, staro 11 mesecev, prodam. ☎ (068)75-323. 6926

TELE, staro 10 dni, prodam. ☎ (068)65-576. 6929

TELIČKO, staro 8 tednov, primerno za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)76-512. 6930

OVNA, starega eno leto, dve ovci mladici, breji, in jagnje za zakol ali nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)89-046. 6934

PURANE, težke 5 kg, bomo prodajali 12.17.1997 na sejmšču v Šentjerneju. Cena 1600 SIT/kom. Naročila sprejemamo na ☎ (067)88-058 ali (067)88-114. 6936

TELICO SIMENTALKO v devetem mesecu brejosti, težko nad 600 kg, prodam. ☎ (068)42-967. 6938

MLADE PETELINE, težke cca 6 kg, domača reja, lahko naročite na ☎ (068)49-711. Prodajamo tudi ovna, starega 6 mesecev. 6939

PSIČKO MEŠANKO, staro 10 tednov, podarimo. ☎ (068)73-473. 6946

KRAVO za zakol in gumi voz, 15 col, prodam. ☎ (068)89-910. 6953

BREJO SVINJO prodam. ☎ (068)42-332. 6955

BIKCA, 80 kg, in telico, 450 kg, za nadaljnjo rejo, prodam. Franc Cesar, Goriska vas 3, Mirna Peč. 6956

2 OVCI, stari 8 mesecev, in več jagenjkov, starih 5 mesecev, prodam. ☎ (068)42-709. 6957

VEČ KRAV, sivih in črno-belih, ter pajka na 4 vretena prodam. ☎ (068)81-795. 6960

KOKOŠI NESNICE bomo prodajali od 21. 7. dalje ter purane, težke 4 do 5 kg, prodajamo. ☎ (0608)89-038. 6969

VEČ ODOJKOV in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)84-113. 6970

TELIČKO SIMENTALKO, staro 1 teden, in kravo frizijko, brejo 8 mesecev, prodam. ☎ (068)64-372. 6971

TELICI, sivo-rjavi, breji, in kravo po prvi telitvi prodam. ☎ (0608)84-356. 6972

ŠAROLEJA prodam. ☎ (068)81-895. 6975

RJAVE NESNICE različnih starosti ter rase prodajamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)42-524. 6996

KOZLA za pleme ali nadaljnjo rejo prodam in kupim rabljena balkonska vrata. ☎ (0608)88-262. 7000

2 LETI starega bika in 126 P, letnik 1991, prodam. ☎ (068)81-229 ali 81-797. 7001

PLEMENSKO KRAVO po izbiri prodam. ☎ (068)49-264. 7004

BIKCA SIVCA, težkega 120 do 130 kg, in 200 l cvička prodam. ☎ (068)81-845. 7013

DEVET TEDNOV stare pujske prodam. ☎ (068)42-752. 7022

NEMŠKEGA OVČARJA in ovčarko, stara 9 tednov, prodam. ☎ (068)76-308. 7028

BIKCE, stare 10 dni, ugodno prodam. ☎ (068)78-036. 7031

KOZO, dobro mlekarico, in mladiča, starega 2 meseca, prodam. ☎ (068)78-465. 7033

BREJO KOBILO prodam. ☎ (0608)75-398. 7038

KOZLIČKE, samičke, dobre pasme, za nadaljnjo rejo ali zakol, prodam. ☎ (0608)84-366. 7042

TELIČKO ŠAROLE, staro 14 dni, prodam. ☎ (068)48-494. 7049

TELICO SIMENTALKO, brejo 8 mesecev, prodam. Perme, Šmarjeta 40. 7049

VEDEŽEVANJE
090 44 09
HARRAN 156 sit min

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 12. julija, bodo odprte naslednje prodajalne žilve:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: Dom Bršljin od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 21. ure: trgovina Žepok, Ravgovska od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Brčar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njive od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

Dalibor Debartoli

pa čeprav so dokazi, da je šlo pri tem vendarle še za nekaj več, več kot na dlani: na letošnji osrednji slovesnosti ob dnevu slovenske policije so podelili vsega le 6 znakov za hrabro dejanje.

Za poklic policista se je Dalibor odločil že zgodaj. Tako kot večina mladih je svoje vzornike iskal med filmskimi junaki, pri čemer pa so ga najbolj privabljali predvsem tisti, ki so igrali vloge policistov. Po končani osnovni šoli v Kočevju se je zato vpisal na policijsko šolo v Tacnu, kjer pa je kmalu ugotovil, da resnično življenje in delo policista še zdaleč nima tako zagotovljenega scenarija s srečnim koncem, kot je to v filmih.

Pa vendar mu ni žal, in če bi lahko poklic izbiral še enkrat, bi se odločil enako. In to kljub temu da je zaradi razočaranja policijske vrste za krajši čas celo zapustil. "Po treh letih dela v zaščitni enoti v Ljubljani sem želel, da bi me sprejeli v specialno enoto, ker pa premetitve nisem dobil, sem se pridružil specialni brigadi Moris," pojasnjuje Dalibor.

Polijsko uniformo je ponovno oblekel po letu dni, ko so ga sprejeli na PP v Kočevju, kjer je sedaj že leto in pol. Da bi jo ponovno oblekel, ne razmišlja, zato pa toliko bolj razmišlja o nadaljevanju šolanja. Ni se še odločil, kaj bo študiral, ko pa se bo, se bo študija lotil resno. Želi si namreč, da bi ga končal prej, predno bi s svojim dekletom Janjo začela resno razmišljati o družini. Sicer pa sta z Janjo še sedaj skoraj tako kot poročena, saj živita skupaj že več kot tri leta, le da imata brez otrok zato nekaj več časa zase in svoje hobije. Judu in računalniški grafiki kot tistemu, kar rad počne ob prostem času, je Dalibor pred nedavnim dodal še potapljanje, ki ga bo sicer, željnega potovanja po toplejših krajih, v teh dneh popeljalo na dopustovanje na enega izmed jadranskih otokov, ki s svojim bogatim podmorskim svetom nudi potapljačem obilico užтков.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Ko gre za človeško življenje, gre za dragocenost, ki je ni moč meriti v denarju. Tistemu, ki je nekomu rešil življenje, se zato ne da nikoli primerno oddolžiti in še največja nagrada je morda le topel stisk roke, iskrena zahvala in priznanje, da je storil dobro delo. 23-letni policist Dalibor Debartoli iz Kočevja, ki je 10. januarja letos iz ledeno mrzle Rinže rešil mladeniča, ki si je zaradi nesrečne ljubezni skušal vzeti življenje, je bil deležen prav tega. Sprva se mu je zahvalil mladenič, ki ga je Dalibor obvaroval pred "neumnostjo", kakor se je skesano izrazil mladenič, ob nedavnem dnevu slovenske policije pa mu je v roko segel tudi minister za notranje zadeve Mirko Bandelj in mu izročil znak za hrabro dejanje.

Dalibor ne bi bil pošten ne do sebe ne svojih stanovskih kolegov, če bi rekel, da mu priznanje za izkazano osebo hrabrost in požrtvovalnost ne pomeni veliko. Svoje delo namreč rad opravlja, in če ga opravi dobro, je pohvale vesel, tako kot jo je vesel kdorkoli drug v kateremkoli drugem poklicu. Le da je v njegovem poklicu merila za to, kdaj je kdo upravičen do pohvale, še težje določiti. Tako ne preseneča, da Dalibor za svoje reševanje mladeniča pravi, da je opravljal le svojo dolžnost.

Boljši časi za mirnski bajej?!

Edino kopaljšče v trebanjski občini so letos obnovili - Kopanje še vedno na lastno odgovornost - Na Mirni bi radi uredili pravo kopaljšče - Po cevovodu tudi voda iz Mirne

MIRNA - V trebanjski občini nimajo pravega kopaljšča, kamor bi se lahko hodili kopat osvežitve željni ljudje. Edino, vendar še vedno neurejeno kopaljšče v občini, kamor se hodijo kopat ne le Trebanjci, ampak tudi Litijčani in Grosupeljčani, je na Mirni pod mirnskim gradom. V mirnski krajevni skupnosti se trudijo, da bi bajej uredili v kopaljški bazen, že od leta 1968, ko je bila za bazen izdelana lokacijska dokumentacija. Vmes so prizadevanja za ureditev nekaj časa zamrla, sedaj pa so se v krajevni skupnosti odločili, da kopaljšče uredijo v pravi bazen.

Predsednik mirnske krajevne skupnosti Pavel Jarc je povedal, da so bile leta 1968 do polovice bazena položene prane betonske plošče, s ploščami so zaščitili tudi brežine, v globlji del bazena pa so nasuli prod. Takrat pa so bili zgrajeni tudi spremljajoči objekti, in sicer: sanitarije, tuši, vhodna in izhodna zapornica, dovodni kanal iz potoka Vejar in mostički. V naslednjih letih se je v bazen zelo malo vlagalo, zato je postal vse bolj zanemarjen in tudi neprimeren za kopanje.

KOPALJCI V MIRNSKEM BAZENU - Obnovljenega bazena na Mirni so se najbolj razveselili mladi. (Foto: J. Dornič)

"Zadnje čase je bilo vse več pobud in zahtev Mirnčanov pa tudi ostalih občanov, da se bazen obnovi in usposobi za rekreacijo in kopanje v poletni sezoni, zato smo to zapisali tudi v plan dela za letošnje leto," je povedal Jarc. V spomladanskih mesecih so odstranili mulj in navozili 253 kubikov savskega proda, odstranili poškodovane plošče, uredili vhod v bazen in sanirali brežine zaradi posedanja. Popravili so vstopne in izstopne zapornice, napeljali trifazni električni priključek, obnovili sanitarije in vodovodne instalacije in postavili nove opozorilne table. Letošnja kopalna sezona se je začela že junija, obnovljenega bazena pa so najbolj veseli mladi. Zadnje nedeljo v juniju so naštel preko 500 kopalcev, sicer pa vsak dan v njem trenira njihov ultramaratonec Martin Strel.

Konec lanskega leta so od Gozdnega gospodarstva Brežice neodplačno pridobili v last trebanjske občine tako bazen kot tudi funkcionalno zemljišče. "Ker je dotok sveže vode iz potoka Vejar premajhen, bi radi zgradili 800 m napajalnega cevovoda, po kate-

rem bi v bazen pritekala tudi voda iz Mirne," je pojasnil Jarc. Za to so že naročili vso potrebno dokumentacijo, na Ministrstvo za varstvo okolja pa so vložili prošnjo za pridobitev koncesije za izkoriščanje vode iz Mirne. Za finančno pomoč pri urejanju edinega trebanjskega kopaljšča pa so zaprosili tudi občino. V naslednjih letih bi Mirenčani bazen radi ogradili in uvedli pravi kopaljški red, saj se trenutno kopalci še vedno kopajo na lastno odgovornost. Ko bo bazen urenjen, bo poskrbljeno tudi za varnost vseh kopalcev.

J. DORNIČ

LITER JE PREMAJHEN - Da je cviček vse bolj priljubljen, je že jasno, kot tudi to, da litrska steklenica ne more več dohajati povpraševanja. Še več. Zanimanja, kot ga je bil deležen cviček na nedavnem srečanju LDS-ovcev na dvorišču kostanjeviškega gradu, ni dohajala niti 6 metrov visoka steklenica. Da je dolenjski posebej navlažil željna grla ljudi iz vseh koncev Slovenije, je poskrbela Vinska klet Kmečke zadruge Krško iz Leskovca pri Krškem, da pa ljubitelji dobre vinske kapljice niso bili žejni, je za stalni dotok pijače v visoko steklenico skrbel tudi Karli Rožman. (Foto: T. G.)

EKOLOŠKA PATRULJA ODKRILA NEVARNO SMETIŠČE

IVANČNA GORICA - V kraju Plana nad Zdenzko vasjo ob krajevni cesti Zdenzka vas - Hočevje v občini Dobrepolje je ekološka patrolja Regijskega društva ekološke gibanja (RDEG) Ivančna Gorica v gozdni grapi odkrila ne le okolju neprijazne, temveč celo nevarne odpadke. Poleg odsluženih pralnih strojev, štedilnikov, pohištva, kmetijskih strojev, koles, stekla, gum in plastike so ivanški ekološki na tem črnem odlagališču med drugimi našli tudi plastično posodo od olja, kuhinjske hladilnike, avtomobilske akumulatorje, mrhovino domačih živali in 10 osebnih avtomobilov. Ekološka patrolja je na petih zavrzjenih jeklenih konjčkih, in sicer na stoenki in fičku bele barve, citroenu modre barve ter na VW golfu in hrošču uspela razbrati tudi številke šasije, ploščice s tem dokaznim materialom pa hranijo na sedežu RDEG Ivančna Gorica. Veterinarsko-higienski klad v Slovenije je takoj po obvestilu RDEG Ivančna Gorica odpeljal "mrhovino", zdaj so na potezi še grosupeljska policijska postaja, da ugotovi lastnike nemarno opuščeni avtomobilov in jih prijavi sodniku za prekrške, nadalje ministrstvo za okolje in prostor ter dobrepoljska občina, da ukrepa proti lastniku zemljišča Jožetu Rčulu iz Zdenzke vasi 36, ki dopušča odlaganje odpadkov.

PRAZNIK HARMONIKE NA RATEŽU

RATEŽ - Turistično društvo Ratež priredi v nedeljo, 20. julija, tradicionalni Praznik harmonike. Prireditve je sestavljena iz tekmovanja harmonikarjev za zlato harmoniko Ljubečne, razstave in prodaje instrumentov uglednih proizvajalcev ter razstave domačih jedi. Pričetek tekmovanja za zlato harmoniko Ljubečne in kvalifikacije za popoldanski del prireditve bo ob 10. uri, osrednji popoldanski del tekmovanja za nagrado Rateža pa se bo začel ob 15. uri.

IZBOR MISS DOLENJSKE

OTOČEC - Jutri, v petek, 11. julija, ob 21. uri bo v restavraciji Tango izbor miss Dolenjske '97, ki bo potem sodelovala na izboru za miss Slovenije, ta pa na izboru za miss sveta. V programu bodo nastopali pevka Sendi, Cheri band, zagrebška skupina Sunset Crew, ansambel Objem in plesna šola Urška. Kolekcijo oblačil za prosti čas bosta predstavila butik Silver in Tiffany iz Novoga mesta.

Vsaki teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

Huda potreba

Svoje dni je bila v Žužemberku tudi občina, zato so imeli seveda tudi svoj referat za gozdarstvo. Vodil ga je gozdarski tehnik Jure Muhič, ki je bil tudi predsednik komisije za reševanje prošelj za posek lesa. Skupna letna količina je bila določena, tiste čase pa so kmetje zelo radi sekali. Zato so na seji v glavnem zniževali zaprošene količine.

Nekoč so prebrali prošnjo neke lastnice, kjer je bilo v opombi pripisano: Sem že dolgo vdova in zato vsega hudo potrebna. Člani komisije, sami moški, so to razumeli tudi malce drugače in se sladko smejali.

Predsednik pa je rekel: "No, če je pa tako, ji pa res moramo ustreči."

V Kunču poskrbljeno za divjad

Za zimo pripravljenih 26 ton silaže

KOČEVSKÉ POLJANE, KUNČ - Pod obronki kočevskih gozdov na strnjenih kmetijskih površinah intenzivno gojijo predvsem koruzo in krompir.

Revirni lovec Gojvrtnega lovišča Medved-Kočevje Jože Bučar je v sodelovanju s kmeti že pred nekaj leti postavil zaščitno ograjo, dolgo 1,5 kilometra, ki ločuje gozd od kmetijskih površin in divjadi preprečuje vstop na polja. Ograjo redno vzdržujejo uporabniki zemljišč v sodelovanju z revirnim lovcom. Ograjo in električnega pastirja je financiral GL Medved-Kočevje. V lovišču so travnate površine redno gnojene in košene.

Eno izmed takih površin je tudi 10 hektarjev velik Kunč v Kočevskem rogu, ki ga divjad kot pašno površino celo leto intenzivno uporablja.

Za naslednjo zimo je Jože Šporar za divjad pripravil 52 bal silaže, kar je okoli 26 ton, hkrati pa je z 10 tonami sena napolnil 4 krmišča. Sicer pa skrbijo za divjad in kmete v celotnem lovišču.

NATAŠA POVŠE

Pri popravljanju žice, ki jo je pretrgala divjad, sodelujejo lovci in tudi vaški kmetje. Ograja preprečuje prehod divjadi iz gozda na polje. (Foto: N. P.)

SREČANJE HARMONIKARJEV

STUDENEC - ZKO Sevnica v sodelovanju s PD in PGD Studenec organizira v soboto, 12. julija ob 17. uri pri večnamenskem domu na Studencu tradicionalno srečanje harmonikarjev. Tekmovanje šteje za izbirno za zlato harmoniko Ljubečna. Nastopu harmonikarjev bo sledila veselica s srečelovom.

TOPLIŠKA NOČ '97

DOLENJSKE TOPLICE - Turistično društvo Dolenjske Toplice že tretjič zapored pripravljata tradicionalno prireditve Topliška noč. Prireditve se bodo odvijale kar tri dni na Zdraviliškem trgu. V četrtek, 24. julija, bo oglarski večer, na katerem bo prikazano zažiganje kope, žganje-kuha in kuhanje žgancev kot osnovne jedi gozdarjev. Večer bo popestrilo srečanje harmonikašev topliške doline, predstavilo pa se bo tudi polharsko društvo Polh. K sodelovanju so vabljene tudi sosednje občine. Tako se bo v petek predstavila občina Šentjernejski s svojimi značilnimi kmetijskimi proizvodi, njihovo turistično društvo pa bo prikazalo domačo obrt z naslovom "Od zrna do kruha". V okviru občine Črnomelj se bosta predstavili občini Osilnica in Adlešiči. V soboto, 26. julija, bo osrednja prireditve. Že dopoldne bo potekal prikaz domače obrti na samem trgu. Organiziran bo tudi mimohod povorke sodelujočih, prelet jadralskih padalcev, promenaadni koncert pihalnega orkestra KRKA in nastopi drugih glasbenih skupin. Obpolnoči bo prvič na Topliški noči tudi ognjemet.

NATAŠA POVŠE

KONJSKI GOLAŽ IZ KOTLA IN DNEVI PIVA

BRUSNICE - Od 11. do 13. julija bo bistro Kaval v Brusnicah pripravil dneve piva in konjskega golaža, ki ga bodo kuhali v kotlu nad ognjem. V petek bodo nastopale Vesele Štajerke, v soboto Irena Vrčkovnik in brusniški trio Muc, v nedeljo pa Vagabundi in dalmatinska klapa Faros. V soboto in nedeljo se bo prireditve začela ob 20. uri, v nedeljo pa ob 17. uri.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Pritožbe zaradi učiteljice ne sodijo v časopis - Serviser Molek v Gradcu ni hotel popraviti avta - Prodajalci sladoleda in zamrznjene hrane s piskanjem motijo ljudi

Bralec iz Novega mesta pravi, da kritiziranje učiteljice, ki je bilo objavljeno prejšnji teden, ne sodi na časopisne strani, saj to le razburja ljudi. Istega mnenja je tudi glede pisanja, da predsednika Kučana ni bilo pri maši na Rogu, saj bi potemtakem lahko rekli, da tudi nadškova dr. Rode-ta ni bilo na vseslovenskem parti-zanskem taboru v Prečni. Braleca tudi zanima, kako se glasi občinski odlok, ki prepoveduje rejo živali v mestu. Ivan Hrovatič z novomeške občine je povedal, da to ureja odlok o urejanju naselij ter varstvu in urejanju zelenih površin, ki pravi, da v središču mesta ni dovoljena reja živali, razen mačk in psov, če ne motijo hišnega reda. V odloku so tudi natančno navedena naselja in ulice, ki sodijo v središče mesta.

Bralka iz okolice Novega mesta se sprašuje, ali obstaja odlok, kam lahko čebelar postavi čebelnjak, ker jo sosedove čebele ovirajo pri gibanju po njeni parceli. Na novo-

meški občini so povedali, da za čebelnjak, ki je opredeljen kot pomožni objekt, ni potrebno iskati gradbenega dovoljenja, ampak je potrebno zaprositi za priključitev del. Postavitev čebelnjaka, ki šteje do 20 panjev, pa je možna izven naselij in znotraj pašniškega katastra.

Na pisanje o učiteljici iz OŠ Vavta vas se je oglasila tudi Stražanka, ki jo je omenjeno pisanje zelo razburilo. "Učiteljica zahteva red in znanje, kar je edino prav, če pa ima kateri od učencev težave, se to ureja drugače, ne pa preko časopisa," je dodala.

Bralka iz Metlike je povedala slabo izkušnjo, ki jo je pred kratkim doživel njen mož pri pooblaščenem prodajalcu in serviserju za "škode" Moleku v Gradcu. Na njihovi novi škodi se je pokvarila ura, zato jo je mož zapeljal k Moleku na servis, ta pa mu je dejal, da kjer je avto kupil, naj ga tja pelje tudi popraviti. Mož je avto zapeljal k prvemu mehaniku, ki je okvaro mimogrede odpravil. Metličanka je še povedala, da so Molekovo prodajalno obiskali tudi, ko so kupovali avto, vendar ker so bili skopi z informacijami, so se odpeljali še v Trebnje, kjer pa so jim rade volje razkazali vse, zato so avto kupili pri njih. "Odslej pa bomo v Trebnje peljali avto tudi v popravilo," pravi Metličanka.

Jože iz Bršljina je povedal, da proš Jože Lap ni le več retorik, ampak da zna prijeti tudi za zidarsko žlico pa tudi pometati, kadar je to potrebno. Prejšnji teden je namreč v križišču pri novomeški občini skupaj s soferjem, s katerim sta odvažala gradbeni material in ga je nekaj padlo na tla, sredi prometa pometala kot za stavo. "Odgovorno, ni kaj, pa da bi to dejanje našlo čim več posnema-valcev!" si želi bralec Jože.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Priljubljeni vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.